از طهران — شهر شعبان المعظم بارس ئیل ١٣٠٠ — بقزوین

بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین

بتاریخ شهر شعبان المعظم بارس ئیل سنه ١٣٠٠

از طهران — نمره ۴ — بقزوین

عمدة الامراء العظام سعد السلطنه فلان ورثه فرج الله میرزا الصبح مبارک ... مقدار ... هزار را از ... بدهد باید تقدیم حضور مبارک شود امین الملک ۴ شعبان

جواب

حضرت جناب مستطاب اجل افخم آقای امین الملک دام اجلاله العالی تبریک عید سعید را بکرم ...
اعلیحضرت شاهنشاهی ارواحنا فداه و حضرت مستطاب اجل روحی فداه تقدیم فلان فرج میرزا بابت
عرض شود فقره معهود هم موقع ... سعد السلطنه ۴ شعبان المعظم

از طهران — نمره ۱۳ — بقزوین

عمدة الامراء العظام سعد السلطنه حکمران زید مجده حسب الامر ... همایونی ارواحنا فداه نواب علیه عالیه
نگار

از طهران — شهر شعبان المعظم بارس ئیل ١٣٠٠ — بقزوین

نگار امینه اقدس ... شوکتها بخیال تشریف فرمائی شوند از بابت سیورسات و تشریفات عرض میکنم
تعلق بقزوین البته در تدارک باشید روز شنبه هفتم ... از طهران حرکت کنند البته در لوازم
پذیرائی از هر جهت اهتمامات لازم را مرعی بدارید امین السلطان ۵ شعبان

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل امجد اسعد وزیر اعظم روحی فداه در باب تشریف فرمائی نگار ذات علیه عالیه
امینه اقدس ... شوکتها حسب الامر ... در پذیرائی و تشریفات و سیورسات منازل متعلق بقزوین
ورود بشهر قزوین مراقبت ... نقصان ... امید دارم آنچه را لازم توقیرات و احترامات است
بعمل بیاید سعد السلطنه ۵ شعبان

از طهران — صورت دستخط — نمره ۱۵ — مبارک همایونی — بقزوین

جناب قرخان حاکم قزوین امینه اقدس برای معالجه ... از ... رشت میرود البته در خاک قزوین الی
رشت باید تو همراهی با او بکنی و کمال احترام بکنید در آسایش امینه اقدس ... ذره فروگذار نکنند البته

جواب

بخاکپای حضرت مستطاب اجل امجد آقای امین السلطان وزیر اعظم روحی فداه ... جواهر آسای اقدس
مبارک ارواحنا فداه بزیارت دستخط مبارک شرف ... حسب الامر حاضرم در عزیمت نگار
ذات علیه عالیه امینه اقدس ... از خاک قزوین الی انزلی رفته در لوازم خدمتگزاری
نهایت مراقبت ... سعد السلطنه ۵ شعبان

از طهران — نمره ۱۹ — بقزوین

از طهران — شهر شعبان المعظم ۱۳۰۶ پارس ئیل — بقزوین

نشمد السلطان سعد السلطنه حاکم قزوین برای سیورسات همراهان رکاب عالیه امنیه اقدس همایون ارواحنا فداه
باید ملزومات ملاحظه نمایید از آذوقه هم حاضر نمایید و سیورسات را از قرار قبض جناب مجد ... نایب خانه
مبارکه کارسازی دارم امین السلطان ۱۰ شعبان

از طهران — نمره ۳۵ — بقزوین

مقرب الخاقان میرزا عبدالعلی خان نایب الحکومه قزوین حسب الامر الاقدس در غیاب عمده الامراء العظام
سعد السلطنه شما نایب الحکومه مستقل قزوین هستید باید در تمام امور حکومتی نظم کامل را ملحوظ داشته ... این
این تلگراف را بتمام علمای اعلام و تجار و اعیان و رعایا نشان بدهید و تکلیف خود را بدانید مفقود فقدان
حمایت ... پادشاهی ... امین السلطان ۱۲ شعبان

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل امجد اسعد اشرف بندگان آقای امین السلطان وزیر اعظم روحی فداه
امر تلگرافی زیارت شد کمال افتخار و مباهات حاصل نمود امیدوارم در چاکری و جان نثاری در غیبت بندگان
سعد السلطنه و رضای خاطر مبارک بندگان عالی در انجام خدمات دیوانی و انتظام امور ولایتی و رعایت اهالی
ولایت کمال مراقبت و مواظبت را نموده اسباب رضایت را فراهم نمایم حسب الامر حکم تلگراف را
اجرا ... عالی و دانی خواهم نمود خانه زاد عبدالعلی ۱۲ شعبان

از طهران — نمره ۴۹ — بقزوین

بتمام حکام ولایات از قراریکه توسط بعضی ... داخله و خارجه ... اشخاص موثق ...
خاکپای جواهر آسای مبارک ... رسیده ... جمیع ...

دیروز

از طهران — شهر شعبان المعظم ۱۳۰۶ پارس ئیل — بقزوین

دفن اموات در بقاع متبرکه که امانت گذاشته از تجربه باعث عفونت هوا است حال آنکه در این موقع حالت سمیت
هوا در خارج و داخل شهر استعداد ظهور امراض سریه دارد و واجب است در تلطیف هوا و رفع عفونت
جد بعمل آید که حفظ عموم نفوس شده عذر صریح گرفته ... حتماً بدون عذر هر چه در هر جا میت امانت
گذاشته از محصلین بگذارید دفن نمایند که یک میت بطور امانت نماند و از تمام شهر و دهات و حکام جزو
التزام سخت بگیرید که احدی بعد از این میت امانت نگذارد و هر کس تخلف نماید ... جریمه سخت
و تنبیه کامل حکومتی و سیاست خواهد شد ... متروک و بقانون شرع موتی را مدفون نمایند ...
بخواهند استخوان میتی را بعد بعتبات ببرند باز ممکن است از قبر بیرون آورده ببرند البته جواب
بطور التزام بدهید که بعرض برسد امین السلطان ۲۴ شعبان

جواب

حضور حضرت مستطاب اجل امجد اشرف افخم وزیر اعظم روحی فداه امر مطاع در خصوص جنازه بقاع
... جنازه بطور امانت گذارده و امر ... حسب الامر کمال مراقبت و مواظبت را نموده هر چه
جنازه در هر مکان امانت است برفق تمام دفن نمایند و کوشش زیاد خاص و عام اهالی ...
بعد الایام طریقه امانت گذاردن جنازه را موقوف و متروک نمایند هر کس در ولایت و بلوکات قزوین
نموده فوراً دفن شود و این عریضه خانه زاد بمنزله التزام عرض شد بطوریکه امر و مقرر فرموده اند تخلف و تجاوز
نشود خانه زاد عبدالعلی ۲۵ شعبان

شهر رمضان المبارک

از طهران — بقزوین

بتمام حکام ولایات ممالک محروسه تلگراف شده چون حجاج ... از راه جبل ... زیارت مکه معظمه ...

از طهران — شهر رمضان المبارک سنه ۱۳۰۷ — بقزوین

گزارش خدمات خیرات و مبرات فوق العاده حضرت اقدس نواب مستطاب شاهزاده رکن جناب الدوله سعد عمه مبارکه
همایونی روحنا فداه که اکثر اغذیه شریف حجاج از تلقاء جناب اعزیمت نمایند لهذا حسب الامر الاقدس الاعلی
اظهار می‌دارد در تقبل و حکم آنچه غذا عن شهر نمایند که هیچکس از تلقاء جناب عزیمت که معظمه کنند کم شده از
صدمات مور و مواخذه و شپه و مجازات خدا هر بود بسته طوری غذا غم نحت نمایند که کسی قدرت انحراف
نداشته باشد امین السلطان روز شنبه ۴ رمضان

جواب

حضور حضرت مستطاب اجل اشرف امجد افخم وزیر اعظم روحی فداه دستخط مبارک حضرت مستطاب
اجل رحب امر اقدس شهریاری روحنا فداه صادر شد بعد زیارت نمود و تمام مبره شهر و حوالی قزوین
بعد از تلقاء جناب معظمه مشرف شوند و عموم رعیت از این غذا غم حمایت شکر و دعا گزار دولت ابد مدت

از طهران صورت دستخط نمره ۳۰ مبارک همایونی بقزوین

عبد العلیخان بین قزوین سیم تلگراف را که در رشت خانه شیر برده اند اگر خاک قزوین است بعین بزرع
سیم تلگراف در ترتیب بر نخواهیم اگر خاک رشت است عرض کنم ۲۴ رمضان المبارک

جواب

خاکپای جواهر آسای مبارک همایونی ارواح العالمین فداه در باب سیم تلگراف دستخط اقدس شرف صادر
زیارت مجری در باب حاصل نموده بشر خاک قزوین است مامور تحقیق فرستاده بعد از تعیین مراتب را
بعرض خاکپای مبارک برساند خانه زاد عبد العلی ۲۵ رمضان

از طهران نمره ۳۱ بقزوین

مقرب الخاقان

از طهران — شهر رمضان المبارک سنه ۱۳۰۷ — بقزوین

مقرب الخاقان نایب الحکومه نصیر دیروز ۲۵ رمضان از رشت حرکت کرده لوازم تشریفات
معموله در ورود بقزوین را موافق اظهارات مجهول تا ترتیب بعمل آورده کوتاهی ننمایند قوام الدوله ۲۶ رمضان

جواب

خدمت جناب مستطاب اجل امجد آقای قوام الدوله وزیر امور خارجه دام اقباله العالی حسب التقریر جهرات
نصیر مقرر فرموده بودند از قرار معمول موافق دستور العمل مقرب الخاقان مجهول آقای مواظبت نموده
قصوری حاصل نشود انشاءالله تعالی غفلت نخواهد شد عبد العلی ۲۷ رمضان

شهر شوال

از طهران نمره ۸ بقزوین

مقرب الخاقان میرزا عبد العلیخان نایب الحکومه زید عزه قدغن کنید برای
مال سرکار امین اقدس زید شوکته سیورسات زیاد تر از سابق حاضر کرده
دار قرار قبض مقرب الخاقان حاجی جعفر قلیخان سرتیپ بدهند صاحبجمع ۵ شوال

جواب

خدمت جناب فخامت نصاب آقای صاحبجمع دام اقباله در باب سیورسات
مقرر فرموده بودید حاضر و موجود است عبد العلی ۵ شوال

از طهران نمره ۱۰ بقزوین

نایب الحکومه آدم های نواب حسام السلطنه و چادر و اسباب و غیره که
از رشت همراه وزیر مختار روس آمده بودند جناب قوام الدوله سهواً تلگراف کرده است

از طهران — شهر شوال المکرم ۱۳۰۷ [illegible] — بقزوین

بروند چون تا چهار پنج روز دیگر وزیر مختار مراجعت خواهد کرد قدغن کنید همانجا باشند
و از قزوین نروند تا وزیر مختار برسد همراه وزیر مختار بروند البته زود اعلام کن
که مبادا بروند امین السلطان ۸ شوال

جواب

حضور حضرت مستطاب اجل اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم روحی فداه
فرمایش حضرت مستطاب اجل را با دم های نواب والا حسام السلطنه ابلاغ
نمودم بر حسب امر اطاعت مینمایند خانه زاد عبد العلی ۸ شوال

از طهران — ۲۲ — بقزوین

مقرب الخاقان نایب الحکومه زید مجده جناب سفیر فوق العاده سوید صبح چهارشنبه
پانزدهم شوال وارد قزوین میشوند اسب سواری خوب برای سفیر و نایب اول
حاضر نمایید که تا رشت آنها را برده رسانده برگردانند همچنین قدغن کنید محمد باقر
خان مالهای مکاری را که از رشت دو سره گرفته شده بود با سی راس مال دیگر
جهة اسبابهای سفیر و غیره صبح چهارشنبه البته در مهمانخانه حاضر سازید اسباب
آبدارخانه و سفره را از محمد باقر خان تحقیق کرده کم و کسری باشد آن مقرب الخاقان
زود تهیه نماید که اسباب معطلی فراهم نیاید نهار در مهمانخانه دو ساعت بظهر
مانده حاضر نمایید که دو ساعت بعد از ظهر حرکت خواهند کرد درشکه خوب و گاری
با اسبهای خوب آماده نمایید که تا آقا بابا برده رسانده برگردانند در سایر موارد

از طهران — شهر شوال المکرم ۱۳۰۷ [illegible] — بقزوین

راجع بمسافرت جناب سفیر هم آنچه معتمد السلطان محمد قلی سرتیپ اظهار کند امر [illegible]
لازمه اهتمام را معمول خواهد آورد خرج نهار و کرایه مال بنه کلا با مهماندار است
قوام الدوله ۱۳ شوال

جواب

خدمت جناب مستطاب اجل امجد آقای قوام الدوله وزیر امور خارجه دام
اقباله العالی در باب آمدن جناب فخامت نصاب سفیر سوید فرمایش شده
بود که صبح چهارشنبه وارد قزوین میشود اسب و سایر لوازمات حاضر نموده
که الی رشت بروند اطاعت میشود ولی در باب مال مکاری که دو سره
کرایه کرده بودند از محمد باقر خان تحقیق شد آنها را از دست داده رفته اند
آدم باتفاق مشار الیه نموده که هر قسم است مال بجهة بنه بقدر کفایت کرایه
نماید کالسکه و سایر لوازمات هر قدر بخواهند حاضر است بعد از ورود
معتمد السلطان محمد قلی سرتیپ هر چه بگوید و بخواهد انجام داده خواهد شد محمد باقر
خان تنخواه بجهة اخراجات زمان توقف و غیره خواسته بود پنجاه تومان قبض
گرفته و داده شد نهار بجهة ورود تهیه میشود اخراجات و کرایه مال بر حسب فرمایش
از سرتیپ مطالبه میشود عبد العلی ۱۲ شوال

از طهران — ۲۷ — بقزوین

جنابان آقا میرزا ابو القاسم و شیخ الاسلام و امام جمعه سلمهم الله از قراریکه در روزنامه

از طهران — شهر شوال المکرم ۱۳۰۷ بارس ئیل — بقزوین

بعرض خاکپای مبارک رسید بدون اطلاع حکومت برای بعض مقاصد عزیمت
طهران کرده اید حسب الامر الاقدس الاعلی صریحاً زحمت میدهم بدون درنگ
بزنجان رفته هر مطلبی هست بحکومت اظهار دارید اگر حسابی است اجری دارم
و اطلاع دهند اسباب زحمت خود و تصدیع خاطر مبارک ظل الله روحنا فداه شدن
صلاح نیست در اول سال دولت نمیتوانند ولایت خود را بی نظم ببینند خدا میداند
محض حفظ احترام خودتان مینویسیم که فوراً اطاعت امر مطاع همایون را کرده
بروید بزنجان هر حرفی دارید بمن بنویسید با حاکم هم بطور صلاح و احترام
حرکت کنید غیر از این طور خلاف امر و رضای قضا امضای همایونی است
امین السلطان ۲۰ شوال

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف وزیر اعظم دام اجلاله العالی شرف
تلگرافی زیارت این داعیان و همراهان اطاعت امر فرمایش حضرت
مستطاب اجل را بر تمام واردات و صدمات مقدم داشته فردا مراجعت
کرده ان شاء الله تعالی از زنجان تظلمات متفاوته استدعی خواهد شد محض رضای
خدا مرحمت مخصوص در آسودگی عموم اهالی ولایت خواهند فرمود چون
عمده مایه اغتشاش ولایت خمسه شرارت میرزا هاشم خان او و صیانت لوات
استدعای داعیان این است امر و مقرر شود دفع شر او شده تمام اهالی

ولایت

از طهران — شهر شوال المکرم ۱۳۰۷ بارس ئیل — بقزوین

ولایت دعاگوی وجود مبارک گردند حاجی شیخ الاسلام حاجی میرزا ابوالمکارم
مجتهد امام جمعه خمسه ۲۰ شوال

شهر ذیقعده

از طهران — نمره ۱۸ — بقزوین

حسب الامر باید نوعی در تنظیف شهر و معابر و کوچه ها و نهرها توجه و مراقبت بعمل آورند که مبادا
خدای نخواسته اسباب فساد هوا و ظهور امراض گردد البته نهایت دقت را مبذول داشته
اطلاع دهید که بعرض برسد امین السلطان ۱۴ ذیقعده

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل امجد اشرف وزیر اعظم روحی فداه حسب الامر در باب تنظیف
شهر و معابر و کوچه ها و نهرها مقرر فرموده بودند اطاعت میشود ولی این فقره اخراجات
لازمه فوری داده و بعدها هم مستحفظ باید گذارد مراقبت و مواظبت نماید اهالی باید از عهده
برآیند و یا از محل دیگری مقرر خواهند فرمود موقوف بحکم مطاع است غلام خانه زاد عبدالعلی
۱۴ ذیقعده

از طهران — نمره ۴۵ — بقزوین

سعدالسلطان حکمران قزوین را زحمت میدهم که وزیر مختار روس امروز و فردا بتردید وارد
گیلان میشود پنج تخت روان از رشت الی قزوین لازم دارند هر طور است معجلاً تهیه
کرده روانه دارید میگویند نزد حاجی محمد حسن تاجرباشی روسی هم در قزوین پیدا میشود

از طهران — شهر ذیقعدة الحرام بارس ئیل ۱۳۰۷ — بقزوین

از او و از جای دیگر پنج تخت وکنار روانه دارید که اسباب معطلی اینها نباشد قوام الدوله
۲۰ ذیقعده

جواب

جناب مستطاب اجل افخم آقای قوام الدوله وزیر امور خارجه زید جلاله العالی در باب پنج دستگاه تختخواب
برای وزیر مختار روس که بوده و پاکیزه است که تهیه و فرستاده شود در قزوین هم ابداً پیدا نمیشود
و امکان ندارد حق حکومت گیلان است که با تخت بقزوین بفرستد و حکومت قزوین با
کالسکه بطهران بفرستد سعد السلطنه ۲۱ ذیقعده

از طهران — نمره ۱۰ — بقزوین

معتمد السلطان سعد السلطنه از قرار مذکور جناب وزیر مختار روس تجاوز از سی نفر از کسان خود همراه
دارد و کالسکه از قزوین بطهران لازم دارند باندازه ایشان قدغن کنید کالسکه خوب پاکیزه حاضر کنند
و سوقی معمور در همه منزلها نهایت همراهی را از همه بابت بعمل آورند امین الملک ۲۲ ذیقعده

جواب

جناب مستطاب اجل افخم آقای امین الملک دام اجلاله در باب تشریف آوردن جناب وزیر مختار
و سی نفر همراهان و حاضر شدن کالسکه های خوب و در همه منازل همراهی نمودن حاضر و اطاعت میشود
سعد السلطنه ۲۳ ذیقعده

شهر ذیحجه

از طهران — بقزوین

معتمد السلطان

از طهران — شهر ذیحجة الحرام بارس ئیل ۱۳۰۷ — بقزوین

معتمد السلطان سعد السلطنه زید مجده برات آقا سید رضا از انجا بمیرزا احمد در طهران نموده و میرزا احمد
ورشکست شده است ضامن وجه هر دو نفر هستند بفرستید آقا سید رضا را حاضر نموده قرار
این مسئله را بگذارید که این شخواه برسد و لازم است اهتمام را در خصوص بعمل آورید امین الملک ۱۷ ذیحجه

جواب

خدمت جناب جلالتمآب آقای امین الملک دام اقباله العالی فرمایش فرموده بودند حساب تنخواه
محمد حسین میرزا را با آقا سید رضا رسیدگی شود مراتب این است که عرض میشود معادل چهار هزار و سیصد
و بیست تومان از قرار دوازده طغرا برات شاهزاده از آقا سید رضا گرفته و وجه طلب داده که تنخواه
را برساند از مبلغ مزبور چیزی با آقا سید رضا نداده و بروات در طهران در دست حضرات است
که میرزا احمد نداده بحواله حاجی رضاخان طغرا یک صد تومان بحواله ایضاً طغرا یکهزار تومان بحواله
ایضاً طغرا پنجاه تومان بحواله آقا میرزا هدایت طغرا یکصد تومان بحواله حاجی رضاخان طغرا
هشتصد تومان بحواله آقا غلامحسین طغرا سیصد تومان بحواله حاجی رضاخان طغرا یکهزار و دویست تومان
بحواله میرزا ابوالقاسم خان دویست تومان بحواله حاجی سید محمد سیصد و هشتاد تومان بحواله
متفرقه سه طغرا دویست تومان از وجه این بروات شاهزاده چیزی به آقا سید رضا نداده وجه
طلب در دست دارد ولی یک طغرا برات دو هزار تومان بحواله حاجی رضاخان داده و غره
ذیحجه وعده آن برات است تمام وجه برات مزبور را شاهزاده داده است آقا سید رضا
گرفته است که باید وجه آنرا میرزا احمد در طهران بدهد بعد از آنکه دو هزار تومان در طهران
از میرزا احمد بوصول رسید از تنخواه شاهزاده چیزی باقی نمی ماند ولی در قزوین بقدر هشتصد الی هزار

از طهران — شهر ذیحجة الحرام ۱۳۰۷ مابین — بقزوین

تومان جنس سعود و مطالبات هست که در مقابل معادل دو هزار تومان بحضرات تجار قزوین
آقا سید رضا مقروض است توجه بفرمایند دو هزار تومان از میرزا احمد وصول شود از طلب شاهزاده
چیزی باقی نمی‌ماند سعد السلطنه ۲۰ ذیحجه

از طهران — نمره ۲۲ — بقزوین

معتمد السلطان سعد السلطنه زید عزه کرارا در باب مقرری جناب امیر الامراء العظام ایلخانی
دام اقباله قدغن اکید شده بود که ماه بماه برسانید و نگذارید بعهده تعویق بماند معلوم میشود
خیلی تاخیر انداخته اید البته بوصول ملک رف اقساط عقب افتاده مقرری الیه را فورا اگر بابت مکرر اقساط
بفرستید و تلگ نمائید امین السلطان ۲۶ ذحجه

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل آقای امین السلطان وزیر اعظم روحی فداه در باب مقرری
جناب ایلخانی قرار گذارده ام سه ماه بسه ماه برسانم سه ماه اول سال را رسانده‌ام سه ماه ثالث را
هم نفرستم ششماه دیگر را هم بهمین طور که عرض شد میرسانم جناب ایلخانی میفرمایند از صراف
قرض کنم تنزیل بدهم یکدفعه برجاست بدهم قوه چاکر نیست تصرف تنزیل بدهم از انصاف
دور است سعد السلطنه ۱۹ ذیحجه

از طهران — نمره ۲۹ — بقزوین

حاکم قزوین حسب الامر قشون برای گرفتاری فتح الله خان زنبیه رودی خمسه فرستاده شده
البته قدغن اکید تعلیم و حکومت خود نمائید که احدی از فتح الله خان و کسان او در آنجاها

از طهران — شهر ذیحجة الحرام ۱۳۰۷ مابین — بقزوین

راه نمدهند و هرگاه بعرض برسد که بخاک شما آمده و گرفتار نشده اند باعث تغیر شدید همایونی خواهد شد
که نتیجه آن معلوم است چقدر باعث پشیمانی است امین السلطان ۲۲ ذیحجه

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم مد ظله العالی در باب فتح الله
خان و کسانش که حسب الامر بگرفتن مشارالیه شده و هرگاه بخاک قزوین بیاید راه ندهند و گرفتار
نمایند سمت فرارگاه آنها همدان و کروس است از خاک آنها الی قزوین مسافت زیادی است
با این تفصیل حسب الامر آدم بهر نقطه خاک قزوین فرستادم که هرگاه بیایند دستگیر نمایند امین السلطان
۲۴ ذیحجه

شهر محرم

از طهران — نمره ۳۸ — بقزوین

معتمد السلطان سعد السلطنه عبد العلی خان نایب را که حبس کرده اید مرخص نمائید جناب امیر الامراء العظام
علاء الدوله در اینجا از برای جواب مدعی حاضرند جواب آنها را میدهند امین السلطان غره محرم

جواب

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم در باب تلگرافی
عبد العلی خان پسر نبی خان مرقوم شده بود که رها نمایم جناب علاء الدوله جواب عارض را میگویند بدهند
بنده هم جواب باید به بنده بگویند تفصیل این جوان را با پست عریضه کرده بودم از طهران آمده بقزوین
خورجین پول را از کاروانسرا دزدیده مراجعت کرد مست سوار فرستادم میان راه گرفته دو تفر را بیجا ست

از طهران — شهر محرم الحرام ۱۳۱۸ پارس ئیل — بقزوین

بکشد بعد از گرفتن خرجین پول با استحضار جمعی دیگر دم قبض رفته هر گاه بدست نمی آمد لابد این وجه
مسروقه را از خود میبایست بدهم اگر بنا بشود هر که بیاید قزوین هر چه در هر کاری میخواهد بکند طهران
یا جای دیگر جواب بگویند پس حکومت لازم ندارد و بیا سزا نمیشود این مسئله سعد السلطنه

از طهران — ۴۶ — بقزوین

معتمد السلطان سعد السلطنه مبلغ یکصد تومان پیشکشی عید مولود اقدس همایون شاهنشاهی ارواحنا
فداه است که باید موافق معمول هر ساله عاید دارید قدغن نمائید عاجلاً برسانند که بمصارف مقرره
شود امین الملک غره صفر

جواب

حضور مبارک جناب جلالتماب آقای امین الملک دام اجلاله برات بحواله خزانه نزد آقا میرزا آقا هدایت دام
یکصد تومان انفذ گردید باید محسوب نمایند سعد السلطنه غره صفر

شهر صفر المظفر

از طهران — ۹ — بقزوین

مصطفی خان ترتیب حسب الامر اقدس همایون اعلی مستعجلاً از طهران شوید بجهت مجلس سربازان شکرآباد
وغیره باید حاضر شوید بدون تأمل حرکت کنید نصر الملک ۳ صفر

جواب

حضور جناب جلالتماب اجل بندگان آقای نصر الملک امیر تومان ساعه مغرب است تلگراف
زیارت و منتظر آوردن درشکه هستم فوراً حرکت خواهم کرد مصطفی ۳ صفر

دخط

از طهران — شهر صفر المظفر ۱۳۱۸ پارس ئیل — بقزوین

دستخط مبارک است

از طهران — ۲۱ — بقزوین

سعد السلطنه تلگراف شود فقرات چندی است که اتفاق افتاده است در قزوین و از توجیه راپورتات و
تلگراف ملاحظه شده است اولاً سربازان قریه شکرآباد خالصه که شهاب الملک ابتیاع کرده است عرض کرده اند
که میرزا فرج الله آدم شهاب الملک با چنین و چنان کرده است آن بود که میرزا فرج الله و مصطفی خان
سرتیپ هر دو را در طهران حاضر کردیم که رسیدگی شود هنوز حرفهای اینها بجائی نرسیده و مجدداً از سربازان
سربازان نوشته جات رسیده است که دوباره جنگ و نزاع با کسان شهاب الملک اتفاق افتاده
حتی آدم هم کشته شده است ثانیاً شیخ محمد تقی اینانلو از قزوین تلگراف میکند که در بلوک زهرا
بتحریک کسان شهاب الملک در سر آب و ملک وغیره نزاع شده است پسر او کشته شده است
وخود صارم الملک تقصیر شما از اغتشاش میانه شاهسون های اینانلو نوشته است و هم نسبت تحریک
را به شهاب الملک میدهد اگرچه همراه این یکی دو هر دسته و سواری و فوجی سرکرده داده
لیکن در هیچ مقام ها هر حرف طرفین بر ما نمیشود فهمید که کدام راست میگویند کدام دروغ و تحریک است
یا تحریک نیست یا سبب نزاع چه چیز است حق با این است یا با آن مقصر کیست و با تقصیر کدام
قاتل کیست و مقتول کدام ظالم کیست و مظلوم کدام آنوقت باید حاکم آن ولایت از روی کمال
بیغرضی و صداقت و صحت معلوم کرده بدولت عرض کند و طرف هیچکس را ملاحظه نکند تا دولت هم
بفهمد چه حکم میکند و کرا مقصر و ظالم باید بداند و که را مظلوم لهذا بتو حکم میشود که حاکم قزوین هستی کیفیت
نزاع قریه شکرآباد و قتل و غارت نزاع بلوک زهرا و کشته شدن پسر شیخ محمد تقی اینانلو را تماماً از روی

صحت و وقت بصیرت بدون هیچ غرض راپورت کرده بعرض برسانید مقصر و غیر مقصر را
معلوم بکنی و مقصرین را چطور باید گرفت و کی باید بگیرد و نظم بعد از این را چه وضع باید داد همه را فوری
بعرض برسان تا مطابق آن حکم بشود و تو که حاکم هستی و مسئول نظم هستی آن حکم را بلا کم و زیاد
مجری داری البته زودی تحقیق کرده کیفیت را بعرض برسان ۱۲ صفر

جواب

دستخط مبارک ارواحنا فداه بحضور حضرت مستطاب اجل امجد اشرف وزیر اعظم مدظله العالی [illegible]
همایونی ارواحنا فداه را در مسئله لشکرآباد و نزاع خالصه شاهسون اینالو زیارت کردم چندی قبل که
میرزا فرج الله خان بقریه لشکرآباد آمد با اهالی و رعایای آنجا بدرفتاری کرده و چند نفر سرباز و
چراغ علی نایب را نمود در قریه ابراهیم آباد خانه دو سه نفر سرباز را خراب کرده قطع حکومت [illegible] دادند
مأمور بجهت رسیدگی و تحقیق و نظم مهر فرستادم این بود که میرزا فرج الله خان و مصطفی خان سرتیپ
به ارادات مبارکه شدند مأمور مراجعت نمود مباشرین غلامحسین خان حاجی آقا سید نعمت الله و حاجب
خیرالله ابراهیم آبادی میرزا بابای لوئین چه پا شدند بنای بدرفتاری را برعایای لشکرآباد گذاشتند بقدر یکصد و
پنجاه نفر از ریش سفیدان و رعایای آنجا در نجم شهر صفر بشهر قزوین آمده تظلم نمودند مباشرین معروضه
روز سه شنبه هشتم اجتماعی از اهالی ارانج و کلده دره و بوئین و امیرآباد و صالح آباد و بقدر چند نفر سوار
شاهسون که از خمسه آورده بودند بر سر لشکرآباد رفته از خارج ده با تفنگهای ورندل و بنای
شلیک گذارده و چند نفر مقصود که قنبر لشکرآبادی و عزیز الله پسر صفرعلی و حسینعلی نجف ایضا و زن حاجی
قهر لشکرآبادی و یکنفر سید طالقانی که محض تکدی آنجا بوده بقتل رسیده حاجی علی ولد فتح الله لشکرآبادی

و مهدی

و مهدی حاجی علی ولد نوروز علی ایضا زخم گلوله برداشته که شرف بموت هستند بارگاه لشکرآبادی
و کشمش که بقدر پانصد خروار متجاوز بوده تماماً برده اند فالیزه خربزه که بقدر یکهزار تومان
قیمت داشته کلا زیر پا شده یک گله گوسفند که سیصد و شصت راس بوده بغارت برده اند
و شصت راس الاغ شرح ایضا با غارت محصولات اطراف ده را دیوارش را خراب نموده
اما لشکرآباد که در شهر قزوین و سایر دهات اطراف هستند خبر طایفه شاهسون در [illegible] بزرگی
محصولی که در خرمن دارند همه روزه اطراف میبرند یقینا خود جناب شهاب الملک را هم با نسبت
نبوده و اطلاع نداشته شعله ایست که میرزا فرج خان برافروخته در باب دستگیر نمودن متهمین از
اینکه مباشرین و کسان حاجی شهاب الملک بوده اند امر و مقرر شود معلوم است حاضر خواهد نمود
در باب عرض شیخ محمدتقی شاهسون مقرر شده بود رسیدگی شود اولا نزاع در خاک خرقان در
زرک قشلاق قتاده اگرچه شیخ محمدتقی در بلوک زهرا سکنی دارد ولی در مراجعت از ییلاق در زرک
که خاک خرقان است بسر انهار ریخته نزاع شده پسر شیخ محمدتقی و دو نفر دیگر بقتل رسیده نزاع در کار
آب و ملک نبوده قریب یکسال است فیمابین کسان جناب شهاب الملک و جناب
صارم الملک نزاع است در خاک خمسه و خرقان از یکدیگر چه بقتل میرسانند و چه بغارت
میبرند این نزاع هم از جمله آنهاست جنازه ها را که بقزوین آوردند صارم الملک تلگراف
نوشته بود که از طرف کسان شهاب الملک بقتل رسانیده اند و اما چون در خاک خرقان
بود حق حاکم نبود در مقام تحقیق و صدق مطلب برآید امیدوارم در چاکری و جان نثاری در حق اقدس
بعرض عرض نماید طرفین هر دو نوکر بزرگ دولت هستند امر داده شود مابین آنها [illegible]

[illegible] صفر ۱۴

از طهران — شهر صفر المظفر ۱۳۰۸ پارس ئیل — بقزوین

۲۲

از طهران — بقزوین

عمدة الامراء العظام سعد السلطنه دستخطی از بابت نزاع شکرآباد و شاهسونها و غیره که دو فقره عرض کرده بودید
صادر شده زیارت خواهید نمود ولی باید کدورتی که با حاجی شهاب الملک دارید کنار گذاشته
حقیقت مطلب را تحقیق نموده عرض کنید شخصی که حاکم شد خوب نیست بی ملاحظه حرکت کند باید با ملاحظه
باشد و حقیقه گو باشد و طوری باشد که بدانم مطلقاً غرض نیست امین السلطان ۱۴ صفر

جواب

حضور حضرت مستطاب اجل اکرم آقای وزیر اعظم مدظله العالی در مسئله نزاع شاهسون و
شکرآبادی مراتب را با صدق در جواب دستخط مبارک عرض کرده ام امیدوارم در
ظل مراحم حضرت مستطاب اجل عالی همه وقت در حق این چاکر غرض نخواهند نمود سعد السلطنه ۱۴ صفر

۲۷

از طهران — بقزوین

خدمت سرکار عمدة الامراء العظام آقای سعد السلطنه دام اقباله حسب الامر جهان مطاع همایونی ارواحنا فداه
مقرر است که هر قدر سوار بخواهید میرزا آقاخان رئیس تلگراف بدهید که فوراً حاضر شده و خود او
و سوار همراه مأمور انجام خدمات شما باشند تا زمانی که انتظار امر خصوص بکنید و نیز این تلگراف را
نشان بدهید که خود او و سوار مهیای خدمت شما بوده باشند اگر میان ایلات ... باید میرزا محمد خان ... ۱۸ صفر

جواب

امیر الامراء العظام آقای میرزا محمد خان میرپنجه دام اجلاله در باب آنچه اشعار فرمایش شده بود ایشان حاضر شده
هر وقت ضرورت بهم برساند مقرب الخاقان میرزا آقاخان ابلاغ فرمایش را نموده اقدام نماید سعد السلطنه ۱۹ صفر

از باغ — شهر صفر المظفر ۱۳۰۸ پارس ئیل — بقزوین

صورت دستخط مبارک است

از باغ — ۲۸ — بقزوین

سعد السلطنه

جواب دستخط تلگرافی را که عرض کرده بودی ملاحظه کردیم اغتشاش و شرارت شکرآبادیها
پیش از اینها است که عرض کرده اید از جمله میرزا حاجی آقا بابای شکرآبادی که نزد شما
جزو قراسوران است از مفسدین محسوب است لعدالت از قراسورانی اخراج کنید و در باب نظم و
اصلاح کار نباید تأمل و تأخیر شود سربازها که اینجا آمده اند همه روزه عیالات سربازان عرض
و تظلم میکنند و نسبت به آنها تعدیات و غارت شده است رسیدگی و تحقیق شکایات آنها هم لازم است
میرزا فرج الله آدم شهاب الملک ضرورتاً نزد او حالا بقزوین باید و منتظر او باشید راحت
که شکرآباد و املاک شهاب الملک است اما از حکومت و خاک قزوین خارج نیست حکومت باید به تحقیق جو
اقدام نماید شما الان آنچه از شکرآبادیها در شاهزاده حسین پیشتی هستند اطمینان داده بقزوین بعید
دیگران را هم که متفرق شده اند جمع آوری کنند خود شما سوار شده بروید با کمال دقت بکار
آنجا و علت و سبب نزاع رسیدگی نمائید اولاً قرارهای لازم در رفع اختلافات و صلح کامل در
رعایای آنجا داده طوری قرار بدهید که بعد از این چنین منازعات و گفتگوها ظهور نکند ثانیاً
عمل قتل و غارتی که اتفاق افتاده است با غرض غرضانه درست رسیدگی شود هر چه غارت شده است استرداد
شود آنچه ادعا است بقانون عدالت قطع و فصل شود و حرفی باقی نماند در باب قتل اگر قاتل
معین و معلوم است بخاطر خواهی و خون بست نگذرانید و حکماً بقانون شرع قصاص کنید

از باغ — شهر صفر المظفر ۱۳۱۱ — بتبریز

بدانند سزای آدم کشتن چه چیز است همین جور بد است و احتمال است که مردم را جری
جسور میکند مرتکب قتل نفوس میشوند و اگر قتل لوث است و قاتل شخص نیست از این طایفه
دیه مقتول را مطالبه و قرار صحیح میان طرفین بدهید ماده فساد و هرزگی قلع و قمع شود که آن
سرباز هم آسوده شده دیگر تظلم و آه و ناله نکنند و صورت اقدامات و قرارداد خود را مستعجلاً
بعرض برسانید در باب قتل پسر شیخ محمد تقی اینانلو که عرض کرده اید در خاک خرقان
واقع شده و جزو حکومت قزوین نیست مطلع شدیم مدتی است کار خرقان ترتیب صحیحی ندارد
حکم شد خواجه وند باشی که حاکم است آمده قرار این قتل و غارت و با نظمیها بدهد ۱۹ صفر

جواب دستخط مبارک است

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم مد ظله العالی دستخط
مبارک را با کمال فخر زیارت نمود در فقره شکرآباد امروز سه روز است از طهران
صاحبمنصبان سربازان متصلاً با اهالی قریه مزبوره محرک هستند در قریه مزبوره کسان حاجی
شهاب الملک که منزل داشته منزل آنها را تاخت و تاراج نموده اموالی که داشته اند برده اند
آنهائی که در شهر هستند در این دو روزه در مقام سرزنگی هستند هر گاه این طورها بخواهند آنها را
اغوا و تحریک نمایند ماده غلیظ تر میشود و سخت تر خواهد شد این کار رنجش صعوبت هم خواهد رسانید
چون در خاکپای مبارک واضح و مبرهن است که ما بین اهالی شکرآباد و طایفه شاهسون عداوت بوده
و هست و هر گاه این طور تحریکات باشد دهات و املاک شهاب الملک تمام محصولات از قصد
و جنس بهاء منثور خواهد شد همین قدر تلگراف با اهالی شکرآباد مقرر شود که فلان کس حاکم است با آنجا

خواهد

از باغ — شهر صفر المظفر ۱۳۱۱ — بقزوین

بدون آنکه عشاق بسخنان هوائی اطراف نمایند باید اطاعت نموده با آنجا بیایند و نهایت دقت خواهد آن
رسیدگی خواهد نمود آنچه غارت شده از طرفین گرفته عاید نماید و قتلی که واقع شده رسیدگی نماید انجام
میدهد که آسوده شوند بعد از آنکه این امر تلگراف برسد خود خانزاد بدون جمعیت با دو نفر آدم بروم
ان شاء الله طوری قرار رسیدگی در کار میدهم که حاجی شهاب الملک و شکرآبادی آسوده شوند که
طرفین تکلیف خود را بدانند بعد از این صدائی بلند نشود بصارم الملک هم تلگراف بشود چنانچه بعد از این
در خاک قزوین امیر و کسان تما با کسان و رعیت حاجی شهاب الملک نزاعی نمایند حاکم قزوین را اختیار نموده ام
به همه طور مؤاخذه نماید که نتوانند از حد خود تجاوز نمایند سعد السلطنه ۱۹ صفر

دستخط جهان مطاع مبارک است

۳۴

از باغ — سعد السلطنه — بقزوین

این دستخط را فوراً با آدم مخصوص هر جا که صارم الملک هست باو برسانید بموجب زیارت کردن روانه
طهران شود بعضی فرمایشات حضوری باو هست ۲۱ صفر

جواب دستخط مبارک

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم روحی فداه دستخط آفتاب
نقط همایون از روی خانه زاد را با کمال افتخار زیارت کرد دیروز رعایای شکرآباد را تماماً از بیت برآورده
اطمینان دادم امروز که سه شنبه است روانه شکرآباد نمودم رفتند فردا که چهارشنبه است خود چاکر میروم
قراری میدهم در کار آنها که طرفین آسوده شوند دستخطی که برای احضار امیر الامراء العظام صارم الملک
شرف نفاذ یافته بود دیروز که دوشنبه بود با غلام مخصوص فرستاده شد سعد السلطنه ۲۲ صفر

از طهران — شهر صفر المظفر ۱۳۰۸ ایت ئیل — بقزوین

نمره ۳۵

از طهران — بقزوین

عمدة الامراء العظام سعد السلطنه زید مجده عریضه تلگرافی شما را دیدم درست عرض کرده اید حکم همایون لازم بود صادر شد بطوریکه مقرر شده است بسکرآباد در رفع این گفتگوها که جناب حاجی شهاب الملک هم با آدمهای خودشان نوشته اند که بیایند و هر طور شما دستورالعمل بدهید بجا بیاورند میرزا فرج خان را هم اگر لازم است که بفرستید باید قزوین پیش شما باشد و هر طور دستورالعمل بدهید رفتار کند و البته فعلاً این گفتگوها را اتمام کنید و هر کس در خاک قزوین مرتکب نزاع و شرارت شود فوراً گرفته تنبیه کنید خواه شاهسون باشد خواه از هر ایل و هر طایفه و هر دسته نوکر باشد تفاوت ندارد بهمه حکم دارید امین السلطان ۲۱ صفر

جواب

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم روحی فداه شاید فردا بروم عدیکان جناب شهاب الملک را با رعایای سکرآباد بطور دلخواه تمام فیمابین آنها میرزا فرج خان لازم نیست خود چاکر وکالت از طرف جناب شهاب الملک خواهم کرد که اسباب آسودگی جناب معزی الیه فراهم بیاید لهذا بجناب شهاب الملک بفرمایید یکنفر آدم معقول برای مباشر سکرآباد بفرستد چون اینها خبر نشد مباد خدای نخواسته حرفی مجدداً تولید شود سعد السلطنه ۲۲ صفر

صورت دستخط مبارک است

نمره ۳۶

از طهران — بقزوین

صارم الملک

از طهران — شهر صفر المظفر ۱۳۰۸ ایت ئیل — بقزوین

صارم الملک

این میر اینانلو امسال پای شرارت و هرزگی خیلی بالا گذاشته اند و شما هم معلوم نیست بجواب نظمی بدهید بسعد السلطنه حاکم قزوین حکم شد که بعد از این اگر شاهسون خواه از تو خواه از شهاب الملک در خاک قزوین هرزگی کند و دعوا و نزاع نماید سعد السلطنه گرفته بهر جور تنبیه و سیاست و مواخذه بکند که این جا نظمی پیدا شود و هر کس تخلف کرده است مواخذه خواهد شد ۲۱ صفر

دستخط جهان مطاع مبارک همایونی است

نمره ۳۷

از باغ — سعد السلطنه — بقزوین

عریضه ات ملاحظه شد تلگراف شما که خواسته بودی بجناب امین السلطان حکم شد بفرستید البته خود زودتر بروید سکرآباد را اصلاح کن شهاب الملک هم تلگراف شما را دیده هر قسم در نظم آنجا بخواهید حاضر است و باید قراری بدهید که بعدها این قسم اتفاقات نشود و آسوده باشند ۲۱ صفر

نمره ۳۵

از طهران — بقزوین

معتمد السلطان سعد السلطنه حاکم زید مجده سید محسن گماشته جناب حاجی میرزا محمود فراهانی بقزوین آمده است پنجاه و دو تومان از بابت قیمه زرد نانوا خانه قبض بخزانه سپرده است بلا تأخیر مبلغ مزبور را دریافت نموده اطلاع دهید صاحب جمع ۲۷ صفر

شهر ربیع الاول

نمره ۱۳

از طهران — بقزوین

معتمد السلطان سعد السلطنه کاغذ شما در باب ارتکاب ... رسید امیر الامراء العظام اجودان...

از طهران　　شهر ربیع الاولی ۱۳۰۸ بارسیل　　بقزوین

هم تلگراف کرده بود که زرگرها را با قدری اموال مسروقه گرفته نزد شما فرستاده است که تمام تحقیق رسیدگی نماید و بقیه اموال را پیدا کنید مقرر شد که بعد از تحقیقات و گرفتن تمام اموال مسروقه این زرگرها را تحت الحفظ بطهران بفرستید امین السلطان ۱۴ ربیع الاول

دستخط جهان مطاع مبارک همایونی است

مخبر الملک این تلگراف را بقزوین بزند ۲۸

از طهران　　بقزوین

به میرزا محمد خان بعد از ورود قزوین مشغول چه کار است بعد از فراغت از کارها زودتر بطهران بیاید باقر خان سعد السلطنه کجا است خبر تازه باشد بعرض برساند امین اقدس نشاندار فردا وارد سبزوار میشوند ۱۸ ربیع الاول

جواب

قربان خاکپای جواهر آسای اقدس مبارکت شوم دستخط تلگرافی جهان مطاع مبارک که با افتخار این غلام جان نثار شرف صدور یافته بود زیارت کرد خداوند جان ناقابل این غلام را تصدق خاکپای مبارک گرداند از روز ورود بقزوین مشغول سان سواره است پانصد نفر ایلات و یکصد نفر چگنی تماما حاضر و سان داده اند امروز مشغول مواجب دادن است انشاءالله تا پنج شش روز دیگر باستان مبارک شرفیاب حاصل خواهد کرد دستخط شده بود سعد السلطنه کجا است چند روز بود ناخوش بود خوب شده مشغول حساب نانها است اخبار تازه نیست که بعرض برساند در خاک خمسه یکی دو نفر از کاکاوندها نسبت دزدی زده اند دو نفر صاحب منصب و ده نفر سوار فرستاده ام تحقیق و معلوم کنند اگر چنین مطلبی اتفاق افتاده باشد بگیرند بیاورند جان نثار میرزا محمد ۱۸ ربیع الاول

از باغ　　شهر ربیع الاولی ۱۳۰۸ بارسیل　　بقزوین

صورت دستخط جهان مطاع مبارک است

سعد السلطنه

از باغ　　بقزوین

از قراری که بعرض رسید ناخوش بودی احوالت چطور است چه میکنی تفصیل حالت خودت را بعرض برسان در این ماموریت سکزآباد که رفتید و بنا بود اشرار انجا را تنبیه و سیاست نموده و قراری در انتظام امور و کارهای انجا بدهید چه کردید راپورت انجا را بعرض نرساندید البته بعرض برسانید آقا میرزا محمد خان هم اگر در انجاها و به شما کاری داشته باشد البته کارهای او را زود و خوب انجام بدهید و البته کمال موافقت و مهربانی و همراهی را با هم داشته باشید که کارهای او منظم باشد ۱۸ ربیع الاول

جواب

دستخط مبارک همایون ارواحنا فداه حضور حضرت مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم مد ظله العالی محض مراحم ملوکانه تفقد از حالت غلام چاکر جان نثار تفقد فرموده بودند خداوند جان این غلام را تصدق وجود مبارک نماید بعد از مراجعت از سکزآباد قریب ده دوازده روز بستری ناخوش بودم بحمدالله بهتر شده دو سه روز است از پرهیز برآمده عمل سکزآباد را از قرار تمام کردم راپورت آن را حضور حضرت مستطاب اجل آقای امین السلطان وزیر اعظم فرستادم که بعرض خاکپای مبارک برسانند رعایای قریه سکزآباد و دو کان جناب حاجی شهاب الملک آسوده شدند مقرر شده بود که هر گاه معتمد السلطان آقا میرزا محمد خان کاری و مطلبی داشته باشند غلام همراهی کرده و اصلاح نماید کار غلام و معزی الیه هر دو خدمت دولت جاوید آیت است هیچ وقت مسامحه در خدمات دیوانی انشاءالله نخواهد شد و هزار و ... از بابت مواجب سوار هر چه بخرج قزوین منظور بود این غلام دادم هر قدر از بابت عمال

جمعی خود شان بود حاضر کرده بود این دو فقره تنخواه باطلاع این غلام و لشکرنویس مأمور سوار
پرداخته شد چیزی که اسباب معطلی شده زمانی که در گیلان بود نداز قرار فرد ممهور که از نواب والا
حسام السلطنه دارند معادل ششصد و پنجاه تومان مالیات می‌دهند تا کنون نرسانیده سواری
که باید این تنخواه را بگیرد در شهر معطل و سرگردان مانده معطل آقا میرزا محمد خان بجهت نرسیدن همین تنخواه
است عرض اینکه بنده معطلی ندارد و سایر کارهای معزی الیه در کمال انتظام است بهمه طور بهم اهتمام
و اتحاد فیمابین است این کارها کلیه از دولت است هیچوقت راضی نمیشود خاطر دولت [illegible]
این کارهای جزئی متغیر بشود شب و روز با هم در انجام خدمات مراقبت داریم خاطر مبارک از
طرفین این غلامان آسوده باشد سعد السلطنه ۲۲ ربیع الاول

از طهران — نمره ۳۴ — بقزوین

امیرالامراء العظام آقا میرزا محمد خان زید مجده تلگراف شما بعرض رسید تأکید شدید بحکام گیلان شد
که پول از زود بفرستند و مقرر شد که شما آنجا معطل نشوید پول را قرض کرده بدهید فرمایش همایونی
این است امین السلطان ۲۳ ربیع الاول

از طهران — نمره ۳۹ — بقزوین

عمدة الامراء العظام سعد السلطنه پنجاه تومان پیشکش تقدیمی مبارک که در دفتر الکرهاً حواله بکنید که باید تقدیم
خاکپای مبارک شود امین الملک ۲۸ ربیع الاول

جواب

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امین الملک دام اقباله از خزانه طلب داریم پنجاه تومان پیشکشی [illegible] سعد السلطنه ۲۹ ربیع الاول

از قزوین

مطابق ربیع الآخر [illegible]

شهر ربیع الثانی

از طهران — نمره ۱۵ — بقزوین

امیرالامراء العظام اجودان باشی لشکر نظام زید مجده تلگراف شما از عرض حضور آفتاب ظهور مبارک اقدس
روحنا فداه گذشت مقرر فرمایند امداد در مسئله غرامات زارعین که بالاخره حکمی محکم که بعموم حکام و ضابطان
ممالک محروسه شده است که طایفه زرگر عموماً مقصر دیوان اعلی و در هر نقطه باشند حکام حق زدن و
کشتن و قلع انهار آنها را دارند چگونه چنین حکمی داده میشود که غرامات مال زرگر را از شما بگیرند زرگر
هائی که گرفته و بعمدة الامراء العظام سعد السلطنه داده بودند فرستاد بطهران حبس انبار شدند
گوسفندی هم که فرستاده بودید مقرر شد بفروشند و در عوض بصاحبان مال بدهند برای اطلاع
شما و عدم حکم از گرفتن وجه غرامات از شما نوشته میشود امین السلطان ۱۷ ربیع الثانی

از طهران — نمره ۱۹ — بقزوین

معتمد السلطان سعد السلطنه زید مجده پنجاه تومان تحویل کرده بودید از دبیر الملک گرفته چرا نمی‌فرستید
امین السلطان ۱۹ ربیع الثانی

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم روحی فداه از بابت پنجاه تومان
تحویل که جناب دبیر الملک داده این چند روز برای پرداخت جناب ولایتی شرف اندوز
میشوم و اطاعت می‌نمایم سعد السلطنه ۲۰ ربیع الثانی

از طهران — نمره ۲۰ — بقزوین

از طهران — شهر ربیع الآخر ۱۳۰۸ پارس ئیل — بقزوین

۲۰ ربیع الثانی

عمدة الامراء العظام سعد السلطنه عبدالمحمد و مال او را بقید ضامن بطهران بفرستید قوام الدوله

جواب

خدمت جناب مستطاب اجل اکرم آقای قوام الدوله وزیر امور خارجه دام اجلاله العالی عبدالمحمد ملتزم شده و مال التجاره اش قزوین ضبط شد که بطهران بیاید عمل ختم کند شش روز است بطهران آمده

جمادی الاول مطلب وارد — سعد السلطنه ۲۳ ربیع الثانی — جمادی الثانی مطلب وارد

شهر رجب المرجب

از طهران — ۲۶ — بقزوین

نواب اشرف والا شاهزاده محمد حسین میرزا زید مجده از سفارت فخیمه دولت بهیه روس اظهار شد که پانزده بار نفط از برای سفارت با قاطرهای حاجی محمد حسن تاجرباشی حمل کرده اند مباشرین گمرک قزوین مطالبه وجه گمرک نموده اند چون مخصوص سفارت است فوراً بدون مطالبه هیچگونه رسوم گمرک و غیره مرخص نمائید حمل طهران نمائید البته احدی متعرض نشود امین السلطان ۱۷ رجب

از طهران — ۳۵ — بقزوین

نایب الحکومه جناب میرزا محمود خان امیر تومان وزیر مختار پطربورغ عزیمت طهران دارند و در همین چند روزه وارد قزوین میشوند البته در تهیه اسباب عزیمت و توقف ایشان کمال مراقبت را بعمل آورید امین السلطان ۲۷ رجب

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف وزیر اعظم روحی فداه در باب تقریرات و احترامات

دیگر

از طهران — شهر رجب ۱۳۰۸ پارس ئیل — بقزوین

و تهیه اسباب عزیمت جناب جلالتمآب میرزا محمود خان امیر تومان وزیر مختار در ورود قزوین امر مقرر فرموده بودند انشاءالله کمال مراقبت و مواظبت خواهد شد عبدالعلی ۲۸ رجب

بتاریخ شهر شعبان المعظم سنه ۱۳۰۷

از طهران — نمره ۱۲ — بزنجان

باحتشام السلطنه مظفر الدوله مقصود از احضار شما این است که از خارج بعرض رسیده فوج اول خمسه
جمعی مظفر الدوله سیصد نفر کسر دارد و این فقره خیلی اسباب تعجب شده است که از بهترین فوج ایران که
در دست یکی از سرکرده‌های بزرگ معتبر است یک همچو عیب بزرگی داشته باشد تحقیق شما باید حاکم خمسه و سرکرده
این فوج است هر قصور و تقصیر واقع شده علت این کار را تحقیق از راه تجاهل عرض کنید البته تحقیق مطلب را عرض
کنید ببینیم چه جهت دارد و برای امتحان اینکار خیال داریم همین فردا فوج را احضار بطهران کنیم تا معلوم شود که
مسئله راست است یا دروغ است البته تفصیل را درست و درستی عرض کنید ۴ شعبان

از طهران — نمره ۴۴ — بزنجان

امیرالامراء العظام احتشام السلطنه دام اقباله قهرمان خان و امان الله خان در عرایض کاغذ کنان ضمناً تلگراف
کرده‌اند که آقاخان شاهسون بیچاره را از فرستاده انبار محصور کرده خودش بزنجان آمد فوراً او را احضار و تحقیقات نمایید درست
صدق این چه خودسری و خطر است که البته این اقدامات خودسرانه را موقوف نمایید والا حکم به تنبیه او خواهیم
هرگاه حرف تعدی حسابی دارد و شما درست عرض کنید که صورت اصلی عمل را اطلاع داده قرار لازم داده شود
البته اگر برادر کاغذ کنان فرستاده برگرداند از زنجیر بغل تا دست خواهد شد این السلطان ۶ شعبان

جواب

خاک پای مبارک حضرت مستطاب اقدس اکرم شرف بندگان آقای امین السلطان مرحمت الهی دام کسگری
قهرمان خان با آقاخان سرتیپ ارائه باب صدر و وارد از حضور کسب بی تجسس مبارک جبرات کرده تقرر فرموده

از طهران — شهر شعبان المعظم بارس ئیل — بزنجان

طرفین در شهر زنجان حاضر شده شرعاً طی غائله نمایند کنون قریب بیست روز است آقاخان حضور هم
رسانیده و قهرمان خان از حضور خود طفره و تعلل میورزد و شرعاً هم حضرت جناب مستطاب امیر نظام دام اقباله
تلگراف شد که مشارالیه را بشهر زنجان فرستاده با طرف مقابل خود قطع گفتگو نماید چرا اینکه جناب معزی الیه
تلگرافاً زده اند حاجی که از تقویت ایشان در حق قهرمان خان است این تلگراف و قهرمان خان بحضور مبارک
عرض کرده است تماماً کذب و خلاف واقع است مخصوصاً بطور اطمینان عرض میکنم که بهیچ وجه سواری او
محض نزاع بصحرا چنین بی اعتدالی با آقاخان کسان او سرزده است اینگونه عرایض را برای این کرده اند
که شاید حکم مطاعه حضرت اشرف را نمیده در زنجان حاضر شوند و کار موقوف بحکم محکم حضرت مستطاب اشرف ارفع
هرچه مقرر فرمایند اطاعت است محمد ۱۰ شعبان

از طهران — شهر رمضان المبارک — بزنجان

جناب امیرالامراء العظام احتشام السلطنه حکمران زیر مجبه و نبلان بسیار خوب علی برای
وجوه میمنت مسعود مبارک سریعاً با پست دولتی روانه دارید البته امین السلطان ۵ رمضان

جواب

عرض جواب حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف افخم آقای امین السلطان وزیر اعظم
مدظله العالی علت تأخیر تقدیم نمون و نبلان عدم مساعدت هوا و برودت هوا بوده است
عاجلاً بطارم فرستاده شد که تحصیل و انفاذ شود محمد ۸ رمضان

شهر شوال المکرم

از طهران — بزنجان

از طهران — شهر شوال المکرم بارس ئیل — بزنجان

امیرالامراء العظام حاجی احتشام السلطنه دام مجده مقدار شش هزار و شصت و دو خروار و کسری از بابت
غله باقی دستورالعمل سیچقان ئیل و اود ئیل خمسه مقرب الخاقان میرزا رضا قلی از جانب سرکار
مطبخ نمود و در عوض برات بنائی خمسه را پرداخت و حواله جات خزانه را دریافت نموده بموجب
حواله جات و صورتی که مقرب السلطان حاجی میرزا اشرف و عالیجاه میرزا عبدالباقی معین نموده اند باید
جنس مزبور را از مودیان خمسه دریافت و تصرف نماید قبض خزانه هم که سند است داده شود
امین الملک ۲ شوال

جواب

بتوسط میرزا رضا قلیخان عرض جواب خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم افخم آقای
امین الملک دام اجلاله تلگراف بندگان اجل در مسئله جنس زیارت شد امر و مقرر شده
بود در عوض مصارف بنائی سنه ماضیه دو هزار خروار از جنس سیچقان ئیل و چهار هزار
از جنس سنه ماضیه اود ئیل قبول کرده و از بابت مصارف بنائی قبول نماید در این
مدت هرقدر تحقیقات بعمل آورد عمل جنس خیلی مغشوش است از بابت دو هزار
خروار سیچقان ئیل گذشته از اینکه تماماً در محل های خیلی دور است و مکان ندارد
خرواری پنج هزار بمصرف فروش برسد مقدار سیصد و پانزده خروار و نود من بلا
محل حرف است که هنوز هیچ محل از او معلوم نداشته اند ما بقی را که محلی نموده اند
اغلب بی پا و لاوصول است و آنچه را هم در انبار گذاشته اند پوسیده و ضایع
شده است علی العجاله کمال اهتمام را در وصول میکند و هرچه وصول شد بعرض

میرساند غله او دیسل را هم انچه نزدیک شهر بوده مصرف کرده اند و محل نداده اند
وانچه باقی است جاهائی است که حالا غله را در خروار هفته اسم نمی خرند
تحقیق این عریض بکمال سهولت امکان دارد کمال سختی را در این باب هم نموده
وهم خواهد نمود و بهر چه شرف نماید عرضه خواهد داشت و هر طور مقرر فرمائید اطاعت
خواهد کرد احتشام السلطنه شب ۶ شهر شوال

از طهران — ۱۵ — به زنجان

[illegible]

امیر الامراء العظام احتشام السلطنه دام اقباله تلگرافی دیدم که از بابت ز م ذ ق غ ز
ع ق ط ت غ - خ غ ح ع - ه غ س - ش - ع ق ط ت غ - غ ک اط
ح خ ما - ط ج ع - ه ش ط ذ خ - م ع ش ع - م ف ع غ ط غ م ق غ ص
ع ق غ ق س ذ - غ ش ک غ س ف ش - خ غ - خیلی تعدی فرمانید این چه
سوضع ق ط ت غ - خ غ ح ع - ه غ س - ط غ ض ط غ - ذ غ ه ف -
ص غ ط - ص ط ذ خ غ ق ذ تبریز زود اطلاع بدهید امین السلطان ۱۱ شوال

جواب

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اکرم اشرف آقای امین السلطان
وزیر اعظم مدظله العالی ح خ ط ط خ ع س ه ط ذ خ م ف ع غ ش
غ ق غ س حرفی ندارد بلکه قریب ط س ض خ ت غ ط س ل ط
حاضر ند برخند اشخاص متعرض حضور مبارک عارض شوند فدوی ممانعت کرده است

دیروز مشروحا عرض شده است ع ق ط ت غ غ ک اط بهیچوجه طرف نیست
بملاحظه اینکه ادعای ارث مادرش را از شیخ الاسلام میکند و میدانند محق است
خواسته اند تماشا کرده حقش را بخورند ع ق ط ت غ خ غ ح ع ه غ س
از روز ورود فدوی بزنجان تا بحال مصدر هیچ گونه خلاف نشده چنانچه معلوم شود
از یک قران تا هر قدر مسئول فدوی است مجعولات مردم را حضرت عالی
خلاف محض فرض فرمائید مرجع کاری نیست که مطلق العنان باشد تمام این فقرات
بهانه جوئی ز ش ط ق ص ش غ ض ق ع ق ط ت غ غ ح ط ل است
بقدر سر سوزنی ایراد ندارند غ ق س ش ط ل خ غ ط غ ط خ غ س خ
شرارت قرار میدهند اشخاصی که ش ط ص ز ص ط ذ خ غ ش ذ تبریز این است
که ط خ ط غ س بپایند و مطالب خود را ط س ط ح ظ ط ن غ س ص ف
انوقت اولیای دولت باقتضای عدالت خود باید با من فدوی و این اشخاص
شروع حکم عادلانه فرمایند که بعدها سایرین از برای اشتباه کاری خود اندازه قرار دهند
واگر غ ع ذ س ح غ س منافی میل مبارک با شد انها را ع م غ ش ذ ز ف
خ ذ ولی اسباب ز ض ط ق بعد خواهد شد کسانی که ر ش ط غ س بپایند
ع ق ط ت غ غ ظ ش غ ف ع ص غ ط ع ح ق ه غ ف غ
ن ف ع ع ش ظ ن ط ح ش غ ع غ ع ض ع م خ معروف حال
هستند ط ج غ ع ف ق ه غ س هم بملاحظه گرفتن ن ط ز ق ط ق

زث ظ ۵غ س خ مدتی است خیال غ ع ذ س ق غ خ ز حالا یک تیر
تو پیشخانه لدن داشت
دو نشان میخواهد بزند محمود ۱۲ شوال

از طهران ۲۵ بزنجان

مقرب الخضره میرزا داراب مامور دوربین تلگراف رسید که مشهدی محمد مباشر دهات سهم السلطنه از احشام چوپچه فشار چهار صد بره نی کاو و سه اسب برده است فوراً رسیدگی نموده در صورت صدق مسترد داشته اطلاع دهید امین السلطان ۱۴ شوال

جواب

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اکرم اعظم آقای امین السلطان روحی فداه فقره بردن گوسفند و گاو و اسب که مشهدی محمد نام مباشر دهات مقرب الخاقان سهم السلطنه از چوپچه فشار برده و چاپیده بود صحیح بود دشت همون فشار هم چند راس عوامی در عوض برده بودند تمام را از طرفین گرفته بهم دیگر رد کردم و نوشته از مجهر (?) گرفتم که بعد از این ترتیب این نوع شرارت نشود ولی این مشهدی محمد نام بسیار مرد کاردرست و حرام زاده است تمام شاهسون را البته آورده خیلی تعدیات بمردم کرده است از آن جمله مالیات خوئین را هم بر زمین زده است رعیت آنجا را هم فراری کرده است حکومت زنجان هم مرتبا و نمیشود میرزا داراب

۲۶ شهر شوال

دستخط مبارک

از طهران ۲۹ بزنجان

[illegible]

صورت دستخط مبارک

احتشام السلطنه بارهائی که از دار الخلافه حرکت داده و وارد شده یعنی از قبیل فشنگ و فشنگ لباس کلاه پیچین غیره را اولا باید بریاست ابراهیم خان رئیس ذخیره در انبار چیده شود انبار بی عیب قشنگ محکم بسیار خوب قراول و مستحفظ هم باید داده شود جزو بجزو این اسباب ها را ملاحظه کند اگر از جهت راه و بارندگی تعمیر با نها وارد آمده تعمیر او را کرده بی عیب در انبار بگذارید بی اذن دولت نباید سر سوزنی از این ها را خرج بدهید بعد از اذن دولت هم باید قبض رئیس ذخیره داده بمصرف برسانید بعد از ماموریت باز باید برئیس ذخیره بسپارید ۱۵ شوال

جواب

بخاکپای جواهر آسای بندگان اقدس همایون اعلی روحی و روح العالمین فداه زیارت دستخط انجم نقط موجب سرافرازی و مزید افتخار خانه زاد گردید اسباب ذخیره از هر قبیل بقدر کفایت دو فوج بماموریت و صحابت محمد ابراهیم خان یاور در اواخر رمضان وارد شد کلاه ها بواسطه باران عرض راه قدری مقوای آنها خراب شده تعمیر لازم دارد ما بقی اسباب تعمیر و مرمت جزئی میخواهد همین اوقات اقدام بتعمیر آنها میشود چون ذخیره موجود نیست موقتاً مکان این اسباب ها را انبار و طاق های عمارت ناصری محفوظاً قرار داده سابقاً هم قریب بیست و یک لک فشنگ کاغذی و پنجاه و شش هزار صدو چاشنی موجود بود

ضمیمه ذخیره نمود تفنگ‌های دو فوج هم که از تفنگ طباطری قدیم افواج است مرمت آنها
قریب باتمام است بعد از اتمام تحویل انبار ذخیره خواهد شد قراول هم گذاشته شده
البته بدون اجازه دولت باحدی از ذخیره شیئی داده نمیشود حسب الامر الاعلی همین روزها
در مکان مناسبی شروع در بنیان انبار ذخیره بطوری که امر مبارک شرف صدور یافته خواهد
نمود غلام خانه زاد محمود ۱۴ شوال

از طهران — ۳۲ — بزنجان

امیرالامرا العظام احتشام السلطنه دام اقباله باز از جناب جلالتمآب امیر نظام تلگراف
رسید که علاوه بر آنکه چندی قبل ولیمحمد خان شاهسون چهار نفر از کوران انگور گشته تمام
انها را غارت نموده تازه جمعیت برده قراء انبارون و قریه و قزللق را چاپیده
دو اسب و احشام غارت شش نفر مقتول چهار نفر مجروح نموده است خیلی جای
تعجب است که شما ساکت مانده اید این چه وضعی است اگر چه خودتان باید سوار
شده بروید رفع این شرارتها را بکنید البته بکنید چه معطلی و ملاحظه در رفع شرارت
این شریر دارید امین السلطان ۱۷ شوال

جواب

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم
مدظله شکایت جناب مستطاب اجل امیر نظام دام اقباله راجع بقتل و غارت ولی
محمد خان و ارتکاب این قتل و غارت جدید در این که این تفاصیل با این جزو واقعیت

۱/۱۲

احتشام السلطنه احوالت چطور است چه میکنید فوج خمسه ابوالجمعی علاءالدوله که رستم خان
آمده بود انها را به چه قسم مشق بدهد رستم خان آمده سان دید کسر نفری داشتند مشق
کردند یا خیر رستم خان طهران است حالا شما تفصیل را بنویسید چطور بودند مواجب
جیره انها را داده اند مفصلا بعرض برسانید مشاق طبال چی هم فرستادیم که طبال چی
ها را مشق بدهد تا دو ماه دیگر هم باید انها مشق بکنند که بخوبی از عهده طبل زدن برآیند
در باب تتمه کارها و نواقص بنائی بجناب امین السلطان حکم کردم که شما بنویسید
بزودی نواقص تعمیرات بنائی عمارات را باتمام برسانید البته همان طور که
جناب امین السلطان نوشته اند مجری و معمول دارید در خصوص ذخیره هم حکم شد انبار
ذخیره محکم خوبی بسازید و البته خواهید ساخت تفنگ و رندل و چادر و ملبوس
که فرستاده بودیم البته رسیده است نمیدانم انها را کجا گذاشته اید البته در جای
محفوظ و محکم بگذارید بی عیب باشد تا آنکه ذخیره را معجلا ساخته بذخیره ببرید از
ملوکات خمسه و خوانین انجا اگر شرارتی برسد باید فوراً امر بتمکین را ثابت نمائید
نمیدانم شرارت و بی نظمی در آن صفحات است یا خیر حقیقت را بعرض برسانید

۱۴ شهر شوال

جواب

بخاکپای مبارک بندگان اعلیحضرت اقدس همایون روحی و روح العالمین فداه
خانه زاد از شکر مراحم ملوکانه عاجز و بدعاگوئی ذات ملکوتی صفات مبارک
و جان نثاری و انتظام امر بلد و وصول مالیات مشغول است فوج ابوالجمعی

علاء الدوله را میرزا بزرگ خان تماماً در شهر حاضر نموده بود حاجی رستم خان وارد شد در عمارت حکومتی شش ماهه محل انها را پرداخت و تمام رمضان را در کمال انتظام مشغول مشق بودند و جیره یکماهه انها داده شده فوج مرخص حاجی رستم خان بطهران عودت نمود بالابانچی آنها هم تماماً در شهر حاضرند و همه روزه صبح و عصر معلم انها مشق میدهد و میرزا بزرگ خان که از جانب علاء الدوله در این جا هست کمال مواظبت را در انتظام امر فوج دارد گویا کسر ماخذی هم بجز هفت هشت نفر ندارند در باب بنای دار الحکام مطالعه زیارت گردیده همین روزها مشغول خواهد شد تفنگ و چادر و ملبوس وارد شده فعلاً در عمارت حکومتی و جای بی عیب محفوظ است و تا تخمین ذخیره دو سه روزه تسلیم میشود و چهار نفر از اهل زنجان که بقیة ظلبی و منسوب تعویق امر مالیات معروف هستند تکلیفی بر خانه زاد نمودند که قبول آن تکلیف مخالف امر حکومت و نظم ولایت بود با این واسطه سه روز است بخیال تظلم از شهر حرکت نموده بالفعل در سلطانیه توقف و در امر خود متحیر دارند شهر و اهالی در کمال امنیت و انتظام و علما و اعیان و کسبه و تجار عموم مرفه الحال و آسوده بدعای وجود مبارک مشغول هستند شرح حال این چهار نفر را خدمت جناب اشرف امین السلطان عرضه داشته پس فردا هم ستم امر انها و مال و خیال شان بهر جا منجر شود خدمت جناب معزی الیه معروض خواهد داشت خانه زاد محمود ۱۴ شوال

از عشرت آباد — ۳۰ — بزنجان

ندارد حرفی نیست زیرا که پست روز است مامور فدوی نزد محمد قلیخان است و اگر مختصر اتفاقی روی میداد اطلاع میداد قتل و غارت بیشتر هم تفصیلی که جناب مستطاب معزی الیه اظهار داشته بودند نبود که شش قشلاق کورانلو را ولی محمد خان غارت کرده است و چند نفر بقتل رسانده باشند از طرفین کشته شده و عدد مقتولین از هر طرف یک نفر بوده است و مجروحین دو نفر فردا را یک مامور دیگر کافی خواهد فرستاد و چهار روزه اصل مسئله را عرض خواهد کرد و چنانچه اصل داشته باشد فوراً در صدد رفع و رفعش بعد از حصول اجازه از حضرت اشرف بر خواهد آمد و جزای اعمالش را بزودی خواهد داد و خاطر مبارک را آسوده خواهد کرد ولی ظن غالب بر بی اصلی این مسئله است تا بعد عرض شود محمود ۱۷ شوال

از طهران — ۳۵ — بزنجان

امیرالامراء العظام احتشام السلطنه حکمران دام مجده بر حسب امر قدر قدر مبارک مقرر است که اسبابی که بتوسط رئیس ذخیره حمل شده و در عرض راه از باران و رطوبت فاسد شده شما باطلاع رئیس ذخیره تعمیر و مرمت کنید امین السلطان ۲۰ شهر شوال

جواب

عرض جواب حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی اینکه امر و مقرر فرموده بودند که تعمیرات لازمه در اسباب ذخیره بشود همین دو روزه تمام اسباب را وارسی خواهد کرد و هر یک مرمت

لازم داشته باشد با تحصار رئیس ذخیره مرمت خواهد کرد محمود ۲۱ شهر شوال

از طهران — نمره ۳۶ — بزنجان

امیرالامراء العظام احتشام السلطنه دام اقباله زف ص طغ ل - ن هـ ز ق -

ظ ش غ ض ق - ع ق ط ت غ - غ ظ ش - ع ص غ طع - ش ظ ط

غ - ص خ - ش ن ظ غ ف غ ع ط - ل ش طغ - ظ ت س ف ع س -

ظ ط - ص ط ذ س ذ - ش غ ف غ - ع ص ط - ح ع غ - ض ف ظ - ش غ

ک ف غ ش - ص س ق ذ - ت ش ذ - ع ک ف غ ش - ع ق ح ش

ذ امین السلطان ۲۰ شوال

تلگراف تحریر جناب میرزا ابوالقاسم [illegible] از زنجان [illegible] صحیح [illegible]

از طهران — نمره ۴۷ — بزنجان

امیرالامراء العظام احتشام السلطنه دام اقباله ذ ش - ز ف ص طغ ل - ن ج

ز - طع ق ط ت غ - ع ص غ طع - ق هـ غ ف غ ن ف غ ع - ص ط ع

- ذ ط - ی ت ش ق س - ظ غ س خ غ - ط ن ق ذ - غ ع ط ش ت

- ع ح ق ط - ط م غ ق غ - ن ف ص طغ ل - ص ط ذ خ - ص خ - ع

س - ش غ ج طع - غ س غ م ز - غ ع ط - ص س ع - خ ع خ - طغ ظ ط

- ع ق س ط ذ غ س ع - ع هـ ک ش ک غ - ظ ش ص ش ع ز سطلم ف

ق ص س - ح ع غ - خ غ - ظ ش ص ش ع ز - ز ف ص طغ ل

ص س ق ذ - ظ ش ط ل - ع ق ط ت غ - خ غ ح ع - هـ غ س - ش

ع ق

تلگراف [illegible] شیخ [illegible] که در قزوین [illegible] تلگراف [illegible] عبودیت و خیرخواهی [illegible] نمیده [illegible]

ع ق ط ت غ - ع ک اط - غ م ز س غ - س ص س ذ - عرایض مرا که از راه

کمال عبودیت و خیرخواهی ع ق ص س ع - ی ذ ط ق - ز ش ض خ - س

ع غ ق س ذ مستعد میشوم بیجوبه ش ط ل ق - ظ ق ط ش س - س ق غ ق ذ

- ش غ ف غ - ش ی ز ق غ ن ز - ص خ - ح ع غ خ ع - غ ت غ س

خ غ - ط م غ ق ز - ص س ق ذ - ظ م ذ - غ ت - غ ع ذ س - ت س ض غ

س - غ د ق ز - س ص س ق ذ - ظ غ - ع ط ذ غ - ظ غ ق ذ - ط غ خ - ط ل

- ع ط ذ ع - ذ غ ط ق - ص ط ذ - غ ف ظ ز خ - ع خ ط ظ غ س ق - ص س ق

- ع س خ ع - خ ع ق س - ر ش ط خ غ - ظ غ ش - ض ش غ ظ - ش ش

ح ز ع - ص خ - ز ش - غ ن ش ذ خ - ظ غ ح - خ ع خ طغ - ظ ط ص

ط ذ غ س - ظ ط ش ق ذ - ش ص ش ع ز - س خ غ ق ز - ط م غ ق

- ط م غ ق ز - ط غ - هـ ش غ خ ذ - ص ط ذ - امین السلطان ۲۲ شوال

جواب

حضور بندگان حضرت مستطاب اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی تلگراف مبارک

رمز بندگان حضرت اشرف زیارت گشت و امر مطاع حضرت عالی مدظله را

مطیع است و بهر قسم امر فرمایند اطاعت خواهد شد ولی همین قدر در محضر مبارک

معلوم باشد که فدوی عرض خلاف و اشتباه نمیکند و در این مسئله بسر مبارک حضرت

اشرف تعدد رفرد ولی از طرف فدوی قصور نرفته است و بملاحظه این که حضرات

از طهران شهر شوال المکرم ۱۳۰۱ به زنجان

اقایان شکسته و خفیف مراجعت نکنند در سه روز قبل تلگراف مغیری الیهم مخابره

کرده و انها را تسلیت داده و میرزا علی لشکرنویس گروهی را هم دو روز قبل بتبریز

فرستاده و به هر یک جداگانه شرحی نوشت که مراجعت نمایند و ان شاء الله پس از

ورود به بیش از پیش با ایشان همراهی خواهم کرد محمود ۲۳ شهر شوال

از طهران نمره ۵۸ به زنجان

امیرالامرا العظام احتشام السلطنه دام اقباله تلگراف شما را دیدم فتح الله خان قبل از این عذرش

این بود که اگر به زنجان بیاید میرزا موسی اموال او را تاراج خواهد کرد میرزا موسی را

بطهران خواستم دیگر راه عذر ندارد و غلامحسین خان هم اگر رعیت شاهسون مال

کسی را برده است باید بگیرد و بدهد ولی اگر مال شاهسون را دیگران برده اند باید بگیرید

و بدهید که از طرفین احقاق شود امین السلطان ۲۶ شوال

شهر ذیقعده

از طهران نمره ۷ به زنجان

امیرالامرا العظام احتشام السلطنه دام اقباله جناب امیر نظام قهرمان خان را با اسنادی که

دارد زود بطهران میفرستد آقا خان هم با اسنادی که دارد زود بطهران باید در باب ادعای

ولی محمد خان و حیدر خان فورا معتمد السلطان غلامرضا خان دستورالعمل کامل بدهید با ولی

محمد خان بسرحد آذربایجان و خمسه بفرستید حیدر خان را هم جناب امیر نظام میفرستد قرار قطعی

در کار انها بدهند امین السلطان ۵ ذی قعده

از طهران شهر ذیقعدة الحرام ۱۳۰۱ به زنجان

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اشرف ارفع اقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی حسب الامر

اقا خان سرتیپ را احضار کرده که با اسناد عازم طهران شود معتمد السلطان غلامرضا خان

نیز جهة کسب اطلاع برای فشار و بزینه رود روانه نمود مامورهم مدتی است جهة اصلاح امورات

حدود آذربایجان و خمسه با ولی محمد خان رفته و همین روزها شروع در ختم عمل انجا مینمایند محمود ۸ ذیقعده

از طهران نمره ۱۳ به زنجان

امیرالامرا العظام احتشام السلطنه دام اقباله جهانشاه خان برای حاضر کردن سوار عزیمت نمود

قدغن فرمائید احدی بقشلاق شاهسون تجاوز و تعدی نکند و همچنین با شاهسون هم به املاک مردم تجاوز

نکنند خود جهانشاه خان هم تاکید لازم را کرده است شما هم بهمه جا تاکید نمائید امین السلطان ۱۱ ذیقعده

از طهران نمره ۱۴ به زنجان

امیرالامرا العظام احتشام السلطنه دام اقباله تلگراف شما رسید تا بحال فخ - ع طز طخ

غ ق س - ر ش ط - ض ش غ ط - ف غ ف خ - غ ق ذ - خ ط ض خ ۴ ص ل

ز خ - ح ذ - ش غ ط ش ق - غ س ط غ - غ ش ط ذ خ غ ق ذ - ش ی ق

ی ز - غ ق س - ل ی ط خ - ع غ ق خ - ص ع غ ف - ه ل ز - ط ط غ ق

ع س - ش ح ع غ - ط ق ح - ح غ خ - ط ش ش س غ - ل ف غ خ - ح خ غ

خ ط - ر ش ط غ ن ز - غ ق س - ح ط ق ط - ط ع - ط ص ق ط ق ذ امین السلطان

۱۱ ذیقعده

[illegible]

از طهران — نمره ۱۶ — بزنجان

مقرب الخاقان غلامحسین خان پسر امیر الامرا العظام حاجی میر شکار رعایای چایپاره قلعه و غیره از شما تظلم و عریضه بخاکپای جواهر آسای مبارک تقدیم نموده اند موکداً مقرر شد توقف شما در آنجا لازم نیست زود از آنجا حرکت کرده یکدقیقه نمانید امین السلطان ۱۳ ذیقعده

جواب

بتوسط بندگان جناب جلالتماب اجل اکرم آقای امین الملک نایب الوزاره وزارت اعظم دام اقباله خصور مرحمت ظهور بندگان حضرت مستطاب اشرف افخم آقای امین السلطان وزیر اعظم مد ظله در مسئله فتح الله خان از اوامر ملوکانه ارواحنا فداه و فرمایشات بندگان حضرت اجل تخطی نشده و انشاءالله بزودی اقدام کرده دفع شر او و مراحمت خاطر مبارک را خواهد کرد و با احکام صریحه خودداری نخواهد کرد محمود ۲۶ ذیقعده

از طهران — نمره ۵۹ — بخمسه

امیر الامرا العظام احتشام السلطنه نیز مبرکتابچه دستورالعمل شرف صحه مبارک رسید فرستاده شد سر رشته شما همان کتابچه جمع و خرج دادوستدی یکساله بارس ئیل شما از قراریست که در کتابچه مرقوم و مشخص است باقی تحت کتابچه را که بخزانه مبارکه ابواب جمع است باید باقساط تا آخر ثور قسط بقسط بخزانه رسانده قبض خزانه بتجربه نشته هاتحقان دریافت دارید و دیناری از بابت این باقی جمع خزانه خرج نباید قلمداد کنید که ابداً پذیرفته نخواهد شد و خزانه بخرج شما نخواهد آورد امین السلطان ۲۲ ذیقعده

از طهران

از طهران — نمره ۶۰ — بزنجان

امیر الامرا العظام احتشام السلطنه دام اقباله حسب الامر صریحاً بشما مینویسیم در خمسه از سوار و سرباز پنج هزار قشون دارید از فوج و سوار هر چه لازم است بردارید بروید این فتح الله خان پدر سوخته و کسان او را بگیرید بکشید اسیر کنید بطهران بفرستید عین امر مطاع مبارک این است که تا کی باید که فتح الله خان اینطور شرارت کرده شش نفر را در ارغون بلاغ کشته است البته این حکم مطاع را اجری دارید بجهانشاه خان هم تلگراف کردم فوراً سوار خودش را برای این کار پیش شما حاضر کند غیر از اینطور هم بهر طور صلاح بدانید حرفی نیست مقصود گرفتن او است امین السلطان ۲۶ ذیقعده

از طهران — نمره ۶۱ — بزنجان

بتوسط سرکار احتشام السلطنه عمدة الامراء العظام جهانشاه خان و آقاجان خان حسب الامر بلا تعویق هر قدر سوار حاضر دارید همراه امیر الامرا العظام احتشام السلطنه برید در گرفتن و اسیر کردن فتح الله خان و اتباع او و هر چه بگویند اطاعت کرده فتح الله خان و اتباع حقیقی شریر او را حکماً بگیرید که باید بطهران بفرستند اما این حکم دلیل آن نخواهد بود که سوار شما همه جا را بچاپند فتح الله خان و اتباعش را بگیرند امین السلطان ۲۶ ذیقعده

از طهران — نمره ۶۳ — بزنجان

غلامحسین خان آدم جهانشاه خان خبر رسید محمد حسین خان فرار نزد تو آمده با امداد تو او ده ارشلاغ چاپیده پنج نفر مقتول شده نعش آنها را به ارغون بلاغ برده اید صریحاً بدان که اگر محمد حسین خان

به سلیمان خان تسلیم نکنی و این فقرات صحیح باشد زنده نخواهی ماند امین السلطان ۲۶ ذیقعده

از طهران نمره ۶۴ به زنجان

امیر الامراء العظام احتشام السلطنه زید مجده همینقدر بدانید که خاطر مهر مظاهر همایون روحنا فداه از اینقدر تجری و تطاول فتح الله خان بزینه رودی خیلی متغیر است بفرمائید مظفر الدوله و تمام قشون خمسه را هم اگر بخواهید و لازم بدانید حاضر کنید و یکدفعه بکشید این مردکه و اتباعش را تمام کنید پدرشان را بسوزانید یا فرار کنند یا گرفتار شوند امین السلطان ۲۶ ذیقعده

از طهران نمره ۶۸ به زنجان

امیر الامراء العظام احتشام السلطنه دام اقباله از فوت طفل شما اطلاع نداشتم دبیر الملک اظهار کرد خیلی تأسف خوردم خداوند انشاء الله بوجود شما عمر طبیعی و عوضها و اجر و صبر کرامت فرماید از جانب سنی الجوانب اقدس همایون ملوکانه روحنا فداه بشما تسلیت میگویم خیلی اظهار التفات نسبت بشما فرمودند در سایه مبارک همایونی همواره کامکار باشید این مصائب برای اولیا و انبیا هم بوده است

امین السلطان ۲۹ ذیقعده

جواب

حضور مرحمت ظهور بندگان حضرت مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام ظله دستخط مرحمت تلگرافی که محض بروز مرحمت و مکرمت مشعر بر تسلیت فدوی شرف صدور یافته بود موجب افتخار عظیم و امیدواری کامله گردید تقبل و اجر فدوی در مقابل این گونه نوائب ازدیاد عمر و شوکت و اقبال حضرت مستطاب عالی است ضمناً از جانب مهر جوانب اقدس همایون ملوکانه

اعلی ارواحنا فداه تبلیغ مراحم و عواطف شاهانه نسبت بجان نثار فرموده بودند حق تعالی جان ناقابل خانه زادان بوقایه ذات ملکوتی صفات اعلی تصدق نماید بدوام عمر و دولت جاوید و سلامتی وجود مسعود مبارک جان نثاران ماجور گرداند فدوی محمود ۲ ذیحجه

از طهران نمره ۷۵ به زنجان

امیر الامراء العظام احتشام السلطنه دام اقباله تلگراف شما که اجرای اوامر مطاعه را در فقره فتح الله خان تعهد نموده اید رسید بسیار خوب البته کمال خوشحالی خواهم داشت وقتی که خبر قلع و قمع برسد امین السلطان ۲۷ ذیقعده

جواب

حضور حضرت مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم مد ظله العالی بجهة امتثال اوامر علیه اطلاع داد مظفر الدوله با سربازان نزدیک شهر و سهم السلطنه با سوار نزدیک و آقاجان خان با یکصد سوار و میرزا بزرگ خان با سربازان فوج خمسه جناب علاء الدوله روز نهم در شهر حاضر شده حرکت نماید بجهة اینکه شاه خان هم نوشته سوارش را مستعد دارد و خودش بجهة دلالت و ازدیاد و بصیرت زودتر بشهر بیاید ولیکن بصواب دید مظفر الدوله و سهم السلطنه جرأت ننماید مخالفت سوار جان شاه خان در این امر چون طرفیت خوب نیست هر چه مقرر فرمائید اطاعت و امتثال شود در باب جیره اینها هم البته حکمی خواهید فرمود محمود ۳ ذیحجه

شهر ذیحجه

از طهران نمره ۵ به زنجان

امیر الامراء العظام احتشام السلطنه دام اقباله از حاضر نمودن مظفر الدوله و سهم السلطنه و آقاجان خان و میرزا بزرگ و عدم تجویز دخالت جهانشاه خان که اظهار نموده بودید مستحضر شده بعرض رساندم حسب الامر بجهانشاه خان تلگراف کردم مداخله نکند هر طور صلاح دانید اقدام نموده امر مطاع همایون را اجرا دارید جیره نوکرها هم که بخدمت میرود بدهید امین السلطان ۴ ذحجه

از طهران ۱۹ به زنجان

سرکار امیر الامراء العظام احتشام السلطنه دام اجلاله ششصد تومان از بابت اقساط جوزا و سرطان شما باقی است که نرسیده و لازم است عاجلاً بفرستید اهتمام و توجه نموده زودتر بفرستید امین الملک ۱۶ ذحجه

جواب

خدمت بندگان جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امین الملک مد ظله تلگراف از بابت تأخیر ایصال اقساط جوزا و سرطان تحقیق فرموده اید امروز بتوسط پست چون مبسوط است کتباً عرض شد احتشام السلطنه ۱۷ ذحجه

از طهران ۲۵ به زنجان

امیر الامراء العظام احتشام السلطنه دام اقباله بعرض رسید راه از دش بلاغ که داش کن مسدود شده چند روز قبل بیست و پنج سوار دویرن ولیمحمد خان بقافله برخورده اموال و از دویست تومان وجه نقد برده چند نفر را مجروح کرده اند که یکی مرده است فرمایش شد این چه وضعی است چرا یک نظمی بآنکار نمی دهید البته مرتکب را تنبیه و اموال را مسترد نموده اطلاع دهید بعرض برسد

امین السلطان ۲۰ ذحجه

جواب

حضور

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم مد ظله العالی تاکنون از این حرکت و سرقت کسان ولی محمد خان بفدوی اطلاعی نرسیده بود آدم مخصوص بفرستد تحقیق مطلب و احقاق حق متظلمین را بنماید ولیکن چون ولی محمد خان و بدایت الله خان سالها است از جانب دولت گوشمال و تنبیه نیافته اند مرتکب این حرکت میشوند و انتظام خمسه منوط بقلع ماده این دو نفر و قلع ماده آنها هم موکول باقدام کلی و اجازه دولت است محمود ۲۱ ذیحجه

از طهران ۳۰ به زنجان

امیر الامراء العظام احتشام السلطنه دام اقباله چرا اینقدر در گرفتاری اسد خان پدر سوخته عاق طول میدهید چه معنی دارد امیر الامراء العظام مظفر الدوله و شما تعهد کرده و اثری ظاهر نشده خاطر مبارک از این فقره خیلی متغیر و متکدر است امین السلطان ۲۰ ذیحجه

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم مد ظله همان طوری که تلگرافاً معروض داشته بعد از آنکه عمدة الامراء العظام مظفر الدوله انجام این خدمت را تعهد کرد و از جانب دولت هم کفایت این مهم بشخص او واگذار شد فدوی هم بر حسب میل و تعیین او سوار و ملزومات سوار و سربازی را تهیه کرده حرکت داد ولیکن در این هفت روزی که او حرکت نموده و بعضی اقدامات کرده تاکنون نتیجه صریحی ظهور نشده است که قابل عرض خاکپای مبارک باشد همین تلگراف را فوراً بجهة او فرستاده تأکید نوشت انشاءالله خاطر مبارک بزودی از این رهگذر آسوده خواهد شد محمود ۲۱ ذحجه

از طهران — شهر ذیحجة الحرام ما بارسیل ۱۳۰۷ — بزنجان

از طهران — نمره ۳۲ — بزنجان

امیر الامراء العظام احتشام السلطنه دام اقباله تلگراف شما در باب تعهد عهده الامراء العظام مظفر الدوله در گرفتن فتح الله خان و اشرار و رفتن سرباز و سوار رسید ولی از تلگراف شما چنین معلوم میشود که بخیال خودتان خود را از مسئولیت این کار خارج میدانید مجدداً مقرر شد تلگراف شود که این خدمت بعهدهٔ شما است و از شما میخواهند چارهٔ ندارید امین السلطان ۲۸ ذیحجه

از طهران — نمره ۳۳ — بزنجان

تلگراف شما در فقره ولیمحمد خان و هدایت الله خان که نوشته بودید قلع ماده انها موکول باقدام کلی است منظور از اقدام کلی چیست درست توضیح نمائید معلوم شود امین السلطان ۲۹ ذیحجه

جواب

حضور بندگان حضرت مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی فرموده اند توضیحاً شرایط اقدام کلی را در قلع مواد فساد ولیمحمد خان و هدایت الله خان بعرض برساند لهذا اجازت میخواهد که با پست امروز شرحی مبسوط در این باب عرض نموده هرگاه اجازه بفرمائید اطاعت در اجرا نماید که حرکات و خیانت انها باعث تصدیع خاطر مبارک و بدنامی طایفه دورین شده است محمود ۲۹ ذیحجه

از طهران — نمره ۳۴ — بزنجان

امیر الامراء العظام احتشام السلطنه دام اجلاله نوشته جات شما رسید از قراریکه جناب عمید الملک میگوید فتح الله خان فرار کرده بقم رفته است چگونه شما خبر ندارید چرا گذاشته اند فرار کند حالا چه جواب میدهند کرد

از طهران — شهر ذیحجة الحرام ما بارسیل ۱۳۰۷ — بزنجان

زود خبر صحیح تحصیل کرده تلگراف کنید امین السلطان ۲۸ ذیحجه

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی در مسئله فرار فتح الله خان تحقیق فرموده اند در عرایض تلگرافی سه روز قبل بعرض رسانید که ان شاء الله شاریه از قرار اخبار رسید از مظفر الدوله و غیرهم باستناد تلگراف احضار بلاد و اسطه حضرات بندگان عالی بطهران آمده و در خصوص علاقه جات شاریه استدعای تعیین تکلیف نموده هنوز جواب مرحمت نفرموده اند در فقره فرار شاریه بقم در اینجا اشتهار و خبر صحیح نیست چنانچه جناب عمید الملک بعرض رسانیده چون مباشر سفری الیه است و در نیست خبر صحیح داشته باشد محمود ۲۹ ذیحجه

شهر محرم الحرام

از طهران — نمره ۲ — بزنجان

امیر الامراء العظام احتشام السلطنه دام اقباله تلگراف کرده بودید که تفصیل ولیمحمد خان و هدایت الله خان را با پست میفرستید منتظرم بفرستید امین السلطان ۲ شهر محرم

جواب

عرض جواب حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اشرف افخم آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی تفصیل حالات ولیمحمد خان و هدایت الله خان را با دو پست قبل که اجازت بعرض نموده تا وصول این عریضه جوابیه تلگرافی از نظر انور گذشته فدوی محمود ۲ محرم

از طهران شهر محرم الحرام ماه سنه ۱۳۰۸ بزنجان

از طهران ۶ بزنجان

عمدة الامراء العظام مظفر الدوله چنانچه سه روز قبل تلگراف کرده ام که خودتان وارد و بنه بزنجان مراجعت کرده اید زود اطلاع دهید امین السلطان ۸ محرم

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم خداوندی معظم آقای امین السلطان وزیر اعظم روحی فداه خود چاکر بمرض سخت مبتلا بودم زیارت تلگراف مبارک بحالت بد پریروز وارد شهر شده بستری چه باشد آمدن اردو را احتشام السلطنه مهلت خواست باین معنی که مطالب را بحضور مبارک عرض کرده ام تا جواب برسد دیروز چاکر تلگراف مفصلی در این باب عرض کرده ام الان آدمی بتعجیل فرستادم حسب الامر اردو مراجعت کند مظفر الدوله ۹ محرم

از طهران ۷ بزنجان

امیر الامراء العظام احتشام السلطنه دام اقباله فتح الله خان بطهران آمده جهانشاه خان را هم احضار کردم که بدعاوی غارت و قتل مابین آنها از روی دقت رسیدگی شود میدانید بواسطه این اختلال دهات بزینه رود خالی و مشکل شده رعایا فراری گردیده اند حالا تکلیف حتمی شما این است که اولاً آدمهای درست با طمع بفرستید رعایا را از هر جا هستند با تسلیت و اطمینان و امیدواری تمام جمع آوری نمایند که مشغول رعیتی خود باشند و نهایت دقت را در امنیت آنجا بکنید که باز سکنه دهات تماماً با اطمینان کامل بزنجان خود مراجعت نمایند و کسی متعرض آنها نشود و این اختلافات از میان برود امین السلطان ۸ محرم

از طهران شهر محرم الحرام ماه سنه ۱۳۰۸ بزنجان

از طهران ۸ بزنجان

عمدة الامراء العظام جهانشاه خان فتح الله خان بطهران آمده شما هم با چند نفر از ریش سفیدان با تمام اسناد و دلایل که در طبق ادعای خود از قتل و غارت وغیره دارید بزودی بطهران بیائید که از روی دقت رسیدگی بعمل آید که هر چه اسناد و دلیل دارید با ریش سفیدان که دانا و بصیر باشند بیائید که مجلس مراجعت از شهرستانک در طهران حاضر باشید انشاء الله رسیدگی شود محمد حسین پسر اسد الله خان هم اگر پیش شما است همراه خود بیاورید با مدعاهای او هم در کمال درستی رسیدگی شود امین السلطان ۸ محرم

دستخط آفتاب انطباع مبارک است

از طهران بحاکم خمسه بخمسه ۳

۹

فوج خمسه ابو الجمعی علاء الدوله را که احضار بطهران فرموده ایم حالا آمده اند و عرض میکنند که دو دسته از این فوج از سربازان بزینه رود و خدابنده لو است که بواسطه اغتشاشات آنجا خانوارها فراری شده اند و دو دسته سرباز آنجا حالا نمیتوانند جمع آوری شوند خیلی تعجب کردم که با حکومت شما و نوکری که مخصوصاً برای نظم و آبادی خمسه آنجناب فرموده ماموریت فرموده بودیم حالا حالت ولایت و متفرق فوج اینطور باشد که دو دسته سرباز دولت مفقود الاثر بشوند فتح الله خان هم حالا آمده اند طهران مظفر الدوله و مامورین بزینه رود را هم فوراً بمعاودت بزنجان بدهد و مخصوصاً سلاطین دو دسته بزینه رود و خدابنده لو را احضار کرده با آدمها و مامورین درست با احکام لازمه باطراف بفرستد بزودی خانوارهای آنجا را بخصوص سربازان را جمع کرده خیلی زود بفوج ملحق نماید که بیایند طهران لازم

البته دقیقه در این فقره کوتاهی نکنید و خیلی زود بهر طور باشد دو دسته سرباز را پا دار و حاضر نمایید
البته البته جواب زود بعرض برسانید از دهات شاهسون هم که سرباز دارند انها را هم البته
حاضر نماید تعلل نکنند هر کس تاخیر کند تنبیه نماید البته ۸ محرم

جواب

بتوسط امیرزاده نصرالله میرزا از قرار اول عرض خاکپای جواهر آسای بندگان اقدس همایون
اعلی ارواح العالمین فداه فوج علاء الدوله را امیرزاده زنجان اکنون قریب ششصد و پنجاه را
حاضر کرده با تمام سلطانها و صاحب منصبان فعلا در سلطانیه حاضر هستند بلا استثنا احدی از صاحب
منصبان بقیه هم تا دهم محرم حاضر میشود هر کاه پنجاه نفری از سربازان خدابنده لو و بزینه رود
باقی بماند از سربازان علاقه جات فتح الله خان و عمید الملک است که فرد مباشری
فتح الله خان بوده انها هم از توحش فراری شده اند بهر طور دست جمع آوری خواهد نمود
دو روز بعد از عاشورا خانه زاد جهة پرداخت مواجب انها بسلطانیه میرود میرزا ابراهیم خان
آدم علاء الدوله در سر فوج و بسیار آدم کافی است همین چند روزه فوج را بدون کسر حرکت
خواهد داد پس از ماموریت مظفر الدوله و از دو شب غیر از فرار فتح الله بطهران حاصل نشد چهار
روز است مظفر الدوله بشهر معاودت نموده سیصد نفر سرباز بریاست یکنفر یاور در سر علاقه
جات اشرار گذاشته شهر بوجهی که سابقا امر جهان مطاع تلگرافا شرف صدور یافته است محصور
و علاقه جات انها در تصرف سرباز بماند تا حکم ثانی چه شود احضار این سربازها فعلا اسباب
بی نظمی خواهد شد زیرا که اشرار از برای عمر خود ترسیده و کوشمالی ندیده اند و تا ریشه فساد انها از میان

منقح

منقطع نشود و در نقاط دیگر ساکنان هستند همیشه اسباب زحمت اولیای دولت خواهد بود
غلام خانه زاد محمود ۸ محرم

از طهران — نمره ۱۰ — بخمسه

امیر الامرا العظام احتشام السلطنه زید مجده صورت مخارجی که از بابت بذره سنه بارس ئیل
فرستاده بودید بعرض خاکپای مبارک رسید مقرر فرمودند ابلاغ کنم که مخارج همان است که
امسال در دستورالعمل خرج آمده بالفرض اگر خرج فوق العاده لازم شود باید بموجب
حکم باشد حکام خودشان و کسیر دولت نمیشد که بدلخواه خود هر خرجی را بکنند حکم هم یا فرمان یا
تلگراف یا برات است از این سه شق خارج نیست بحکم حضرت والا نایب السلطنه یا جناب
وزیر دفتر یا وزیر لشکر یا مستوفی ولایت دیناری بخرج نخواهد آمد بعلاوه مسئول خواهند بود
این حکم کلیه است که تکلیف شما باشد این بود ابلاغ امر مبارک که زحمت اظهار داد میرزا
رضا قلی را خواستم بعضی از مخارجش حکم داشت باقی را متعذر شد که تا چند روز دیگر حکم حاضر کند
البته خودش اظهار داشته اگر حکمی خدمت شما باشد زود برایش بفرستید امین الملک ۱۲ محرم

جواب

خدمت جناب جلالتماب اجل اکرم آقای امین الملک و نایب کل وزارت اعظم
دام اقباله اینکه مرقوم فرموده اند و بر طبق انهم امروز تلگراف فرموده اند که بدون سند
مخارج اگر شده باشد قبول نخواهد شد این بنده هم هرگز استدعا نخواهد کرد بدون سند خرجی
پذیرفته شود صورتی که فرستاده شده است سند بر طبق آن موجود است هر قدر نزد میرزا رضا قلی

فرستاده شده است که از نظر بندگان اجل ابتدا گذشته است مابقی را هم بپست فردا
فرستاده خواهد شد و معلوم خواهد شد که دیناری خودسر مخارج نکرده است و نخواهد کرد احتشام السلطنه

۱۲ محرم

از طهران — نمره ۱۴ — به زنجان

امیرالامرا العظام احتشام السلطنه دام اقباله البته یک آدم معتبر کاردان را که خدا و حاکم زنجان رود
و خدابنده لو کرده بفرستید که آنجاها را دایر و آباد کند و هرقدر تقویت هم لازم است بکنید
که دیگر این حاکم شما نگذارد ریشه این اشرار در آنجا ریشه نموده سبز شوند بهیچوجه مهلت و میدان نبینند
در آنجاها مأمن و مسکن و برگ و ریشه پیدا نمایند امین السلطان ۱۲ محرم

از طهران — نمره ۱۵ — به زنجان

امیرالامرا العظام احتشام السلطنه هنوز نوشته جات شما دایر بولیمحمد خان و هدایت الله خان
نرسیده است امین السلطان ۱۲ محرم

جواب

حضور بندگان حضرت مستطاب اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی مقرر فرموده
بودند که یک نفر مأمور کافی از برای نیابت و انتظام زنجان رود و خدابنده لو بفرستند حسب الامر
اطاعت میشود که اجرای اوامر مطاعه بشود محمود ۱۳ محرم

از طهران — نمره ۲۰ — به زنجان

امیرالامرا العظام احتشام السلطنه دام اقباله حسب الامر ضبط املاک فتح الله خان لازم نیست

اگر سرباز

اگر سرباز در آنجاهاست قدغن نمائید بردارند اصلا متعرض بلوک و اهل آنجا نشوند دستورالعمل
همان است که بشما داده ام آدم درستی برای سرپرستی و کدخدائی آنجا معین نمائید که مردم را جمع آوری
نماید آباد کند اشرار را راه ندهد رعیت را آسوده نماید امین السلطان ۱۵ محرم

جواب

حضور بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم روحی فداه جناب احتشام السلطنه
سه روز است برای راه انداختن و دادن مواجب فوج جمعی علاءالدوله السلطانیه رفته اند حکم تلگرافی
حضرت مستطاب اشرف را الآن برای شان میفرستند سرباز و سوار مأمور زنجان رود چند روز است
مراجعت کرده اند و احدی از قشون آنجا نیست و املاک فتح الله خان ضبط نشده آدمی هم برای جمع آوری
و استمالت رعایا فرستاده اند چاکر احمد ۱۶ محرم

بقیه جواب

حضور بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله مقرر فرموده اند
چاکر مجال زنجان رود از برای استمالت رعایا و جمع آوری آنها و ممانعت اشرار از عودت
باماکن خودشان بفرستد حسب المقرر نصرالله آقای غلام پیشخدمت که شخص کافی و معقولی است با
معدود قلیلی از سوار فرستاده و تأکید است لازم کرده ولی در صورتیکه مظفرالدوله با یک فوج
برود و فیصله حاصل نشود و اشرار باز بکار خود مشغول باشند فدوی چه ماموری بفرستد که معتبرتر
از او باشد و چه استعدادی بفرستد که معتبرتر از یک فوج باشد سابقا مقرر شده بود که سرباز مقیم تورلو
وغیره مراجعت نماید جسارت نمودم که عودت آنها مخالف مصلحت است ولی چون تأکید شده بود

از طهران — شهر محرم الحرام بارس ئیل ۱۳۰۸ — بزنجان

امتثال نموده عودت داد اکنون خبر رسید که بعض عودت فوج رعیت آن حدود در وحشت
تعدیات محمد حسینخان وغیره مجدداً متفرق شدند تکلیف چاکری فدوی این است صدق مطلب را
عرضه دارد مادامی که محمد حسین خان و اشرار در آن حدود باقی هستند آن صفحه منظم نخواهد شد ط
ض خ ظ ش غ ن نخ غ ق س ص خ ک ذی غ م ع غ ف ض خ غ
س ح غ خ ح غ س طغ ل ی ر ظم طج ش ج ش ط ش ج ظ ر ی غ
ف ق ط ن غ س ف خ ع ی ک ط ح ف ع ی ش ف ق ط غ ت ط ج
خ ع ق ف غ ط ف ص خ غ ق س ظ ق س ب ع ق خ غ ظ طج غ ق
ن غ ش ن ن ع ح غ ط غ ف ق خ ط غ ن خ ذ ق ذ ش ع ش ع ذ س
ق س ح غ س ط غ ش ن ع غ ت غ ش ظ ش غ خ س ذ محمود ۱۸ محرم

لکن به واسطه اینکه صدق عبارت جناب اشرف ... حضرت ... ولی باز عرضه می دارد ... محمد حسین خان ...

صورت دستخط آفتاب مطاع مبارک است

از سلطنت آباد — نمره ۲۱ — بزنجان

بحاکم خمسه تعلیقه دادم اردو و سرباز را چرا در زنجیره رود توقف داده است خود مظفرالدوله که آمده است
دیگر ماندن سرباز غیره در آن محال برای چیست فرستادن آن مأمورین برای فتح آن خان بود که
خودش آمده است طهران تمام اردو را فوراً معاودت بدهد خانه و از زنجیره رود و خرانلو را
که متفرق شده اند جمع کند و یک نفر حاکم درست باعرضه در آن دو محال بگذارد که آنجاها را آباد و مردم
داری نماید البته ۱۴ محرم

جواب دستخط مبارک

از سلطنت آباد — محرم الحرام بارس ئیل ۱۳۰۸ — بزنجان

قربان خاکپای جواهر آسای اقدس همایونی مبارکت شوم احتشام السلطنه بجهت راه انداختن فوج افواج بجمعی
علاءالدوله دو روز است بسلطانیه رفته دستخط مبارک تلگراف را الآن بجهت افتخارش روانه میدارد و
سرباز مأمور زنجیره رود تماماً مراجعت کرده اند و جمعی از قشون مأمور در آنجا مانده است تا پس هم
برای جمع آوری متفرقه و سایر امورات آنجا معین و فرستاده شده خانه زاد احمد ۸ محرم

بقیه جواب

عرض خاکپای جواهر آسای اقدس همایون بندگان جهان مطاع شهریاری ارواح العالمین فداه جواب الامر
سرباز متوقف زنجیره رود چند روز است مرخص شده و نصرالله آقای غلام پیشخدمت همایون را که
مرد کافی معقول است بجهت اطمینان رعیت و انتظام آن حدود فرستاده خانه زاد هم سه روز است
بجهت حرکت دادن فوج و دادن مواجب دوم بسلطانیه آمده نوزدهم یا بیستم فوج حرکت خواهم
کرد غلام خانه زاد محمود ۱۸ محرم

از طهران — نمره ۳۸ — بزنجان

معتمد السلطان جهانشاه خان چند روز است شما تلگراف متوکد کرده ام که محمد حسین خان را همراه خود
بطهران بیاورید هنوز جواب نرسیده است البته بلاتعویق محمد حسین خان را همراه خود برداشته خود
بطهران بیائید امین السلطان ۲۱ محرم

جواب

حضور مبارک حضرت اجل اشرف آقای امین السلطان روحنا فداه تلگراف حضرت اجل ۲۰ محرم زیارت
گردید با امتثال امر حضرت اجل در تدارک تهیه بوده که انشاءالله عنقریب به کسب شرف حضور مبارک خواهد بود جهانشاه

از طهران ۳۲ بزنجان

توسط جناب احتشام السلطنه معتمد السلطان جهانشاه خان سرتیپ با الحام تلگرافی و کتبی که شده چرا
تا بحال کسر سربازهای فوج دوم خمسه را از دهات خودتان و سایر دهات افشار پادار کرده بگردو
این فوج احضار شده بزودی هرکه پا دارید عوض پا دار کنید و بسلطانیه نفرستید که بفوج ملحق شود آنچه
کمتر دارید با سایر سربازهای برقراری خودتان زود حاضر کنید امین السلطان ۵ محرم

از طهران ۴۵ بزنجان

امیرالامرا العظام احتشام السلطنه زید اقباله یکصد تومان پیشکش معمول عید مولود مسعود بندگان اقدس همایونی
روحنا فداه است تلگرافاً برسانید بمصرف لازمی باید برسد امین الملک ۲۶ محرم

جواب

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم افخم آقای امین الملک دام اقباله العالی یکصد پنجاه تومان
تقدیم حضور عید مولود را با پست امروز انفاذ داشت احتشام السلطنه غره شهر صفر

شهر صفر المظفر

صورت دستخط مبارک است

از طهران ۱۲ بزنجان

بحاکم خمسه تلگراف شود محمد حسین خان و اشرار ارغون بلاغ که همشه از بستگان فتح الله خان هستند
با کس دیگر درباره اینها چه قرار داده است رعیت زنجیر رود که بعد از تفرقه شد و رفته اند اینجا
جمع کرده آسوده نماید جهانشاه خان سرکرده شاهسون افشار را از قزوین روانه طهران نمائید که اینجا آمده با فتح الله خان

که در طهران

که در طهران است بحرفهای طرفین رسیدگی شود از قراریکه عرض کرده بودند در هشتم محرم جهانشاه خان محمد
خلج را چاپیده است و عزت الله خان را کشته است این خبر حقیقت واردیانه ۹ شهر صفر

جواب

بعرض خاکپای جواهر آسای اقدس همایون شهریاری ارواحنا فداه محمد حسین خان پسر اسد خان و با
فتح الله خان بوده است اشرار ارغون بلاغ و کهلاکه با محمد حسین خان بیعت داشته اند اولاد مقیم و
اولاد تقی خان هستند برای جمع آوری رعایای زنجیر رود یکماه است که برحسب امر اقدس
نایب الحکومه کافی فرستاده اغلب را معاودت داده و اگر معدودی هم باقی باشند جمع
آوری خواهد نمود حالا اهالی زنجیر رود در کمال آسودگی مشغول رعیتی هستند و در آنجا اتفاق جدیدی
رو نداده است جهانشاه خان هم یکماه است از طرف وزارت عظمی احضار دار الخلافه
شده امروز با آدم مخصوص شارالیه ابلاغ امر مقدس همایونی ارواحنا فداه را نموده تاکید در حرکت
خواهند کرد کشته شدن عزت الله خان و غارت مختصر محمد خلج صحت دارد لاکن نسبت قتل را
بعضی بکسان جهانشاه خان و بعضی بمحمد حسینخان و اشراریکه با او بوده اند میدهند غلام خانه زاد محمود ۱۰ صفر

از طهران ۱۹ بزنجان

امیرالامرا العظام احتشام السلطنه دام اجلاله عریضه تلگرافی شما دایر باصلاح وضع زنجیر رود و صحت
قتل عزت الله خان و غارت محمد خلج بعرض خاکپای جواهر آسای مبارک رسید دستخط مطاع مبارک
شرف صدور یافت (هر کس محمد خلج را غارت کرده است و عزت الله خان را کشته است
تنبیه و سیاست کامل لازم دارد بحاکم زنجان تلگراف بکنید که تو را حاکم کرده اند که جزای مرتکب و قاتل را

به بهی تماشاچی و روزنامه‌نگار که نباید باشی پس معنی حاکم چه چیز است چرا این کارها را نظم نمیدهید
البته درست از روی دقت مرتکبین را که محقق مرتکب باشند معلوم و دستگیر کرده اطلاع دهید
بعرض برسد امین السلطان ۱۲ صفر

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله بزیارت حکم
تلگرافی حضرت اجل اشرف ارجع بعمل بزینه رود که ابلاغ اوامر مطاعه مقدسه ارواحنا فداه
فرموده بودند افتخار حاصل نمود مامور مخصوص از برای تعیین قاتل عزت الله خان از روی
تحقیق و غارت محمد خلج فرستاده است بعد از محقق شدن بعرض خواهد رسید و در اجرای
اصول منصوبه کوتاهی نخواهد کرد محمود ۱۳ صفر

صورت دستخط جهان مطاع مبارک است

از باغ — ۲۹ — بزنجان

احتشام السلطنه سه نفر سرباز فراری را که علاءالدوله اسامی آنها را بیسید بحکام و حکام
هر جا باشند حاضر کرده با زنجیر بفرستید و خانه‌های آنها را خراب کنید نوعی تنبیه شوند که عبرت دیگران
بشود عقب مانده و عوض نشوند هم هر چه هست معجلاً روانه کنید بفوج ملحق شوند انجام این فرمایش
زیاده از پانزده روز نباید بشود و اتمام آنرا علاءالدوله بعرض برساند
فراری محمود کنج آبادی نفر میرزا محمد علی امیدحسن غلامعلی قنبر خامنه شتوف از باب جواد دولت سیاه
سانلوی ملاعبدالله ۲۰ صفر

جواب

جواب

بخاکپای جواهر آسای بندگان اقدس همایون شهریاری ارواحنا فداه بزیارت دستخط آفتاب نقط
افتخار حاصل کرد سه نفر سرباز فراری برحسب امر اقدس آدمهای مخصوص از برای گرفتاری آنها
فرستاده تا پانزده روز دیگر در طهران تسلیم علاءالدوله خواهد کرد دو نفر از عقب مانده فوج را هم که در شهر
حاضر بود سه روز است روانه کرده است خانه‌زاد محمود ۲۱ صفر

از طهران — ۲۸ — بزنجان

امیرالامراء العظام احتشام السلطنه دام اقباله بعرض رسید کربلائی محمد میانجی جهة خرید گندم بتقریر طوق
میرفته ده سوار دویرن سر گرایش ریخته پیت و دو الاغ آنها را برده اند مقرر شد حتماً الاغ آنها را
گرفته رد کنید و به آقاجان خان بگوئید اگر اینطور بانظمی اطوار کند تو مقصر خواهی شد امین السلطان ۲۳ صفر

جواب

حضور بندگان حضرت مستطاب اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم دام ظله العالی اینکه کربلائی
محمد نام میانجی بعرض رسانده است که پیت و دو راس الاغ او را در وقتی که از برای خرید گندم
بقریهٔ طوق میرفته است ده نفر از سواران دویرن الاغهای او را سرقت برده اند اگر چه از برای
تحقیق این مسئله مامور مخصوص حسب الامر فرستاده لکن قریه طوق از خاک خمسه نیست و از روی
صحیح عرض کرده است که سواره دویرن سارق بوده است محمود ۲۵ صفر

از طهران — ۳۲ — بزنجان

امیرالامراء العظام احتشام السلطنه زید مجده آقا محمد رضا و سایرین اهالی انگوران تلگراف کرده اند که

کرنورتم خان و برادرش پسرهای کریمخان دویرن با جمعیت سواره و پیاده بسر انهار قره
چهارپاره از قرار انگوران را که در دست چوپان کره بود غارت و چند نفر زن را اسیر نگاه داشته
مکشوف بوره انهار را که کرده اند میل نید بطور اتفاقات چقدر منافی انتظام و امنیت و
منافی معدلت است البته قدغن نمائید سریعاً تحقیقات صحیح نموده اطلاع بدهید امین السلطان ۲۷ صفر

از طهران — ۴۴ — به زنجان

مقرب الخاقان آقاجان خان ترک از انگوران تلگراف رسیده که پسرهای کریمخان دویرن چهار
قریه انها را که در دست چوپان کره بوده غارت و چند زن را بی عصمت کرده اند تماماً پسرها از اهل
اقدامی در تحقیقات و گرفتاری و تنبیه مرتکبین ننموده اید این چه تقصیر و کیفیتی است البته اقدامات لازمه
نموده سریعاً اطلاع بدهید حکم آن شود امین السلطان ۲۷ صفر

جواب

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف اکرم اعظم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اقباله العالی
در اینکه پسر کریمخان خیلی جور و حرکت میکند حرفی نیست لاکن در فقره عرض محمد رضا بیک
تفصیل این است که محمد رضا بیک کروس در انگوران دو سه قریه را مالک است دو ماه قبل
مابین نورتم خان و او نزاعی شده و نورتم خان رعایای او را اذیت کرده پاره اغنام
و احشام بغارت برده بود مامور مخصوص فرستاده اموال انها را گرفته رد نمود حال هم
مجدداً آدم مخصوص برای رسیدگی فرستاد که اگر تازه کار باز نورتم خان مصدر شرارتی شده
باشد معلوم شود و بعد از اطلاع بعرض میرساند محمود ۲۷ صفر

جواب

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان روحی فداه در باب تعدیات
پسرهای کریمخان بچوپان کره اهالی انگوران و بی عصمتی بزنهای انها که مقرر شده بود صدق مراتب
عرض شود این فقره در سه ماه قبل بود پسرهای کریمخان از بابت یک قطعه چمن با چوپان کره انگوران
کرده نزاع کرده بودند گوسفندی هم آورده بودند باین جانب نشانه اطلاع دادند آدم فرستادم
گوسفندها را گرفته دادند حالا چوپان کره و اهالی انگوران مدعی بی عصمتی شده شرعاً ادعای پاره
اسباب دیگ و روغن مینمایند این است که عارض شده اند پسرهای کریمخان هرزه و مردم آزار
هستند از تنبیه و سیاست حیا ندارند برغم بزرگ انها حکمی باید بشود که مردم آسوده باشند و الا تفصیل چنان
که این است که جسارت شد حال هرچه مقرر است اطاعت شود آقاجان دویرن ۲ ربیع الاول

از طهران — ۴۶ — به زنجان

امیر الامراء العظام احتشام السلطنه دام اقباله عریضه تلگرافی شما که در جواب دستخط مبارک در
فقره اغتشاش دویرن و اهالی قرا بوطه و غیره که نوشته بودید نایب الحکومه را برای تحقیق
فرستاده اید بعرض رسید عین دستخط مبارک این است (جناب امین السلطان بحاکم خمسه
تاکید سخت بکنید که بعد از تحقیق کامل هرکس را مقصر و قاتل بدهند بگیرد در میدان گردنش را
بزند این اغماض و عفو و اصلاح کار را ضایع میکند شریر و قاتل را باید فوراً گرفت و کشت
تا عبرت دیگران شود همین دستخط را بعینها تلگراف بکنید بحاکم) اطلاعاً همین تلگراف را نمودم
امین السلطان ۲۷ صفر

از طهران ۴۷ بزنجان

امیرالامراء العظام احتشام السلطنه دام اقباله تلگراف شما در باب فقرهٔ انگورلی ها که نوشته بودید پسر کرنیجان خیلی جسورانه حرکت میکند بزنید این حرف چه معنی دارد مرجع شما هم قسم اختیار در شاهسون و غیره داده ام هرکس جسورانه حرکت میکند پدرش را آتش بزنید چرا شما اینقدر مهمل حرکت میکنید امین السلطان ۲۸ صفر

از طهران ۴۹ بزنجان

بعرض رسید مراد علی نام دویرن پنجاه قبضه تفنگ مارتین خریده سوار کرد و شاهسون دور خود جمع کرده تاخت و تاز مینماید محمد بیگ دویرن چند نفر از شاهسون فولادلوی اردبیل را جمع کرده مشغول سرقت است و از شرارت دویرن ها اهالی آسوده نیست مقرر شد حتما قدغن نمائید این دو نفر را بگیرند به آقاجان خان بی مصرف بگوئید تا کی باید کثافت تو همه را بدنام نماید چرا این دو نفر را نمیگیرد البته بگیرد شما حبس کرده اطلاع دهید بعرض برسد امین السلطان ۲۹ صفر

جواب

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف اکرم اعظم آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی اینکه بعرض رسانده اند که مراد علی نام شاهسون دویرن پنجاه قبضه تفنگ مارتین خریده با جمعی از سوار کرد و شاهسون مشغول سرقت است مراد علی نام معروفی در میان شاهسون نیست که مصدر اینگونه حرکات بشود همین ساعت از برای تحقیق این مسئله آدم مخصوص روانه داشت و همین تلگراف را هم برای آقاجان خان ترجمه فرستاده پس از تحقیق مراتب را بعرض خواهد رساند محمود

شهر ربیع الاول

از طهران ۲ بزنجان

امیرالامراء العظام احتشام السلطنه دام اقباله سفارت روس یکهزار تومان طلب آقا علی حیدر شیروانی از هدایت الله خان شاهسون را مطالبه مینماید شما هم از او بخواهید چه جواب حاصل میشود امین السلطان ۳ ربیع الاول

جواب

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف اکرم اعظم آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی در باب طلب آقا علی حیدر شیروانی از هدایت الله خان حسب الامر بحاجی غلام حسین خان نایب الحکومه که مأمور آن صفحات است مینویسد که مطالبه نماید و اگر او هم جوابی در مقابل دارد اظهار نماید و بعد از رسیدن سئوال و جواب مراتب را بحضور مبارک عرض میدارد محمود ۱۳ ربیع الاول

از طهران ۷ بزنجان

توسط محمد ابراهیم خان تحویلدار امیرالامراء العظام احتشام السلطنه دام اقباله چون اصطبل مبارک خراب است حسب الامر الاقدس الاعلی ابلاغ مینماید که طویله باندازه اسب موجود و بنا بقدر کفایت بخرج دستور العمل اصطبل از خارج اجاره کرایه کنید و تحویل علیق جات به بینید که رفع معطلی انها در همین سنه تحویل تا سال نو که انشاءالله قرار بنای طویله داده شود و کرایه آنرا هم بخرج خرج بیاورید و کلیه بنای اصطبل دیوانی را هم معمار و آدم امینی فرستاده بازدید کرده و صورت آنرا مهر نموده نزد امیرالامراء العظام محمد حسین خان میرآخور اصطبل توپخانه روانه دارید امین السلطان ۸ ربیع الاول

از طهران ۱۱ بزنجان

امیر الامراء العظام احتشام السلطنه دام اقباله بعرض رسید جلیل و جبار دزد با سی نفر از شاهسون دویرن با خود برداشته در خاک کرمرود هر کس را گرفته برهنه کرده سی ذرع سیم تلگراف را برده از روی کمال تعجب تغیر آمیز مقرر شد که هر روزه از این قبیل خبرها بعرض برسد و البته در وقوع فضیحت اگر شما و آقا جان خان نمیتوانید نظم دویرن را بدهید البته خبر بدهید دیگری فرستاده شود نظم بدهد بهمین تلگراف را برای آقا جان خان بفرستید او را مؤاخذه نمائید این چه وضعی است زود جواب بدهید امین السلطان ۱۱ ربیع الاول

جواب

حضور بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی اینکه بعرض رسانده اند که جلیل و جبار با سی نفر سوار شاهسون دویرن در خاک کرمرود شعر قرقر و بعلاوه مقداری سیم تلگراف پاره کرده فدوی عرض میکند غالب این عرایض با اغراض است ولازم دانست عرضه دارد اولاً این دو نفر از اهالی آذربایجان و ساکن قریه هریس اند چندی بود که فرار از آنجا که خمسه نزد هدایت الله خان آمده بودند و حکم شد آنها را دستگیر نماید مجدداً به آنجا آذربایجان و سرحد شقاقی رفتند و اینک هم نمیدانند نزد مشارالیه چپاول یا نمیشوند و سوار کرده عرض شده است بر فرض صحت از شاهسون فولادلو و یورتچی است سارقین و اشرار آذربایجان سرقت در خاک آذربایجان مقرر شود حکومت کرمرود آنها را دستگیر نماید اگر بخاک خمسه آیند فدوی خواهد گرفت الآن آدم مخصوص برای تحقیقات بآن طرفها میفرستد و تلگراف حضرت عالی را برای آقا جان خان میفرستد و آنچه را هم لازم باشد خواهد نوشت چنانچه بندگان

حضرت اجل

حضرت اجل در باب هدایت الله خان و قلع شرارت آدم حمتی میفرمودند هم دویرن از بدنامی خلاص میشد و هم ان طرفها از اغتشاش محفوظ ۱۲ ربیع الاول

از طهران — ۱۲ — بزنجان

مقرب الخاقان آقا جان خان رئیس دویرن تلگراف شما در باب عدم تعدی پسرهای کریمخان به چوپان کره اکنون که نوشته بودید پسرهای کریم خان هرزه اند رسید خیلی تعجب کردم پس معرف شما در انجا چیست بچه کار میخورید هر کس هرزه است بگیرید حبس کن انجا نفرستا بنا بر این نباید البته احقاق حق مردم را کرده اطلاع بده امین السلطان ۱۴ ربیع الاول

از طهران — ۱۳ — بزنجان

معتمد السلطان مظفر السلطنه کاغذ شما رسید جواب مختصری بابت نوشته ام بعضی تحقیقات کرده منتظر وصول جواب شما هستم امین السلطان ۱۳ ربیع الاول

از طهران — ۱۶ — بزنجان

امیر الامراء العظام احتشام السلطنه حکمران خمسه دام اقباله سابق حسب الامر بشما نوشتم که مقصرین طرفین قرابوطه و طایفه خالد را گرفته تحت الحفظ بطهران روانه نمائید چه شد امین السلطان ۱۸ ربیع الاول

جواب

حضور بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله سواد دو دستخط آفتاب نقط همایونی و اخافه را در احضار مقصرین قرابوطه و شاهسون دوره ورت بابت زیارت کرده فوراً آدم مخصوص فرستاده که حسب الامر مقصرین را حاجی غلامحسین خان و ایلخانی

سرتیپ شهر باید که بطهران روانه دارد الآن هم بامنشار الیه نوشته تأکید شده است زنهار اهمال و
که بزودی مقصرین را بشهر بیاورند محمود ۱۸ ربیع الاول

از طهران — ۱۸ — بزنجان

عمدة الامراء العظام مظفرالدوله بعرض رسید که ولیخان و اسماعیل خان قراپوطه را به آقاجان خان
در ششصد تومان فروخته اند بعد از آن شما آنجا را از منشار الیهما در سیصد تومان خریده اید و این فقرها
ظهور کرده است مقرر شد که شما چرا بعد از خریدن آقاجان خان آنجا را خریده اید که باعث این فساد
شود البته معامله خود را بهم زده اصلا پیرامون آنجا نگردید و بلاجهت اسباب زحمت نشوید و
اطاعت امر همایون را نمائید امین السلطان ۱۸ ربیع الاول

جواب

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم روحی فداه
مقرر فرموده بودید چاکر از ملک خود دست کشیده واگذار نماید چاکر صاحب مال و جان نیست محض
فرمایش از همه املاک چشم پوشیده مینماید برای رفع شبهه که بحضور مبارک عرض خلاف کرده
باشد جسارت مینماید یک دانگ و نیم علاقه سرکار اشرف امیرخان سردار و گذار چاکر است
قریب یکدانگ از قراپوطه را خریدار از ارباب ملک و یک دانگ از خالصه خریده از
شعیر ملک و یک دانگ و نیم از خالصه خریده پول نقد داده است وقتی که آقاجان خان
محض اینکه اطراف ها را بتصرف خود بیاورد نقد و جنس دیوانی را از حکومت قبول کرده
نهایت تعدی در حق رعایا و غیره نموده مراتب را بسرکار اشرف امیرخان سردار بعرض حضور

برسا

مبارک رسانیده حکم مرحمت شده بود عمل دیوانی این املاک را واگذار کاشته معزی الیه نمایند
باین ملاحظه حکومت بچاکر داده اند رفع فساد کرده آقاجان خان دید دستش از شرارت کوتاه شد
ولیخان را برده بوعده خلاف کاغذی گرفته استدعا دارم مقرر فرمائید امینی بیاید تحقیق مطلب
نماید هر گاه آقاجان خان علی موافق شرع یا عرف کرده یا دیناری داده باشد تمام عرایض چاکر
خلاف و مقصر حضور مبارک میباشم سی سال است از زمان آقای امین السلطان مرحوم طاب ثراه
تاکنون بصداقت خدمت کرده چنانچه در این مدت ذره خلاف بروز کرده یا
از جان نثاری کوتاهی ورزیده مستوجب همه قسم سیاست است بعد از فضل خدا امیدواری
مرحمت بندگان حضرت مستطاب اجل اکرم روحی فداه بندگانی میباید باین جهته که پول
داده ملک خریده محض غرض مغرضین مختل شود قطع زندگانی چاکر خواهد شد استدعای احقاق
حق دارم که بعد از همه خدمت و صداقت باشتباه کاری بر چاکر فایق شوند نیست مگر
بدبختی چاکر مجددا استدعای احقاق حق است چاکر جان نثار مظفرالدوله سلخ ربیع الاول

امین السلطان ۲۰ ربیع الاول

از طهران — ۲۰ — بزنجان

عالیجاه هدایت الله خان دویرن بوصول این تلگراف البته بلا تأمل بطهران بیایند که لازم است

از طهران — ۲۱ — بزنجان

عالیجاه ولیمحمد خان دویرن بوصول این تلگراف البته بدون تعویق بطهران بیایید که لازم است
امین السلطان ۲۰ ربیع الاول

از طهران — ۲۲ — بزنجان

از طهران — شهر ربیع الاول ۱۳۱۳ — به زنجان

مقرب الخاقان آقا جان خان سرتیپ دویرن بوصول این تلگراف درصدد حاضر کردن سوار
بر آمده و خیلی زود حاضر کنید که دهم ماه ربیع الثانی با سوار در طهران حاضر باشید و خیلی جد کنید که
سوار آراسته و تمام باشد که بلاد سفر عربستان بشود امین السلطان ۸ ربیع الاول

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم بندگان آقای امین السلطان روحی فداه تلگراف مطاع
از بابت احضار سوار روز ورود بخدمت زیارت شد اینکه مقرر فرموده اند در آراستگی سوار
جد و جهد تمام کرده بلاد سفر عربستان حاضر آید در اجرای فرمایشات مبارک بقدر
قوه مضایقه ندارد ولی این احضار سواره در چنین موقع زمستان خرج است برای سوار
تدارک ملبوس و اخراجات سفر نشده و موقع فلاکت بهاست که پاره در محل است خواستن
بچله [illegible] داده اند و مواجب نوکر هم در هر سنه از بابت قیمت ملبوس بخزانه نرسیده
بلاد سفر عربستان که سهل است بعد از اینکه پنجهزار تومان مخارج سوار شود باز بعد از ورود به
طهران تمام سواره با این حال و این عیوبات جلوه نخواهد کرد چنانچه تقصیری بجان نشان
باشد و میل مبارک مقتضی است بصاحب منصبان و سوار اخبار شود که بعد از مراجعت شهر حرکت
نمایند اما اگر از طهران بجائی مأموریت باشد باید سوار را با تدارک سفر حرکت داد
و یا محض بیان حضور مبارک است ملبوس تدارک کرد آقا جان دویرن ۲۰ ربیع الاول

از طهران — ۳۸ — به زنجان

امیرالامراء العظام حاجی احتشام السلطنه زید اقباله پنجاه تومان [illegible] مبلغ دولتی را تلگراف

از طهران — شهر ربیع الاول ۱۳۱۳ — به زنجان

حواله کنید که باید تقدیم حضور مهر ظهور مبارک شود البته امروز تلگراف کنید که خیلی
خیلی دیر شد امین الملک ۲۸ ربیع الاول

جواب

بتوسط کارشکان بندگان جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امین الملک دام اقباله العالی فی الحال
حاجی سید اسمعیل صراف مبلغ پانصد تومان از بابت [illegible] تقدیمی دولت کارسازی
داریم محبوب است احتشام السلطنه ۲۹ ربیع الاول

دستخط جهان مطاع مبارک همایونی است

از باغ — احتشام السلطنه — به زنجان

آقا جان خان دویرن که در زنجان است او را حاضر کرده از او سئوال کن ببینی
تفنگ و فشنگ نظام السلطنه در عربستان باو داده اند آورده است در زنجان تفنگ و
فشنگ هائیکه نظام السلطنه بآقا جان خان داده است همه را انبار ارشاد کرده فوراً به طهران
کند که باید به عربستان فرستاده تحویل نظام السلطنه بدهند ۲۷ ربیع الاول

جواب

بعرض خاکپای جواهر آسای بندگان اقدس شهریاری روحنا فداه دستخط آفتاب نقط همایونی
زیارت آقا جان خان را حاضر کرده ابلاغ امر مقدس ملوکانه را نمود شاریه مقرر گذاشت
که چند روزه تفنگ های ورندل را با فشنگ هر چه باشد در شهر حاضر کند که با آدم مخصوص
بدار الخلافه نبارد ذخیره تسلیم شود خانه زاد محمود ۲۹ ربیع الاول

از طهران — ۳۱ — بزنجان

مقرب الخاقان آقاجان خان سرتیپ دویرن تلگراف شما را دیدم احضار سوار فقط برای سان است زودتر بیاورید که زود هم مراجعت کنند ٭ امین السلطان ۲۹ ربیع الاول

از طهران — ۳۲ — بزنجان

مقرب الخاقان آقاجان خان سرتیپ سوار دویرن از قراریکه مقرب الخاقان لطفعلی خان نایب الحکومه کروس تلگراف کرده خانبابا خان شاهسون این اوقات فرستاده گاو و قره دوشم ارجی مهترکندی را چاپیده و برده اند و حاجی یوسف نام را در قمطرقو خیلی اسباب و نقود او را برده و خودش را هم حبس نموده اند معجلاً رسیدگی شود هر چه از گاو و چیز و اسباب برده اند مسترد و عاید دارید و حاجی یوسف را هم بچه و لیس حبس نموده اید اقدام بکنید من بعد از این حرکات نمایند و غارت اغنام ای قلعه سی که محمود خان و دهات خیخان را غارت نموده البته هر چه غارت کرده اند بگیرید و بدهید و از مرتکبین تنبیه نمائید که بعد از این شرارت را موقوف دارند امین السلطان ۲۹ ربیع الاول

جواب

حضور حضرت مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان روحی فداه از بابت عرض مقرب الخاقان لطفعلی خان سرتیپ و تظلم حسین خان از خان بابا خان و غیره عمو حسین خان را اطلاع دادم بوده اصلاح کردم از فقره خان بابا خان اطلاع ندارم حسب الحکم سواری فرستادم رفت طوری که مقرر شد عارض را از قرار حکم مطاعه آسوده دارد آقاجان دویرن ۲۹ ربیع الاول

از طهران

ربیع الثانی

مطلب نرسد

شهر جمادی الاولی

از طهران — ۳ — بزنجان

عالیجاه میرزا یحیی مأمور خزانه مبلغ ششصد و چهل تومان مواجب مرحوم میرزا یوسف لشکر نویس را از امیرالامراء العظام احتشام السلطنه گرفته بفرستید در خزانه که مقرب الخاقان شیخ تقی بصاحبانش برساند و بروات انرا هم تمام کرده بسته فوراً فرستاده اند فعلاً نزد حکومت ضبط است

امین السلطان ۵ جمادی الاولی

از طهران — ۴ — بزنجان

خدمت امیرالامراء العظام احتشام السلطنه دام اقباله طغ ت ش ع ز - ت ق
غ ذ - ی طغ ط - ذغ ذغ - ع ی ک طق س - ی طغ ظ ش سخ
- ث ذ ث ق ط س - طغ سخ طغ س - س ل ط ن ز ق ذ -
ث ض خ - ز ی ذق ع - طغ - ت ث ذ - ظ ل ط ن ز ق ذ -
ظ ذ خ ع - دبیر الملک ۶ جمادی الاولی

شهر جمادی الثانی

از طهران — ۱ — بزنجان

امیرالامراء العظام احتشام السلطنه دام اقباله بعرض رسید شاهسون دویرن در میانج و اطراف

از طهران — شهر جمادی الاخری بارس ئیل — به زنجان

مال مردم را سرقت نمایند مقرر شد حتماً تحقیقات کامله نموده در صورت صدق مرتکبین را تنبیه
کرده رفع این حالات بشود امین السلطان ۴ جمادی الثانی

جواب

عرض جواب حضور بندگان حضرت مستطاب اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم دام ظله العالی
در فقره معدود از جماعت شاهسون که بعرض رسیده در محال ماهنشان مشغول سرقت هستند اشتغال
فرموده بودند فوراً مأمور برای تحقیق این مطلب فرستاد که یا صورت صحت نداشته باشد
هر نوع از این مطلب معلوم شد معروض میدارد و در صورت صدق ایشان را بجزای عمل خود برساند
چون بواسطه زیادی برف عریضه جات بتوسط پست دیر میرسد محض استحضار و اطلاع خاطر
بندگان حضرت مستطاب عالی جسارت بعرض مینماید که بحمد الله امور ولایتی از شهر و توابع در کمال
انتظام است وقایع جدیدی نیست حقوق ارباب حقوق پرداخته شد محمود ۱۰ جمادی الثانی

شهر رجب المرجب

از طهران — ۳۸ — به زنجان

عمدة الامراء العظام مظفر الدوله زید عزه در باب حرکت فوج بکردستان جناب اقبال الملک
بخاکپای مهر اعتلای مبارک عرض کرده است که تا موقع نگذشته و وقت باقی است باید فوج
بسر حد برود امر مبارک مؤکداً مقرر شده است که در حرکت شما با کمال سختی تأکید بشود البته
حسب الامر معجلاً فوج را حرکت داده بکردستان روانه نمایید که تا وقت باقی است بسر حد برسد
امین السلطان ۸ شعبان

جواب

از طهران — شهر شعبان المعظم بارس ئیل ۱۳۰۸ — به زنجان

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم روحی فداه تلگراف
مبارک زیارت شد دو سه دفعه پشت سر هم آدم برای حرکت دادن فوج بمحالات فرستاده
مانعی که هست طرف اکنون و بزنیه رود و خدا میداند لو برف زیاد است مال سرباز حرکت
نمیکند والا برای نوکر هر قدر زودتر بمحل مأموریت برسد بهتر و آسوده تر است و انگهی
چاکر عادت دارد بسفرهای سخت سی سال است کار چاکر همین است و بس بحمدالله سوای جان
نثاری و تحمل مشقت سفرهای دور و دراز و جنگهای سخت چیز دیگر نمیداند اما بدبختی بهمه
خدمات و زحمات و جان نثاریهای دیگر غلبه دارد دستخط عالی حکم سخت تلگراف برای را
انداختن شاهسون و سرباز آن خود شان را دارد نه عوض تشویق را امید بنده نه حاضری را روا
میدارند خصوصاً مقرب نجاقان آقاجان خان بدا جسارت کرد تلگراف مبارک حضرت
اقدس شاهنشاهی ارواح العالمین فداه اگر دقیقه آسوده و قرار دارد اگر مقرر سفر نمایند
سرباز را بی چادر نه بر داشته چهار پنج روزه بکردستان ببرد چاکر مظفر الدوله ۸ شعبان

از طهران — شهر شعبان المعظم پارس ئیل ١٣٠٧ — به تبریز

بتاریخ شهر شعبان المعظم پارس ئیل سنه ١٣٠

از طهران — نمره ١ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله تلگراف جنابعالی در باب کالسکه رسید چنین است که مرقوم داشته اید سهواً کالسکه را از اینطرف آوردند از چند روز دیگر تقریباً زمین [illegible] بگجو کسب قزوین نوشتم بزودی از همانجا بتبریز روانه دارند ضمناً اسباب خجالت شد که اینطور تعویق پیدا کرد امیدوارم زود درست و خوب برسد امین السلطان غره شعبان

از طهران — نمره ٥ — به تبریز

جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اقباله العالی در فقره نیم دایره که مکرر از سفارت روس خواهش شده حسب الامر باید هرچه زودتر مسیو [illegible] مامور کاغذ صحیح [illegible] بطلع با غیره [illegible] تعیین کرده روانه دارید و وقت از اهم اطلاع برسید که هم نتیجه [illegible] عرض شد و هم بسفارت اعلام شود قوام الدوله غره شعبان

جواب

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم سرکار قوام الدوله وزیر امور خارجه دام اجلاله در مسئله نیم دایره چنانکه تحریراً عرض کرده در باب گذشته فرستاده ام تلگرافاً نیز عرض مینمایم که ماه قبل که باز هم این مسئله عنوان شد بعد محمد میرزای مهندس را فرستادم نیم دایره نزد [illegible] رفت که نقشه بر داشته نقشه اورا با راپورت مشروحی در همان ایام بخاکپای همایون اقدس ارواحنا فداه فرستادم و حالا کاری که باید بشود نصب علامت است و نصب علامت بالضروره باید بحضور مسیو [illegible] مهندس از جانب دولت روس باشد و هر وقت مامور از طرف معین شد باز هم خود محمد میرزا را میفرستم که باتفاق نقاط نیم دایره را که محل نصب علامت است [illegible]

از طهران — شهر شعبان المعظم پارس ئیل ۱۳۰۷ — به تبریز

از طهران — نمره ۶ — به تبریز

حضور مبارک حضرت والا ولیعهد روحی فداک انشاء الله این عید بحضرت والا مبارک خواهد بود سالیان

دراز در کار این عید را خواهند فرمود قوام الدوله عره شعبان

جواب

جناب جلالتمآب قوام الدوله انشاء الله در سایه مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاه روحنا فداه

عید سعید بر شما هم مبارک است ولیعهد ۳ شعبان

از طهران — نمره ۸ — به تبریز

حضرت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اجلاله رعایای گرگر که از نظم نقشه اردو جمشید خان

تمام بهره ارباب را بابت غله دیوانی انکار گرفته عوض جیره خود بر داشته و حاله حکومت محصل فرستاده مجدداً

از رعیت مطالبه غله میتمایند متعرض رعیت بشر را بمرتبه نیاید برهر اکه جمشید خان جیره گرفته

از خود او دریافت دارند متعرض رعیت نشوند امین السلطان ۲۷ رجب

جواب

حضرت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله در باب تظلم رعایای گرگر از

سابقه عرض رعایای تخفیف تلگراف نقشه بعضی از جانب محمد خان والی تحقیق شد و الا تصدیق نقشه

رعایا خلاف عرض نقشه از ربابه از عهده غله مزبور خود برآیند امیر نظام ۸ شعبان المعظم

از طهران — صورت دستخط — نمره ۱۰ — مبارک همایونی — به تبریز

جناب امیر نظام ۳ ن ۵ح ب ۱۴-۱۲ ن ظ ۱۴-۱۲ ۵ا ۱ ۱۲ ۳-۱۴ ۱۳ د

از طهران — شهر شعبان المعظم پارس ئیل ۱۳۰۷ — به تبریز

۴ ۳ ح ۲ ۲ ک ۲ ۲-۲ س و ۲ ق ۹-۲ ب ۱۲ ۹ ۴-۹ ق ۱-۳ ن ب د ۱۲ ۹

ظ ا و ۲ ب ۲ ه-۲ ۷ ب ۱۲ ص ک ۲ ک ۲ ۱۴ ک ۴ س ه ب ۱۴ ۶ ب ۲

ظ ۹ ۱۳ ک ۱ ۲ ۸ ۲ و ۲-۴ ۲ ن ق ۵ ک ۲ ظ ۱۳ ۱۴ ۲ ص ب ۱۲ ق ۴ ک ۲ ۶

۲ ب ۱۴ ۲ ب ۹ ۱۴ ۹ ۲ ظ ۹-۱۲ ۲ ع ب ۲ ب ن ۱۳ ۲ ۹ ۹ ۲ ب ظ ۹-۲

۱۴-۴ ۲ ۱۳ ۹-۳ ۱۲ ظ ۲-۲ ۸ ۲ و ۲ ۷ و ۱۲ ۱۴ ۱۲ ۴ ق ۹ ۱ ۸ ح ۱۳ ح-

ص ۱۲ ۹ ک و ۲ ۲ ۱۳ ب ۲ ظ ۲ د ۱-۱۲ ۲ ق ۵ ک ۲ ظ ۱۳-۱۲ ب ۲ ف ۱۳-

۱۴ ک ۱۴ د ا ظ ۹ ۲ ۱۴ ۹ ب ۲ ۱۳ ظ ۴ ۲ ۴ ک ح ۲ ۱۲ ۲ و ۱۴ ظ ۲ ک ۱۴ ک ۲۴

۹ و ۱۴ ص ۱۲ ۹ ۲ ۱۴ ۴ ق ۹-۲ ن ۱ ۷ و ۱۳ ۴-۱۴ ۳ ۱۲ ظ ن ک ۱۳ ظ ۹ ب ۸

۲ ک ۲ ب ۲ ف ۱۳ ک ا ظ ۲ ن ق ه ۱۳ ۱۴-۴ ۲ ص ۹-۱ ۳ ۱۲ ح ۱ ۱۲ ۲ ۱۴

ب د ۱۳ ۹ ۲ ۱۲ ص ۱۲ ۹-۲ ۱۲ ظ ۲ ع ب ۲ ب ۹ ۲ ب ظ ۹-۱۲ ۴ ق ف ۱۲

۹ ۱ ۲ ب ۲ ۲ ۱۴-۱ ک ۹ ب ۸ ۹ ۱۲ ۹ ۷ ۱۲ ۹ ص ۲ ظ ک ۱۲ ۲ ظ ۹ ۲ ۱۴

و ب ف ک ظ ا ۱۴ ۹ ۱۳ ۹ و ظ ک ۲ ۱۲ ظ ۹ و ۲ ن ک ص ۹ ۲-۹ ن ص ک ۱۲

۸ ح ۱۳ ح ۲ ظ ۱۳ ک ۲ ۱۴-۲ ۱۴ ک ۱۳ ۲ ۱۲ ۱۳ ۱۳ ۹ ۲ ۱۴ ع و ۲ ۸ ک ۱۳

۹ ۲ ظ ۱۳ ۹ ۸ ۲ و ۲ ن ک د ا ۲ ظ ا ک ۲ ک ص ۹ ۱۴ ۴ ب ه ۱۴ ک ظ ۱۳

د ۱-۲ ۱۲ ۲ ف ب ب ۱۳ ۹ ۲ ب ۹-۲ ۱۴ ۴ ۲ ۱۳ ن ۲ ح ۲-۱۲ ق ص

۱۳ ب ۱۴ ۱۳ ۱۲ ب ۲ ن ۲ ظ ۲ ۴ ب ۹ ۲ ص ۱ ۱۴ ۲ ۳ ۱۳ ۹ ۴۴ ۲

ب ۴ ظ ص ۲ ظ ۱۳ ۹ ۲ ۱۴ ۲ د ۴ ۳ ۴ ن ۸ ک ۱۴ ک ۰ ک ع ۱۴ ۹ ۱۲ و ا ظ

از طهران — شهر شعبان المعظم بارس ئیل ١٣٠٢ — به تبریز

ص ١٢ ٩-٣ ١٣ ١٣ ظ ٣ ب ٢ ظ ١٢ ٢ ٩ ٢ ٣ و ١٣ ک و ٣ ن ک ظ ٩ ٣ ب ٩-

ص ک ٣ ک ١٣ ١٢ ٣ ظ ١٣ ٩ ۴ ۴ ٣ ١٣ ن ٣ ح ٣ ٨ ٣ و ١٣ ظ ١٣ ٩ ١٤

ک ٣ ١٢ ١ ب ٣ ٨ ک ٣ ١٣ ١ ١٢ ظ ٣ ١۴ ٩ ٣ ب ١٣ ب ٩ ١۴ ٩ ٣ ١٣ ک ٢ ١۴

و ٣ ظ ۴ ٣ ۴ ١٣ ٩ ١٢ ٢ ١٢ ٩ ١ ١٢ ٣ ٣ ۴ ٣ ۴ ٢ ظ ص ١٢ ٩ ٣ ن ٣ ١٣ ٢ ٣

۴ ب ٧ ١٣ ن ٢ ٣ ١٣ ٩ ١٣ ب ۴ ظ ص ١٣ ظ ١٢ ٢ ٣ ۴ ب ٣ ن ١٢ ٩ ۴

١۴ ٩ ١٣ ٩ ۴ ۴ ١٣ ظ ١٣ ک ٢ ١۴ ٣ ۴ ١٣ ٩ ب ٩ امین السلطان ٥ شعبان

عرض جواب

سرکار کمپنی همایون آقدس ابلاغ رحمی فرمایند قربان سرکار کمپنی جواهر آسمانی اقدس همایون مبارکت شوم در سنه

١٢ ن ظ ١۴ ٨ ٣ و ٣ ١۴ ق ٥ ک ٣ ظ ١٣ ١۴ ٣ ١٣ ب بین شدت ٣ ع ب ٣

ب ٩ ٣ ب ظ ٩ ١ ٧ و ١٣ ١۴ ٣ ١٢ عیسی زاده ١١ ٨ ٣ و ٣ ٩ ب ٣ ظ ٢ ٢ ٣ ۴

ب ه ن ١٢ ٣ ٩ ٣ د ١ در حرکت دادن ک ظ ١٢ ب ١۴ ٣ ک ک ظ ظ ١٣ ١٢ د ا

مقرر فرمایند از حالا تا ١٣ ک ٣ ١۴ ٣ ٩ ١٣ ب مهلت بر بهند ١٢ ۴ ق ٩ ٣ ن ١٣

ک ٣ ١۴ ٧ ٣ ٧ ١۴ ٩ ص ٩ امیر نظام ٧ شعبان

[illegible]

از طهران — نمره ١١ — به تبریز

با امین الوزاره مرحمت اعتماد الوزاره از دوان معزول و حضار شده است مقرری با مرحمتی او تا آخر شهر

با برادر برسد از امروز شش روزه بعد با میرزا حسینخان مامور حضور بر بهند تجربه اطلاع شما نوشتم

صدراعظم قوام الدوله ٥ شعبان المعظم

از طهران — شهر شعبان المعظم بارس ئیل ١٣٠٢ — به تبریز

جواب

در فقره دوان رجب امرا طاعت میشود عباسقلی ٥ شعبان المعظم

از طهران — نمره ٢٠ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله ١ ب ٢ ک ١۴ ب ١٢ ن ظ ٣ ک ١۴

ک ٣ ب د و ١٣ ٣ ٣ ١٣ ظ ٣ د ١-٣ ب ٣ ٩ د ٣ ظ ٣ ١٣ ٣ ب ٣ ظ ٧

۴ ب ک ١٢ ٩ ١۴ ظ ٩- ١۴ ٣ ب ٣ ٩-٣ ١٣ ب ٣ ظ ک ص ١٢ و ٩١- ٣ ب

ق ض ١٣ ک ١۴ د ١ ظ ٩-۴ ٣ ١ ظ ١۴ ٣ ١٣ ک ٣ ب ١٣ ١ ظ ١٣ ٨ ١ ٣ ف

ب ک ١٣ ص ١٢ ظ ٩ ٩ ١٢ و ا ق ٥ ک ۴ ظ ١٣ ١۴ ک ۴ ظ ٢ ٣ ١۴ ١۴ ١۴ ن ٣ ب ا ه

ظ ک ٣ ب ١٣ ١ ظ ٣ ۴ ب ٣ ١٣ ٢ ٣ ظ ١۴ ٣ ه ب د ١ ٣ ٩ ١۴ ٣ ١۴ د ١ ٣

٣ د ا ق ٩ ٣ ٩ ا ک ٣ ک ٩ ب ٧ ٣ ٣ ١٣ ب ٢ ظ ٨ ٣ ف ب ص ٩ ١۴ ٣ ظ

٩ ک ق و ١٢ ک ظ ١٣ د ١ ٩ ب ک ح ٣ ۴ و ١٣ ١٣ ٣ ١٣ ظ س ١٢ ب ک د ا ق ٩

ص ٩ ١۴ ٣ ظ ٩-١٢ ٢ ب ٣ ٩ ١٢ و ا ق ٥ ک ٣ ظ ١٣ ٣ ١٣ ظ ح ٩ ب ۴ ٣

ظ ١۴ ٣ ٩ ٣ ٩ ١۴ ک ١٣ ١٢ ١٣ ظ ٩ ق ٥ ک ٣ ظ ١٣ ک ١٣ ٧ ١٢ ٣ ١۴ ٩ ٩-

ص ١٣ ٧ ق ۴ ١٣ ٩ ٣ و ٣ ١۴-٢ ٩ ١٣ ٩ ١٣ ۴ ٣ ١٣ ب ٣ ظ ۴ ه ب

د ٩-٣ ن ٣ ٧ ۴ ٣ ب ع ب ١٣ ٨ ١٣ ١۴ ک ١٣ ب د ٩-٩ ب ک ح ٣ ۴

و ١۴ ۴ ٣ ٣ ١٣ ب ظ ٨ ٣ ف ب ک ١٣ ص ١٢ ظ ٩ ۴ ٨ ک ٣ ١٣ ١ ق ٥ ک ٣

ظ ١٣ ١٢ ١۴ ب ب ١٢ ن ٣ ن ق ٥ ک ٣ ظ ١٣ ١۴ ٣ ۴ ٣ ١٣ ص ٣ ظ ک

[illegible]

از طهران — شهر شعبان المعظم پارس ئیل ۱۳۰۲ — به تبریز

۹۹ک ۱۳ ب د ۹-۱۲ ۹ ب ۷ هـ ۳ ۳ ۳ ب ۳ ۲ ۹ ۴ ۳ ق ه ک ۳ ظ ۱۳ ک

۷ ۳ ۴ ب ۱۴ ۹ ۳ ب ظ ۹ ۹ ب ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۴ ب ۳ ۱۳ ۳ ۱۳ ب ۳ ظ ن

۱ک ۱۴ ن ب ۱۳ ۱۳ ک ۱۳ ص ۱۲ ۹ ۷ ۱۲ ۴ ۴ د ۱ ۳ ۱۳ ب ۳ ظ ج ۴ و ۳ ن ۱۲

ح ۱۲ ۳ و ۱۳ ک ب ۳ ح ۱۴ ۳ ن ۳ ۱۳ ظ ۳ ب ۱۴ ۳ ظ ک ۳ ۱۳ ۹ و فاتیر

سطوع مبارک آمدن همایون شاهنشاهی روحنا فداه این است ه ۴ ۳ ۱۳ ۹-۲ ۳ د ۱۲ د ۱۴ ۱۳

ک ۷ هـ ۱۳ ک ۱۳ ۳ ظ ۳ ب ۳ ۹ ۹ ۳ ص ۱۴۱ ۴ ۳ ص ۱۳ ۹ ک ۱۳ ۳ ظ ۳

ب ۳ ۹ ق ه ک ۳ ظ ۱۳ ۱۴ ک هـ ۱۲ ب ۳ ۳ ۳ د ۱۳ د ک ۷ هـ ۱۳ ۴ هـ ب

د ۱ ۱۳ ۹ ن ۱۲ ۹ ۳ ۷ ۴ ۳ ب ع ۱ ۱۳ ۸ ۱ ع ۱۳ و هـ ب ک ۱۲ ۹ ۱۴ م ق

ب ف ۴ ب د ۳ ظ ۱۳ ۹ ۷ ۲ س ب ک ۴ ۳ ب ۱۳ ۷ و ۱۳ ک ظ ا ض ب

۳ د ۱ ن ۱۲ ۹ ۲ ۱۲ ۳ ۴ ۴ ۹ ۱۴ ۱۳ ۱۳ و امین السلطان ۴ شعبان

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم امنای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله اب ۳ ک ۱۴ ب ۱۲

ن ظ ۴ ک ۱۴-۳ ب ک ظ ۱۳ ۳ ب ۳ چند روز قبل دارای مخصوص آورده بعد از اگر چه محقق نبود ۳ ظ

۷ ۴ ب ۱۴ ۳-۱۳ ۳ ح ۲ ۱۳ ۱ ظ ۹ ۳ ب ۹ سهند قوزلو د ۱۲ ۳ ۹ ب ۱۲ ن ظ

ب ۳ ظ ۴ د ۳ ۱۲ ۱ ۴ و ۳ م فرستاده و بنوکر او نوشتم ه با کمال دقت تحقیق تفتیش نماید

آیا ۳ ظ ۳ ۷ ۴ ۳ ب ۱۲-۳ ح ق ۱۳ ۱ ۹ ۳ ب ۹ ۱۳ ۳ ظ ۱۴ ک ص ۳ ب

۳ ۱ ۱۳ ۱۳ معبر از آنجا ۴ ۱۳ ک ۱۴-۲ ۳-۲ ۳ د ۱۲ ظ ۱۴ ۳ ۱۳ ک ۱۵ و ۱۲ ۳

ولیعهد

از طهران — شهر شعبان المعظم پارس ئیل ۱۳۰۲ — به تبریز

ه ب د ۱ ۳ ۹ ۱۴ ۱ و ب ۳ ه ۳ ۳ بهمین عبارت جواب نوشته جاکر بدقت تمام مسطورات

۳ ظ ا ب ۳ ک ۱۴ ب ۳ ۱ ح ۱۳ ح ب ۹ ک بهیچوجه از زینت جگه در هیچ سال ۳ ۳ ۱۳

و ۳ ا ب ۳ ۴ ۳ ۱۳ ظ س ۱۲ ب ۳ د ۱۲ ۹ ۱۴-۱۲ ک س ۱۳ ق ظ ۹ ۱۳ ۹

۱۴-۱۲ ظ ص ظ ۱۳ ۹ ۱۴ ۳ کاین است عبارت جوابیه ۳ ن د ۱۳ ه ۳ و ۹ ۱۳

ظ ۷ ۳ ظ ا و ب ۳ ع ب ۹ ۱۴ و این بنده مسطوره عرض مینمایم ه ۳ ۱۳ ظ

۷ ۴ ب ۱۴ ۳ ۴ ۱۴ ۱۳ ۲ ۱۲ ۲ ۱۴-۱۲ ۳ ح ق ۱۳ ا ظ ۹ ۳ ب ۹-۱۲ ۳

ب ۹ ۱۲ و ا ق ه ک ۳ ظ ۱۳ ۴ ظ ۲ ح ۴ ف ۱۴ ۱ ه ظ فرستاده بشد ک

د ۱ ۱۳ ب ۱۲ ک ۱۲ ۱ ک ظ ۷ ۱۲ ۳ ۱۴ ۹ ک ۳ ظ ۹ ۱ ۳ ۴ ۱۴ ۴ ظ ۲ ۳

۱۴ ن ۳ ب ح ۴ ف ۱۳ ۲ ۱۴ ب د ۹ و باز هم عرض مینمایم ه ۳ ۱۳ ۳ ظ ۷ ۴ ب

ک س و ح ۳ ۱۲ ۳ ح ق ۱۳ ا ظ ۹ ۳ ب ۹ ا از قرار راپورت ه ۳ ن ه ب

۷ ۷ ۳ ظ ۸ ۳ ک د ب ۹ ص ا ب د ۱۳ ۹ ۱۴ ۹ ۱۲ و ا ق ه ک ۳ ظ ۱۳ این

روزها ق د ۳ ب ۷ ۱۲ ۹ ب ۳ ۹ ب ۸ ۹ ۱۲ ۹ ک ا ع و ۱۴ ۴ د ب ۹ ص ۱

۴ ۹ ۱۳ ظ ا ع ۱۳ و ن ۱۳ ۳ ۹ ب ۹ ۱۴-۹ ب ک ۸ و ک ق ب ۱۲ ه

۴ ک ۱۳ ب ۱۴ ۱۳ س ۳ ۴ ۱۲ ب ۹ ب ۴ ظ ۲ ۱۲ ۱۳ ۱۳ ظ ۹ ۱۲ س

۳ ۴ ۱۲ ب ۹ ب ص ۱۳ ۱۲ ۱۴ ۹ ۱۲ س ۳ ۴ ۱۲ ب امجدیه است ه ۳

ن ۹ ۱۳ ۹ ۳ ۱۳ ظ ق د ۳ ب ب ۳-۲ ق ۴ ک د ۳ و ۱۴ ۱۲ ن ظ ۱۴ ۴

۴ ص ۹ در بعقتضای خودش ک ۳ ب ۳ ۱ ۱۴ ۹ ۱۳ ۹ ک ۱۳ ۷ ظ ۹ ۹ ب ۴ ۳ ۴

[illegible]

از طهران — شهر شعبان المعظم بارس ئیل — به تبریز

٧١ و ١٣ ١٣ ١٢ ن ظ ١٤ ظ ١٣ ن همانطوریکه چند روز قبل عرض کرده ام ١ ٣ ١٣ مرک

٣ ١٤ ٣ ٩ ١٣ مرب ٣ ظ ق ٢ ٣ ب ١٣ ٧ و ١٣ ١٤ ١٤ ١٢ ١٤ ١٣ ٣ ظ ١٤ ٢ ٢ ١٢

١٣ ١٣ ٩ ١٢ ١٠ ق ٥ ک ٣ ظ ١٣ ب ٣ ح س ق ١٢٧ ٣ ١٤ ١٣ ١٣ ک مرب ٩ امیر نظام

از طهران — نمره ٢٢ — به تبریز

حضرت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله ٩ ب ب ١٢ ن ظ ٣ ک ١٤ ک دما

١٢ ظ ١٢ ص ١٤١ ٣ ظ ٩-٩ ١٢ و ا ق ٥ ک ٣ ظ ١٣ ٣ د و ٩ ١٤ ٤ ٣ مرب ٣ ٩ ٣

١٣ ب ٣ ظ ک ١٢ ٩ ١٤ ١-٩ ١٣ ٣ ٩ ٣ و ٣ ٣ ن ح ١٢ ب ٧ ٣ ظ ١٤ ٩ ١٢ وا ق

٥ ک ٣ ظ ١٢ ٤ ظ ٢ ١٤ ٣ ١٤ ن ٣ ب ا ه ظ مرک ٣ ب ١٣ ظ ١٣ ٤ ٣ ظ ١٤

١٣ ٩ ٣ ٩ ١٤ ص ٩ ١٤ فتحعلیشاه گر همایونی این است خیلی لازم است ٣ ب ٩ ١٢ ١٣ ک ٧ ع

ب ١٣ ٩ ب ک ب ٣ م ١٤ ک ظ ق ح ٩ ص ١٢ ٩-٩ ١٢ ه ١٢ ٢ د ب ٤ ٢ ن ٤ ٣

ن ٤ ٣ ظ ع ٩ د ١٢ ٣ ب ٤ ٣ ص ٩-٩ ١٢ ک ٣ ١٤ ١٣ ٩ ب ٣ ظ ٢ ٣ ٣

ب ٩ ١٢ ٤ ن ظ ظ ٩ ه ١٢ ٢-١٢ د ١٢ ٣ ب ٣ ظ ب ٣ ٣ ن ٨ ٣ و ٣ ک ق

١٣ ظ ظ ک ١٢ ٩ ١٤ ن ١٢ ٩ ٣ س و ٣ ق ٤ ٩ ١٤ ١٣ ٩ ٤ ق ب ف م ب د ٩ امین السلطان

در حاشیه: در دستخط مبارک نوشته اند دولت عثمانی دستجات کلاه اولیا دولت [illegible] دولت عثمانی حدود [illegible] [illegible] [illegible] در مرز [illegible] سوار [illegible] در دربار [illegible]

جواب

حضرت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله ٣ ظ ٢ ١٤ ٢ ٩ ب ب ١٢

ن ظ ٣ ک ١٤ ک د ر ١٢ ظ ١٢ ص ١٤١ ص ح ١٤ ک ٣ ٧ ١٢ ٦ ٣ ن ب ١٢ ن ظ

٣ ک ١٤ ک ق ب ١٢ ه ٤ م ٣ ن ٢ ب ک ظ ١٣ ٣ د ١٢ ٢ ٩ ١٣ ب ١٢ ن مر ٤

در حاشیه: آنچه در دستخط مبارک نوشته [illegible] به حکومت [illegible] گذشته [illegible] تلگراف جناب اشرف [illegible] آن خبر [illegible] [illegible] مقتضیات [illegible] در جواب دستخط مبارک [illegible]

از طهران — شهر شعبان المعظم بارس ئیل ١٣٠٦ — به تبریز

ص ١٤١ در جواب تلگراف جناب اشرف ق ١ ک ع ٩ س غ ١٣ ظ ٧ ٤ ب ب ٣ ک ص

ب ١٢ ٨ ٣ ق ب ف مرب ٩ ١٤ ٣ ک ١٢ ٤ ٣ ن ١٤ ک ق ب ف ک ١٣ ظ ک ٢ ١٣ ک

مر ١٤ ٣ ظ ٧ ٤ ب ٣ ع و ٣ ١٢ ٣ ح ق ١٣ ١ ظ ٩ ٣ ب ٩ تشکیل اردو بطوریکه مقرر

فرمودند خیلی لازم است و از مقتضیات مصلحت است تفصیل تشکیل اردو را در جواب دستخط مبارک همایونی

عرض کرده ام ملاحظه خواهید فرمود امیر نظام ٣ شعبان

از باغ — صورت دستخط — نمره ٢٣ — مبارک همایونی — به تبریز

امیر نظام تلگراف شما رسید در باب ترتیب قشون بسیار بسیار لازم است که یک اردوی مختصری

در جاهای مرانه یا خوی یا اردبیل منعقد شود حالا هر کجا را که شما بهتر میدانید قرار بدهید اردو را باید دارای باید

مرکب از سه فوج پیاده و پانصد نفر سوار و پنج عراده توپ باشد مهمات و چادر و آذوقه و ذخیره بقدر این اردو لازمست

داشته باشد کشیکچیان راهم در سر حد برسانید و فشنگ هم بعد از مرخصی اردو پس بگیرید این اردو انشاءالله باید

پانزدهم رمضان الی آخر شهر رمضان حاضر و منعقد شود و تا سه ماه باید بماند مخارج و جیره جات آنها را هم

هر چه بشود حساب کرده عرض برسانید و برسد زیرا این اردو باید خیلی سرکرده قابل باشد همین تلگراف را برسانید

ملاحظه کنند جناب امین السلطان هم بعضی تلگرافات بشما کرده است بعد از ملاحظه جواب بدهید ٩ شعبان

عرض جواب

بخاکپای همایون اقدس اعلی روحنا فداه تصدق خاکپای جواهر آسای اقدس همایونت شوم دستخط مبارک

همایونی زیارت کرده بعد ملاحظه حضرت داعی دولت شوکت است عرض خیال و ضرورت تشکیل اردو

از مقتضیات احاطه کامل است که ذات اقدس همایون شاهنشاهی روحنا فداه بر کلیه دقایق امور مملکت دارند

و بهر ملاحظه لازم و واجب است و چون تشکیل اردو در مراغه مناسب تر است انشاءالله تعالی بطوریکه
مقرر فرموده اند این اردو را تا اواخر شهر رمضان با همه ملزومات آن در نقطه مساعدی از نواحی مراغه
دایر و مرتب خواهیم نمود اجزاء این اردو بدین تفصیل خواهد بود از افواج پیاده فوج دوم نصرت فوج
جدید مراغه فوج هشتم خلخال از افواج توپخانه فوج مقدم مراغه از دسته جات سواره سواره
جدید مظفر طرح قزاق سیصد نفر از قراپاپاق و چادرها لازم بیست نفر و برای همه این اجزا
چادر و ملبوس جدید در این جا نیست و در این مورد دو سه فقره محض تذکار خاطر مبارک عرض
مینمایم اولا با وجود تشکیل اردو دیگر احضار صاحب منصبهای افواج برای مشق و تعلیم و سابقاً مقرر
فرموده اند ضرورتی ندارد و باعث خرج گزاف خواهد شد ثانیاً الآن و بالفعل شش فوج از افواج
توپخانه و پیاده نظام آذربایجان با افواج قرامی خاصه در خارج هستند و بتازگی نیز پنج فوج
دیگر را احضار فرموده اند با وجود ضرورت تشکیل اردوی مراغه و سرحدهای شور تبریز و خوی و ارومی
و ساوجبلاغ وارد و بی احضار این پنج فوج اقتضا ندارد و با اقتضای تکلیف چاکری و عبودیت جسارت
مینمایم که از این پنج فوج احضاری دو سه فوج سرباز ده و فوج سرباز تبعه است احضار و فوج از سه فوج
سرباز راه چهارم تبریز است و جدید مراغه است موقوف و فقط یک فوج سرباز سوم مراغه و دو فوج
توپخانه بهادران و پنجم خوی را احضار بفرمایند که بتوان بنظم آذربایجان از یازده فوج مناسب
نیست ثالثاً از توپهای هفت صانتیمتری بجهت هشت عراده داریم و سه عراده آنها در تبریز و یک
عراده آنها در اردبیل و یک عراده دیگر با مهمات آنها معجلاً بآذربایجان فرستاده شده و همچنان اگر بقدر
هزار قبضه تفنگ برندل با مقداری فشنگ مرحمت در اردبیل بفرمایند خیلی لازم است امر امر اقدس همایونی است

از باغ — صورت دستخط — نمره ۲۷ — مبارک همایونی — بتبریز

با امیر نظام تلگراف شما در فقره قشون و اردو و غیره رسید همه را صحیح نوشته است
انشاءالله قرار همه را داده فردا جواب صریح و تکلیف شما معین شود نوشته خواهد شد ۱ شعبان

صورت دستخط مبارک همایونی

امیر نظام عریضه تلگرافی شما ملاحظه شد درباب تشکیل اردو نوشته بودید که خیلی بموقع است که اردو در مراغه معین
کنید این بسیار خوب است جای اردو هم معین کنید انشاءالله برای اواسط ماه رمضان اردو منعقد
شود چادر و ملبوس را هم همان طوریکه عرض کرده اید از مخزن آذربایجان بدهید خیلی خوب است
عرایض شما همه صحیح بود و قبل شرح اولا درباب احضار صاحب منصبها برای مشق عرض کرده بودید موقوف
شود بسیار خوب موقوف نمایند ثانیاً درباب افواج احضار برکاب افواج توپخانه تفصیل
عرض کرده بودید بسیار خوب بهمان ترتیب معمول اردو در وقتیکه نوشته اید فوج سیم مراغه را تغییر بدهید
این را ما نمیدانیم بر عهده خود شما است که فوج معتبر ما را خیلی خوب باشند و برای سرحدات
عربستان مناسب داشته باشند زود معین نموده بفرستید حالا فوج سیم مراغه یا چهارم تبریزی
یا هر فوجی که خود صلاح میدانید بفرستید زود هم بفرستید ثالثاً درباب سه عراده توپ هفت
صانت بطوریکه خواسته بودید با یک هزار قبضه تفنگ برندل بنه قدر کفایه هزار فشنگ تفنگ برندل برای
هر توپ یکصد تیر توپخانه حکم فرمودیم و بسته و روانه دارند همین دو سه روزه از طهران حمل خواهد شد
البته باشید انشاءالله تعالی این اردو را بطوریکه شایسته است منظم و مرتب کنید که شما است خوب بشود و خرج
با نمایش حضور نمایید و مشغول مشق باشند ۱۲ شعبان المعظم

عرض جواب

بخاکپای همایون اعلی روحنا فداه تصدق خاکپای جواهر آسای اقدس همایونت شوم از اینکه عرایض
چاکرانه غلام جان نثار نسبت به خدمات تشکیل اردوی مراغه در خاکپای اقدس موقع قبول و استحسان
یافته بر مراتب سرافرازی و افتخار افزوده‌اند الحمدلله تعالی با بخت و اقبال بندگان اقدس شاهنشاهی
روحنا فداه تا پانزدهم رمضان اردوی دایر و مرتب خواهد گردید که از هر جهت آراسته و مطابق میل خاطر
مبارک و باعث تحسین خارجه و داخله شود برای مأموریت عربستان نیز همان فوج سیوم مراغه را
که عرض کرده‌ام خان سرتیپ نوه مرحوم حسین پاشاخان در بیست و پنجم همین ماه به رکاب مبارک خواهند
فرستاد و برای آن کار خاطر همایون عرض می‌نمایم که برای سکان اردوی ممکن داشته باشند راه و در یک فرسخی
میاندوآب است انتخاب کرده و خود جان نثار رفته اردو را با همه خدمات بحضرت اقدس والا ولیعهد
و تعلیمات لازمه در هر جهت داده مراجعت خواهم کرد حق جل و علا سایه اقدس بی‌مثال همایون را پاینده
دارد و روز بروز افزاینده چاکر جان نثار جمعه ۲ شعبان المعظم

از طهران — نمره ۳۰ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل عالی آقای امیر نظام دام اقباله مأمورین جمع‌آوری تفرقه ایل شاهسون و افشار
انجا که محض صلاح از جانب جلالتمآب عالی خواهش نموده‌اند توجهی در این باب بفرمایید مأمور و حکم لازم داشته
باشند التفات نمایید که بروی تفرقه را جمع‌آوری نمایند و چون اساس تفرقه ایل جلیل الله عیسی بیگ
در تبریز دیگر جدیداً خانم چادر زده دیگر جدیداً تا مقتدر در صرف آن و مشهدی لطف‌الله در قشلاق نداره
و سرباز در تبریز خراب اردوی شده امیر را بانجا با جلب نمایند اهتمام فرمایند این رنج نفر احضار بقوت

وعده ورود به بغداد امیر افشار شده غنیمت شمرند تا اینها مراجعت کنند علی‌میر افشار منتظم نمی‌شود امین السلطان ۵ شعبان

از طهران — نمره ۳۱ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله حسب الامر فوراً یک مهندس بچاپاری روانه کنید
برود نقشه صحیح مرزنه را بجهت روزنامه کشیده بچاپاری بیاورد و در ده روز بطهران نفرستید باید بعرض
برسد خیلی تعجیل و تأکید فرمایید که نقشه صحیح مرزنه را کشیده مطلب شود امین السلطان ۵ شعبان

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله العالی امروز که سه‌شنبه است
محمود خان مهندس را بچاپاری فرستادم نقشه صحیح مرزنه را بجهت روزنامه کشیده بعجله مراجعت نماید نقشه
بابت فرستاده خواهد شد امیر نظام ۱۰ شعبان

از طهران — صورت دستخط — مبارک همایونی — نمره ۳۲ — به تبریز

امیر نظام از قراری که بعرض رسید در سرحد چند نفر از سربازان از طرف قزاق روس در این طرف خاک
ایران تنها در سرداری آباد بعضی ابنیه بنا کرده بودند ساخته بعضی کارگزاران آن طرف خراب کرده‌اند خیلی تعجب
کردیم و چرا باید اینطور کار برخلاف عهدنامه از کارگزاران آن طرف اقدام کنند البته شما
هر وقت همچه تجاوزات در سرحدات ملاحظه کنید فوراً به جنرال قونسول روس کاغذ رسمی نوشته و رفع
نمایید رفع آن را بخواهید تعیین است فوراً با کمال سختی که در این باب دارند متوجه است رفع آن را کرده
مرتکب را تنبیه خواهند کرد البته در این فقره هم اقدامات خودتان را فوراً بعرض برسانید و در همچه امورات
دقیقه مهملی فروگذار ننمایید ۵ شعبان المعظم

جواب

بنجاکپای همایون اقدس اعلی روحنا فداه تصدق خاکپای جواهر آسای اقدس همایونت شوم در اقدام
قزاق روسی بساختن بنائی در سرحد چهار دار متعلقه بخاک ایران از یکطرف علیخان حاکم اردبیل تعقیب
به وزارت خارجه اظهار شد قزاق را از ساختن آن بنا منع کنند و از طرف دیگر نیز این جان نثار
بمحض شنیدن این خبر از اینجا بجنرال قونسول روس نوشته ساختن آن بنا و اقدامات قزاق را
بر دولت متبوعه اطلاع داد عرض میکنم که مأمورین سرحدی خود دولت روس حق را بطرف ما داده اقدام قزاقها
بساختن آن بنا تصدیق کرده با علیخان حاکم قرار داده‌اند که آن بنا را خراب نمایند در این مورد دقیقه
از حفظ حقوق دولت علیه غفلت نشده و نخواهد شد جان نثار حسنعلی ۲۳ شعبان المعظم

از طهران — نمره ۲۴ — تبریز

حضرت جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله العالی نواب اشرف امجد والا شاهزاده
امیر قاجار حکمران شاهزاده بنجاکپای مبارک روحنا فداه تلگراف نموده‌اند که بعد از فوت همشیره
نواب معزی الیها در اردبیل در مجلس ختم اسباب خانه آنها را بیرون ریخته با احترامی و فضاحت فراهم نموده‌اند
و از خاکپای معدلت اساس همایونی مستدعی گردیده‌اند که کسی را ماًمور نمایند که از روی شرع انجام پذیرد
دستخط انجم نقط مبارک شرف صدور یافته رسید که مراتب از جناب ایشان تحقیق و موجبات آسودگی ایشان
فراهم شود به هر طور مقرر گردیده کیفیت را معلوم و اشعار فرمائید بعرض برسد حکم آن شرف صدور یافته امین السلطان

جواب

حضرت جلالتمآب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله فرمایش فرموده بودند شاهزاده

ایلخان

امیر قاجار بنجاکپای همایون روحنا فداه تلگراف نموده بعد از فوت همشیره نواب معزی الیها در اردبیل می
در مجلس ختم اسباب خانه آنها را بیرون ریخته اسباب بی احترامی و فضاحت فراهم نموده‌اند چون
در این باب هیچ نوع خبری باین بنده نرسیده بود بعلم صحت این خبر را تلگرافاً از جناب حسام الدوله
حاکم اردبیل سؤال کردم عبارت جوابی که از معزی الیه رسیده بلفظه بعینه از این قرار است تلگراف
زیارت شد از عرض شاهزاده امیر قاجار بنجاکپای همایونی کمال حیرت حاصل شد الان میرزا ع
که ماشته ایشان حاضر و از این فقره تعجب و تحاشی دارد و هیچ آثار و علامتی از این مطلب و اتفاقی نشده
چه طور میشود با وجود فرمایش جناب شیخ خان و میرزا هیچ کاری اتفاق بیفتد و عرض شود بسیار بسیار
در خاکپای پادشاه روحنا فداه مطلق را صدق و وقعی نداده و نمیداند از چه عرض شده ما هنوز که از
حسام الدوله این است عبارت جوابی که از جناب حسام الدوله رسیده و معلوم میشود این خبر
هیچ وجه واقعیت نداشته و اما نظر به حیث حسام الدوله از این نوع عرض شاهزاده امیر قاجار اظهار
حیرت کرده این بنده هم تعجب دارم شاهزاده امیر قاجار از چه ماخذ و به چه ملاحظه این تفصیل تحقیق را
بنجاکپای همایون روحنا فداه عرض کرده امیر نظام ۲۰ شعبان

از طهران — نمره ۲۵ — تبریز

حضرت جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله

در ضمن روزنامه تلگرافی بعرض رسیده بود که صمصام السلطنه مقصر را که شبیه حبس نموده محمد علی خان و پسران بیگلربیگی
خان برای استخلاص مقصر راضی نشده آنجا شده چند تیر تفنگ خالی که آنها با سرحددار
مرافعه حاضر شده از میر لطف برادر محمد علیخان را تکفیر کرده دستخط قضا آیت مبارک بطور
درج میشود عز صدور یافته جناب امین السلطان در این تغییرات با امیر نظام بنویسید این سرحد را نظم بدهد و

از طهران — شهر شعبان المعظم سنه ۱۳۰۷ — به تبریز

حاشیه تلگراف نظم بر شرح توضیح ... احسب الامر الاقدس رحمت ... اقدامات را به عرض برسانید

امین السلطان ۱۷ شعبان المعظم

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله العالی چند روز قبل از تفصیل

شرارت میرمحمد خان و پسران میرزا زین العابدین خان در ... اطلاع حاصل شد به همین جهت

میرمحمد علیخان را به تبریز آورده محبوس نگاه داشته‌ام و میرزا زین العابدین خان را نیز با خانه و عیال از

نیان کوچانیده بارده پی آورده امر و در شرایط ... سرحد ... همه وقت ... اهتمام ... خواهم

آمر امیر نظام ۱۸ شعبان المعظم

از طهران — نمره ۳۶ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله ۳ ۱۳ ظ ک ح ۳ ۱۲ و ۱۴ ظ ۳ ک

۱۴ ک ۱۳ ۳ ظ ک ظ ۴ ۳ د هـ ۱۳ ب ۴ ۱۳ ب ق ه ک ۳ ظ ۱۳ ک ۴ ۳

۹ و ۱۴ ک ۱۳ ص ۱۲ ۹ ک ۳ ۹ ۱۴ ۳ ۱۲ ق ۹ ۱۲ و ۱۳ ۳ ۱۳ ب ۳ ظ ۱ ۷ و ۱۳

۱۴ ۱۲ ن ظ ۱۴ ب ۳ ۴ ق ۹ ۳ ن ۱۳ ک ۳ ۱۴ ۳ ن ۳ ک ۳ ۱۳ ک

ح ۳ ۱۲ و ۱۴ ق ۱۴ ۱۳ ۹ ک ۱۳ ظ ۹ ک ۳ ۹ ۱۴ ۹ ۱۲ ک ۳ ق ۹ ۳ ن ۷ ۱

و ۱۳ ۱۴ ۴ ک ۱۲ ۲ ۴ هـ ع و د ۱۲ ک ۱ ۳ ن ک ۳ ظ ۱۳ ۱۴ ۴ ۱۲ ۱ د س ۹

۱۲ و ۱۳ ظ ۱۲ ۳ د س ۱۴ ۱ ۸ ح ۱۳ ح ۱۳ ص ۹ ۱۴ ک ق و ک ص ۱۲ ۹ ک ۸

و ک ن ۴ ۱۲ ب ۴ ۹ ۳ ک س ب هـ ق ۳ ۱۳ ۹ ۳ د ۱ ۹ ب ۳ ظ ک

از طهران — شهر شعبان المعظم سنه ۱۳۰۷ — به تبریز

۸ و ک ن ۴ ۱۲ ب ۴ ۹ ۳ ک س ب هـ ق ۳ ۱۳۲ ۹ ۳ د ۱ ۹ ب ۳

ظ ک ۸ و ۱۴ ۱۳ ۲ ۳ ۱۳ ن ۹ ۱۲ و ۱ ۱۳ ظ ۱ ع ب هـ ۱۳ ظ ۷ ۱۲ ۳ ۱۴

۱۳ ۲ ۳ ن ۳ ۹ ۱۲ و ۱ ۱۳ ظ ۱ ع ب هـ ۱۳ ظ ۷ ۱۲ ۳ ۱۴ ظ ۹ ۹ ۳ ظ ۲ ۲

ب ۳ ۲ ۷ و ۱۳ ۷ ۱۲ ۳ ۱۴ ظ ۹ ۳ ص ۱ ک ۳ ۹ ۱۴ ۵ ۳ و ۵ ۱۴ ب ۱۲ ح ۱

ک ۳ ظ ۹ ۱۲ و ۱ ۱۳ ظ ۴ ب ۳ ۱۳ ۱ ۸ ح ۱۳ ح ۲ ۱ ۱۲ ن ظ ۱۴ ک ظ ۳ د ۹ ۴

۱۳ ۹ ۱۴ ص ۱۲ ۹ س ب هـ ۱۳ ظ ۴ ۳ ۲ ب ۳ ۱۳ ۳ ظ ح ۹ ۳ ک ۷ ۱۲ ۳

۱۴ ظ و ب ۹ ک ۳ ۹ ۱۴ ب ۳ ۴ ق ۴ ق ۳ ن ۳ ۲ ب ۳ ۱۳ ۱ ۸ ح ۱۳

ح ۱۳ ۱۴ ک ۱۳ ظ ۱۴ ک ق و ۱۲ ک ۱۲ ک ق ۱۳ ظ ص ۹ ن ظ ۱۴ ۴ ۹

۳ ک س ب هـ ق ۳ ۱۳ ۹ ۳ د ۱ س ب هـ ۹ ۱۳ ب ۸ ح ۱۲ ع و ۳ ۸ ۱۳ ۱ ۱ ۳

ق ا ب ۳ ف ظ ۹ ۳ ب ۹ ک ۳ ۹ ۱۴ ۷ ۳ ک ک ۳ ۱۲ ظ ک ۸ ۱ ک و ۳ د ۱ ۹ ب

۷۱ و ۱۳ ۱۴ ۹ ۱۲ ۹ و ۱ ۲ ۱۳ ب ۳ ظ ۱۲ ن ظ ۱۴ ب ۳ ۴ ۳ ۱۳ ن ۳ ح ۳

۱۲ د ۳ ظ ۳ ۱۲ ۱ ف ۱۳ ۱۳ ح ۹ ۱۳ ۹ ۱۴ ۴ ک ک ۳ و ق ه ک ۳ ظ ۱۳ ۱۴

۷ ع ب ظ ۹ ۳ ۱ ۷ ۳ ک ۱ ۸ ح ۱۳ ح ۳ ق ۹ ک ق ۱۲ ۹ ۱۲ ح ۳ ک ا ک

ب ح ۱۲ ک ۱۳ ظ ۱۲ م ۱۳ ب ۱۴ ک ب ۳ ۴ ۱۲ ن ظ ۱۴ ۹ ۱۲ و ا ق ه ک ۳

۱۲ ا ق ۱۳ ۱۴ ۹ ک ۱۳ ظ ۹ ک ۳ ۱۴ د ۳ ۹ د ۳ ۸ ۳ ک ۳ ۱۳ ظ ک ح

۳ ۱۲ و ۱۴ ۱۲ ۱ ۸ ح ۱۳ ح ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۴ ک ۱۲ ۲ ۴ ۳ ظ ۲ ۲ ب ۱۳ ۷ ۱۲ ۳

۹ ۱۴ ص ۹ ۱ ظ ۱۴ ۳ ۴ ک د ۳ و ۱۴ ۱۲ ن ظ ۱۴ ک ۷ ع ۱۲ ک ظ ۸ ع ب

[illegible]

از طهران — شهر شعبان المعظم بارس ئیل ۱۳۰۷ — به تبریز

۳ د ۱ ف اثر عیسه همایونی این است این ک ح ۳ ۱۲ و ۱۴ ۳ ۱۳ ۳ ظ ۲۲ ۴ ن ۱۲ ۹ ۱۳

۳ ک ف ۱۳ ک ۱۳ ص ۱۲ ۹ جناب اجل هم رکاب ۲۰ ۱۳ ن ۱۳ ۴ ظ ض ب ۱ ۳ ظ ۴ ب د

۷۹ ۱۳ و ۱۳ ن ۱۲ ۹ ۳ س و ۳ ق ۴ ۹ ۱۴ ۱۳ ۹ ۴ ق ب ف ۴ ب د ۹ ۱۲ ۳

ک ف ۱۳ ص ۱۲ ۹ ک ظ اض ب ۲ ۱۲ ۳ ۴ ک امین السلطان ۱۸ شعبان المعظم

جواب

حضرت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله العالی ۳ ن ک ۱۲ ۳ ۹ ک ح

۳ ۱۲ و ۱۴ ظ ۳ ک ۱۴ ۳ س و ۲ ق ۸ ۳ ع و ص ۹ ۴ د ۱۳ ۳ ب ۷ ۱۲ ۴ ۳

د ۱۲ ۲ ۱۳ ن ۱۳ ۹ ۱۲ ۱۳ م ب ۴ ب ۳ ظ ظ ک ۱۱ ۱۳ ۱۲ ۳ ظ ۳ ه ن ۱۲ ۹ ه ح

س ۳ م ب ک ک م ظ ۳ د ۱ ک ۱۱۹ ۷ و ۱۳ ۱۴ ۱۲ ن ظ ۴ ب ۳ ۲ ۱۳

و ب ۱۲ ن ۲ ق ۹ ۳ ن ۳ ک ف ۳ ۱۳ ک ح ۳ ۱۲ و ۱۴ ک ح ب ۳ ب ۴ ۹

۱۴ س ۳ ۱۳ ه ۱۴ ک ظ م ۱۲ ب ۱۲ ۸ ص ۱۳ ک ۱۴۱ ۱۲ ب ب ۳ ۱۳ م ک

ب ۱ ۳ ۱۴ ۴ ۱ ب م ۷ ۳ ظ ۱۴ ۱۲ ق و ۳ ح ۱۴ ۲ ظ ۹ ۱۳ ظ د ۳ و ۱۴

۷ ۱۲ ۹ ص ۳ ظ ک ۲ ۴ ۱۲ ب ب ۹ ظ م ۳ ب د ۱۴ و ۱۳ ظ ۱۳ د ۱۲

۳ ۱۲ ظ ۴ ظ ۹ ۱۴ ۹ ۱۲ ب ۱۲ ن ح ۴ و ۹ ب ۴ ۴ ۱۴ ۷ و ۱۳ ۱۴ ۱۲

ن ظ ۱۴ ص ب ۸ ک ه ع م ۱۳ ۳ ۳ م ق و ۱۳ ک ۱۳ و ۳ ن ک ۱۴ ۴ د ۱۳

ه ۳ و ۹ ۱۳ ظ ب ۳ ظ ظ ۱۲ ص ۱۴۱ ۴ ۳ ۳ ۹ ک ک ع ۱۲ ع ۱۳ ه ب

د ۱ ۳ ۹ ۱۴ ۳ ک ۱۲ ۳ ن س ۹ ۳ ک ۱۳ ۷ ۱۲ ۳ ۱۴ ک م ۱۴ ۳ ۱۳ ظ ۱ م و

زیرکه معاهده‌نامه به قطع و صحیح شده بسیار زود بفرستید
و جمیع اوراق مشغولم و فقره فقط گویم است
تکمله درنده با جمیع ... قرار داده
در طایفه شکور ... تبریز
... امیرنظام

از طهران — شهر شعبان المعظم بارس ئیل ۱۳۰۷ — به تبریز

۱۳ ه ک ۴ ظ ۱۳ ۴ ب ق ظ ۳ ۹ ۹ ۱۲ و ا ق ۵ ک ۳ ظ ۱۳ ۴ ب ۳ ۱۳ ک

۳ ۳ د ۴ ۴ ۴ ۴ ص ام ۳ و ۱۳ ظ ص ۹ ۱۲ امیرنظام ۲۰ شعبان المعظم

نمره ۳۷

از طهران — تبریز

حضرت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیرنظام دام اقباله العالی در باب مقاوله نامه مابین ایران و عثمانی دستورالعمل با چاپار قبل فرستاده شده است باین کار زود زود نیند تا حکم و تعیین در ثانی نوشته شود قوام الدوله

جواب

حضرت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای قوام الدوله وزیر امور خارجه دام اجلاله دستخط مقاوله نامه معهود زیاده منتظر ارشاد تا حکم و تعیین ثانی برسد امیرنظام ۱۹ شعبان

نمره ۳۸

از طهران — تبریز

حضرت جناب مستطاب اجل عالی امیرنظام زید اجلاله حکیم که از روسیه آمده است میگویم راپرت نجف‌علی داده است که برای مرض تبر فرستیده‌ام عرض خاکپای مبارک برسانم تا حال جواب نرسیده است البته با همین پست خبر بفرستید امین السلطان ۱۸ شعبان المعظم

جواب

حضرت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله علت تأخیر فرستادن راپورت طبیب روس ترجمه آن بود حالا ترجمه تمام شد با پست یکشنبه آینده فرستاده خواهد شد امیرنظام ۲۰ شعبان

نمره ۳۹

از طهران — تبریز

حضرت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیرنظام دام اجلاله تلگراف جنابعالی دایر بخبر سرحد و محمد علیخان کرد ...

میرزا زین العابدین خان رشادتهای آنسرحد بعرض خاکپای مبارک رسید فرمودند بسیار خوب آفرین است
در انتظام آن سرحد همه وقت نهایت سعی را بکنید که بانتظام شود واینها را هم از جسر رها نکنید امین السلطان ۲۱ شعبان

از طهران — نمره ۵۲ — تبریز

بتمام حکام ولایات از قراریکه توسط بعضی سفارتهای داخله و خارجه و اطبای جلیل و اشخاص موثق بعرض
خاکپای جواهر اساس مبارک همایونی روحنا فداه رسیده بواسطه منع حمل جنازه بعتبات جمیع اموات را در
سر حد ولایات در قبر که امانت گذاشته از تجربه که باعث عفونت هوا شده حالا که در اثر تقریر حرارت
سمیت هوا در خارج و داخل بلده و استعداد ظهور امراض مزمنه دارد واجب است در تنظیف هوا و رفع عفونات
جهد بلیغ آید که حفظ عموم نفوس شود قدغن صریح کرده فرمودند حتماً بعد از این هر چه در هر جا است امانت گذاشته شده
محصن بکنید و دفن نمایند که میت بطور امانت نگذارند تمام شهرها و دهات و حکام جزو التزام سخت بگیرند
که احدی بعد از این میت امانت نگذارد و هر کس تخلف نماید به کاشانه و مکان جریمه سخت و مواخذه کامل خواهد
شود این رسم بالکلیه متروک و بقانون شرع موتی را دفن نمایند اگر احیاناً کسی بخواهد استخوان قبر را
بعتبات نقل بدهند بعد از دفن ممکن است از قبر بیرون آورده نقل بدهند البته جواب بطور التزام برسد که فرمایش
برسد امین السلطان ۲۲ شعبان المعظم

جواب

جناب مستطاب اشرف اکرم امجد امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله العالی در باب منع امانت گذاشتن اموات
بامانت و دفن کردن آنها که شرحی حسب الامر مرقوم فرموده بودند در همه جا باحکام تاکید اکید اعلام خواهم شد ونه
در این مورد حکم نسبت باجرای قصد و شرایط دیگر باید وقف بسیار اطبا در باب تنظیف کوچه و محلات

و از

در رفع عفونت هوا دراپورت خودشان نوشته اند و ترجمه آنرا با چاپار گذشته ارسال خدمت
نموده ام البته اهتمام لازم خواهید آمد امیرنظام ۲۵ شعبان المعظم

از طهران — نمره ۵۴ — تبریز

حضرت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیرنظام دام اجلاله العالی ۱۴ ظ ۱۲ ان ک ح ۲ ۱۲ ۳ و ۱۲ ک
۴ ۳ ۹ و ۱۴ ظ س ۹ ۱۳ ۳ ۵ ۱ ۱۴ ب ب ۱۲ ان ک ۴ ۳ ۹ و ۱۴ ص ۹ ۳ س
و ۳ ق ک ۱۳ ۹ ۱۴ ک ۴ ۹ ۳ ظ ۱۳ ۹ امین السلطان ۲۶ شعبان

هنوز معادله مبادله نشده است هر روز مبادله شد اطلاع میدهم بخوانید ح

از طهران — صورت دستخط — نمره ۵۳ — مبارک همایونی — تبریز

بولیعهد تلگراف شما احوال شما چطور است چه میکنید خبر تازه چه دارید مدتی است از شما خبری نداریم
نه عریضه عرض کرده اید نه تلگراف از شما رسیده انشاءالله احوال شما خوب است همیشه احوالات
خودتان را بعرض برسانید دسته قلعه توپ اطریشی با لوازم قورخانه اش با ذوبا چاپار روانه شد هزار
قبضه تفنگ وردندل با فشنگ اش روانه شد میرزا در مراغه منعقد شود البته
امیرنظام در تدارک اسباب منعقد شود از سرحدات روم و روس چه خبر دارید همین دستخط تلگراف را
برسانید جناب امیرنظام به جناب احوال او را هم از جناب او بپرسید ۲۹ شعبان المعظم

جواب

عرض جواب دستخط همایون اقدس اعلی روحنا فداه تصدق خاکپای جواهر آسای اقدس همایونت شوم
دستخط مبارک تلگرافی زیارت شد از مراحم ملوکانه خاطر خطیر اقدس شهنشاهی احوال غلام خود برای
سرافرازی و افتخار را فرموده احوال این غلام از تصدق سر شاهنشاه روحنا فداه خوب است و بدعاگوئی تکالیف

از طهران — شهر رمضان المبارک بارس ئیل ۱۳۰۷ — به تبریز

غلامی و چاکری خود و حفظ نظم این مملکت شغل است سه عراده توپ اطریشی و یکهزار قبضه تفنگ ورندل را

و با مهمات آنها مرحمت و ارسال فرمایند از زاده و لای می توجه خاطر خطیر اقدس مبارک و از امور این مملکت است

و بر مراتب امید واری افزوده جناب امیر نظام از زیارت دستخط مبارک قرین کمال سرافرازی و افتخار

شده از روی امر قدر قدر همایونی تشکیل اردوی مراغه شرف صدور یافت جمیع اجزاء اردو را از

سرباز و توپچی و سواره و ملزومات از آذوقه و رخت سربازی و قورخانه و سایر مهمات تمام کمال حاضر دارد

حاضر که انشاء الله تعالی اردوی مراغه در بانه هم این ماه بطوری دایر و مرتب خواهد شد از هر جهة آراسته

و در فوق میل خاطر مبارک باشد خود امیر نظام چند روز دیگر برای دایر کردن اردو خواهد رفت خیال خود هم

نیز این است که باذن و اجازه بندگان اقدس در اواخر ایام مشق افواج با امیر نظام باردو رفته حاضر

مشق و تعلیم افواج را ببیند و آنها را مرخص نماید داخله مملکت و سرحدات منظم است و از هیچ طرف خبری

در بهجت آثار دعاگو عرض باشد نیت محمود خان مهندس را برای کشیدن نقشه وزنه فرستاده ام

و این روز ها مراجعت کرده نقشه را بحضور مبارک خواهم فرستاد اگرچه طایفه شکور را تخلیه وزنه کرده

چندین ساله آنجا است مجبور کردن خالی از اهمیت نیست مع هذا سیف الدین خان دستور العمل و مأمورت

داده شد که محل وزنه را بطور خوشی از طایفه مزبوره تخلیه نماید و هر وقت خبر تخلیه آن جا رسید بعرض خاکپای

اقدس عرض خواهد شد غلام جان نثار مظفر الدین سه شنبه ۱ رمضان

از طهران صورت دستخط شهر رمضان المبارک ۱ مبارک همایونی به تبریز

با امیر نظام تلگراف کنید که شما بسیار تساهل کرده اید که حکم تخلیه وزنه را داده اید هنوز قرار دادی نداده اید

با عثمانیها بر هم خورده شرارت و اغتشاش است شما چرا حکم تخلیه وزنه را داده اید البته الان تلگراف کنید و هم

جواب بفرستید

[illegible]

از طهران — شهر رمضان المبارک بارس ئیل ۱۳۰۷ — به تبریز

بعرض رسید که ابدا متعرض شکور باشد و کاری بتخلیه وزنه نداشته باشند غره رمضان المبارک

جواب

عرض جواب بخاکپای همایون اقدس اعلی روحنا فداه تصدق خاکپای جواهر آسای اقدس همایونت شوم امر

جان نثار با قتضای احکام مشکله که صادر شد بود تخلیه وزنه را در حکم قطعی دانسته و باین ملاحظه که مبادا

در تأخیر تخلیه آن اسباب زحمتی برای اولیای دولت فراهم کند بحاکم ساوجبلاغ مأموریت داده که قرار

تخلیه وزنه را بر هر دو با این ساعت خبر تخلیه از آن رسیده و حال که امر و مقرر فرموده اید که هنوز قراری که وکلای

دولت بخواهند با عثمانیها بر هم خورده و اغتشاش است و دستی بتخلیه وزنه زده نشود این جان نثار منتظم شده

در همین دقیقه بسیف الدین خان تلگراف کردم که کاری بتخلیه وزنه نداشته باشد و متعرض شکور نباشد

چاکر جان نثار چهارشنبه ۲ رمضان

از طهران نمره ۳ به تبریز

بتمام حکام ولایات ممالک محروسه تلگراف شده چون حجاج که از راه جبل ابدا عزیمت زیارت مکه

معظمه می نمودند گرفتار صدمات و خسارات و مضرات فوق العاده حتی اتلاف نفوس میشده اند لهذا

مطاعه مبارکه همایونی روحنا فداه تأکید فرمودند که حجاج از راه جبل ابدا عزیمت ننمایند لهذا حسب الامر

اقدس اعلی اعلام میدارد که تقدم حکام نمایند که هیچکس از زوار از راه جبل عزیمت مکه معظمه

ننمایند که گذشته از صدمات مورد مواخذه و سیاست و مجازات خواهد بود البته بطوری قدغن سخت نمایند که

کسی قدرت انحراف نداشته باشد امین السلطان پنجشنبه ۳ رمضان

جواب

از طهران — شهر رمضان المبارک ۱۳۰۳ — به تبریز

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله العالی بموجب حکم عموم وجه

اهالی آذربایجان اعلام خواهد شد در راه جبین عازم مکه معظمه شد امیر نظام ۸ رمضان

از طهران — نمره ۱۱ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله از قراریکه تیمور پاشا خان نوشته بوب ۱۲ د

۳ ۱۴ ۹ ب س ب ه ظ ۷ ۲ ۱۲ ۳ ظ ۱۲ د ب ۹ ۱ ۱۳ ۳ ب د ن ۱۳ ۳ ۹

ا ب ح ص ۱۲ ظ ع ۳ و ۹ ۱۳ ۲ ک ق مر ب ۹ ۱۴ ۳ ظ ۹ ح و ق ۱۴ ق ۴ ۳

د ۳ ۴ ۳ ۹ ب ۳ ک ۱۳ ۷ ۱۲ ۳ ۱۴ ظ ۹ ا ق ک ۱۳ ب ظ ک ۳ ۱۳ ظ ۹ ۱ ح ۱۳

ح مر ب ۹ ۱۴ ۳ س و ۳ ق ۹ ۱۴ ۱۳ ۹ ۴ ق ب ف ۴ ب د ۹ و ۳ ن ک [illegible]

[illegible]

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله العالی ب ق ن ۱۳

ک ۱ ۲ ظ ب ۳ و مر ۱۲ ا ب ۹ ۱۲ ظ ۱۲ ۳ ک ۹ ظ ۴ ۳ ب ۹ ۱۲ ۱۳ ۱ ک ب ۳ م ۱۴ ق

ب ف ک ۱۲ ظ ک ۳ ۱۳ ک ر ۱۳ ۳ مر ب ق ۱۴ ۳ ب ۹ ۱۲ ۹ ب ۴ ۳ ظ ن ۹ ۱۴

ک ب ک ف ۳ ظ ا ص مر ۱۳ و ۷ ۳ ۱۴ ۹ ص ۹ ۳ ک ۳ ک ۸ ف ۳ ۱۳ ظ مر ۱۳ ۱۴

۱۳ ۱۳ ۳ ب ۹ ۱۴ مر ۳ ک و ۳ ۹ ۳ ۱۳ ب ۱۲ ک ب ا م ص ۱۲ ۹ ۱۲ د ب ۴

۳ ن ۱۲ ۱ ۱۲ ۴ ۲ ۱۳ ظ ۱۳ ن ۳ ص ظ ۳ ۱۳ ک ص ح ۱۲ ا ق و ۱۳ ک ۱۲ ۸ ب

مر ۳ ا ظ ض ۳ ک ۱۳ ص ۱۲ ظ ۹ ح ب ۳ ب ق ن ۱۳ ک ۱ ۲ ۱۳ ص ۳ ظ

ب ۳ ۴ ۴ ۱۳ د ا ک ص ۱۲ ۳ و ۳ ۹ ۱۴ ۱۳ ۹ و ما نکه مقرر است ک ۸ ف ۳ ک ۹ ظ

۲۶ ظ

از طهران — شهر رمضان المبارک ۱۳۰۳ — به تبریز

۲ ظ ب ۳ و مر ۱۲ ب ۹ ۱۲ ظ ک ح ۹ ۳ ب ۱۳ ۴ ب ق ۹ ۹ ح ص

۱۲ ظ ۳ ب ۹ ۱۲ ۳ ه ن ۱۲ ۹ ۱۴ ص ۱۲ ۹ ق ب ف ک ۱۲ ظ ک ۳ ۱۳

ک مر ۱۴ ۳ ۱۲ و ۳ ن ۱۲ ۳ ۹ مر ب ۹ ظ ۳ ۲ ن ۳ ۱۳ ۳ ب ۹ ۱۲ ک د ا

و ن ک مر ا ب ۲ ر و ۱۳ ۱۲ ۴ ۳ ق ۵ ف ب ب ۹ ۱۳ ۱۲ ۳ ظ ۷ ۱۴

۴ ۹ ۱۲ ۹ ۵ ۳ ظ ۱۲ ۳ ظ ض ب ۲ ظ ب ۳ و مر ۱۲ ب ۹ ۱۲ ظ ۴ ب ظ

ض ک ۱۲ ا ب ۱ ۱۳ ۴ ۳ ب ۹ ۱۲ ۷ ۱۲ ۳ ۱۴ ۹ ۴ ۱۲ ۹ ظ ۱۴ ۴ ب ن

۳ ۱۳ ۹ ۱۳ ۳ ۲ ن ۳ ۱۳ ۳ ظ ۱۲ ۳ ۱۳ ظ ۲ ۳ مر ب ۴ ۲ ح ۴ ۳ و ص ۲

۱۴ ظ ص ۳ ۱۴ ۳ ب ۱۲ ۸ ظ ۳ ه ۹ ۳ ۱۴ ۴ ۳ ۱۴ ک ۱۳ ظ د ۱۴ ه ۱۲ ۲ د ب

۴ ۳ ن ۱۲ ۱۳ مر ه ۱۲ ۱۲ ۱۲ ۴ ۲ ۱۳ ۱۲ ۴ ۳ ظ ع ۹ ظ ه ب د ۱۲ ۳ ب

۱۲ ۱ ۱۲ ۴ ۷ ۳ ظ ۱۴ ۱۲ ح ۱۱ ا ب مر ۳ ظ ۱۴ ۳ ظ ۳ ب ۹ ۱۲ ۱۳ ۱۳ ۹ ۳ ۳ ۱۴

ب ۱۲ ک ب ا ۴ ۷ ۳ ۱۴ ک مر ب ۹ مر ۱۴ ۳ ن ۱۴ ا ب ۲ ۱۴ ا ک ظ ض

ک ۱۲ ح ۳ ۴ و ا ق ب ۱۳ ه ۱۲ ۸ ۱ د ۱۳ ظ ۲ ظ ب ۳ و مر ۱۲ ب ۹ ۱۲ ظ

ص ۱۲ ۹ امیر نظام ۸ رمضان المبارک

از طهران — نمره ۱۴ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله ۲ ظ ب ۳ و مر ب ۹ ۱۲ ظ ۳

ن ۲ ظ ب ۳ و ۱۲ ۳ ۱۳ ک ق ا ۴ ب ۳ ظ مر و ۱۳ د د ۳ و ۱۴ ۳ ۹ ب ۱۴

ظ ۹ ۱۲ د ا ۳ ظ ۴ ۱۲ ۹ ۱۴ ۸ ۳ و ۳ ۲ ظ و ک ۳ ۱۴ ۳ د ا ۱۳ ۳ ص ۱۴ ک ۱۳

[illegible]

از طهران — شهر رمضان المبارک ۱۳۰۱ — به تبریز

[illegible] قرار داده بودید [illegible] ایران [illegible] فوج [illegible]

۵۱۱ ۱ ب ۱۲ ک د ۱ ص ۳ ب د ه ۳ ب ۱ ۳ ۱۳ ۱ ب ۲ ظ ۳ د ۱ ۹ ب س ۱۴

ب ۳ ظ ص ظ ۱۳ ۹ ۱۴ ۳ د ۱ ۳ ب ۹ ۱۲ ۹ ب ۱۴ ب ۱۳ ن ک ظ ق ح ۱۲۷۹

۳ ۱۴ ۳ ۹ ص ۹ ک ۱۳ ۷ ۱۲ ۳ ۱۴ ۹ ۱ ک ۳ ص ۳ ۱۳ ۳ ظ ۲ ۳ ۳ ۱۳ ۴ ۱۳ ۳ ۱۳ ۹ ک

ح ع ۱۲ ۹ ص ۳ ۱۳ ظ ۳ د ۱ ۴ ۳ ۱۳ ظ ۴ ۱۴ ظ ۱۴ ۷ ۱۲ ۴ ۱۳ ح ص ۱۲ ظ

۳ ۱۳ ب ۳ ظ ب ۳ ۹ ب ب ۱۲ ن ظ ۳ ک ۱۴ ۳ ۱۳ ۴ ظ ۱۲ ۱۳ د ۹ ۳ ۱۳

ظ ه ح ب ۱۴ ۴ ق ب ف ب د ۱۳ ۹ ه ب ک ۱۲ ۹ ظ ۹ ۴ ۲ ظ ۴ ق ۳ و ۱۳

۳ ۴ ۳ و ۲ م ۳ ظ ک ۳ ۱۲ و ۳ ص ۱۳ ۳ ب ۹ ۱۲ ۸ ۳ ف ب ۳ د ۱ ۱۲ ۳ ۱۳ ۲ ۱۳

۱۲ ۴ ۳ ۱۳ ۳ ۱۳ ۹ ۷ ۱۲ ۴ ۳ د ۱ ۳ ظ ۱۳ ۲ ۷ ۱۳ و ۱۳ ۳ ۱۴ ۱ ک ۳ ک ه ب ک

۳ ۱۳ ۱۳ ۹ ۳ ب ۹ ۱۲ ۱ ک ۱۳ ن ۹ ب ۱۸ ۱ ک ۳ ک ح ۱۲ ۳ ق ۹ ظ ض ۲ ک

۱۳ ۴ ۳ ص ۹ ۳ ه و ۳ ۴ ک ۱۲ ه ب ک ۲ ۱۳ ظ ۹ ۳ ۳ ب ک ۱۲ ح ۱ ۳ ۴

ب ۳ ۱۳ ۲ ظ ۹ ب ۱۲ ن ۱۳ ۳ ۱۴ ۲ ظ ب ۳ و ک ص ۳ ۱۴ ۹ ۱۴ ۳ ظ ۹ ح

۹ ب ۱۳ ۴ ب ق ۹ و ح ص ۱۲ ظ ۴ ه ن ۳ ۱۳ ۱۳ ۹ ۴ ق ۹ ک ب ۷ ع ۳

ظ ۱۳ ۹ ۴ ۱۴ ۱ ب ۳ د ۱ ۱۲ ۷ ۱۳ و ۱۳ و ۳ ن ک ۳ د ۱ ۹ ب ۱ ک ۳ ک ه ح

ب ۱۳ ۱ ۳ ک ۳ و ۹ ح ۱ ظ ک ۱۲ ۹ ۱۳ ن ۱۲ ۹ ۲ ۱۲ ۳ ۴ ۴ ۹ ۱۴ ۱۳ ۹ ۴

ق ب ف ۴ ب د ۹ امین السلطان سه رمضان

از طهران — صورت تلگراف — نمره ۱۶ — مبارک همایونی — به تبریز

با بیرنظ شخص محترمی از فرنگستان طهران میخواهد تماشای اردوی که در مراغه منعقد میشود بیاید ادنا باید

بیاید

از طهران — شهر رمضان المبارک سنه ۱۳۰۱ — به تبریز

بگنید در هر چه وقت این اردو حاضر خواهد شد که ده روز قبل از انعقاد اردو بتوانند از اینجا بروند

ثانیاً با بودن اردو از جهت پیاده و سواره و توپخانه و لوازم لباس و غیره باشکوه و خوب باشد صاحب منصبان

جلوه داشته باشند البته خود شما هم سرکشی خواهید کرد جمعیت اردو از قرار حکم امسال شش فوج پیاده و پانصد

نفر سواره و شصت عراده توپ بود که یا بتوانید برای چند روزه این سوار افزون خارجه موقتاً بعنوان سواره

جا فراهم آید و بعد از رفتن سفرا باز مرخص شوند خود حضرت والا طوری باید باشد که اسباب تحسین

باشد همین دستخط را به ولیعهد و نصرت الدوله ملاحظه کنند البته در فقره وزیر نظام نوشته بودم

که هنوز این قرار را داده میانه ولیعهد [illegible] رفته است و بنا بر حالا دست به [illegible] زده البته همان طور دستور العمل

بحکم سرجمع داده اید تازه باشد بعرض برسانید شهر رمضان المبارک

جواب

تصدق خاکپای جواهر آسای اقدس همایونت شوم درباب آمدن جنرال کوروپاتکن بر بودن اردوی مراغه

جناب مستطاب اشرف امین السلطان تلگراف که شده با آنکه جواب در دیروز نوشته شد البته بنظر انور همایون

رسیده بعد از جسارت عرض مینماید که تمام اجزای اردو را هم از سرباز و توپچی و توپ و چهار و صد سوار و قورخانه

و سایر مهمات همه را بر وجه اتم و اکمل حاضر کرده اگر چه اردوی سرباز لیست و جمع همایون در [illegible] هم

رمضان تشکیل خواهد شد اما بمحض اینکه اردو کاملاً مرتب شود سرباز و توپچی و سواره اینجا مشق و تعلیم شوند

بهتر این است که جنرال کوروپاتکن در بیستم و بیست و پنجم شوال از دار الخلافه حرکت کند که بیاید در جان [illegible]

جواب جناب اشرف وزیر اعظم عرض شد برای این اردو همین سه فوج سرباز و یک فوج توپچی و هشت عراده

توپ پانصد سوار کافی است البته خود این جان نثار [illegible] امروز در همین روزها رفته اردو را دایر [illegible]

از طهران — شهر رمضان المبارک پارس ئیل — به تبریز

که چند روز در آنجا توقف نموده و دستورالعمل لازم است حضرت اشرف والا ولیعهد مراجعت خواهد کرد

ان شاء الله تعالی اردو شما را خواهد نمود از هر جهت آراسته مطابق میل خاطر مبارک باشد و هر صاحب

منصبی که بخواهد چاپاری دفعه شانزده پانزده روز به رخصت اردو مانده در خدمت حضرت والا

و مشغول مشق و تعلیم افواج اردو باشد با اذن و اجازه بندگان اقدس شاهنشاهی روحنا فداه اردو را

رخص کرده مراجعت مینمایم در این باب همان روزی که دستخط همایونی زیارت شد فورا

تلگراف کرده تصحیح دستور را موقوف تا حال توقف هم شده است ماه رمضان است دعاگو هم

به طاعت و عبادت و دعاگوئی ذات اقدس شاهنشاهی روحنا فداه مشغول هستند هوای تبریز هنوز هم

خوب است بواسطه باران های نافع متوالی اعتدال هوا بهم رسانیده و از برکت وجود مسعود همایونی سال بسیار

با برکتی است و در همه جای آذربایجان حاصل با زراعت ها و باغات روی خوشی دارد و کلیه

مملکت در ظل معدلت شاهنشاه ارواحنا فداه امن و منظم است چاکر جان نثار حسنعلی ۱۰ رمضان

از طهران — نمره ۱۷ — به تبریز

حضرت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیرنظام دام اجلاله تلگراف رمز به عرض خاکپای مبارک اعلیحضرت

فرمودند ۲ ه ۱۳ ۳ ب ۷ ۱۲ ۲ ن ۱۳ ۳ ۹ ساب ۹ ظ ح ص ۱۲ ظ و ۳ ن ک ظ ۱۳

داح ب ۲ ب ۳ ۹ ۹ ک ۲ ظ ب ۳ و ۱۴ ک ۳ ۱۳ ۳ داک ص ۱۲ ۳ ۳ و ۳ ن س

۱۴ ب ۳ ظ ۹ ب ساس ظ ۹ امین السلطان ۱۱ رمضان

سپاه و جیب زیادی قرض لازم نیست قرار دهیم خیال بهم سیتیم شوال از طهران حرکت کند

جواب

حضرت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله امروز جمعه وارد آمد

توپخانه

از طهران — شهر رمضان المبارک پارس ئیل ۱۳۰۷ — به تبریز ۴۱۰

توپخانه و قورخانه و همه چاپار و بنه سرباز جماعت اردوی مراغه را با نصرت الدوله فرستادم

فوج با پانصد نفر سوار نیز با همه تدارکات حاضر و در هم رفته اردوی مراغه با همه اجزاء در عهده هم

اتابک تشکیل خواهد شد و این بنده بیست و پنجم ماه حرکت کرده میروم و اردو را کاملا مرتب نموده و دستورالعمل

ولیعهد مراجعت مینمایم هر چند روز قبل از مرخصی اردو نیز مجبورا خاطر رفت عجالتا گزارش را عرض کردم

به عرض خاکپای همایون اقدس اعلی روحنا فداه برسانید امیرنظام ۱۳ رمضان

از طهران — نمره ۱۸ — به تبریز

حضرت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیرنظام دام اجلاله د ه ۱۳ ب ۱۴ ۳ ب ق ه ک

۳ ظ ۳ ظ ۱۲ ص ۱ ۴ ۴ ۴ ق ۲ و ۱۳ ۴ ب ۳ ۱۳ ۱۷ و ۱۳ ۱۴ ۱۲ ن ظ ۱۴ ک ح ۲

۱۲ و ۱۴ ظ ۳ ک ۱۴ و ۳ ن ک ظ ک ۱۳ ۹ ۳ ظ ۹ ۴ ق ۹ ۲ ن ۱۷ و ۱۳ ۱۴ ۱۳ ه ۱۲ ب ۳

ک ۳ ک ۱۲ ب ۱۳ ظ س ب ه ۱۳ ظ ۴ ب ۳ ۱۳ ۸ ح ۱۳ ح ۴ ب ۱۴ ظ ۹ ۲ ۲ ۱ ۳

۴ ۹ ۳ ۹ ک ۱۲ ن ظ ۱۴ ک ر س ک اع ب ه ۱۳ ح ۹ ۱۳ ک ۳ ۱۳ ب ۳ ظ ۲ دا

۱۳ اق و ح ۳ ظ ۲ ۲ ۴ ۱۲ ۳ د س ۱۴ ۱۸ ح ۱۳ ح ۱۳ ک ۳ ک ۱۲ ب ۱۳ ظ

۴ ۹ ۱۲ د اق ه ک ۳ ظ ۱۳ ه ۳ ۴ ا ظ ص ۱۲ ۹ ۱۷ و ۱۳ ۱۴ ۳ ظ ۲ ۳ ۲ ۲

۱۳ ن ظ ۱۳ دا ص ک ۳ ۳ ع ب ۲ ب ساب ۹ ۱۳ ۹ ک ۳ ۱۴ ک ک ۸ ف ۱۴ ک

ب ۳ ۱۴ ۱۳ ۴ ک ح ۳ ۱۲ و ۱۴ ظ ۳ ک ۱۴ ب ۳ ف ۱۲ ص ۹ ۱۳ ک ۱۲ و ۳ ن

ک ک ۱۳ ۹ ۳ ظ ۱۳ ک امین السلطان ۱۲ رمضان

جواب

[illegible]

از طهران — شهر رمضان المبارک ۱۳۰۷ — به تبریز

ضرورت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله العالی ۹ ب ۴ ۴ ۲ ۴ ۱

۱۷ و ۱۳ ۱۴ ۱۲ ن ظ ۱۴ ۲ ۱۲ ۳ ۴ ع ۸ ۱۳ ۸ ۱۴ ک ظ ۴ ۱۲ ۹ ۱۴ ۱۴

۴ د ه ۱۳ ب ق ه ک ۲ ظ ۱۳ ه ب ک ۱۲ ۹ ۱۴ ۳ ۱۳ ۹ ۱۲ ۳ ۱ ب ۴ ۱۳

ک ح ۳ ۱۲ و ۱۴ ظ ۳ ک ۱۴ ۴ ۳ ن ۱۴ ک ۱۷ و ۱۳ ۱۴ ۳ ظ ۲ ۲ ب ۱۳ ۱۷

و ۱۳ ه ظ ک ۳ ۱۳ ظ ۹ ۴ ۱۴ ک ۱۳ ظ ۹ و ۱۳ و گ ۱۲ ۲ ۱۴ ۱۲ ۲ ۱۲ ۳

۴ ک ه ب ۱۲ ظ ۴ ح ۳ ق ۹ ۱۴ ۱۷ ۱۴ ۹ ۳ ۹ ۱۴ ۳ ۱۳ ۱۳ ۹ ۳ ۱۴ ب ۳

د ۳ ۱۷ ۱۲ ک ۱ ح ۳ ق ۹ ۴ ه ب ک ۳ ۲ ۱۳ ۹ ۱۲ ۳ س و ۳ ق ۳ ق

ب ف ک ۱۳ ظ ک ۳ ۱۳ گ ۱۷ ۱۴ ۹ ب ک ۸ و ۱۲ ن ظ ۱۴ ۹ ۱۳ ۱۷ ۹ ۱۴ ۱۲ ۳ ۴

۳ ۹ ۱۳ ک د ه و ۱۳ ک ۱۷ ۱۴ ک ۸ و د ۱۷ ۱۲ ظ ۹ ۱ ۳ ۱۳ ک ۱۳ س ۳ ۱۳ ه

۱۴ ک ظ ۱۷ ۱۲ ب ۴ ۳ ص ۹ ظ ۱۳ د ۴ و ۱۷ ۱۴ ۱۳ ۱۳ و ۳ ح ۱۷ ۱۲ ۹ ص

۳ ظ ۱۲ ک ب ق ک ۳ و ۱۲ ۸ ۱۳ ۱۲ ۳ ظ ۳ ظ ۱۴ ۳ د ۱۲ ۲ ۱۲ ظ ۱۳ ۳

و ۳ ح ص ۹ ۱۳ ۹ ۱۳ ۲ د ۱۴ ظ ۱۲ ن ۱۴ ظ ۱۷ ۱۴ ۱۴ د ۱ و ب ۳ ظ ۲ ۲

۴ ب ه ن ۱۳ ۲ ۹ ۱۳ ۱۴ د ۱۲ ۸ ۲ و ۳ و ۲ ن ک ۳ د ۱۷ ۱۴ ۱۳ ۳ ۱۳ ظ ک

س و ۴ ب ۳ ۱۲ ۱ ف ۱۳ ۸ ۴ ه ب ک ۳ ۳ ۱۳ ۹ ۱۴ ۲ ۱۷ ب ۳ ۸ ۱۳

۳ ظ ۳ ظ ۳ ۳ ۱۳ و ۳ ق ه ک ۳ ظ ۱۳ ۱۳ ۳ ق د ۱۷ ب ۳ ظ ۱۴ ۱۴ ۱ ۲

۳ ۱۲ ن ۸ ۹ ۱۲ ۹ ظ ک ۳ ۱۳ ظ ۹ گ ظ ۱۷ ۱۲ ب ۱۴ ۳ ۴ ۱۲ ۱ ق ۱۴ ۹ ۱۳ ۱۷

۱۴ ۹ ب ۸ ه ض ۱۲ ظ ۱۷ ۳ ۱۴ ۹ ۲ ب ۱۳ ۳ ظ ۲ ۲ ۱۷ ب ۹ ۱۴ ۳ ظ ۹

[illegible]

[illegible marginal notes]

از طهران — شهر رمضان المبارک ۱۳۰۷ — به تبریز

۴ ک ح ۳ ک ک ۹ ۳ ه ق ۱۴ ۴ ب ۳ ۱۳ ظ ۹ ۱۳ ۳ ظ ۱۴ ۱۲ ک ۸ ف ۳

۱۳ ظ ۱۷ ۱۴ ۴ ۳ ۱۳ ۲ ۱۴ ۱ ۴ ۳ ق ه ک ص م و ۱۳ ظ ص ۱۲ ۹ و ۳ ن ک ۳ د

۱۷ ۱۴ ۴ ۳ د ه ۳ ب ق ه ک ۳ ظ ۱۳ ۱۷ ه ۱ س ۱۲ ۴ ه ب ک ۳ ۳ ۱۳ ۹ ۱۷

۳ ۱۴ ۱۳ و ۳ ۱۲ ق د ۱۷ ب ۷ ۱۲ ۹ ب ۳ ح ۱۲ ۱۳ ۳ ۳ ن ۷ ۱۳ ۷ ۳ ق ۱ ۲

۳ ۱۲ ن ۸ ۹ ۱۲ ۹ گ ظ ع ب ظ ظ ک ۳ ۱۳ ظ ۹ گ ۸ ک ۱۲ ۹ ۷ ۳ ظ ک ۱۴ ظ ۹

د ک ب ۳ ۳ ق ۱۷ ب ۹ ۱۴ ۱۲ ظ ح ص ۱۴ ۱۲ ن ظ ۱۴ ب ۳ ۳ ۱۲ ب ۱۴ ۹

۳ د ۱ ۴ ۳ ۴ د ۱ ۱۴ ۳ ب د ۳ و ۷ ۲ ۱۴ ۹ ص ۹ امیر نظام ۱۳ شهر رمضان المبارک

از طهران — نمره ۲۱ — به تبریز

ضرورت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله د ه ۱۳ ب ق ۵ ک ۳ ظ ۱۳ ۴

۳ ق ۲ ن ۱۲ ۳ ع ب ۳ ب ن ۱۳ ۳ ۹ ک ۱۲ ح ۱۲ ه ۱۳ ۳ ب ۹ ۱۲ ۱۳ ک ب ۳

م ۱۴ ب ۳ ۷ ۱۴ ۳ ۱۴ ص ک ۱۳ ظ ۹ ۱۲ ظ ۱۲ ص ۱۴ ب د ک ۱۳ ک ۱۳ ۹ ۱۴

۹ ص ۱۴ ق ۵ ک ۳ ظ ۱۳ ۱۴ ک ح ص ۱۲ ظ ۹ ب د ب ۸ ۹ ۸ ۳ ف ب ظ ظ

۹ ص ک ۳ ۱۴ ک ۴ ب ۹ ۱۲ ۹ ب ک ب ۳ م ۱۴ ک ۱۲ ح ۱۲ ه ظ ۱۳ ۹ ۹ ب

۴ ۱۳ ب ۱۲ ظ ۱ ۴ ب ۱۳ ن ح ب ۳ ب ۴ ۹ ۱۴ ۱۳ ۹ ک ظ ق ح ۹ ص ۱۲ ۹ ۱۳

۱۷ ک ۲ ۱۴ ۱۳ ک ص ح ظ ظ ۹ ک ب ع ص ۱۲ ظ ۹ ۴ ک ۳ ۷ ۱۳ و ۱۳ ک ظ

ص ک ۴ ۳ ص ۹ ۳ ۱۳ ظ ه ب ک ۳ ۱۲ ص ک س ۳ ق ۱۴ ک ۲ ۱۳ ۱۲ ۱۲ ظ ۳

د ا امین السلطان ۱۱ رمضان المبارک

[illegible marginal notes]

از طهران نمره ۲۲ تبریز

توسط معتمد السلطان عمده الوزراء معتمد السلطان امین الوزاره از وجه مقرری چهار ماهه آخر دوان مرحمه باید است

با عمده الوزراء عاید نمایند و تمام وجه مقرری سنه ماضیه با به عمده الوزاره برسد قوام الدوله ۲۰ رمضان المبارک

از طهران نمره ۲۴ تبریز

حضرت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اجلاله در باب قریه قلعه دقیقه در خوی در تیول

عالیجاهان حسینخان حسنخان بعضی و بر یکی فروخته شد سابقاً زحمت داده بودم که در عوض این قراء محل در همان محال

معین کنند رالیها و اگر از قلعه معدوم نشده در این فقره چه اقدام فرموده اید اگر جای معین شد مرقوم فرمائید

در کنند رالیهما مطمئن دلجمعی بشوند امین السلطان سنه ۲۲ رمضان

جواب

حضرت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله العالی فرموده اند از قراء قلعه

دقیقه در خوی تیول حسنخان و حسینخان بعضی و بر یکی فروخته شد محلی دیگر در همان محال بجهة آنها معین شود عرض

مینمایم مشارالیهما ابداً در خوی تیول دار نبوده اند زیرا آن دهات از خالصجات است که در تیول مرحوم اولاد مرحوم

میرزا تقی خان برادر مرحوم میرزا رحیم داده اند و آن مرحوم بعضی در سنه ماضیه مرا از ادعیه بقال خالصجات

دیوانی قرار گرفت حاجی حسین خان پسر میرزا تقی خان که تیول دار بود سال تقدیم نمود فقط منال آن

دهات باسم او شده فعلاً در دست او است اگر با سابقه تیول داری اولاد میرزا تقی خان مجدد در خالصجات میتوان کرد

مناسب هر بنده که آن دهات از ملکیت و تیول آنها انتزاع و به حسینخان و حسنخان داده شود و اگر از فاینه محال او نه

در باب تعیین محلی دیگر هم بجهة آنها معتقد در خوی محلی جداگانه با مزاحمت نیست و منفعت تیول از بجهة آنها تعیین

مانع او

از طهران شهر رمضان المبارک ۱۳۰۷ به تبریز

نماید والا البته اطاعت میشود امیر نظام ۲۲ رمضان المبارک

از طهران نمره ۲۰ تبریز

بجناب جلالتمآب اجل عالی امیر نظام دام اجلاله العالی در باب عمدی میرزا محسن و مطالبات دیوان خاطر عالی مستحضر است

حسب الامر الاقدس مقرر است بقدر تنخواه دیوان از مال ارومیه در آذربایجان دارد پیدا و توقیف نموده

اعلام فرمایند معروض بدارد قوام الدوله ۲۳ رمضان

جواب

حضرت جناب جلالتمآب اجل عالی آقای قوام الدوله وزیر امور خارجه دام اجلاله در باب عمدی میرزا

محسن که فرموده اند بقدر تنخواه دیوان از مال او در آذربایجان دارد پیدا و توقیف نموده اطلاع بدهم عرض مینمایم

حالا امروز هیچ اداره به کار بعضی از دیوان اع اعلام و اظهار نموده از و محض شنیده است که او

به کار دیوان باشد و اگر منظور طلب او عایدیه بجهة اطلاع شیرابست چه شش ماه است که میرزا محسن بحکم دیوان

باسلامبول رفته و حالا هم در اسلامبول است و با اطلاع سفارت خودشان کمک گوئی او عاید بجهة امور شیراز

از شنوند اطلاع عرض میشود امیر نظام ۲۳ رمضان

از طهران صورت دستخط مبارک همایونی نمره ۲۹ تبریز

امیر نظام حقیقت از وضع خدمات و زحمات شما فوق العاده خاطر ما مسرور و خورسند است و در تعلیم قشون

و رعیت و حفظ سرحدات نهایت خدمت و سعی را میکنید برسد سابق همه چیز خود صاحب قشون آذربایجان

ترقی کرده است اهتمام و درست کاری و دستور العمل های صحیح که و ساعد شما میدهید و شما مجری میدارید

البته همه چیز صحیح خواهد شد والا ما هم کمال توجه و تقویت را در امر قشون آذربایجان خواهیم کرد

از طهران — شهر شوال المکرم ۱۳۰۷ باشیل — به تبریز

مطالبی که در باب ارومی و غیره بجناب امین السلطان نوشته بودی بنظر ما رسید جواب و احکام لازمه به تمام فقره‌ها
داده خواهد شد البته این ارومی مختصراً از جای خوب نایب منعقد کرده و در شش ماه تمام آن خاک سعی کنید که
عراده توپ امرشیری با قورخانه کاملاً آن و هر قبضه تفنگ ورندل با فشنگ لازمه مرتباً است فرستاده شده است
با آذربایجان فشنگ ماتینی لازم هم ابتیاع شده است فرستاده شود ۲۳ رمضان

جواب

بخاکپای همایون اقدس ارفع روحی فداه تصدق خاکپای جواهر آسای اقدس همایونت شوم این چه مرحمت
ها قابل این غلام جان نثار در کلیه امور مملکت آذربایجان در خاکپای اقدس موقع قبول و استحسان یافته و سر
افرازی واقعی این پیر غلام جان نثار افزود حق جلیل و عدد جان نثار قابل این غلام را تصدق خاکپای همایون
شاهنشاه رئوف عادل حق گذار نماید و بزرگ خدمتی نمیتوانم ارزانی میدارند و مرحمت بالیغ نماید جان
نثار شکر آن مرحمت پیشرفت خدمات مرجوعه این جان نثار در ترقی کلیه امور مملکت آذربایجان
از مراحم بندگان شاهنشاه روحی فداه و توجهات مخصوصه حضرت اجل والا دولت شوکت است و تا
جان دارم از تکالیف چاکری و عبودیت غفلت نخواهم کرد بسته عراده توپ امرشیری و کمپانی قبضه تفنگ
ورندل و مهمات آنها را که مرحمت فرموده اند هر روز دیگر وارد تبریز خواهد شد در حفظ و نگاهداری آنها
شد سایر اسلحه و مهمات دولت علیه اهتمام کامل خواهد آمد با توجه مخصوصی که در امور متعلقه بآذربایجان
دارند البته اسلحه و سایر مهمات لازمه آذربایجان موافق تفصیلی که بخاکپای اقدس فرستاده ام تکمیل خواهند
فرمود چاکر جان نثار حسنعلی غره شوال

ممیز

از طهران — شهر رمضان المبارک ۱۳۰۷ باشیل — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم عالی امیرنظام دام اجلاله در باب ض ر ز ط ض ض زهو د
س خ ی خ ر ج ج ذ م غ س ز ب ز ن خ ب ر ح ذ خ خ ع ر
ز غ ح ض ز ض غ ا ز ل ه خ بعد از وصول رقیمه جناب جلالتمآب اجل الامر الاقدس الارفع فوراً تلگراف
شوکت بجناب معین الملک کردم که با باب عالی مذاکره و در صورت صدق ز ض ر ش ص ی
غ س ز هـ ن ا ض ش ب جواب تلگراف از جناب معین الملک رسید که اولیای دولت عثمانی
تکذیب کرده و نوشته اند این اخبار اصل ندارد و دروغ است عرض خاکپای مبارک رسید و فرمایش
در جواب بجناب عالی تلگراف نمودم که ب م ض خ ض ذ خ ع د ش خ ی ل ج ذ
ب م ض ل ذ ح ز غ ح ن خ م ش ی ج غ ش ز ذ ط ع ن ف خ
ض ن خ ن ل ا ک خ ع غ ش ز ط ش م غ ف ذ قوام الدوله ۲۹ رمضان المبارک

قرار شد که بیت موافقت نماید

اخبار را در صورت صحت بنویسید
اخبار با معنی و وا اظهار شده
بیچ اصلی ندارد نوشته است حرکت
و خوب نیست
قوام الدوله

جواب

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم سرکار قوام الدوله وزیر امور خارجه دام اجلاله در مسئله زهو ذ
س خ ی غ ر ج خ ذ م ز غ ح ض ذ ف س خ ی ب ط ض خ ض و غ
ق ی ز ق ف م خ ی ف غ ط ر خ ک غ ف هو ب ط ض ط ی ض ح ض ذ ک ع
ن غ د ظ س خ ی خ ظ و ض د ی غ س ز ا ج غ ب ذ غ ا ظ م ب ذ ش
ص ی ز ص ج ذ ط ی ض د ح ی ک غ غ ر غ ط ج ن خ ض ب ن ک غ س ز
ب ز ط خ ط غ امیرنظام سلخ رمضان

در مسئله مرحوم شیخ عبدالقادر در باب حجاب
صحت آن را تکذیب کرده مطلع شدم
شخص نیز ... خبر را ... صحت ...
که ... و چون از حکومت ارومیه
انتشار این خبر را اطلاع
نوشته ... اطلاعات ...
عرض کردم

از طهران — شهر رمضان المبارک ایت ئیل ۱۳۰۷ — به تبریز

مجتهد انشاءالله احوال شما خوب است نمیدانم با رمضان چه کرده اید توانسته اید روزه بگیرید یا نه
البته در مساجد و منابر بازار از دعا فراموش نکرده اید انشاءالله قواعد شرع مبین مستحکم بحمدالله است

جواب

خاک پای مبارک بندگان اعلیحضرت قدر قدرت اقدس همایون اعلی شاهنشاه اسلام خلدالله تعالی ملکه و سلطانه
دستخط مهر نقط مبارک زیارت و مایه حصول افتخار و مباهات گردید دعاگو تمام اوقات بلکه ساعات و آنات
خود را مصروف دعای بقا و سلامت ذات با برکات مقدس بندگان اقدس همایون شاهنشاهی
ایدالله تعالی عیشه داشته چه در رمضان و غیر رمضان را در این مرحله فرق نگذاشته و از فرایض
ایام عمر خود میداند خصوص این ایام و لیالی متبرکه را با اینکه از تمام فیوضات محروم بوده نماز شبانه روزی
خود را مستقیماً بطریق ایما و اشاره ادا میکرد باز در آناء اللیل و اطراف النهار از دعای وجود مبارک غفلت
و ذهول نداشت چگونه غفلت میتوان کرد و حال آنکه بر حسب تکلیف دینی اداری و ضرایتی خود این فریضه را
مقدم بر تمام فرایض میداند دعاگو نظمه امام جمعه و سایر دعاگویان همه روزه در منابر و مساجد بدعای بقای
ذات مقدس خسروانه خلدالله تعالی سلطانه اشتغال داشته و قواعد شرع مبین از برکات ذات
بی همال شاهنشاه دین پرست همیشه محکم و قویم بوده و امید داریم باز تا صد و پنجاه سال با بقای سلطنت آن
وجود پاک مستحکم و مستقیم باشد شهر و اطراف شهر بحمدالله تعالی در نهایت رفاه و امنیت و عامه ناس از صمیم
قلب دعاگو محمد جواد غره شوال المکرم ۱۳۰۷

شهر شوال المکرم

از طهران — نمره ۱ — بتبریز

[illegible]

از طهران — شهر شوال المکرم ایت ئیل ۱۳۰۷ — به تبریز

صورت دستخط مبارک همایونی

با میر نظام جنرال کردون ۱۲ این ماه حرکت کرده می آید اردو تا چند وقت منعقد است ۲ شوال

جواب

بخاکپای همایون اقدس اعلی روحنا فداه تصدق خاکپای جواهر آسای اقدس همایونت
شوم چنانکه دیروز عرض شده اردوی تبریز با نظم و ترتیب هر چه تمامتر در بالای باغ صاحب
دیوان دایر و مرتب شده و پس فردا دوشنبه چهارم است شروع بمشق خواهد شد
و اجزاء این اردو فوج خاصه دویم و تخته قاپوقی قراجه داغ و یکفوج توپخانه مقدم و دوازده
عراده توپ و سیصد سوار جدید بطرح قزاق و چادر و ملبوس و اسلحه و سایر ملزومات
و مهمات این اردو بلا کم و کسر بدرجه اتم و اکمل حاضر است منزل خود جان نثار نیز در باغ صاحب
دیوان و متصل باردو خواهد بود فرمانده این اردو نصرت الدوله است در مشق و تعلیم
افواج و تنظیمات اردو بطوری مواظبت بعمل خواهد آمد که باعث تعریف جنرال کردون شود
در خود شهر نیز فوج دوم نصرة و فوج امیریه و یکفوج توپچی تبریزی که ملبوس تازه با آنها داده
شده با هشت عراده توپ و همه معلمین و صاحب منصب و نایب اجودان باشی همه روزه
در سربازخانه بزرگ مشغول مشق و فرمانده آنها جنرال واکنر خان است چاکر جان نثار [illegible]

از طهران — نمره ۲ — بتبریز

امیرالامراء العظام معزالملک زید مجده از نعمت عدلی [illegible] باسم اسباب کالسکه حضرت مستطاب
اشرف ارفع اقدس والا روحی فداه از تفلیس بتبریز حمل شده دو عدل آن اسباب [illegible] است که

عوض تبریز آمده و دو عدل اسباب کالسکه بقزوین فرستاده شده بعد در این روزها از
قزوین بتبریز حمل شده است البته آن دو عدل مال سرکار است عوض تبریز آمده است خیلی زود بطهران
بفرستید امین السلطان غره شوال

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف آقای وزیر اعظم مدظله العالی در این چند روز معطل شد
که بارنامه پنج عدل حضرت اسعد والا را بیاورند که از روی نمره و نشان سوا کرده دو عدل حضرت
مستطاب عالی را روانه نماید بارنامه بدست نیامد مقرر فرمایند نمره و نشان عدلهای حضرت والا را
معین نمایند که بهمان نمره جدا کرده سربسته روانه دارد معزالملک شب ۳ شوال

از طهران — نمره ۴ — بتبریز

حضرت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اجلاله در باب جنرال لطوری که صلاح
دانسته بودید بخودشان اظهار میکنم موقوف شود یا نشود باطلاع جنابعالی میرسانم امین السلطان

از طهران — نمره ۵ — بتبریز

حضرت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اجلاله ولیعهد خان شاهسون تظلم نموده که
حیدرخان شقاقی با جمعیت بهدایت الله خان و پسرش حمایت و معاونت کرده قشلاق
ولیعهد خان را خراب و غارت نموده چند گله گوسفند و اموال برده یکنفر مقتول و چند نفر زخمدار کرده
جناب اجل عالی قدغن اکید فرمایند شقاقی ها ابدا مرتکب این حالات نشوند یک نفر از حیدر
خان نماینده متنبه شود و اموال غارت شده را مسترد دارند تمام این مفاسد از همین طور حمایتهای

شقاقی

شقاقی ها از احاد شاهسون بروز میکند الان حکم تلگرافی از بندگان حضرت مستطاب اشرف
اقدس والا روحی فداه بامارت شرح فرموده اند ولیعهد خان جمعیت فرستاده شش قریه کورانلو را
چاپیده چهار نفر کشته منشاء فساد همان معاونت حیدرخان است امین السلطان ۳ شوال

جواب

حضرت جناب مستطاب اجل اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله
در باب ارتکاب ولیعهد خان شاهسون بچاپیدن و خراب نمودن شش قریه کورانلو و قتل چهار
نفر و مجروح نمودن چند نفر از اهالی آنجا که حضرت امجد والا بجناب مستطاب عالی تلگراف
فرموده بودند جوابا مرقوم فرموده اند که حیدرخان کورانلو بهدایت الله خان و پسرش حمایت نموده
و قشلاق ولیعهد خان را خراب کرده و تمام این مفاسد از حمایت کورانلوها از احاد شاهسون
برمیخیزد عرض نمایم [illegible] برای رسیدگی این فقره مخصوصا فرستادم حیدرخان را حاضر نموده و مشارالیه
بقید التزام عرض مینماید صرف نظر از اینکه در این دو سال از خود هدایت الله خان و پسرش بولیعهد خان
تعرضی نرسیده اگر سابقا و لاحقا حیدرخان بهدایت الله خان و سایر شاهسونها حمایت
و معاونت کرده باشد مورد سیاست باشد و علی ای حال علاوه بر تاخت و تاز سابق ولیعهد خان
که شش قریه از دهات کورانلو را چاپیده و چهار نفر را بقتل رسانده و تفصیل از حضرت امجد
والا دامت شوکته مستقیما بجناب مستطاب اشرف تلگراف کرده اند بتازگی از سرخان خان
و میرزا علی که مامور آن حدود است تلگرافی بدین عبارت رسیده جمعیت ولیعهد خان شاهسون
بر سر اهالی دهات ثلثه انبار دان و قیرجه و قزلق ریخته دواب و احشام و اسباب را تماما

چاپیده سه نفر را هم مقتول نموده و چهار نفر زخمی است خبر رسید تعاقب نموده رسیدیم میرزا علی و سرخای این است عبارت تلگراف میرزا علی و سرخای خان مامور و چون این بنده نسبت با عمال ولیمحمد خان زیاده از حد بجناب مستطاب اشرف دردسر داده ام دیگر عرضی نمایم در رفع تعدیات مشارالیه و احقاق حق متظلمین موقوف بحکم گذاری جناب مستطاب اشرف است امیرنظام

از طهران — نمره ۹ — بتبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیرنظام دام اجلاله خاطر خطیر مبارک اقدس همایون ملوکانه روحنا فداه از اینطور مراقبت جنابعالی در نظم و ترتیب اردو زایدالوصف مسرور و خرسند شد آمدن جنرال کوودن هم موقوف که بعد اطلاع عارضمت داد و چون اردو مختصر شد عذرخواستیم که بیاید جنابعالی هم بهمان ترتیب که در تلگراف مرقوم داشته بعد چند روزی اردو را مشق داده مرخص نمایند امین السلطان ۱۰ شوال

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله از خشنودی خاطر خطیر اقدس همایون شاهنشاهی روحنا فداه از اقدامات این چاکر در نظم و ترتیب اردو بر مراتب سرافرازی و افتخار افزود و از جناب مستطاب عالی تشکر دارم که خدمات و اقدامات این بنده را در هر موقعی در خاکپای اقدس جلوه میدهند و تذکار مینمایند موقوفی عزیمت جنرال کوودن معلوم شد و اطلاعا عرض میشود که اردوی دارالسلطنه در نهایت آراستگی و دایر است و همان طورکه مقرر فرمودند چند روز و نهایتش دو ماه اجزاء اردو را مشق داده مرخص خواهیم کرد امیرنظام ۱۰ شوال

ازطهران

از طهران شهر شوال المکرم بارس ئیل ۱۳۰۶ به تبریز

از طهران — نمره ۱۳ — بتبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیرنظام دام اجلاله بعرض رسید حبیب و جبار نامان که پول نصرة الدوله را بعد از چند روز است در قریه قاضیلو خلخال ساکن شده راه را از قزل اوزن تا سرحم مغشوش کرده اند مقرر شد نواب والا نصرة الدوله را انجا امید نمایند چرا اینطور با نظمی کرده اند البته عاجلا قرار نظم راه را زود داده بعرض برسانید و در باب ضارب عیال میرزا ایت که جناب عالی نوشته است زود قراری که لازم است بدهید امین السلطان ۱۰ شوال

از طهران — نمره ۱۷ — بتبریز

امیرالامراء العظام معزالملک یکعدل سماور که کوچک است عدل دیگر لعل ۴۳۳ زود پیدا که بطهران روانه دارید امین السلطان ۱۱ شوال

از طهران — نمره ۲۰ — بتبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم عالی امیرنظام دام اجلاله از قرار یکه ع ط ی ب فغ
خ ف ی تلگراف کرده و بعرض خاکپای مبارک روحنا فداه رسیده ن غ ب فغ
د ه ض ط ض ب ص ض ب ص س غ س ر ان ج م
ل خ ب ظ ع ص غ ا س ج ظ ز ق ک حالا جنابعالی چه صلاح میدانید
غ س ز غ خ ن ذ ن ع ح ه ط ح ض د ش ل ظ ا ز ب
ن ق ظ در آذربایجان هستند ا ز ب ن ق ط در طهران هستند ذ ک ز
ح ض د س د ل ه ظ ط تلگراف نمایید قرار آن داده شود قوام الدوله ۱۱ شوال الکرم

وکیل الملک از خوی آمده
زنده مورث خود آمده بابک
استعفا کرده وکالت
قبول نمیکند از او بدیده خسف نظر
نشده
تمام نوکرها از دیوان را میشناسند
چه اشخاص خوب
چه اشخاص مفسد
هر کدام را صلاح میدانید

جواب

حضرت جناب جلالتمآب اجل اکرم سرکار قوام الدوله وزیر امور خارجه دام اجلاله ک خ ی ز اح
ص ن ر ك ش ب س ذ خ ف ط ی ع ر ظ ج ح ب ن ه ص د امیر نظام

از طهران — نمره ۲۴ — به تبریز

امیر الامراء العظام معز الملک زید مجده بسته ثانی حاجی محمد باقر از تفلیس بطور فرستاده جناب حاجی علی اکبر تاجر
آدم خود فرستاده یک بسته هم مال ... ملک است از ارضروم نوشته مقرب الخاقان میرزا
مصطفی خان منشی نظام است ... گرفته با پست سفارشی در ... داریم که ... از رسیدن آن ...

از طهران — نمره ۲۲ — به تبریز

حضرت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله تلگراف جناب عالی در باب اردو بعرض رسید
خیلی تمجید فرمودند مقرر شد توقف اردو دو ماه لازم نیست روز چهلم اردو را متفرق فرمایند امین السلطان

از طهران — نمره ۲۱ — به تبریز

جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اقباله العالی بندگان اعلیحضرت اقدس همایون شاهنشاهی
روحنا فداه از وضع اردو تحقیق میفرمایند که چطور است چه میکند جنرال و اکبر خان مشغول مشق و تعلیمات
نظامی ... اردو راضی است یا نه نصرة الدوله چه میکند حضرت اسعد امجد والا ... و جناب عالی
البته همه روزه مراقبت از کار اردو دارید از احوالات اردو و اخبار تازه که باشد مرقوم دارید
بعرض برسد از قراری که وزیر مقیم ... اظهار کرده عیال ... صاحب ... مرده است ... را متفرق فرمایند تحت الحفظ تبریز آورده در تبریز ... باشد

ناظم

تا بعد حکم آن شود امین السلطان ... شوال

جواب

حضرت جناب مستطاب اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله العالی حسب الامر از وضع
اردو تحقیق فرموده اند عرض مینمایم که اردوئی با همه ملزومات و مهمات در نهایت نظم و ترتیب
دایر و مرتب است وضع اردو بشکل ... و وضع توقف در چهار خط مشتمل بر چهار
خیابان مسطح و مستقیم تشکیل کرده ایم که دو خط آن مخصوص چادر صاحب منصب و دو خط دیگر مخصوص
چادر افراد و در راسته هر خیابان نهرهای مستقیم قرار داده و برای حفظ صحت و صرف اجزای اردو
و آب پاشی خیابانها و تنظیف آنها در همه نهرها علی الاتصال آب صاف جاری است و در کنار
نهرها ... اردوی قزاق طهران درخت های بید کاشته شده و در خیابانها دویست و چهار دانه
فانوس پایه دار با نظم و ترتیب قرار داده ایم هر شب با روشن شده و سرهم رفته در سایه اقبال
شاهنشاه روحنا فداه اردوئی با دو فوج سرباز و یکفوج توپچی و دوازده عراده توپ و صد
نفر سوار مظفر و مطبخ توپخانه و مریضخانه و اسباب و آلات زنبورک ... و ...
... دایر و مرتب گشته و از دهم شوال شروع بمشق نموده روزی دو دفعه صبح و عصر نفرات
در حضور نصرة الدوله و معلمین خبره بلوازم مشق و تعلیم مشغول اند و ان شاء الله تعالی عکس اردو و حرکات
مشق افواج را تا روز آخر در قطعات متعدد ... بخاکپای اقدس تقدیم خواهد نمود این چاکر منزل خود را
در سر آسیای صاحب دیوان ... متصل باردو است قرار داده و حضرت ارفع امجد والا ...
شوکت نیز چهار روز است در سر آسیا تشریف دارند و هر روز صبح تشریف فرمای اردو شده

سرکشی واحاد وافراد اردو را ترغیب و تشویق میفرمایند مشیر نظام هم همه وقت با نهایت
مواظبت بکارهای دفتر لشکر مشغول است چادر باردو آورده و چون در تلگراف آخر عرض نموده بودم
که استعداد اردو زیاده بر چهل روز نباشد انشاالله تعالی در اواخر ذیقعده که چهل روز
تمام خواهد بود نهار امرخص خواهم کرد و چون در ضمن مقررات همایونا مرقوم فرموده اند
که جنرال داکتر خان مشغول مشق و تعلیمات است یا نیست و از اردو راضی است یا نه
عرض مینمایم که از روزی که ریاست و فرمان دهی این اردو بنصرة الدوله رجوع شده
و اقدامات مقرون بقاعده او را دیده رشک و حسد غریبی در او بهم رسیده لهذا
او را فرمان ده و معلم دو فوج نصرة و امیری و یک فوج توپخانه دوم تبریزی که
ساخلو شهر ند قرار داده ایم و چون دانسته است که اردو را بچه نظم و ترتیب و
آراستگی دایر نموده ایم از شدت رشک و حسدی که دارد باردو نیامده و فقط بمشق
و تعلیم افواج حاضر در شهر مشغول است و اگرچه خود چاکر عرض نمینماید که بعد از پنجاه سال
خدمات نظامی میتوانم تشکیل نمایم و محتاج بتعلیم و تصدیق داکتر خان نباشم اما
نصرة الدوله این عرض را دارد که حالا پانزده سال است که از زمین تربیت شاهنشاه روحنا
فداه شعبات علم نظامی را آموخته و علاوه بر این که در سنوات سابق بتصدیق معلمین اطریش
از درجه سربازی علماً و عملاً دارای مقام صاحب منصب شده ام حالا هم هفت سال است
در آذربایجان بخدمات نظامی مشغولم و بنظر انور همایون رسید که فوج ششم شقاقی را که پست
ترین افواج آذربایجان بود بچه مقام رسانده و فوج دوم خاصه و سیصد نفر سواره

جدید مظفر طرق قزاق را چطور منظم نموده ام اگر حالا قابل آن نباشم که این اردو را
بی احتیاج واکبر خان منظم نمایم نمک شاهنشاه روحنا فداه بر من حرام است از من
نالایق تر و بی قابلیت تر کسی نخواهد بود و حال آنکه از مرحمت شاهنشاه روحنا فداه
احتیاجی باو ندارم و واقعاً هم این طور است و این اردوئی که نصرة الدوله تشکیل کرده
هزار مرتبه از اردوهای جنرال واکبر خان که سابقاً تشکیل نموده بهتر و منظم تر است و اگر
این چاکر بودن جنرال واکبر خان را نظر ببعضی ملاحظات و محسنات در این جا
لازم میداند و مغتنم میشمارد اما اولیای دولت تصور نفرمایند که نظم و ترتیب قشون
آذربایجان بسته بوجود واکبر خان است و اگر او نباشد هیچ فوجی صاحب مشق
و هیچ اردوئی دایر نخواهد بود این است وضع اردو که مشروحاً عرض شد و بحمدالله
تعالی همه ولایات و سرحدات آذربایجان منظم و همه حکام و مامورین به تکالیف
لازمه خود مشغول اند و در هیچ جا کاری و امری که باعث اشتغال و قابل عرض باشد
صورت وقوع ندارد و همان طور که عرض کرده اند عیال رایت صاحب بهمان
زخم فوت شد و سه روز است که تلگراف کرده ایم که ارمنی قاتل او را تحت الحفظ
بدار السلطنه بیاورند و او را در حبس شدید نگاه میداریم تا بعد حکم او را امر فرمائید

امیر نظام ۱۷ شوال

نمره ۳۴

از طهران — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله از سفارت انگریز

از طهران — شهر شوال المکرم ۱۳۰۱ بارس ئیل — به تبریز

اظهار شد زن ریت صاحب امریکی بهمان زخمها که داشته مرده است مقرر شد
حتما ضارب او را که در خوی گرفته اند و حبس است تحت الحفظ به تبریز بیاورند
و حبس مضبوط نمائید تا قراری که لازم است داده شود البته خیلی دقت نمائید
امین السلطان ۲۰ شوال

از طهران — نمره ۳۳ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم عالی امیر نظام دام اجلاله تلگراف جناب عالی
در باب غ م ش اج ز غ س ر خ ف ن خ ع ر خا ی ط
ق ع م خا ص اولا بعد این گونه مطالب را هر چه باشد ض ز ض ق ای
اعلام فرمائید ثانیا لازمه گفتگو را خ ی ص خ ن ک ض ز غ ف ما ظ
غ س ر ع ف ج ص ز ض م ز ض ز ف ک ز غ ح ب ح ن
اش ک ک ض خ ذ ص ض ق ی ز ج ب م ن خ ص
ه ط ش د ز ف س ک ه ح ق ب س ز ل س ز ض ف ط
ن ز ف ما ی ع ک ف ش ز غ ح خ ف ن ه ص ع ز ش غ
غ ض ش را اطلاع بدهید که تا غ غ س ج ن م خ ف ن خ ع ر
ح ض د ض ر ز ض ب ق ل ظ ن ص ز ض غ م س اج ر
ل اذ ذ ف ح ب ظ ق س ع ض ذ ی ک خ ف ن ص ز ظ
ه م ل ه ی ز ک خ س اح ر ج ذ ب خ د خ از کیفیت تحقیق

در زنه و عشایر شقاقی [illegible] مبارک [illegible] ایران رسیده ام و مقرر فرمودند
به رمز
در طهران با سفارت [illegible] تلگراف به صنیع الملک کردیم [illegible] حرف زده بعد جواب [illegible] اطلاع [illegible] سیف الدین خان [illegible] عشایر [illegible] میرزا جان [illegible] اطلاع بدهید

اطلاع بدهید

از طهران — شهر شوال المکرم ۱۳۰۱ بارس ئیل — به تبریز

اطلاع بدهید قوام الدوله ۲۰ شوال

جواب

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم سرکار قوام الدوله وزیر امور خارجه
دام اجلاله در مسئله غ م س غ ح ر همانطور که مقرر فرموده اند ص ز ض
ف ر ط ن ف ی ح ه ل ط ی ع ح ق ب غ س ر ص ز ض
س ض ا ه ص ع ز ش غ غ س ر د ز ش م ک ب موکدا اعلام
شده که تا غ غ س ح ن م خ ف ن خ ع ر ح ض د ض ر ز
ض ب ق ص ز غ ص ز ض غ م س غ ح ر ل اذ و انها متفقا
با تعهد ض س ج آنجا حاضر و آماده و ایستاده اند و تا این ساعت خبر
خ ب س ف غ ح خ ف ن خ ع ر ص ز ض غ م س غ ح ر
ض ک ر غ س ر ن غ ه ح ب س ص ز ض س ط ص البته
ص ع ز ش غ ذ ب م غ س ر د ز ش م ک ب ذ ب م مراقبه
سخت خواهند کرد مستدعیم که نتیجه مذاکرات با سفرا و تلگراف صادره ض ز ض
م ز ص ح ض د ق ه ذ ن خ ل امیر نظام ۲۱ شوال

در مسئله [illegible] سیف الدین خان [illegible] شده میرزا جان [illegible] عشایر [illegible] آنجا حاضر و آماده ایستاده اند و تا این ساعت خبر [illegible] عشایر [illegible] مراقبه سخت خواهند کرد

به صنیع الملک [illegible]
اطلاع بدهید

از طهران — نمره ۳۱ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم عالی امیر نظام دام اقباله ورثه مرحوم جمشید خان
پسر و اولاد چند نفرند اسامی آنها چیست هر یک از دیوان چه مواجب و مرسوم

از طهران — شهر شوال المکرم سنه ۱۳۰۲ — بتبریز

قبل از فوت جمشید خان دارند زود اطلاع بدهید بعرض برسد امین السلطان ۲ شوال

جواب

جواب خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام جلاله العالی از اولاد مرحوم جمشید خان و اسامی آنها و مواجبی که قبل از فوت جمشید خان در حق آنها مرحمت و برقرار شده بوده تحقیق فرموده اند عرض مینمایم که اولاد جمشید خان منحصر بیک پسر و اسمش محمد حسین خان است که باسم سرهنگی یاتاق فوج پنجم توپخانه جوانی در دار الخلافه آمده مواجب دیوانی او با قیمت سیورسات دویست و شصت تومان است که قبل از فوت جمشید خان از مواجب آن مرحوم در حق او برقرار شده و حالا هم قدری از مواجب آن مرحوم در حق او برقرار فرمایند مختارند لیکن بقدر پنجاه تومان در حق عیال جمشید خان برقرار فرمایند که استحقاق دارد و سرهم رفته مستدعیم که قرار تقسیم مواجب جمشید خان را معین و برای هریک از آن اشخاص که سابقاً عرض شده وجهی منظور فرمایند امیر نظام ۲ شهر شوال

از طهران — نمره ۳۲ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام جلاله در مسئله ۱۲ ن ظ
۱۴ - ۱۳۷ - ۳ح ۱۱ ۳ ک ۳ و ۹ ۱۲ و ۱۴۹ - ۱ و ر ب ۳ ۶ - ر ب ۹ ۱۳۹ - ۱۳۲
۹ ۱۳ ۹ - ۳ ح ۹ ۳ ک ۱۳ - و ۲ ن ک ۱۲ - ص ۹ - ۲ - ۲ د و ۳ ک ۳ ۱۲ و -
ا و ر ب ۳ ۶ - ر ب و ظ ۹ - د ۶ ۱۳ ب - ر ۴ ۱۳ ب - ۱۴ ک - ر ح

۳

از طهران — شهر شوال ذی‌المکرم سنه ۱۳۰۲ — بتبریز

۱۴۱ - ا و ر ب ۳ ۶ - ک ۱۳ ر ظ ک - ۱۲ ۲ و ۱۳ - ک ۱۲ ع و - ق ۲ ۳ و ا
۳ - ۲ ۳ ۳ ۱۳ ن - ۲ ح ۲ - ب ۳ - ک ظ ق - ۳ ن - ۱ ۲ ۳ ۱۳ ۱۲ ن - ۳
۱۲ ن ظ ۱۴ - ر ظ ۹ - ۱۲ و ۱۳ - و ۲ ن ک - ۳ د ا - ۹ ب - ک د ۲
و ۱۳ - ۱۲ ن ظ ۱۴ - ح ب ۳ ب - ر و ۱۳ - ۹ ۳ ۹ ۱۳ ۹ ۱ - ص ۱۱
۹ - ۲ ۱۲ ۱۲ ۳ ۳ - ۹ ۳ ۹ ۱۳ - ک د ۲ و ۱۴ ۲ - ۱۲ ن ظ ۱۴ - ۱۴ ک
۳ ظ ۳ د ا - ۱۲۷ - د ۳ ۴ ح ۳ - ک ۶ ۳ ر ب ۱۳ - ص ۹ - ۲ - ۲
- ح ب ۳ ب - ص ۹ - ک ح ۱۲ ۳ و ۱۴ - ظ ۳ ک ۱۳ - ک ۳ ۳ ۹ و
۱۴ - ص ۱۲ ۹ - ۳ ظ ۲ ۳ - ۱ ر و ۱۳ ۱۳ - ص ۱۲ ۹ - ۳ ق ۹ - ۳ ن
- ا ر و ۱۳ ۱۴ - ۶ ۱۳ ب ۳ - ک ۳ ک ۱۲ ب - س ب ۶ ۱۳ ظ - ۳ ۲
- ک ۲ ک ۳ ب ۱۳ ظ - ۹ ۱۲ و - ۱۲ ۲ د س ۱۴ - ۲ ب ۱۲ ظ ۹ - ۱
ا ح ۱۳ ح ۳ ۱ - ر ظ ۹ - ص ک ۳ ۳ ۱۲ و - ب ۳ ف ۱۳ - ص ۹
۱۳ ۹ - ۲ ق ۹ - ۳ ن - ح ۱۲ و - ر ۱۲ ۹ - ظ ر ۱۲ و - ر ب ۱۳۹
۹ - ک ۳ ۳ ا ک - ۳ ۱۳ - ک ح ۳ ۱۲ و ۱۴ - ۱۲ - د ظ ۹ - ۳ ۳ ۲ ۴ ۹ - ۱
۱ و ۱۳ ۱۲ - ظ ۷ ۳ ۲ ۱۲ ۱۳ ک - ر ب ۹ - و ۳ ن ک - ص ۹ - ۱
ه ع ۱۳ و - ب ۳ - ۲ ۲ ظ ۳ ۳ - ق ۲ و ۱۳ - ۳ س و ۳ ق - ۹
۱۴ ک - و ب ک ۳ ۱۳ ص - ۱۳ ک ۲ ۱۳ ۱۲ ظ ۱۳ - ۳ ۱۳ ظ - ۲ و ا
ص ک ۳ - ۹ د ا ۱۲ ب ۳ و ق ک و ر ۳ ه ۱۳ - ک ۸ ب ک ۳

[illegible]

از طهران — شهر شوال المکرم ۱۳۰۷ بارسال — بتبریز

ظ ۱۴ ر - ۲ ۲ - ۱۳ ر - ظ ه ب - ۲ ۲ و ک - ق س ح و ر ظ ن ۹ - د ۱۳

ه ۲ و ۳ ۱۴ ۳ - ر ۳ ظ - ۴ ه ب د ۱ ۳ ۱ ۹ - ۱ ۹ ۳ ب ر - ر ۱۲ - ۹ - ب

۲ - ۴ س ۱۲ ب - ق ص ۳ ۱۳ ب ۱۳ - ر ۲ ک و ۳ - ۳ ۸ ف ب

- ۹ ۲ ص ۱ ۱۴۱ - ۴ ۲ ص ظ ۹ - ۱۳ ب ۱۲ ح ا ب ۳ ظ ۱۴ ۳ -

۲۱ ۳ ۱۲ ن - ز ظ ظ ۹ - ۳ ۱۳ ظ ۱۴ ۳ - ۱۴ ک - ۴ - ق ظ ۱۲ ۳ ظ -

ک ۹ ۲ ه ق ۱۴ - ر ۲ ک و ۳ - ۳ ظ ۱۴ - ب ۳ - ک ص و ح ر ظ

ک ۳ ۱۳ ظ ۹ - ا ه ع ۱۳ و - ب ۳ ۱۴ ک - ب ۱۲ ن - ۴ - ب ۱۲

ن - ۳ س و ۳ ق - ۴ ۹ ۱۴ ظ ۹ - ۴ ق ب ف - ۴ ب د ۹ -

امین السلطان ۲۱ شوال

جواب

جواب خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله التفات فرموده از تلگراف ۴ ۳ د ۳ ک ۴ ۱۲ و دو اطها ت ۴ د ه ب ۳ ۱۳ ب ۱۲ د ۱۲ ۳ ظ ر و ۱۳ د و مذاکرات ۴ ۳ د ه ۱۳ ب ق ه ک ۳ ظ ۱۲ و تلگراف او ۴ ۱۲ ۳ و ۱۳ ک ۱۲ ع و مخلص را اطلاع داده بودند جواب که در ۱۴۱ ک ۳ ظ ۴ ۱۲ ۹ ۱۴ ۳ دار ۱۴ ۴ د ه ۱۳ ب ق ه ک ۳ ظ ۱۳ ۹ ۳ ۹ ۱۴ ۳ ظ ۹ که اظهار نمو که دیروز عرض کرده ام ۴ د ۱۲ ۵ ۳ و ۹ ۱۳ ظ ۷ ۳ ظ دستور العمل کافی

[illegible]

داده شد

از طهران — شهر شوال المکرم ۱۳۰۷ بارسال — بتبریز

داده شد و اگر ۲ ن ۲ ۱۲ و ۱۳ ۲ ظ س ب ۵ ۱ ۲ ۳ ۱۲ ۱۲ ن ۸ ۹

۱۲ ۹ ۱۳ ۴ ص ۱۲ ۹ س ۲ ۳ ۱ ۵ ۱۴ ک ظ ر ۱۲ ب ۱۲ ک ۲ ک ص ۱۲

د ۳ ۱۳ ب ق ص ۲ ۱۲ ب ۷ ۱۲ و ک ۲ ظ ک ۱ ه ح ۲ ک ۹ ۲

ه ق ۱۴ ر ۲ ک و خواهند کرد تا امروز خبر ا ۲ ۳ ۱۲ ن نرسیده و مخبر باشد عرض خواهد شد امیر نظام ۲ شهر شوال

۴۳

از طهران — بتبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اجلاله راپورت تلگرافی اردو را که نوشته بودند بعرض حضور مهر ظهور مبارک رساندم فرمودند از وضع این راپورت معلوم میشود که اردوی بسیار منظم مرتب خوبی تشکیل داده اید و خیلی از حسن خدمات و زحمات شما خوشنود و تمجید فرمودند معلوم است کارهای شما تمام منظم است و مخصوصاً فرمایش شد از تمام خدمات شما بقدری راضی هستم که فوق تصور شماست و از تمام حاضرین در اردو تماماً احوال پرسی و تفقد میفرمایند و مقرر شد این التفات همایونی را بهمه ابلاغ فرمائید در باب واکبر خان فرمودند باستوال کردیم که در این اردو هست یا نه غیر از این مقصودی نداشتیم معلوم است که واکبر خان هم یک آدمی است واحدی هم محتاج بوجود او نیست خاصه با بودن مثل نصرة الدوله صاحب منصب با علم و بصیرت و غیرت که در تمام صفات پسندیده است

امین السلطان ۲۱ شوال

۳۴

از طهران — به تبریز

نواب اشرف امجد والا شاهزاده نصرة الدوله امیر تومان دام اقباله جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله شرح خدمات و زحمات شما را در ضمن تلگراف راپورت اردو مبسوطاً نوشته بودند بعرض خاکپای مبارک رسید مخصوصاً فرمایش شد باینطور ابلاغ نمایم که از خدمات شما خوشوقت شدم آفرین بر شما که حق خدمت را ادا می‌کنید این خدمات شما محل تمجید و تحسین ما است امتیاز و افتخار شما هم نسبت باقران خود همین طور خدمات است امین السلطان ۲۱ شوال

جواب

جواب خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله از اینکه نظم و ترتیب اردو خصوصاً و خدمات ناقابل این چاکر عموماً در نظر انور همایون روحنافداه موقع قبول یافته بر مراتب افتخار و سرافرازی و درجه مباهات و امیدواری این غلام شاهنشاه روحنافداه افزود یا رب هزار سال ملک را بقا دهی در عزت و در شوکت و در یمن و در یسار از روی او و ز روی همه نیک خواه او مکروه باز داری ای ذوالجلال یار نصرت الدوله نیز بظهور مراحم شاهانه قرین انواع افتخار شد و انصافاً صاحب منصبی است که جان خودش را در راه خدمت نثار میکند سزاوار هر نوع مرحمت است احوال پرسی و تفقدات بندگان اقدس شاهنشاه روحنافداه را بهمه صاحب منصبان و افراد اردو ابلاغ

کردم

کردم همگی از صمیم قلب و صدق نیت دوام عمر و بقای سلطنت شاهنشاه رئوف عادل حق گذار خود را دعا کردند و بر مراتب حق گذاری افزود جنرال واکنر خان هم باردو آمده و علاوه بر تحسین و تعریف شفاهی یک شرح مفصلی هم مبنی بر تمجید و تحسین خودش بنصرت الدوله نوشته امیر نظام ۲۲ شهر شوال

جواب

حضور حضرت مستطاب اجل اشرف بندگان امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی دستخط تلگرافی را زیارت نمود از اینکه خدمات نالایق خانه زاد بعرض خاکپای همایون روح العالمین فداه رسیده و طرف بذل عاطفت شده فرمایشات ملوکانه را ابلاغ فرموده بودند سر مباهات را باوج آسمان سود و افتخار نمود خداوند جان ناقابل مال و اولاد و اعقاب این خانه زادان را تصدق خاکپای مبارک فرموده و خانه زادان را قدرت خدمت و جان فشانی و سربازی بدهد همین قدر جسارت مینماید که از ابتدای نظام اطریش چاکر تمام حواس را صرف تحصیل این کار کرده و از خدمتی که بچاکر رجوع شده غفلت نکرده و هیچ کاری را کوچک فرض نکرده آنی فراغت نداشته است خاصه در این سفر آذربایجان با مساعدتهای گوناگون جناب اجل اکرم امیر نظام مدظله تحصیل را با تجربه تکمیل و اوقات شبانه روزی خود را مشغول نظام داشته است و اگر در اساسی این اردو ترتیبی است که در انظار داخله و خارجه وقری دارد و خاص و عام

تجدیدی بنمایند چه از دستورالعملهای جناب اجل اکرم امیر نظام است که مواظبت مخصوص دارند و نکات مجربات هشتاد ساله را بدون مضایقه با مثال چاکران القاء و تقویت در اجرای آنها میفرمایند نصرت الدوله ۲۴ شوال

از طهران — نمره ۴۵ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اجلاله مخارج پرونده طرفین وغیره بیست هزار تومان بود هشت هزار و پانصد تومان یک برات در اود ئیل صادر شد که شواه انها گرفته اند درعرض راه هم بیست برات صادر شد که چهار هزار تومان در اود ئیل بگیرند و هشت هزار و پانصد تومان در بارس ئیل از حمل تا آخر سنبله بگیرند و برات مزبور بنواب نصرت الدوله رسیده که صورتش را برای مخلص فرستاده است تحقیق فرمائید برات مزبور را اگر مجری کرده اند اطلاع دهید چون برات حواله حاجی معز الملک است از او نیز تحقیق فرموده استحضار دهید امین السلطان

۲۱ شوال

جواب

جواب خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله العالی همین طور که مرقوم فرموده اند پارسال برات هشت هزار تومان مخارج پرونده صادر شده یازده هزار و پانصد تومان از اینکه دو قطعه برات بود از بابت قسط پارسال حواله فرمودند و نصرت الدوله از گمرک دریافت نمود

برات هشت هزار و پانصد تومان دیگر از بابت بارس ئیل صادر و بلا حواله ماند و مطابق مقاطعه نامچه میبایست بقسط ثور و حمل بارس ئیل گمرک حواله شود نصرت الدوله در اول سال برات بلا حواله را توسط جناب جلالتمآب امین خلوت خدمت جناب مستطاب اشرف فرستاده و هنوز حواله نشده و چون تکلیف معز الملک نیست که بدون برات دیوانی با حواله هشت هزار و پانصد تومان بکار سازی نماید دو قسط حمل و ثور نیز گذشته التفات فرموده برات بدو قسط جوزا و سرطان و حواله بفرمائید که کارها معطل نشود امیر نظام ۲۲ شوال

از طهران — نمره ۴۶ — به تبریز

از جانب سفرا به دولت جوانان تلگراف رمز سفیر عثمانی نام تلگراف که هنوز جوابهای آنها نرسیده است با همین امین الملک تلگراف کردیم جواب رسیده جوابهای مشخص تلگرافی فرستاده اند و گفته اند که در کمال بازی آقا از دو هر کو ...ند زیادی ... ها را الحاق کرده رسید ... مقتضی چهارده نفر مجروح شده ... شبیه ... رسید ... اطلاع بدهید و اگر چنین حرکتی از بازیها ... ظهور کرده باشد

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم عالی امیر نظام دام اجلاله ن ب ی ف ط ط ک ف ن ط ض ن ع ف هـ ف ج ا خ ع ب ذ ی ک تلگراف کرد هنوز جوابهای آنها نرسیده است و ن ش ص ر ض م ز ض تلگراف کردیم جواب رسیده که برای هـ ی ن ی ر ض تلگرافی فرستاده اند و گفته اند که ن س ک ص ن غ ذ ق غ ب ع ک ب ذ غ ح ر ض د اش ق ش ف ک ن ج ص س ی ع ک ل ن ق ف ح ذ ف ح ر ن م هـ ن ذ ر د ض س ی ر ی ل ق غ ن ع ج س ر هـ ص ح ض د هـ غ د ز و د رسیده که کامل کرده بود اطلاع بدهید و اگر چنین حرکتی از ض ن غ ذ ق غ ب ع ک ظهور کرده

باشد لازم است قرار ع ج س ح ص داده شود که به ن ط ز تلگراف
شود غفلت از کار جایز نیست حکم تلگرافی رمز را در نظر داشته باشید که غفلت امری
اتفاق نیفتد قوام الدوله ۲۲ شوال

لازم است و از ... داده شد هم ... تلگراف شد ح

جواب

جواب خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم سرکار قوام الدوله وزیر امور خارجه
دام اجلاله از مندرجات تلگراف جنابعالی در مسئله ع م س ع س ر مطلع
شدم بر طبق تلگرافی که از ف ر ط ن ط ف ای ع رسیده بود شرحی
خدمت جناب اشرف وزیر اعظم مخابره شد ملاحظه خواهید فرمود در ثانی
هم هر خبری برسد اطلاع داده خواهد شد امیر نظام ۲۴ شوال

در مسئله ... ح

از سیف الدین خان ح

جواب مقدم بر سؤاله شرافت

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله
فرموده اید که شاهسونها از اینکه مزارع آنها را خریده اند قدری مأیوس شده اند
و حکم شود که هر کس خریده از آنها پولش را گرفته با آنها واگذارد از این بنده سؤال
فرموده اند که برای اجرای این مقصود چه تدبیر باید کرد عرض مینمایم که شاهسونها
در سنوات سابق مردمان یاغی و طاغی و متعدی بودند و باستیلای خودشان
املاک و مزارع دیگران را که سهم خالصجات دیوانی و مزارع آنها را هم تصرف
کرده بودند و حالا چند سال است که از اقبال شاهنشاه روحنا فداه دست آنها را

از هر نوع تعدی و شرارت کوتاه کرده و برای آنها بقدری که لازم است
ییلاق و قشلاق معین نموده ایم و علاوه بر آن چند قطعه هم در همین دو سال از املاک خالصه
دیوان بآنها منتقل شده و بالجمله شاهسونها هیچ نوع حق شکایت ندارند و گوش
باین نوع عرایض آنها نباید داد و چون چند قطعه دیگر از خالصجات دیوانی در
محال مشکین باقی است و تا بحال بکسی منتقل نشده است بعلیخان حاکم نوشته خواهد
شد که بشاهسونها تکلیف نماید که اگر میخواهند باقی مانده املاک از مأخذ مالیات
دیوانی بآنها منتقل شود و الا بهر کس که طالب و مشتری باشد داده شود امیر نظام
۲۴ شوال

از طهران — نمره ۵۲ — به تبریز

جناب فخامت نصاب محمد خان والی حاکم زید مجده بعرض رسید که محمد نام
ضعیفه را طالب شده به تدلیس در غیاب ضعیفه عقدی بسته بی اطلاع داخل
خانه ضعیفه گردیده ضعیفه از وحشت بچه خود را در میان حوض انداخته خفه شده
البته رسیدگی کرده هر طور مقتضی است اجرای حقانیت نموده اطلاع دهید این
حالات خلاف نظم است امین السلطان ۲۳ شوال

از طهران — نمره ۵۳ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله در باب قاتل
مادام رحیت مقرر شد درصورتیکه ارتکاب او ثابت شود قصاص شرعی

مجری کردد و با حضور عالیجاه مجدت همراه جنرال قونسول دولت انگلیس مجلس
استنطاق را اقرار بدهید و بعد از ثبوت اجری دارید امین السلطان ۲۲ شوال

جواب

جواب جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله
قاتل ها دام رایت را سه روز است محبوساً به تبریز آورده اند دیروز که پنجشنبه
بود با حضور جنرال قونسول انگلیس استنطاق شده و چون از استنطاق مطلبی بدست
نیامده رای جنرال قونسول این شد که چند نفری را که میگویند از کیفیت امر
اطلاع دارند از سلماس بخواهیم و بشهادت شهود رجوع نمائیم تا چه شهادت
دهند لهذا به حاکم سلماس تلگراف شد که این اشخاص را مستعجلاً به تبریز بفرستند
بعد از آمدن شهود و تشکیل مجلس ثانوی نتیجه را عرض خواهم کرد امیر نظام ۲۳ شوال

جواب

جواب خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم
دام اجلاله لطفعلی بیک پسر میرزا عبد الصمد مشکینی درست عرض کرده و عباسقلی خان
نباید از قریه بحاق ملکی او سوار بگیرد در جواب تلگراف معروضه او و بعلیخان
حاکم تلگراف بفرمائید که به عباسقلیخان قدغن نماید از ملک و تیول او سوار نگیرد
امیر نظام ۲۳ شوال

از طهران — نمره ۵۵
تبریز

خدمت

خدمت جناب جلالتمآب امیر نظام دام اجلاله موافق تلگرافی که از باب عالی
اسلامبول بسفیر کبیر کرده اند جمعی کثیر از اهالی وارمی از منسوبین بایز آقا به شبدره رفته
مواشی قریه کلاسی را برده و در تعقیب از آقایان شبدره عمر آقا را کشته و سه نفر را
هم جراحت رسانده اند برسید و زود اطلاع بدهید که شبدره و کلاس خاک عثمانی است
یا ایران و این کار حقیقت دارد یا خیر اگر مال عثمانی باشد و مقرون بحقیقت باشد
در تدارک آن چه خیال دارید زود اطلاع بدهید که لازم است معین الملک هم
در تلگراف خود اشعاری کرده بود که بشما اطلاع داده ام قوام الدوله ۲۴ شوال

جواب

جواب خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم سرکار قوام الدوله زید اجلاله در باب
رفتن جمعی از اهالی واره از منسوبین بایز آقا به شبدره و بردن مواشی قریه
کلاسی و کشته شدن عمر آقا که از باب عالی بسفیر کبیر تلگراف شده حقیقت امر را
تلگرافاً از سیف الدین خان حاکم ساوجبلاغ سؤال کردم عبارت جوابی
که از مشار الیه رسیده این است در فقره اظهار سفارت کبرای عثمانی از بابت
قتل عمر آقا تفصیل این فقره این است که محمد آقا رئیس سابق طایفه براجی با حمزه
آقای برادر خودش که حالا رئیس براجی میباشد کدورتی پیدا کرده با قریب
یکصد خانوار از جماعت واره ساکنین قرای باتنگ آید و کانی زرد و داره
کهنه و مزرعه وغیره که منسوبان او هستند بقریه توزل که خاک سردشت و نزدیک

از طهران — شهر شوال المکرم ۱۳۳۰ — به تبریز

و نزدیک سرحدات کوچیده بود که از آنجا میان منکور بروند عبدالله رشتی ولد
احمد آقا با دو برادرش و مامسند ولد بابکر آقا و عمر آقا ولد موسی آقا با یک برادرش
و جمعی دیگر از آقایان نوردینی و قریب سیصد نفر جمعیت بدون سابقه عداوت
معلوم وقت اذان صبح بجهت نهب اموال آنها بسر آنها ریخته آنها را اشلیک
تفنگ گرفته یک زن و یکمرد را مجروح کرده از دارهه‌ها چند نفری که دستشان
باسلحه رسیده با آنها بنای دفاع و مجادله گذاشته عمر آقا مقتول و گویا دو سه
نفر هم مجروح شده اند بالاخره پشدری‌ها غالب شده قریب شش صد راس
گوسفند و صد راس دواب و مواشی و تمامی اثاث البیت دارهه‌ها را بغارت
برده اند آدم مخصوصی که برای تحقیق حقیقت واقع و تعیین صورت صحیح اموال منهوبه
مامور شده هنوز مراجعت نکرده و محتمل است که در عدد مقتول و مجروح و مقدار
اموال منهوبه کم و زیادی باشد ولی محققاً در اینکه پشدری‌ها تجاوز کرده
و اموال دارهه‌ها را برده اند و دارهه مرافعه نموده اند حرفی نیست و مسلماً
دارهه‌ها تجاوز و تخطی بخاک پشدری نکرده اند اینکه اظهار داشته اند دارهه‌ها
مواشی قریه کلاسی را برده اند کلاسی اسم یکی از محالات سردشت است
ولی از قرار مذکور بی‌کلاسی اسم یکی از قرای پشدر است که با تورزل که محل
نزاع بوده یک فرسخ و نیم مسافت دارد و از سردشت کسی بعزم غارت
بآنجا نرفته این است عبارت تلگراف سیف الدین خان و از قراری که ملاحظه

فرمو

از طهران — شهر شوال المکرم ۱۳۳۰ — به تبریز

خواهید فرمود سبقت بی‌عهدی و تاخت و تاز و تجاوز حدود از عبدالله
رشتی و احمد آقا و برادران او و مامسندها ولد بابکر آقا و عمر آقا ولد موسی آقا و
جمعی دیگر از آقایان طایفه نورالدینی که از عشایر دولت عثمانی و ساکن محال
پشدر هستند واقع شده و با جمعیتی بدون سابقه عداوت بر سر محمد آقا رئیس
سابق طایفه براجی که از عشایر محال سردشت و تبعه دولت علیه هستند و در
قریه تورزول که از توابع سردشت است اقامت داشته ریخته و استعمال
اسلحه کرده یک زن و یک مرد را مجروح نموده و قریب شش صد راس
گوسفند و صد راس دواب و مواشی و تمام اثاث البیت دارهه‌ها را
بغارت برده اند و دارهه‌ها نفر ده و بالطبیعه مدافعه نموده و در آن اثنا عمر آقا
که یکی از مرتکبین بوده مقتول و دو سه نفر دیگر از آن طرف مجروح شده‌اند حالا
که این مسئله محل اختلاف واقع شده و نفر ده باید تحقیق شود اگر جناب عالی
مناسبت بدانند با سفارت کبری قرار بدهند که یک نفر از جانب بهجت
افندی باشی شهبندر و یکنفر دیگر از جانب مخلص مامور شده بمحل منازعه بروند
و با کمال حقانیت رسیدگی کرده معلوم نمایند که حقیقت امر چه و تعدی و تجاوز
حدود از کدام طرف بوده و از هر طرفی که باشد تا مقصرین و مرتکبین بمجازات
لازمه برسند و از هر طرف آنچه بغارت رفته استرداد شده بصاحبانش
عاید شود امیر نظام ۶ ذیقعده

از طهران — نمره ۶۲ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیرنظام دام اجلاله از تفصیل قرض میرزا
محسن تاجر بحاجی عبدالغفور و تمسک او اطلاع دارید که حاجی عبدالغفور طلب خود را
بدیگرا داده که رعیت اطریش حواله کرده بود و مدتی ما بین سفیر اطریش و اولیای دولت
علیه مذاکرات سخت شد و چون اصل تمسک را بسفارت کبرای ایران در اسلامبول
ثبت و مهر و امضا نموده بود جای گفتگو نبود و میرزا محسن هم برای تفریغ حساب ادعائی
خود باسلامبول نرفته بود و کار بنهایت سختی کشید بالمآل مبلغ هشت هزار و
سیصد تومان دولت علیه از خزانه بسفیر اطریش تحویل نموده تمسک را گرفته‌اند
این طلب دولت باید از میرزا محسن وصول شود تفصیل این مطالب یک کتابچه میشود
ناچار زحمت خواهم علی العجاله میرزا محسن و آقا عبدالغفور در اسلامبول مشغول محاسبه بشوند
هرچه از حاجی عبدالغفور طلبکار شود دولت میگیرد و بیدهد علی العجاله حسب الامر قدغن فرمایند
معادل این هشت هزار و سیصد تومان پول دولت از ملک و مال و متعلقات
میرزا محسن در تبریز ضبط نمایند که پول دولت وصول شود امین السلطان ۲۶ شهر
شعبان

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله
از ادای وجه تمسک میرزا محسن تاجر از خزانه عامره بسفیر اطریش بتفصیلی

که مرقوم فرموده بودند اطلاع حاصل شد و اینکه مرقوم فرموده بودند عجالتاً معادل
هشت هزار و سیصد تومان پول دولت از ملک و مال و متعلقات میرزا محسن
در تبریز ضبط شود عرض مینمایم که بعد از تحقیقات لازمه و استعلام و استخبار از
اعیان تجار آذربایجان که بر سرمایه و مایملک همه تجار اطلاع دارند معلوم شد
که میرزا محسن از وجه نقد و مال التجاره و طلب و غیره در آذربایجان چیزی ندارد
و از ملک و اعیان نیز فقط خانه و باغچه دارد و اگرچه عیال و اطفال او در آن خانه
ساکن‌اند مع هذا محض اجرای حکم بدستیاری نصرت السلطنه رئیس تجار آذربایجان
خانه و باغچه او توقیف شد امیرنظام ۲۷ شوال

از طهران — نمره ۶۳ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیرنظام دام اجلاله تیمور پاشاخان که
استدعای مرخصی بیست پنج روزه کرده بود که برای معالجه به آب گرم قفقاز
برود اجازه مرحمت شد که برود بشرط آنکه زیاده از بیست و پنج روز نماند محض اطلاع
زحمت داد امین السلطان ۲۷ شوال

از طهران — نمره ۶۴ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیرنظام دام اجلاله آقاخان دوبزن
برای دعاوی قهرمانخان و غیره حاضر شد بطهران سریعاً حاضر میشود شما هم قهرمانخان
و کسی که از او ادعا دارد بزودی روانه فرمائید در طهران رسید که شود کار او

هرگاه تعلل در آمدن کردند بی حقی انها ثابت خواهد بود ولی محمدخان را هم
سپردم در زنجان حاضر نمایند قدغن نمایید حیدرخان هم بزنجان برود در رسیدگی
شود هرحقی از او ثابت شود بدهند و هرچه از او ثابت شود بگیرند بکلی این اسباب
فساد برطرف شود امین السلطان ۲۹ شوال

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله
فرموده اید که آقاخان دویرن را برای دعاوی قهرمان خان وغیره بطهران
احضار فرموده این بنده نیز قهرمان خان و اشخاصی را که از او ادعا دارند
روانه نماید که در طهران رسیدگی شود محض اینکه حمل بر تعلل نفرمایید قهرمان را
روانه خواهیم کرد اما رعیتهای دیگر آقاخان جمعی کثیر رعیت عاجزند و باقسام مختلف
ادعای قتل و غارت بر آقاخان دارند و چون فرستادن انها غیرممکن و متعذر است
صورت دعاوی انها را از روی حقیقت نوشته ارسال خدمت مینماییم که
باقتضای عدالت حکم باحقاق حق انها و رفع تعدیات آقاخان از انها بفرمایند
در باب دعاوی وارده بر ولی محمدخان نیز که فرموده اید ولی محمدخان را
در زنجان حاضر نمایند و حیدرخان هم بزنجان برود عرض مینماییم که چون محاکمه
اهالی آذربایجان در زنجان بملاحظات چند مناسب نیست بهتر همین است
که آدم امینی را که محل وثوق خود جناب مستطاب اشرف باشد مأمور فرمایند که از این بنده

۱۰/۱ ذم

نیز آدم درستی معین مینمایم در سرحد آذربایجان و خمسه متفقاً بقطع دعاوی طرفین
اقدام نمایند امیرنظام ۲ ذیقعده

از طهران — نمره ۴۰۵ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل عالی امیرنظام دام اجلاله ر ط ج ح ض د
ک خ ی ص ز ف ج م د ض خ ص ج ا م ب ص ا
ق ف غ ب ص ش ص ز غ ن خ ص ص خ س س غ ض د
خ ط ص ز غ ج ن ا ذ ط د ص غ ا ص م ظ ن غ ه ب
ح ن ف ک غ ح ن ذ ر ط ص ن خ ل غ ز ح ب ظ ن
ق ط ش س ا ص قوام الدوله ۲۹ شوال

مستشارالدوله را برای اینکار [illegible] مأمور [illegible] روانه شد

جواب

جواب خدمت جناب جلالتمآب اجل عالی سرکار قوام الدوله وزیر امور خارجه
دام اجلاله ن ی ص ا ق ک ح ع ک ص ح ظ ز غ ح ل ح ی
خ ط ش ق س ا ز ل ش ح ض د ص ز ض ر ظ ج ر ه ح خ
ج ا ح ف خ ل غ س ر ص ج ذ ا ق ک س م ف ن
ل ز غ ح ک س ن س ض ه ش ح س ط ل ا د ض ش
ق ی ک ض ش ب امیرنظام ۲ ذیقعده

استدعای [illegible] مرحمت فرمایند [illegible] مبارک [illegible]

از طهران — نمره ۳۹ ۲ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیرنظام دام اجلاله حاکم اردبیل تلگراف کرده که شاهزادگان
از بابت آنکه مزارع نهار امردم خریده اند قدری مأیوس شده اند حکم شود هر کس
خریده پولش را از آنها بگیرد بآنها واگذارد چون مردمانی که آنجاها ملک خریده اند
خیلی هستند و از معتبرین هم هستند چه تدبیر برای اجرای این مقصود بنظر جنابعالی میرسد
زود اطلاع دهید که بعرض برسد امین السلطان ۲۳ شهر شوال

از عشرت آباد — نمره ۳۱ — تبریز

جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیرنظام دام اقباله بندگان اعلیحضرت اقدس
همایون شاهنشاه روحنا فداه از وضع اردو و تحقیق تغییر نمایند که چطور است چه میکنند
جنرال واکنرخان مشغول مشق تعلیمات است یا نیست و از اردو راضی هستند یا نه
نصرة الدوله چه میکند حضرت اسعد امجد والا روحی فداه و جناب عالی البته همه روزه
مراقب در کار اردو دارد و از احوالات اردو و اخبار تازه که باشد مرقوم دارید
که بعرض برسد از قراریکه وزیر مقیم اتازونی اظهار کرد عیال و وراث صاحب بهمان
زخم ها مرده است قاتل را مقرر فرمایند تحت الحفظ بتبریز آورده در تبریز حبس باشد
تا بعد حکم آن بشود امین السلطان شب ۲۶ شوال

شهر شوال المکرم

از طهران — نمره ۳۰ — بساوجبلاغ

بعمدة الامراء العظام سیف الدین خان حاکم زید عزه حسب الامر الاقدس الاعلی روحنا فداه

مراتب

مقرر است که از مسئله ورنه و اقدامات عشایر آنطرف البته هر روزه راپورت
تلگرافی بدهید و دستورالعملی هم که جناب جلالتمآب امیرنظام بشما میدهند در کمال
خوبی معمول دارید و در حفظ حدود کمال مراقبت را داشته باشید و غفلت نکنید
امین السلطان ۲۱ شوال

جواب

عرض جواب حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف آقای وزیر
اعظم خط مبارک تلگرافی در مسئله ورنه زیارت شد چاکر لوازم خانه زادی فدوی
از اقدامات لازمه فروگذار نکرده و بطوریکه حضرت اجل اشرف امیر
نظام مدظله مقرر فرموده اند اطاعت نموده و از میامن اقبال همایون کار
را بجائی رسانیده که از قرار اخبار امروزی ایلات عثمانی بی نیل مرام و
جرئت هیچگونه اقدامی مراجعت کرده اند جمعیت مسکور هنوز احتیاطاً
در ورنه است و حسب الامر چاکر با تمام جمعیت ولایتی حاضر و آماده حرکت
و جلوگیری هرگونه بی نظمی سرحد هستیم بموجب امر سابقه دارالسلطنه مشغول مراجعت
دادن هستیم و بیمن اقبال همایون مادامی که این غلام خانه زاد را جان در
بدن و رمق در تن باقی است از جانفشانی خود و اهل ولایت و جلوگیری
و رفع هرگونه بی نظمی خارجی و داخلی خاطر مبارک را اطمینان میدهم و در فقره
ورنه هر خبر دیگر برسد فوراً بعرض میرسانم فدوی سیف الدین ۲۲ شوال

از طهران — نمره ۱ — به ساوجبلاغ

عمدة الامراء العظام سیف الدین خان حاکم بعرض خاکپای مبارک روحنا فداه رسید که
در محال سردشت بایزآقا پسر کاک اسعد آقا جمعیت برداشته چند آبادی را غارت
کرده چند نفر از طرفین مقتول و مجروح شده امر و مقرر است که این چه تفصیلات
است در اینباب چه کرده اید اقدامات را سریعاً بعرض برسانید امین السلطان ۲۳ شوال

جواب

عرض جواب حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف آقای وزیر
اعظم مدظله العالی چند روز قبل خبر رسید که در میان منکورها و جماعت وارمه که از
طوایف سوئیس سردشت هستند نزاعی واقع شده چند نفر مجروح و یک نفر کشته
شده منکورها غالب شده چند راس مواشی وارمه‌ها را بغارت برده اند فوراً
دو نفر مامور معتبر فرستاده که اموال را استرداد داشته بایزید پسر کاک عبدالله آقا را هم
با کسان او که طرف نزاع بودند محبوساً بساوجبلاغ بیاورند مامورین قسمت کلی اموال
را استرداد داشته در این حرکت عشایر عثمانی بسمت فدنه اتفاق افتاده چاکر تضعیف منکورها
و سخت گیری بانها را در چنین موقع مقتضی ندانسته اصلاح و یک جهتی عموم عشایر را
لازم دیدم و بفرج خان سرتیپ حاکم سردشت نوشتم آدم درستی از طرف خود
فرستاده الان با آدم های چاکر در حدود سردشت و منکور مشغول اصلاح
و استرداد بقیه اموال هستند و بعد از آنکه از طرف فدنه اطمینان تمام حاصل شود

۱۹۱۰/۱۱/۱۰

بایزآقا را هم بساوجبلاغ آورده چندی محبوساً نگاه میدارم و خاطر مبارک را اطمینان
میدهم که در جزئی و کلی امورات اتفاقیه این ولایت بدون تاخیر و تامل چاکر اقدامات
لازمه بعمل آورده و میاورد و از لوازم خانه زادی ساعتی غفلت نمینماید فدوی سیف الدین

۶ شوال

از طهران — نمره ۲ — به ساوجبلاغ

عمدة الامراء العظام سیف الدین خان شرح اقدامات خود را در باب ایلات منکور
و بایزید آقا و فرستادن مامور وغیره که تلگراف کرده بودید دیدم بعرض خاکپای جواهر
آسای مبارک ملوکانه روحنا فداه رساندم خیلی اظهار التفات فرمودند در اینخصوصات
هر طور صلاح میدانید معمول دارید و اطلاع دهید امین السلطان ۲۸ شوال

شهر ذیقعده

از طهران — نمره ۱ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اجلاله از تلگراف جنابعالی دایر
بحالت میرزا محسن که اشعار فرموده بودید جز یک خانه و باغچه بهیچوجه ثروت ندارد خانه و
باغچه توقیف شد مطلع گردیدم این شخص با حاجی شیخ شریک است اگر خودش مداخله نداشته باشد
برعهده حاجی شیخ است علی ایحال طوری نفرمائید که دولت ضرر نکند امین السلطان

۲ ذیقعده

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله در باب
طلب دیوان از میرزا محسن که فرموده بودید این شخص با حاجی شیخ شریک است اگر خودش
نداشته باشد بر عهدهٔ حاجی شیخ است فوراً فرستادم حاجی شیخ را آوردند و او را از
این حکم و فرمایش اطلاع دادم اگرچه این طور جواب داد که بهیچوجه شراکتی با میرزا محسن
نداشته و خود را مسئول وجه طلب میرزا محسن نمیداند مع هذا این بنده این جواب را
از او نپذیرفتم گفتم که در صورتیکه از خزانهٔ دولت هشت هزار و دویست و نوزده تومان
بعوض تنک میرزا محسن بسفارت اطریش داده شده و محض اینکه ضرر بوجه دولت نشود
تکلیف من اجرای حکم است و خواستم ماموری بر حاجی شیخ بگمارم که مبلغ مزبور را از
او دریافت نماید حاجی شیخ بیست روزه از بنده مهلت خواست که دلایل عدم
شراکت خودش را بدیوان ثابت و حکمی بر عدم مسئولیت خودش صادر نماید این بنده
نیز محض حفظ اعتبار او این بیست روزه را باو مهلت دادم و حالا اختیار بر جناب مستطاب
اجل عالی است که یا این مهلت بیست روزه را تصدیق و یا مجدداً حکم بفرمائید که بدون
مهلت از او مطالبه شود امیرنظام ۳ ذیقعده

از طهران — نمره ۴ — بتبریز

خدمت جناب جلالتماب اجل عالی امیرنظام دام اجلاله غ ک ص ز ط
م ز ب ل ی س ی س ه ا ظ ط ب ط ض ج ف ب
ح ض د ز غ ح ذ ر ل ح ض خ ع ف خ ج اغ ل ج ج

تو رف مرا معین بفرمائید
بحکم آن دفعه را مرحوم ذیقعده
تلگراف ... بفرستم
قوام الدوله

م س خ ل ی غ قوام الدوله ۴ ذیقعده

جواب

خدمت جناب جلالتماب اجل عالی سرکار قوام الدوله وزیر امور خارجه دام اجلاله
ن غ ه ش ه س ش ا س غ س ر ن ا ض ع ک ص نمی بردید قبلاً
ح ر ط ذ ک غ ع م ا تقدیم میکردم حالا که ش ج ح ا ط ز ذ ط د
د ب ش ح ر ط ع ک ص خواسته اید ب ذ غ ف د س ر غ
ع م ۴ ذ ر ل بیشتر نمیدهم عجالتاً ع ط ا ن ص ن ط ح ض د تلگراف
و در ثانی فرمایش را صادر بفرمائید امیرنظام ۵ ذیقعده

اگر کتابچه ... گردیده و اسم ...
... ده هزار تومان ...
... حالا ... گرده ...
خواسته اید از ... تومان
یکدینار بیشتر نمیدهم ...
تفویض امر را ...
فرمایش را صادر بفرمائید
امیرنظام

از طهران — نمره ۵ — بتبریز

خدمت جناب جلالتماب اجل اکرم امیرنظام دام اجلاله بعرض رسید سید عباس
نام ساکن قریه کردین ملک تیمور پاشا خان در محال خوی بنای شرارت گذاشته
و گفته من کرم ثانی هستم مؤکداً حسب الامر زحمت میدهم دیگر فرصت باین شخص ندهید
فوراً مامور آدم سوار هرچه لازم است بفرستید او را بگیرند که دیگر کسی کرم نشود و زود
اطلاع دهید بعرض برسد امین السلطان ۵ ذیقعده

از طهران — نمره ۶ — بتبریز

خدمت جناب جلالتماب اجل اکرم امیرنظام دام اجلاله بطوری که مرقوم فرموده
اید قهرمان خان را بطهران روانه فرمائید در باب حیدر خان هم بحکومت خمسه

تلگراف کردم معتمد السلطان غلامرضا خان با سوار مخصوص که در زنجان است بسرحد بفرستند
که دعاوی حیدرخان و ولیمحمدخان را رسیدگی نمایند امین السلطان ۵ ذی قعده

از طهران — بقیه نمره ۷ — تبریز

امیرالامراء العظام احتشام السلطنه دام اقباله جناب امیرنظام قهرمان خان را با ساوجی
که دارد بطهران میفرستند آقاخان هم نادی که دارد زودتر بطهران بیاید در باب ادعای ولی
محمد خان و حیدرخان فوراً معتمد السلطان غلامرضا خان دستورالعمل کامل بدهید با
ولیمحمدخان و بسرحد آذربایجان و خمسه نفر بفرستید حیدرخان را هم جناب امیرنظام بفرستد
قرار قطعی آخری در کار انها بدهد امین السلطان ۵ ذی قعده

از طهران — نمره ۸ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیرنظام دام اجلاله بعرض برسید که مجید نام
میانجی احمد نام طفلخانی را برای سه تومان و نیم اورا کشته پول اورا برده در میانج
اورا گرفته اند اقرار هم کرده است اورا حبس نموده اند مقرر شد شرعاً حکم اورا مجری دارند
امین السلطان ۶ ذی قعده

از طهران — نمره ۹ — تبریز

جناب جلالتمآب اجل عالی امیرنظام دام اجلاله کارگذاری مهام خارجه آذربایجان
حسب الامر الاقدس الاعلی بجناب مشارالدوله محول گردید ایشان را در کار خود مستقل فرمائید
قوام الدوله ۶ ذی قعده

از طهران

از طهران — نمره ۱۰ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیرنظام دام اجلاله شرح اظهارات حاجی
شیخ زاده فقره میرزا محسن که اشعار فرموده بودید بعرض رسید خود حاجی شیخ هم هیچ وقت
انکاری نداشت که میرزا محسن عامل او بوده و همه وقت سفارش نامه میگرفت حالا نباید
منکر باشد امین السلطان ۷ ذی قعده

جواب

جواب خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم
دام اجلاله در باب هشت هزار و دویست و نوزده تومان طلب میرزا محسن حاجی شیخ
را خواسته و تلگراف صادره را که حسب الامر فرموده اید خود حاجی شیخ هیچوقت انکاری
نداشت که میرزا محسن عامل او بوده حالا هم نباید منکر باشد بمشارالیه نموده باز هم حرفش
این است که ابداً با او شراکت نداشته ام و اگر توسط و حمایتی از او کرده ام محض
دوستی و آشنائی با او بوده بهر جهت از یکطرف دولت تنخواهی از خزانه خودش
بتجارت اطرافش داده و محض اینکه ضرری متوجه دولت نشود تکلیف این بنده است
که اگر برادر صلبی خودم هم باشد عوض تنخواه دولت را اخذ و دریافت نمایم و از طرف
دیگر چون مسئله تجارتی و حاجی شیخ کلیه منکر بر شراکت با میرزا محسن و حرفش این است
که اگر در یک دفتری شراکت او با میرزا محسن قید و درج شده باشد و چهار نفر تاجر
تصدیق نمایند مسئول تنخواه طرفی و با مطالبه تنخواه بدون اثبات شراکت از کجا

محل ملاحظه است و حالا رای و اختیار با اولیای دولت است که اگر با این انکار
حرف حاجی شیخ مقرر میفرمایید این تنخواه از او مطالبه شود صریحاً حکم نفرمایید که بدون
قبول هیچ عذری از او مطالبه شود امیر نظام ۱۲ ذیقعده

از طهران نمره ۱۱ تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل عالی امیر نظام دام اقباله در باب غ ه ن
ذ ب ر ح ی ص ن ط ز ال ق م ز ص ج ش م د ب ط
ب ف غ ی ه ش ب ط ض س ج ط س اص غ س ر ی ط
ن غ ه ب ج ل ا د ط ض اه ب ح د د ه ذ ح د ض
غ ج ا ک ه غ ک خ ل ی م غ ح ی ص ق ب ج ح ق غ
خ غ م ص ز ض غ ه ن ذ ب ر ذ ص ف ح خ ز غ س ر
ن ح ص ذ س ر ا ر ک ف ب ص غ س ر ط ض ی غ س ر
ن غ ص س ق ر غ ه ن ذ ب ر غ ض ش ح ن ذ
ن ب ق غ ط ی غ س ر ا ر ب ض ش ع ز غ ح د
ه ج ح د م ز غ ح م ز ب ف غ ی غ س ر ب ق ا
ع ب ص ص ق ش ض ش ع که در گفتگو احاطه تمام و بصیرتی مالاکلام
داشته باشد و خبط و خطا نکند قوام الدوله ۱۲ ذیقعده

در باب ... در اسلامبول جناب
معین الملک ... [illegible]
... تحقیق
اگر اتفاق ... حاصل شد ... وقت
... [illegible]
تحقیقات ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... دولت ایران ...
شده ... تسلیم او نمایید ح

جواب

وارد

خدمت جناب جلالتمآب اجل عالی سرکار قوام الدوله وزیر امور خارجه دام اجلاله
از اینکه م ز ض ض ز غ ض د ف ج ش ز خ ب ش
ز غ ح ب ذ ع ی ه ح د ز ل ذ ب ر غ ه ن ذ ب ر
س ج ط ص اص غ س ر ی م ط م ح ی ف غ ط ح
س ر ع ن ض غ س ر د ه ل ی س م ح د ر ح ی ص
غ ه ن ذ ب ر ر ح س ن ل ا ص ز ض ذ ه ج د ط
د ز غ ح ط ش ق ج ع ق ن خ ک ذ ح خ خ ب ش
ط ه س امیر نظام ۱۲ ذیقعده

... معین الملک ... و ...
... از ... حرف ...
و تحقیق ... مطلع شده ...
... [illegible]
حکم است ... [illegible]
و ... [illegible]
... ح

از طهران نمره ۱۵ تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم عالی امیر نظام زید اقباله العالی ضعیفه یهودیه
همراه بخاکپای مبارک اقدس همایون شاهنشاهی ارواحنا فداه تظلم نموده که در یازده سال
قبل مهدی نام یهودی طبق شریعت موسی مرا بعقد خود درآورد و بعد از دو ماه پنج
جهیز از خانه پدر برده بودم بعنوان اینکه میخواهم کسب کنم کلیه را فروخته وجه نقدی کرده
تذویر او به تبریز رفته و از قرار معلوم از شریعت موسی خارج و فعلاً در نزد میرزا [illegible] الملک
مشغول طبابت است علیهذا حسب الامر الاقدس الاعلی ارواحنا فداه امر کنید
که جناب عالی شوهر او را حاضر نموده مقرر فرمایید قراری در کار معاش داده و
آسوده اش بدارد امین السلطان ۱۱ ذیقعده

حکم عمومی است به حکام کل و لایات آذربایجان و رشت و انزلی و غیره.

از طهران ۲۲ به تبریز

حسب الامر باید نوعی در تنظیف شهر و معابر و کوچه‌ها و نهرها توجه و مراقبت بعمل آورند
که مبادا خدای نخواسته اسباب فساد هوا و ظهور امراض گردد البته نهایت دقت
را مبذول داشته اطلاع دهید که بعرض خاکپای مبارک برسد امین السلطان ۱۲ ذیحجه

جواب

حضور مبارک جناب مستطاب اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله در خصوص حکم
عمومی فرموده اید که در تنظیف شهرها و معابر و کوچه‌ها و نهرها اهتمام شود البته در جزو
روزنامه تلگرافی و از خارج بعرض رسیده که در تنظیف شهرها و ولایات آذربایجان
چه قدر اهتمام و مراقبت بعمل آمده حالا هم مخصوصاً به حکام و ولایات احکام لازمه
صادر و تاکید شد که در لوازم تنظیفات و موجبات حفظ صحت عمومی نهایت اهتمام
بعمل آورند امیر نظام ۱۵ ذیحجه

از طهران ۲۹ تبریز

جناب جلالتمآب اجل امیر نظام دام اقباله فوج پیک فوج پیکلو خاکپای عطوفت پیرای
همایون شاهنشاهی روحنا فداه استدعای مرخصی دارد که بولایت آمده ییلاق خود را
ورگذار کرده مراجعت نماید و بندگان اقدس همایون روحنا فداه میفرمایند چون تا کنون
دو سفر رفته و بدون زحمت و درد سر برگشته است گویا ضرری نداشته باشد که
چندی مرخص شده ییلاق خود را گذرانده بدار الخلافه مراجعت نماید مع هذا رای جنابعالی

چیست

چیست و در این فقره چه رای دارید امین السلطان ۶ ذیقعده

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله فوج
فوج پیکلو را که استدعای آمدن بولایت شده مرخص بفرمائید چاپید که از اقبال شاهنشاه
روحنا فداه فوج پیک مغیر فوج پیک نمی توانند باعث اختلال نظم ولایت
بشوند امیر نظام ۷ ذیقعده

از طهران ۳۱ تبریز

جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اقباله از بابت ی م غ غ ه
ن ذ ط د م ز ص ج ش ز ح ب ض ن غ ه د ه
ج س ذ ی ک ه غ خیلی هم عجله دارند لهذا میفرمایند که شما ن ح
ص غ س ر ن خ ک غ س ر ب ض ل ط ض ع ک ض
ش ا ر ب ض ش ع ن غ ح ی س ه د ه ج ص ز ض
ی ز ذ ف ص م ک ف ا ک ه خ قوام الدوله ۶ ذیقعده

از بابت تحقیقات از ... قرار دولت ... خیلی هم عجله دارند لهذا میفرمایند شما اسناد و اطلاعات دارید خود آن را بزودی حاضر نمائید تا مامور به تبریز برسید بدون معطلی برقصد ح امین السلطان

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله
فرموده اید که نسبت بعمل غ ه ن ذ ب ز اسناد و اطلاعات خود
مان را حاضر نمائیم که تا مامور به تبریز برسد بدون معطلی برود عرض مینمایم که سند تا کنون

و ز ن ه ح

از طهران شهر ذیقعدة الحرام ۱۲۶۳ سنه ۱۲۶۳ به تبریز

ح دم ح ی ص غ هن ذ ب ر ع ن ض هزار سال است
و نه تنها در این دوازده سالی است که این بنده در آذربایجان است بلکه از قدیم
الایام سح د غ هن ذ ب ر ع ی ص ع ن ض ح دم
و جای ییلاق و مرتع مال و دواب ص ج س هص ع زه ذ
ح ض ز بوده و هیچ وقت در تصرف ح دخ خ ع ر ش ده
و هر ماموری بیاید و تحقیق نماید بر او ثابت و مدلل خواهد شد که این نقطه همه وقت
ح ی ص ع ن ض ص ج س هص ع زه ذ ح ض ز ن
نع غ س ر ی دل ص ج س هص ع زهض ح ض ر
بدولت ایران از مسلمیات است و البته در طف ز سرحدیه که یک نسخه اش
در خزانه است سح د غ هن ذ ب ر را تشخیص داده اند و خوب است
که طف ز را بدقت ملاحظه فرموده معین فرمائید که ع هن ذ ب ر
ح ض د ب ذغ دظ ذ کدام طرف و با اسم چه طایفه ضمیمه کرده اند
و بالغرض که غ هن ذ ب ر را از اراضی متنازع فیه نوشته باشند
چون در وقت بازدید مامورین نیز محل مزبور در تصرف هص ع
زه ذ ح ض ز ذ ب م بوده موجب قرار کلیه باید در حالت استاتوکو
باشد و حال آنکه معلوم نیست و منکر بنظر میاید د طح غ هن ذ ب ر
ح ض د داخل اراضی متنازع فیه قرار داده باشند و بالجمله سند محکم دولت

دولت علیه در وزنه تصرف د[ارد]
محمره وزنه در تصرف دولت علیه ایران و جای ییلاق و مرتع مال و دواب این عشایر بوده و هیچ وقت در تصرف دولت عثمانیه نبوده و هر ماموری بیاید و تحقیق نماید بر او ثابت و مدلل خواهد شد که این نقطه همه وقت در تصرف این عشایر بوده و تبعیت این عشایر بدولت ایران از مسلمیات است و البته در خریطه سرحدیه که یک نسخه اش در خزانه است محمره وزنه را تشخیص داده اند و خوب است بدقت ملاحظه و معین فرمائید محمره وزنه را از تصرفات کدام طرف و با اسم چه طایفه قید کرده اند و بالغرض اگر وزنه را از اراضی متنازع فیه نوشته باشند چون در وقت بازدید مامورین نیز محل مزبور در تصرف عشایر ایران بوده موجب قرار کلیه باید در حالت استاتوکو باشد و حال آنکه معلوم نیست و منکر بنظر میاید که محمره وزنه را داخل اراضی متنازع فیه قرار داده باشند و بالجمله سند محکم دولت
۲

یا علی

از طهران شهر ذیقعدة الحرام ۱۲۶۳ سنه ۱۲۶۳ به تبریز

علیه و علم و اطلاع واقعی این بنده ذغ هع ن ض قع غ ص و بالفعل است
و علاوه بر این اصل وضع مکان و هیات جغرافی آن نیز دلالت کلی بر تعلق
آن کع خ ص خ ف داده و چنانکه عرض شد خیلی لازم است که ص زبخ
طف ز سرحدیه نیز رجوع فرموده معلوم بفرمائید که نسبت ص زض غ هن
ذ ب ر چه قید کرده و چه نوشته اند و هرچه باشد مستدعیم که قدغن بفرمائید نقشه از
روی طف ز ف ی ص ص زض سح د غ هن ذ ب ر کشیده
برای مخلص بفرستند که لازم است امیرنظام ۱۸ ذیقعده

۲
و علم و اطلاع واقعی این بنده و بعین تصرف سابق و بالفعل است و علاوه بر این اصل وضع مکان و هیات جغرافی آن نیز دلالت کلی بر تعلق آن بمملکت ایران دارد و چنانکه عرض شد خیلی لازم است که از خریطه سرحدیه نیز رجوع و معلوم فرمائید که نسبت بوزنه چه قید کرده و چه نوشته اند و هرچه باشد مستدعیم که قدغن فرمائید نقشه از روی خریطه سرحدیه با محمره وزنه کشیده برای مخلص بفرستند که لازم است
امیرنظام

از طهران نمره ۲۰ تبریز

خدمت جناب جلالتماب اجل اکرم آقای امیرنظام دام اجلاله العالی لزوما
ماموری که باید بوان برود و از انجا باتفاق مامور دولت عثمانی تحقیقات بعمل آورده
و اقامه دلیل و اسناد دولت علیه را نماید بفرمائید آیا همچو آدمی در انجا دارید
که دستورالعملهای خود را گرفته باین ماموریت برود یا خیر و واضح است اعمال
این مامور تماما باید از روی دستورالعملی باشد که باو داده میشود و از خودش اظهار
رای نکند و وقتی هم که کارش تمام شد ماذون نیست از خودش کاغذی یا سندی بهم
بدهد باید راپورت کند و بهرچه حکم شد عمل نماید در اینصورت میتوانید البته همچو ماموری
در انجا حاضر کنید که هم نزدیکتر است و هم شما اسناد و ادله خودتان را با او حالی
نمائید و دستورالعملهای طهران هم برای شما فرستاده شود که باو داده از همانجا روانه

کنید برود جواب را زودتر مرقوم دارید که بعرض برسد امین السلطان ۹ ذیقعده

از طهران ۳۸ بتبریز

خاکپای مبارک بندگان حضرت مستطاب اشرف ارفع اقدس اعظم والا روحی فداه

بعرض خاکپای مبارک رسید چند نفر یک جوانی را در کوه عین علی بی‌عصمت نموده اند

و او را کشته اند خانه میرزا اسد الله مجتهد و دکان توتون فروش را دزد برده خیلی در شهر

و شهر بی‌نظم است سوگند مستمر شد مرتکب لواط با جوان را دهن توپ بگذارند و توجهی

در نظم آنجاها توجه فرمایند که رفع این بی‌نظمی‌ها بشود امین السلطان ۹ ذیقعده

از طهران ۳۹ بتبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیرنظام دام اجلاله حسب الامر الاقدس در باب

مرتکبین لواط با یک جوان و قتل او عریضه تلگرافی بخاکپای مبارک بندگان حضرت

مستطاب اشرف ارفع والا روحی فداه نموده ام استحضار حاصل فرموده حسب الامر

معمول دارند امین السلطان ۹ ذیقعده

از طهران ۴۱ بتبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیرنظام دام اجلاله تلگراف جناب عالی دایر بقبول

عزل علیرضا خان و نایب الحکومه نمودن لطفعلی خان بعرض خاکپای مبارک رسید تقدیری

موجب مسرت و بهجت و رضای خاطر مهر مظاهر مبارک گردید که حد ندارد و تمجید از

دولتخواهی و فراست و عقل و اقدامات حکمت آمیز و نجابت و اوصاف جناب عالی میفرمودند

دنباله

و نیابت لطفعلی خان را هم پسندیدند بتجربه اطلاع جناب عالی از این پایه مراحم همایونی زحمت داد

امین السلطان ۲۲ ذیقعده

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله العالی مراحم و تفقدات

همایون شاهنشاه روحنا فداه را در تصدیق حاکم نسبت بعزل علیرضا خان اظهار فرموده بودید زبان

شاکر در چه حال که از همه جهه از حمد و شکر مراحم کامله شاهانه عاجز و قاصر است معروض تشکر از این

مرحمت‌ها در خاکپای مبارک همایون اقدس اعلی روحنا فداه از التفاتهای مخصوص جناب

مستطاب اشرف استدعا مینمایم از علیرضا خان در جواب تلگرافی که از عزل و عزیمت

بی‌تأخیر او بدار الخلافه نوشته بودم تلگرافی رسید که امتثال حکم و عزیمت خود را اظهار کرده

و ضمناً پاره دلایل بر بی‌تقصیری خود هم نوشته بود که البته خود بعد از شرفیابی عرض خواهد کرد

و آنچه لازم و ما عرض مینمایم این است که باعث و علت عمده اختلال امر تبریز چند نفر

کهنه خانه زادها هستند که فی حد ذاته مفسد و بشرارت معروفند و چون هر دفعه عرض کرده اند

و بر وفق عرض آنها احکام صادر شده بشدت جری و جسور شده و حکومت آن ولایت را

بکلی ضایع کرده اند لهذا استدعا مینمایم که بعد از این هر چه عرض نمایند بمخلص رجوع بفرمایند و اگر

اعتمادی بمخلص دارند آنچه را قرار میدهم صحیح بدانند که هم زحمت جناب مستطاب اشرف

کم شود و هم انتظامی در امر ولایت بهم برسد امیر نظام ۲۶ ذیقعده

از طهران ۴۲ بتبریز

معتمد السلطان امین الوزاره بقیه پول قسط اول نرسید مردم معطل هستند تومان بعد از
چهار ماه نصف قسط انها را ادا البته زود برات تلگرافی نمائید که بقیه امروز و فردا
نباشد برسد مبادا تاخیر نمائید قوام الدوله ۱۹ ذیقعده

دستخط مبارک

از طهران ۳۲ تبریز

امیر نظام

اگرچه هیچوقت در سفاهت و عدم لیاقت علیرضا خان بحکومت گروس شبهه نبود و لیکن
بملاحظه خدمات شما اغماض میشد این روزها نوعی در سفاهت غلو نموده و اقدامات سفیهانه
کرده است که بهیچوجه من الوجوه جای تردید در جنون او و محل اغماض نمانده است تقصیر از جناب
امین السلطان شد و حالا بشما نوشته متحیر خواهید شد ظهور این جسارتها اسباب سرایت
بی نظمی بکلی ممالک بزرگ و ظهور مفاسد عمده و وخیمه خواهد شد و اولین تکلیف ما این است
اولاً علیرضا خان معزول است و تلگراف فرمودیم که فوراً بطهران بیاید و رسیدن لازم
بشود ثانیاً شما زودی یک حاکم معقولی برای گروس بفرستید و ثالثاً صریحاً بدانید بهیچ
وجه من الوجوه جای توسط و شفاعت نیست و قهر بخواهد شد اورا زودی بطهران بفرستید
و اگر بخواهید توسط کنید یا حاکم جدید فوراً نفرستید از طهران حاکم برای گروس خواهیم فرستاد و
چون گروس خانه و محل متعلق بشما است محض خدمات و التفات بشما نخواستیم غیر
حاکم کنیم البته حاکم دیگر سریعاً بفرستید و اصلا توسط نکنید که قهر میشود / ۱۹ ذیقعده

جواب

اول

عرض جواب خاکپای همایون اقدس اعلی روحنا فداه تصدق خاکپای جواهر آسای اقدس
همایونت شوم برحسب امر اقدس همایون در همین ساعت بگروس تلگراف کردم
که علیرضا خان سفیه بذات ناپاک خود را از حکومت گروس معزول بداند و در همین روز
مأمور مخصوصی از اینجا بگروس خواهم فرستاد که علیرضا خان را محبوساً بدار الخلافه بفرستد
و چون سالها است که آبروی این جان نثار صرف غلط کاریهای علیرضا خان
از خاکپای اقدس تعهد مینمایم که او را که احمق هر نوع سفیه و سیاستی بدهند بار دیگر مطلقاً توسطی
از او نخواهد و اسمی از او نبرد که اگر برادر صلبی و بطنی و فرزند واقعی خود این جان نثار هم
باشد در صورتیکه افعال و اعمال و منافی میل خاطر خطیر اقدس و از میزان عقل خارج باشد
این جان نثار از او بیزار است و معدوم بودن او را رجحان و ترجیح میدهد و اطلاعاً عرض
مینماید که در همین ساعت بحاجی لطفعلی خان سرتیپ یوزباشی غلامان منصور گروس که پسر مرحوم
محمد خان حاکم سابق است تلگراف کردم که عجالتاً بنیابت حکومت مشغول باشد تا حاکم درستی
برای ولایت معین شود غلام جان نثار حسن علی ۱۹ ذیقعده

از طهران ۳۲ تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله چون در عزل علیرضا خان از
حکومت گروس دستخط آفتاب نقط همایون باقتخار جناب اجل عالی صادر و تفصیل آن
بتلگراف مخلص موکول شده لهذا زحمت میدهد که مدتها عارضین و متظلمین زیاد از دست
علیرضا خان در پس حرم جلالت بست بودند چنانچه استحضار دارید هرچه باو نصایح و احکام

صادر شد مخلص محض پاس احترام جناب اجل عالی پرده پوشی میکردم تا آنکه این اوقات
برحسب حکم صریح مطاع همایون برای رسیدگی بحقوق چند نفر از متظلمین عباسقلی خان سرهنگ
قزاق مأمور بگروس شد علیرضا خان بملاحظه آن پرده پوشیهای بی‌نتیجه سفاهت کرده سرهنگ را
باهمراهان او زده احکام را دریده نوعی سرهنگ را زده است که ناخوش افتاده است
باینحالت او دو نوکرهای او را حبس کرده است و بدهات خود با زنجیر برده است سرهنگ و
همراهان او چندین تلگراف کرده بودند راپورت این فقره از آنجا بعرض خاکپای جواهر آسای
مبارک رسید اسباب تغیر خاطر مبارک همایونی شد بحدی که هرقدر بملاحظه احترام جناب عالی
خواستم جسارت بعرض توسط نمایم مقدور نشد و این طور دستخط شرف صدور یافت بجهة اطلاع
زحمت افزا شد امین السلطان ۱۹ ذیقعده

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله دستخط مبارک
همایونی نسبت بعلیرضا خان بمذوات زیارت کردم جواب آنچه که عرض شده بملاحظه جناب
مستطاب اشرف خواهد رسید امیر نظام ۱۹ ذیقعده

از طهران — ۴۷ — تبریز

جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله تلگراف رمز جناب عالی بعرض خاکپای
مبارک رسید همه دلایل را پسند فرمودند لیکن مقرر شد ق ۹ ۳ ۱۲ ۱۴ - ۲ - ب
- ۹ ۹ ۱۲ ۹ - ۱ع ب ه - ۳ و ط ۳ ۹ - ۱۲ - ح ۴ ۳ ۹ ۱۲ - ر

۱۴ ط ۱۴ - ۳ - ن - ۳ ر ب ۹۲ - ۱۴ ک - ۲ ب ۲ ۱۴ - ۲ ۵ ۴ ۳ ۱۲ - ۱ ک
و ق ۱۲ - ۱ ع ۱۲ و - ر ط ۱۲ ۹ - ر - ۱۴ - ۱۳ ۷ ۱۲ و - ۱۲ و ۳ ن ک - ۳ د
۱ - ب ۲ ۱۲ ق - ۴ ط ح ص ۱۴ - ۹ ۸ ۱۲ ۹ - ۱۴ ک - ک ۱۳ ر ط ۱۳ ک امین السلطان
۲۳ ذیقعده

از طهران — ۴۹ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اجلاله میرزا علی‌محمد خان که برای جمع آوری
تفرقه ایل افشار مأمور بود از مراغه تلگراف نموده که تفرقه را جمع آوری نموده با وطان اصلی عودت
بدهم مأموری از تبریز با پنجاه سوار رفته مانع از حرکت دادن تفرقه شده تفصیل این فقره چه چیز است
قبول فرموده اطلاع دهند امین السلطان ۲۳ ذیقعده

از طهران — ۵۳ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله بعرض رسید مابین رعایای قرا
ضیاء الدین بیک حبیب الله خان ماکوئی و رعایای چورس ملک اسحق پاشا خان نزاع
شده سه نفر چورس را کشته‌اند دو نفر هم مجروح قریب الموت است مقرر شد قاتل را حتماً
بگیرند و آنجا را انتظام بدهند که این اتفاقات نیفتد و البته گرفتاری قاتل را اطلاع دهید امین السلطان
۲۳ ذیقعده

از طهران — ۵۶ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله بعرض رسید حاجی میرزا جبار خوئی

تاجر با پسر رضا بیک باکوئی عمل شنیع کرده اعتماد دیوان مقام شده او آمده او با اغوای قاسم اردوبادی
اظهار تبعیت روس نموده و قرار داده اند اعتماد از حاج سومی الیه ترضیه بخواهد خیلی در نظر
انور مبارک غریب آمد مقرر فرمودند این حاجی میرزا جبار را تنبیه سخت نمایند و با جنرال قونسول
کری مذاکره نمایند قاسم را از این حرکات ممنوع دارد امین السلطان ۲۳ ذیقعده

از طهران — ۶۲ — تبریز

جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله بعرض خاکپای مبارک رسید که حیدرخان
و عباسقلی خان شقاقی سوار فرستاده سارقی کنند و دو قریه دیگر را چاپیده پنج نفر را کشته اند
مقرر فرمودند این چه وضع انتظام است البته فوراً مامورهای معتبر صحیح العمل کار آمد بفرستید
مرتکبین را بگیرند حبس نموده بعرض برسانید تا حکمش شود و اموال مردم را احکاماً بگیرید پس بدهید
و قرار درستی در این مسئله بدهید که رفع این گفتگوها بشود امین السلطان ۲۶ ذیقعده

از طهران — ۶۲ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل عالی امیر نظام دام اجلاله در ۲۷ اینماه ذیقعده دو طغرا کاغذ
رسمی از سفارت دولت عثمانی رسید که لزوماً در مقام زحمت جناب عالی برآمدم که فوراً به تیمور
پاشاخان تلگراف فرموده تسویه و انجام آن و جواب صحیح و زبان دار از او بخواهند
و اطلاع بدهند مضمون یک کاغذ این است که از عشیرت عروسان بعضی اکراد در تبعیه
هستند که بقریه برمریح یوبار سولان حمله و هجوم نمایند مضمون کاغذ دیگر این است عبدی نام
از اهالی برسولان با رفقای خود برای مبایعه بخاک عثمانی آمده در معاودت حاجی

بن زید و شش نفر همراه او بوده بیست و هشت راس گاو و بار برداشته اند در قره اغاج
چند نفر از طایفه تیمور خان که از عشیرت عروسان میباشند مثل احمد آقا ولد عبدی جو ساکن قریه
مرهی من ناحیه سکمانوا و علی ابن حسن قاسم و احمد و محمد شیخ شوش و آزد نام که از ناحیه
مزبوره در قریه بسمه شیلی ساکنند و نه نفر دیگر که اسامی انها را ندانسته ام بر سر انها تاخته
حاجی را با پطو داوت بقتل رسانیده و حیوانات انها را با بار هم برده اند و عبیدی مرقوم
نزد احمد آقا ولد جو رقه بیست و هفت مجیدی داده بیست و پنج راس مال خود را استرداد داشته است
و بیست و سه راس بار در نزد مرتکبین مقتولین داده شود باطلاع مامورین دولت عثمانی قوام الدوله

۲۸ ذیقعده — جواب

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم سرکار قوام الدوله وزیر امور خارجه دام جلاله
برطبق کاغذ رسمی سفارت کبری نسبت به دو فقره ادعای تبعه عثمانی همان طور که فرموده
اند در همین ساعت به تیمور پاشاخان تلگراف کردم که ادعای انها را رفع کرده جواب مسکت
درستی بنویسد که خدمت جناب عالی عرض شود لیکن مکرر عرض کرده و حالا هم تکرار عرض
مینمایم که بجهت قطع و فصل مطلق دعاوی و منازعات تبعه دولتین بر یکدیگر در سرحد تشکیل کمیسیون
کمیسیون لازم است و نمیدانم سفارت کبری بچه ملاحظه در این فقره مساعدت نمیدارد
البته اگر کمیسیون تشکیل شود این ادعا و کلیه دعاوی تبعه طرفین بهتر و سهلتر قطع و فصل
خواهد شد امیر نظام ۲۹ ذیقعده

از طهران — ۷۰ — تبریز

از طهران — شهر ذیقعده الحرام بارس ئیل ۱۳۰۷ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیرنظام دام اجلاله جناب وزیرمقیم اتازونی در باب

قاتل بادام در دایت نوشته که قاتل بودن میناس ارمنی در مجلس محقق شده و صورت

کتابچه مجلس را فرستاده و مطالبه حکم بقصاص نموده اند مراتب بعرض رسید مقرر

فرمودند اگر قاتل بودن او محقق است البته باید قصاص شود اگر محقق نیست چه جواب

باید داد منتظر جوابم امین السلطان ۲۹ ذیقعده

جواب

جواب خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله صورت

استنطاق میناس نخستین بوزارت خارجه و سفارت کبری انگلیس فرستاده شد با آن صورت

استنطاق قاتل بودن میناس بدرجه ثبوت نرسیده جناب مستطاب اشرف آن صورت

را ملاحظه فرمایند اگر با آن صورت استنطاق میناس را محکوم بقتل میدانند حکم آن با بندگان

اقدس شاهنشاهی است و بهتر این است که وزیر مختار اتازونی را متقاعد فرمایند که میناس

مدتی محبوس باشد امیرنظام ۲ ذیحجه

از طهران — ۷۱ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیرنظام دام اجلاله معین الوزاره از اسلامبول

تلگراف کرده که دوس ۳ ظ - ق ۵ ک ۳ ظ ۱۳ + ۴ ۱۳ م ۳ ک - ۵ ب د

۱ ۹ - ۷ ۱۴ - ۲ ۹ ۳ ۹ ۱۳ - ۸ ۱۳ ۶ ب ۳ ظ ۱۳ - ب ۳ ح ۱ و -

۱۲ م ۳ ب ۱ + ۳ ۷ - ع ۲ ۸ ۴ - ک ظ ع ۴ - ۲ ظ ۹ - ق د ر ب

[illegible]

از طهران — سلخ شهر ذیقعدة الحرام بارس ئیل ۱۳۰۷ — به تبریز

ر ص ۱ ۱۴۱ - ۳ ظ ۹ + ک ۸ ب ر - ۱ ۱۳۱ ک ۱۴ ب - ۴ ۳ ص ۳ - ۱۳ د

۱ + ۲ ۴ د ۵ ۳ ب ۱ - س ۱۴ ب ۳ ظ - ۱ و ر ب ۳ ۵ + ص ۶ ۱۴ - ص

ک ۲ - ۱۴ ک - ۶ ب - ک ظ ق - ص ۱۹ - م ۳ ۱۳ ۹ ۱۴ - ۳ ۱۴ ۱ ک ۲

ک + ر ظ ۱۳ ۹ - ص ۱۲ ب ۱۲ - ظ ۴ ۳ ص ۹ - ۲ د ۴ ۳ ۴ - ن ۸ ک

۱ - ص ۱۲ ۹ - ۱۴ ۲ - ۳ ب ۶ ۱۲ ۱۳ - ۳ ظ ۲ ۳ + ۳ ک ب - ص ۹ -

۳ ر ب - ۹ ۱۲ ۴ ۳ ب ۱۴ - ۴ ۱۳ ۳ ۱۱ ظ ۹ - ک ۹ ۳ ۵ ق ۱۴ - ۷

ط ظ ۹ - ر ۱۵ ک - ب د ک ۳ + ۳ س ک ۱۱ ظ ۳ ظ - ک ۱۳ ۹ ۱۴ ک - ۹ ۱۲

د ۱ - ۳ ۱۳ ب ۳ ظ - ۳ ۴ ۹ ۳ - ب ۲ ف ۱۳ - ظ ۱۳ د ۱ + ۴ ۱۴ -

۳ ۱۲ ۹ ۱۳ ۳ ۱۳ - ۹ ۱۲ و ۱ - ق ر ف - ک ۱۳ ر ظ ک - ۳ ۹ ۴ ۱۴ ۱

- ک ظ ق - ک ۱۳ ر ظ ۹ - ۳ ن - س ب ۵ - ق د ر ب ص

ک ۲ - ۱۴ ک - س ۱۲ ب ۱۳ - ظ ۴ ۳ ص ۹ - ۳ د ۴ ۳ ۴ - ن ۸

ک ۱ - ص ۱۲ ظ ۹ - ۳ ن - ۱ ۴ ب ۱۳ ن - تحقیق کرده خیلی زود جواب

التفات کنید که دوس ۳ ظ - ق ۵ ک ۳ ظ ۱۳ - ک ظ ۱ ض ب - ۳

د ۱ - مراتب بعرض خاکپای جواهر آسای مبارک رسید مقرر فرمودند از جا بجا

سئول شود که ۲ ۱۲ ۳ ۴ - د و س ۳ ظ - ق ۵ ک ۳ ظ ۱۳ - ب ۳

- ۲ ۱۴ - ۴ ۹ ۱۴ ۳ ۱۳ ک - زود جواب بدهید امین السلطان سلخ ذیقعده

جواب

[illegible]

جواب خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام
اجلاله موجب تلگرافی که دیروز عرض کرده ام مبین تلگراف بفرمائید که در جواب
پیغام دو س ۳ ظ ص چ ک ۳ ط ۱۳ اکوید سابق و احق سیفت نزاع از
جانب حیدرانلو بوده مع هذا نظر باحکام موکدی که به تیمور پاشا خان صادر شده
بود خودش بسرحد رفته و بدستیاری مامورین دولت عثمانی غائله را قهرا
اصلاح کرده آید امیر نظام ۶ ذیحجه

از طهران نمره ۷۶ تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله تلگراف جنابعالی در فقره
علیرضا خان و چند نفر کهنه خانه واده بعرض خاکپای جواهر آسای مبارک رساندم فرمودند
حالا که علیرضا خان معزول شد تمام فتنه ها خوابید و ابدا احدی عارض نخواهد شد و بدیهی است
که از طهران هم در کار کردوس جز شخص جنابعالی رجوعی نخواهد شد امین السلطان ۲۹ ذیقعده

شهر ذیقعده

از طهران نمره ۳ بساوجبلاغ

عمدة الامراء العظام سیف الدین خان در روزنامه بعرض رسید چادر و غارتی که از
سربازهای ساخلو سرحد برده اند هنوز پس نداده اند و محمد یار آقا هم از خاک عثمانی
برگشته است مقرر شد از شما تحقیق کنم این چادر و غارت را چه وقت برده بوده اند
و چه کیفیت است زود مفصلا اطلاع دهید که بعرض برسد امین السلطان ۵ ذیقعده

جواب

جواب

عرض جواب حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف آقای امین السلطان وزیر
اعظم روحی فداه هنگامی که در میان سنکور و دارهه نزاع شده بود پنج نفر سرباز در میان
دارهه ها مامور بوده اند و چون بواسطه نداشتن اسلحه ممتاز از نزاع کناره گیری کرده بودند
گویا دو باب چادر و بعضی اسباب دیگر آنها را هم سنکورها برده بودند میرزا علی اکبر خان کار
گذار را که بجهة این فقرات و وصول بعضی مطالبات خارجه بمیان سنکور فرستاده ام
موکدا دستور العمل داده ام که عین اموال یا غرامت بل مضاعف آنها را بگیرد و بیاورد
آقا و مرتکبین که آدمهای او بوده اند حکما بساوجبلاغ بیاورند هنوز خبری از او نرسیده
هر وقت خبر برسد البته بلاتامل بعرض حضور مبارک میرسانم محمد یار آقا هم از خاک عثمانی
برگشته از خانه قادر آقای برادرش کاغذ نوشته و یکی از منسوبان خود را فرستاده اطمینان
و تعیین تکلیف خواسته ام لازمه اطمینان باو داده نوشتم مستعجلا بساوجبلاغ بیاید محض اطلاعات
که همین دو سه روزه بیاید تمامی وقایع را بسرحد تبریز عرض کرده ام هر نوع مقرر شود اطاعت
میشود سیف الدین ۷ ذیقعده

از طهران نمره ۱۷ بساوجبلاغ

عمدة الامراء العظام سیف الدین خان زید مجده تلگراف شما بعرض رسید موکدا مقرر شد این کار
را سهل نگیرید چه معنی دارد رعیت چادر سرباز را بگیرد و ببرد حکما عین چادر سرباز را با اسباب پس
بگیرید و نتیجه کامل بر تلگراف کرده اطلاع دهید بعرض برسد امین السلطان ۱۴ ذیقعده

جواب

عرض جواب حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف آقای وزیر اعظم مدظله
در باب چادر و اموال سرباز سابقاً عرض شد که فرستادم کاک عبدالله آقا مرتکبین را گرفته
با خود بشهر بیاورد کاک عبدالله آقا آمده ولی مرتکبین که اصلاً از اهل سردشت بوده اند قبل از
رسیدن مامور بسردشت معاودت کرده بودند با این احوال محض اینکه چنین اشخاص
را پسر او در نزد خود نگاه داشته بود و باب چادر بعین از او گرفته اموال دیگر هم تماماً رد
شده غرامت اموال سرباز را هم هرچه سیاهه بدهند بی گفتگو از او میگیرم مامور دیگر هم
بسردشت فرستاده بودم و مرتکبین را گرفته بیاورند امروز حمزه آقا که رئیس براجی و آماده
فساد و اغتشاش سرحدی و این نزاع های مابین دارالهه و براجی و پشدری و سردشتی
بود بشهر آوردند چه کامل و حبس شدید شده دیگران را هم باقبال همایونی گرفتار کرده
بسزای خود میرسانم حضرت اجل اشرف امیر نظام مدظله بر شرارت و اهمیت کار حمزه آقا
اطلاع کامل دارند و مدتی است حکم بگرفتن او فرموده بودند ولی چون این رشید معتبر دارد و جای
بسیار سخت در سرحد داشت گرفتن او میسر نمیشد حال که بیمن اقبال همایونی باین سهولت گرفته
شده در حقیقت گرفتاری او از امورات لازمه و مهمه این سرحد بود انشاءالله سایر مرتکبین نیز
گرفتار شده بسزای خود میرسند در باب تنظیف شهر چون چندی قبل حکمی بجهت سوء طبیعت
فوق العاده در اجرای قواعد حفظ صحه از تبریز صادر شده بود حسب الامر الاقدس اقدامات
لازمه شده و میشود همه کوچه هائیکه سوار بصعوبت از آنجا میگذشت طوری شده که کالسکه

بآسانی

بآسانی عبور میکند در اتمام بقیه امورات تنظیف و مراقبت در امور حفظ صحه کوتاهی نشده
و نخواهد شد بحمدالله امسال حالت صحت عمومی نسبت بسالهای سابق خیلی بهتر است فدوی
سیف الدین ۱۹ ذیقعده

از طهران — نمره ۴۹ — بساوجبلاغ

عمدة الامراء نظام سیف الدین خان تلگراف شما را بعرض خاکپای مبارک رساندم از استرداد
چادر و گرفتن حمزه و اقدامات دولتخواهانه شما نهایت تمجید و مرحمت و رضا فرمودند محض امتنان
شما از این مراحم همایونی ابلاغ نموده امین السلطان ۲۲ ذیقعده

شهر ذیقعده

از طهران — نمره ۵۴ — بمراغه

نواب والا شاهزاده امامقلی میرزا زید مجده بعرض رسید نزدیک ملک سلیمخان سرتیپ چند نفر
تبریزی از رحمت الله بزاز یکصد و بیست تومان نقد و پنجاه تومان جنس بزازی او را برده اند البته
حکماً در فور اگرفته اموال را بصاحبش عاید نموده سارق را حبس کرده زود اطلاع دهید بعرض
برسد امین السلطان ۲۰ ذیقعده

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب امیر اکرم آقای وزیر اعظم مدظله العالی در مسئله برهنه کردن میرزا
رحمت الله بزاز صحیح است فوراً مامور دستگیری سارقین فرستاده بهیچ وجه غفلت نورزیده
انشاءالله بر گرفتاری سارقین و استرداد اموال و ختم عمل را بعرض میرسانم فدوی امامقلی ۲۵ ذیقعده

از طهران — شهر ذیقعدة الحرام ۱۳۰۶ بارس ئیل — به ساوجبلاغ

از طهران ۵۵ به ساوجبلاغ

عمدة الامراء العظام سیف الدین خان بعرض رسید آنجا شهرت کرده که چند نفر عجم برای بیرون آوردن جگر مردم آمده اند و در خارج شهر هم یک نفر را مجروح کرده اند معلوم شود که این شهرت چه معنی دارد زود اطلاع دهید بعرض برسد و حکماً اشخاصی را که جارح این شخص بوده اند گرفته حبس نموده اطلاع دهید امین السلطان ۲۳ ذیقعده

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف آقای وزیر اعظم در باب شهرت اشخاص جگرخوار در این ولایت دهات رسمی دارند که هر چند وقتی برای ترسانیدن بچه حرفی میاندازند که عوام محض جهالت حرفهای آنها را اسباب مشغولیت قرار داده شهرت میدهند چند روز قبل هم شهرت جگرخواری گاهی باسم موصلی گاهی باسم چاردوا رواجی داشت بهر حال اینگونه اراجیف هیچ تاثیری در حالت اهالی این ولایت ندارد و بهیچ وجه قابل اشتغال خاطر مبارک نیست کسی را هم مجروح نکرده اند مگر اینکه در اوایل ماه یکنفر بنا به را یک نفر کرد بجهة چرانیدن الاغ در کنار شهر نزاع کرده بودند بنا به با ناخن صورت کرد را قدری خراشیده بود و همان روز تنبیه و اخراج بلد شد فدوی سیف الدین ۲۶ ذیقعده

شهر ذیحجه

از طهران ۲ به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اقباله در خصوص شخص ارمنی که

دیوانه

از طهران — شهر ذیحجة الحرام ۱۳۰۶ بارس ئیل — به تبریز

دیوانه بوده و در سلماس آدمی کشته است و خود او را هم کشته اید قاتل پسر جهانگیر ارمنی است این چه کیفیتی است در صورتیکه قاتل دیوانه بوده و قصاص هم شده است به پدر و عیال او چرا متعرض میشوید البته متعرض نشوند به پدر و عیال او اذیت نکنند امین السلطان ۳ ذیحجه

از طهران ۶ تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل عالی آقای امیر نظام دام اقباله از سفارت کبرای عثمانی اظهار داشته اند که عمر آقا نامی در تبعه عثمانی دختر کوچک خان نام را برای پسر خود عقد کرده و حسن نام المندی ساکن قطور نخجوان با شصت نفر سوار و پیاده جمع و بخانه کوچک خان ریخته دختر معقوده پسر عمر آقا را با البسه و اشیاء او برده و برای خود زن قرار داده است لهذا زحمت افزا میشوم که رسیدگی فرموده قرار حق عمر را بطوریکه مقتضی است بدهید که مسئله تمام شود و از حسن انجام کار بوزارت امور خارجه اطلاع بدهید که بسفارت معزی الیها جواب نوشته شود قوام الدوله ۲ ذیحجه

جواب

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای قوام الدوله وزیر امور خارجه در باب عمر آقا و دختر کوچک خان سه روز است مامور مخصوص فرستاده و موکداً بمحمد خان والی نوشته شده که طرفین را حاضر کرده در صورتیکه دختر کوچک خان منکر نباشد و زوجیت عمر آقا ثابت باشد دختر کوچک خان را از حسن نام گرفته بعمر آقا تسلیم نماید و اگر حسن نام البسه و اسباب برده باشد اثاثیه و البسه و اشیاء او را تمام گرفته رد نماید امیر نظام ۷ ذیحجه

از طهران — نمره ۷ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اقباله از قرار مذکور صاحب منصب‌های قزاق را که برای تعلیم مشق به تبریز آمده بودند مرخص فرموده اید و انها را لازم ندارید جیره و معاش ایام ماموریت انها را بدهید و روانه فرمائید امین السلطان ۷ ذیحجه

از طهران — نمره ۱۲ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اقباله به تیمور پاشا خان لقب اقبال السلطنه مرحمت شد فرمان ان از اینجا هم بزودی تمام و اعطا میشود امین السلطان ۱۰ ذیحجه

از طهران — نمره ۱۴ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اجلاله محل مواجب از برای اسماعیل خان مامور کرمرود فکر فرموده اطلاع دهید امین السلطان ۱۰ ذیحجه

از طهران — نمره ۱۷ — به تبریز

جناب جلالت نصاب مستشار الدوله کارگذار خارجه آذربایجان درباب دختر کوچک خان تعلیمات لازمه با این پست بشما فرستاده شد درباب ماموری که باید بوزنه برود جواب ندادید که انجا آدمی دارید مامور نمائید یا باید از طهران مامور شود اگر دارید اسم او را بگوئید که باید عرض شود قوام الدوله ۵ ذیحجه

جواب

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم سرکار قوام الدوله وزیر امور خارجه دام اجلاله تلگراف

جنابعالی را

جنابعالی را بمستشار الدوله دیدم برای ماموریت وزنه محمود خان سرهنگ مهندس را مناسب دانسته ام و چون چندی قبل او را بوزنه فرستاده و نقشه انجا را کشیده بخاکپای همایون فرستاده ام بعد از آنکه از جانب عالی صورت نقشه سرحدیه رسید مجدداً او را فرستاده ام که تجدید روئیتی کرده بر طبق آن صورت و اسامی نقاط مندرجه در آن مجدداً نقشه از وزنه کشیده بیاورند که هم بصیرتش بر وضع آن نقاط بیشتر شود و هم نقاط محدوده در آن صورت را با اسم و رسم بشناسد و کاملاً بلد شود تا بحال مراجعت نکرده و هر وقت مراجعت نماید تلگرافاً بجنابعالی اطلاع داده و نقشه جدید او را هم میفرستم که بنظر انور همایون برسانند سرهم رفته ماموریت محمود خان را مناسب میدانم و اگر هم خواسته باشید که از انجا ماموری بفرستید مختارید امیر نظام ۶ ذیحجه

از طهران — نمره ۲۰ — به تبریز

جناب جلالتمآب اجل اکرم عالی امیر نظام دام اقباله پاشا خان سرحددار اوجق تلگراف کرده که مواجب بهرامخان سرحددار موافق فرمان باولادش مرحمت شد پارسال هم رسید حالا نجفقلی خان خوئی باشتباه حکمی از تبریز صادر کرده که مواجب مزبور باید باو برسد مقرر خواهید فرمود تحقیق نمایند نجفقلی خان بچه سند حکم صادر کرده که مواجب بهرامخان که باولادش مرحمت و فرمان هم شده او دریافت نماید

قوام الدوله ۲۳ ذیحجه

جواب

از طهران — شهر ذیحجة الحرام ۱۳۰۶ بارس ئیل — بتبریز

خدمت جناب جلالتماب اجل اکرم سرکار قوام الدوله وزیر امور خارجه دام اجلاله
مواجب بهرام خان سرحددار اواجق موافق فرمان باولادش مرحمت شده و
حکمی به بخشعلی خان داده نشده که مواجب بهرام خان را ببرد پاشاخان نفهمیده عرض
کرده امیر نظام ۲۰ ذیحجه

از طهران — ۳۱ — تبریز

خدمت جناب جلالتماب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله تیمور پاشاخان بعرض رسانده که
تمام غایله جلالی حیدر انلو را تمام کرده بر حقی الطرف داشته اند داده حالا باید حقوق جلالی
را هم حکام عثمانی بگیرند بدهند به مامور خارجه بایزید و هر کس لازم است دستور العمل
بدهید که مامورین عثمانی را اقدام بدارد تا بکلی رفع غایله در آتیه هم بشود امین السلطان
۲۳ ذحجه

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله العالی
همانطور که تیمور پاشاخان بعرض رسانیده غایله و اقعه جلالی و حیدر انلو رفع و دواب اغنامی
هم که از طرفین آورده بودند آنچه که از این طرف آورده اند بکلی رد شده و از آن طرف
هم قدری رد کرده اند و قدری دیگر باقی است که در رد کردن آنها قدری مماطله
دارند اما مسئله خون بندی مقتولین طرفین باقی مانده و آن را هم با مامورین طرف بایزید
قرار داده اند که از جانب دولتین دو نفر مامور شده در سرحد حاضر شوند قرار

خون بندی

از طهران — شهر ذیحجة الحرام ۱۳۰۶ بارس ئیل — بتبریز

خون بندی مقتولین طرفین را انجام بدهند و برای این کار از جانب خودمان میرزا
محمد خان کارپرداز بایزید بسیار خوب و مناسب است و لازم است که در این باب با سفیر
کبیر مذاکره کرده قرار داده شود که با ایشان نیز مامور خود را تعیین نمایند که باتفاق میرزا
محمد خان کارپرداز بایزید قرار خون بندی و دیه مقتولین طرفین را بدهند و آنچه را هم از
دواب و اغنام باقی مانده باشد استرداد نمایند امیر نظام ۲۵ ذحجه

از طهران — ۳۵ — تبریز

خدمت جناب جلالتماب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله حسب الامر غیاس ارمنی مسیحی منسوب
بقتل مدم رایت را خیلی با احتیاط تحت الحفظ مضبوطاً بطهران روانه فرمائید که شاید در راه فرار
نماید خیلی دقت نموده با سوار و مستحفظ بفرستید باید در طهران حبس شود و حاملین از قزوین که
رسیدند اطلاع دهند امین السلطان ۲۸ ذحجه

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله العالی حسب الامر
غیاس مسیحی منسوب بقتل مدم رایت را تحت الحفظ بدار الخلافه خواهد فرستاد و حاملین او
بعد از ورود بقزوین اطلاع خواهند داد امیر نظام ۲۹ ذیحجه

از طهران — ۳۶ — تبریز

خدمت جناب جلالتماب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اقباله حسب الامر الاقدس الاعلی خاطر
خاطر جنابعالی را از فقره قتل پسر عمو و بستگان عمید السلطنه در خلخال قرین استحضار داشته ام

مجدداً امر و مقرر فرمودند که یک نفر مأمور عاقل بی‌غرضی که در خلخال این اتفاق افتاده روانه
فرمایید که درست حقیقت مسئله را آنجا تحقیق کرده بعرض برسانند و مرتکبین را هم چنانچه سابقاً زحمت
داده‌ام دستگیر نموده به تبریز نزد جناب‌عالی بفرستند مراتب را بعرض برسانید حکم آن بشود حسب الامر
نواب حسام السلطنه هم مأموری خواهند فرستاد که با حضور مأمور جناب‌عالی بالاتفاق رسیدگی نموده صورت
واقع را اطلاع دهند امین السلطان ۲۸ ذیحجه

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله همان طور که
در جواب تلگراف سابق عرض کرده‌ام حالا هم عرض می‌نمایم که مأمور مخصوص معتمدی فرستاده‌ام که
حقیقت مسئله را از خوانین شاطرانلو و طوالش را معلوم نموده اطلاع بدهد جناب مستطاب اشرف را
اطمینان میدهم که اغماض نخواهد شد و هرچه باشد حقیقت امر را عرض می‌نمایم و با هیچ تفاوتی بتجاوز
رفتار خواهد شد امیر نظام ۲۹ ذیحجه

نمره ۳۹

از طهران — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل عالی امیر نظام دام اجلاله موافق دستخط جهان مطاع مبارک
میناس ارمنی ارومیه را مستعجلاً تحت الحفظ بطهران روانه دارید که در حبس دولت طهران باشد
قوام الدوله ۲۸ ذیحجه

جواب

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم سرکار قوام الدوله وزیر امور خارجه دام اجلاله حسب الامر مبارک

مسیحی

مسیحی منسوب بقتل را دام راست تحت الحفظ بدار الخلافه خواهد فرستاد امیر نظام ۲۹ ذیحجه

نمره ۴۰

از طهران — بتبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله برحسب امر خیلی مؤکد همایونی جهت
سید هژبر علی و محمد صادق کرد خلخالی و اسفندیار خان و نصیر خان پسرهای احمد خان شاطرانلو و
قاتلین دوستعلی خان و بیوک خان و دو سه نفر اهل کرکاز دو حتماً بفرستید بگیرند و حکماً حبس فرموده
اطلاع دهید و مقرر است خواه با تقصیر خواه بی تقصیر انتظار احکام صبر کرده بعرض برسانید
امین السلطان ۲۹ ذیحجه

نمره ۲۴

از طهران — بساوجبلاغ

عمدة الامراء العظام سیف الدین خان زید مجده حسب الامر اطلاع دهید که نزاع سرباز با پسرهای حامد موصلی
چه بوده و بکجا انجامیده است و از برای چه نزاع کرده‌اند امین السلطان ۲۹ ذیحجه

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان مدظله العالی در باب نزاع سرباز و پسران
حمید موصلی امر و مقرر شده بود چند وقت است چاکر برای انضباط کار سرحدات و انجام
بعضی امورات ولایتی بمحالات آمده و در حین وقوع نزاع در ساوجبلاغ نبوده است ولی از قرار
مذکور دو نفر سرباز برای مطالبه هفت شاهی سهو حساب پیش پسر حمید رفته و بجهة همان هفت شاهی
کار به نزاع کشیده بود و از طرفین جمعیت بکمک رسیده در میانه سر و صورت دو نفر سرباز و
دو نفر خارجه جسته جسته زخم برداشته‌اند و برحسب حکم دار السلطنه آمده و مقرر شده بود که با حضور کارگزار

از طهران — شهر ذیحجة الحرام ماه بارس ئیل ۱۳۰۷ — به ساوجبلاغ

امور خارجه ساوجبلاغ و شهبندر دولت عثمانی و چند نفر دیگر مجلس تشکیل داده شود تحقیقات لازمه
بعمل آمد در ابتدای مجلس بواسطهٔ اینکه تقصیر خارجه‌ها ثابت شده است شهبندر عثمانی بخلاف
معمول از مجلس برخاسته بدون ختم عمل رفته بود در این دو سه روزه که خود چاکر بساوجبلاغ میرود
مجدداً مجلس منعقد و صورت ختم عمل را بعرض حضور مبارک میرساند و بعد از ختم عمل چند نفر ساوجبلاغی
کرد که بخارجه‌ها کمک کرده اند بسزای خودشان میرساند و اینکه خارجه‌ها شکایت کرده اند
که بعضی اموال از دکاکین آنها بغارت رفته بطور مسلم خلاف است فدوی سیف الدین ۲۸ ذیحجه

از طهران — نمره ۴۱ — به ساوجبلاغ

عمدة الامراء امیر نظام سیف الدین خان حسب الامر قاتل محمد علی و قنبر علی را که در ملک محمد آقای
ماش کشته شده اند گرفته حبس کرده زود اطلاع دهید که بعرض خاکپای مبارک برسد امین السلطان ۲۹ ذیحجه

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف آقای وزیر اعظم مدظله العالی درباب قتل محمد علی و قنبر علی
نامان لازمه تحقیقات بعمل آمده و از قراین چنین استنباط میشود که ماش وغیره مرتکب قتل آنها
شده اند و چون احتمال کلی میرود که رفقای آنها که ساکن دشت اهر ارومی هستند از قتل آنها
مطلع باشند تفصیل را بتبریز عرض کردم که مقرر شود آنها را در تبریز یا ساوجبلاغ حاضر نمایند که بعد از
تحقیق قرار عمل را داده تفصیل را بحضور مبارک معروض دارم فدوی سیف الدین ۵ محرم

شهر محرم الحرام

از طهران

تبریز

صانت

از طهران — شهر محرم الحرام ماه بارس ئیل ۱۳۰۸ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اقباله از سفارت روس موجب یادداشت
اظهار کرده اند که در خصوص عیال و اطفال باقدسر حالیف و اموراتی که آنها کارگذاران آذربایجان
سابقاً اظهار شده علاوه بر اینکه عیال باقدسر تبعیت روس برقرار است قیمومیت و کفالت صغار
باقدسر با اوست و اظهار است او در عمل صغار است کارگذاران آذربایجان اظهارات جنرال
قونسول را قبول ننموده اند و خواهش صدور حکم کرده اند مراتب از ثقة الملک استعلام شد جواب
نوشته است که قونسول روس وقتی باو نوشت که قریهٔ گورخانه در ساوجبلاغ متعلق بورثه
باقدسر است و خواهش رفع تعدی همسایه آنجا را نمود ثقة الملک در جواب قونسول نوشت که گورخانه
بعیال باقدسر انتقال یافته و مشار الیها رعیت ایران است قونسول مجدداً نوشت که رعیت ایران
همینکه عیال تبعه روس شد تبعه روس میشود باز ثقة الملک جواب نوشت که تا باقدسر حیات داشت
زنش تابع تبعیت او بود ولی همینکه او وفات کرد زن به تبعیت اصلی خود برمیگردد و بعد از آن
جنابعالی برطبق اظهار قونسول روس به ثقة الملک فرموده اند عیال باقدسر را تبعیت روس
بشناسد لهذا مصدع میشود که جنابعالی چه دلایلی در بقای تبعیت مشار الیها بروس بعد از فوت شوهر
دارید اعلام فرمائید جواب سفارت معلوم باشد قوام الدوله ۳ محرم

جواب

فرموده اید که ثقة الملک در جواب استعلامی که درباب عیال باقدسر حالیف از او فرموده
نوشته است که مخلص برطبق اظهار قونسول روس به ثقة الملک گفته ام که عیال باقدسر را تبعیت روس
بشناسند عرض خیانم مخلص هیچ چیزی به ثقة الملک نگفته ام و شاهد بس اینکه بعد از چند مکاتبه فیمابین

کارگذاری و جنرال قونسول گری بالاخره مخلص در جواب مراسله که جنرال قونسول روس مستقیماً
بمخلص نوشته بود بدستیاری خود ثقة الملک جواب این عبارت نوشته‌ام دستور العملی که در
اینخصوص از وزارت جلیله امور خارجه بکارگذاری رسیده است مشعر براین است که زنان ایرانی بعد از آنکه
از قید ازدواج شوهر خارج خود فارغ شد بحالت اصلی خود عودت نمود و در حمایت دولت
متبوعه آن شوهر باقی نمی‌ماند و مخصوصاً نوشته‌اند که در چندین موقع و محل این مطلب معمول شده
که بتصدیق سفارت دولت بهیه روس رسیده است در این صورت بهتر این است که آن دوست مکرم
این فقره را بسفارت رجوع نمایند و گر اگر اختلافی داشته باشد بمذاکره مابین وزارت جلیله خارجه و سفارت
سنیه دولت بهیه رفع شود این است عبارت جوابی که مخلص بجنرال قونسول روس نوشته‌ام و قرار
قراریکه ملاحظه خواهید فرمود مخلص تبعیت آن زن را بدولت روس با دستورالعملیات وزارت جلیله تصدیق
نکرده و حسم این را بمذاکره وزارت جلیله و سفارت روس محول کرده‌ام امیر نظام ۲۰ محرم

از طهران — ۴ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله بدیهی که جناب اجل عالی در فقره شاطر اوغلو
و قاتلین خود اینقدر کارا نزودی اصلاً ملاحظه ندارید همین تلگراف جنابعالی بعرض رسید مقرر شد اینکه
سعی کنید که زودتر این اشرار گرفتار شوند امین السلطان ۷ محرم

از طهران — ۵ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله بعرض خاکپای مبارک که دو
قریه از خالصجات ماکو را در بیست هزار تومان به اقبال السلطنه و بهلول پاشاخان فروخته‌اند معهذا

روزی

روزیکه بنای فروش تیولات بندگان حضرت مستطاب اشرف ارفع اقدس والا روحی فداه
شد حکم شد که ثلث آن باید بدیوان برسد باقی انعام حضرت مستطاب اقدس والا باشد حالا که این دو قریه
بیست هزار تومان فروش رفته است سایر قرا هم بهمین نمونه فروش خواهد رفت ثلث تمام قیمت آنها
از کل باید بدولت برسد و جزو فاضل حساب پارس ئیل آذربایجان منظر باید داده شود و محسوب شود
البته این فرمایش مطاع همایونی است در اینصورت منظر فاضل کتابچه از همین ثلث خواهد بود
و زیاده بر فاضل هرچه هست باید بدیوان برسد امین السلطان ۷ محرم

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله فرموده بودید بعرض
خاکپای مبارک رسیده است که دو قریه از خالصجات ماکو در بیست هزار تومان باقبال السلطنه
و بهلول پاشاخان فروخته شده عرض مینمایم که سه قریه هشت و نه املاک معروف بدهات قرا
قوینلو است که در بجوده ماکو واقع است ثانیاً بیست هزار تومان نیست و پانزده هزار تومان است
که فروخته شده و اگر خواسته باشند که از خود خوانین ماکو هم تحقیق نفرمایند تا محقق شود که زیاده بر
پانزده هزار تومان نبوده آنکه در باب ثلث تقدیمی فرمایش دیوان صحیح و مطاع است خود
حضرت اسعد امجد والا هم داشت شوکته نیز در این خیال هستند اما نخواه تا بحال دریافت نشده
و هر وقت دریافت بشود تقدیم خواهد شد و استدعای حضرت اسعد والا در خاکپای مبارک
این است که چون مخارج بنای عمارتشان زیاد شده و باز هم خیلی ناتمامی دارد فقط در این
یک معامله که ثلث آن پنجهزار تومان است دو هزار تومانش را تخفیف مرحمت فرمایند

از طهران — شهر محرم الحرام ۱۳۰۸ بارس ئیل — به تبریز

و سه هزار تومان تقدیم نمایند و در معاملات آتیه تمام یک ثلث را تقدیم خواهند نمود و اینکه
فرموده اند سایر دهات هم البته بهمین نمونه فروش خواهد رفت و ثلث تمام قیمت آنها که باید
بدیوان برسد از بابت فاضل پارس ئیل آذربایجان محسوب شود عرض مینماید که در صورت تخفیف
دو هزار تومان این بنده سه هزار تومان دیگر را از بابت فاضل قبول دارم و چون
سوای این قطعه ملکی که نخواهین کو مشتری شده حالا و بالفعل برای سایر املاک مشتری و خریداری
نیست و معلوم نیست که کی و چه وقت و چه مبلغ منتقل خواهد شد حواله عوض فاضل حساب
ثلث به ثلث تقدیمی که امر موهومی است تکلیف را بالکلی برای بنده دشوار خواهد کرد و بنده
از عهده قبول آن بر نمی آیم و چون مسلم است که ثلث سایر املاک حق دیوان است و
هر وقت بفروش برسد تقدیم خواهد شد با کمال الحاح استدعا مینمایم که در باب بقیه
فاضل حساب قراری بفرمایند که این بنده بتواند از عهده بر آید و ارباب حواله را
میندازد امیر نظام ۸ محرم

دستخط مبارک است

از طهران — ۱۳ — به تبریز

امیر نظام

از تفصیل شرارت اکراد خلخالی کشتن دوستعلیخان کرگانرودی و سه نفر دیگر را که ملک را
مفصلا چندی قبل شده کاملاً استحضار دارید مجدداً از قراریکه بعرض رسید سه نفر از دهات عمید السلطنه
پانصد و چهل تومان پول نقد کرگانرودی برده اند اکراد و تخته پول را برده اسباب ماهین را

کرده اند

از طهران — شهر محرم الحرام ۱۳۰۸ بارس ئیل — به تبریز

گرفته اند یک نفر فرار کرده دو نفر در نزد اکراد مفقود است گویا مقتول شده اند از این حرکت
مجدد اشرار یقین حاصل میشود که تقصیر با آنهاست در هر حال ظهور این درجه شرارت و اختلال
بهیچوجه من الوجوه جایز نیست البته بدون هیچگونه تعویق فوراً بمجرد زیارت این دستخط محصل معتمد مأمور
بفرستید نصیرخان و اسفندیارخان و فیض الله خان ایل بیگی و سرکرده اشرار و اکراد را
حتماً بگیرند بیاورند تبریز در مجلس دیوانخانه تبریز زنجیر و حبس کرده بعرض برسانید قرار رسیدگی
و تحقیقات لازمه هم خواهد شد اصلاً نباید میدان باینطور شرارت داد و ظهور این اختلالات
از شیوه بی حالی میرزا یوسف خان حاکم خلخال است اگرچه آنجا کوچک است اما بواسطه مجاورت با
گیلان و خمسه است و اکراد شریر آنجا نقطه مهمی است یک نفر مثل حاجی حسام الدوله از برای آنجا
لازم است که با عرضه و پخته و بانظم باشد آن سه نفر را بلا تأخیر گرفته حاکم خلخال را هم عوض کنید ۹ محرم

جواب دستخط مبارک

بخاکپای همایون اقدس اعلی روحنا فداه تصدق خاکپای جواهر آسای اقدس همایونش
شوم در باب منازعه فیمابین شاطرانلوهای خلخال و کسان عمید السلطنه بدون محابات
از خلخالیها بر وجه حقیقت عرض مینمایم که در این مقدمه سبقت بتعدی از کسان عمید السلطنه
بوده که بدواً دست اندازی بمال یکی از شاطرانلوها کرده و بهمین جهة منازعه فیمابین آنها
واقع شده و در بین منازعه دوستعلیخان کرگانرودی و سه نفر دیگر از آنطرف و یک مرد
و یک زن از اینطرف کشته شده مفسدها چون نصیرخان و اسفندیارخان که رئیس طایفه
شاطرانلو هستند بشرارت در این مقدمه اقدامی کرده و باعث قتل دوستعلیخان شده اند

از طهران — شهر محرم الحرام ۱۳۰۸ [illegible] — بتبریز

همان روز که این خبر رسید نور الدین میرزا پیشخدمت سرکاری را با احکام موکده برای گرفتاری شاطرانلوها و آوردن آنها بدار السلطنه بخلخال فرستاده ایم مشارالیه نیز بیوک خان برادر اسفندیار خان و لشکر خان عموی نصیر خان و محمد قلیخان عموزاده آنها و نبی علی و صادق نامان و چند نفر دیگر از آنها را گرفته زنجیر کرده و چون نصیر خان و اسفندیار خان فرار کرده اند بنور الدین میرزا تلگراف شد که عجالتاً این چند نفر را که گرفتار شده اند محبوساً بدار السلطنه بفرستید و برای گرفتاری نصیر خان و اسفندیار خان نیز اقدامات لازمه بعمل آمده و در هر جا باشند باقبال شاهنشاه روحنا فداه گرفتار خواهند شد سرهم رفته باوجود سبقت کسان عمید السلطنه بربا اعتدال هیچ نوع حمایت از شاطرانلوها نشده بعد از گرفتاری نصیر خان و اسفندیار خان هر نوع حکمی در تنبیه و سیاست آنها بفرمایند مجری خواهد شد و در این ضمن بجهة اطلاع خاطر مبارک عرض مینمایم که چند روز قبل طایفه تکاک که مردمان وحشی جراری هستند نسبت بباقر خان سرتیپ رئیس خودشان بی احترامی کرده بودند و چون تنبیه آنها لازم بود بموجب دستور العمل که بجناب حاجی حسام الدوله داده شده بود یک فوج سرباز و قدر پانزده نفر سوار بریاست خود باقر خان سرتیپ فرستاده اطراف آنها را محاصره کردند و چون طایفه مزبوره خود را مستاصل دیدند تسلیم گردیده و از در التجا بر آمده تمر آقای رئیس و سایر کدخدایان آنها خود را ملتجی بچادر باقر خان سرتیپ نموده اند و بتقصیر خود اعتراف کرده اند لهذا بجناب حاجی حسام الدوله تلگراف شد که این دفعه نیز از تقصیر آنها نظر نماید و اما تمر آقای رئیس آنها را که باعث آن جسارت بود معزول کرده رئیس دیگر برای آنها معین نماید و چون این امر از اهمیت بنحو با اقدامات لازمه و اهتمامات جناب حاجی

قوام الدوله

از طهران — شهر محرم الحرام ۱۳۰۸ [illegible] — بتبریز

حاجی حسام الدوله بخوبی بروز و رفع شد اگر نسبت باو اظهار مرحمتی بفرمایند سزاوار است چاکر جان نثار

حسنعلی ۱۳ محرم

از طهران — نمره ۱۵ — بتبریز

خدمت جناب جلالتماب اجل عالی آقای امیر نظام دام اجلاله از سفارت کبرای عثمانی نوشته اند که عشیرت عروسان ایران این روزها در حدود خیمه نشین شده و در فیت بعضی تخطیات از آنها بروز و خانواده شیخ عالمه جلالی و حیدرانلو در سرحد ظهور کند که باز اسباب زحمت اولیای دولت گردد لهذا زحمت افزا است که قدغن اکید فرمایند حفظ زمام عشیرت مزبور را نموده از دست نداده نگذارند از آنها امری که خلاف امنیت حدود باشد سر بزند و غایله برخیزد و سبب رفتن آنها را بحدود اطلاع بدهند که آیا بجهة ییلاق رفته اند و بیشتر هم خواهند گذشت و یا سبب دیگر دارد قوام الدوله ۱۴ محرم

دستخط مبارک است

از سلطنت آباد — نمره ۱۶ — بتبریز

بولیعهد

انشاءالله احوال شما خوب است این روزها مشغول چه هستید البته در دهه عاشورا مشغول تعزیه داری بوده اید در شهر روز عاشورا هم از قراری که بعرض رسیده است دسته جات خیلی منظم و بقاعده بوده است الحمد لله امورات آذربایجان حقیقتاً بسیار خوب و منظم است و از خدمات شما و امیر نظام نهایت رضامندی را داریم فقره اکراد خلخال که در سرحد است طوالش گیلان هم هرزگی کرده آدم کشته اند البته شنیده است باید بهمه این اشرار مخصوص خوانین آنها شر اسفندیار خان

از سلطنت آباد — شهر محرم الحرام ۱۳۰۸ بارس ئیل — به تبریز

نصیرخان غیره را باید بگیرند در تبریز حبس بکنند تا رسیدگی شود البته تقصیر هر دو طرف است
اما کردهای خلخال نیز هرزه‌گی کرده‌اند و دوست علیخان صاحب منصب سواره طالش کشته
شده است اینکه میرزا یوسف خان پسر امین لشکر چه بود که محبت کرده حاکم خلخال کرده اند پسر
با عرضه با معنی است البته او را انجناب امیرنظام بگوئید عوض کرده یک نفر حاکم درست صحیح مقتدر
با عرضه در خلخال بگذارند که هم رعیت داری و درست رفتار باشد هم قابلیت و عرضه داشته باشد
الا امروز هر حاکمی که بخلخال فرستاده شده است تماماً بد و بامعنی بوده نمیدانم این خلخال چرا اینقدر
بدبخت شده است ۱۴ محرم

جواب دستخط مبارک

قربان خاکپای جواهر آسای مبارکت گردم از زیارت دستخط مبارک ملوکانه و توجه خاطر خطیر
اقدس نسبت باین غلام فدوی بر مراتب سرافرازی و افتخار افزود و چون شکر مراحم
روز افزون شاهنشاه ولی‌نعمت از قوه این غلام خارج است از حق تعالی مسئلت مینمایم
که جان ناقابل این غلام را وقایه ذات اقدس و تصدق فرق مقدس شاهنشاه روحنا فداه نماید احوال
این چاکر از تصدق سر مبارک خوب است و در ایام عاشورا بلوازم تعزیه داری جناب خامس
آل عبا سلام الله علیه و دعاگوئی وجود مبارک مشغول بود و همانطور که بعرض خاکپای اقدس رسیده
در روز عاشورا که دارالسلطنه نمونه از محشر است با تنظیماتی که قرار داده بودیم دسته جات
محلات با کمال نظم گذشته بهیچوجه بی‌نظمی و خلاف قاعده واقع نشده و از اینکه خدمات
این غلام و اهتمامات امیرنظام در انتظامات مملکت آذربایجان در خاکپای اقدس موقع قبول

و امتحان

از طهران — شهر محرم الحرام ۱۳۰۸ بارس ئیل — به تبریز

و امتحان یافته بر مراتب سرافرازی و افتخار این غلام و امیرنظام افزود و علاوه بر تشکرات
که از مرحمت‌های مخصوصه و توجهات مبذوله شاهنشاه روحنا فداه دارد شکر این مرحمت را هم
لازم میدانم که شرح امیرنظام شخص مجرب کافی دولتخواه با اشتهائی را به پیشکاری این غلام
مأمور فرموده‌اند که بیمن شاهنشاه روحنا فداه با وجود غلبه پیری و شکستگی دقیقه از کارها غافل نیست
و شب و روز مشغول خدمت است تفصیل حاضر کردن نصیرخان و اسفندیارخان و سایر شاطرانلو
و منازعه واقعه فی مابین اینها و خوانین طالش را چند ساعت قبل جناب امیرنظام بجناب اشرف
وزیر اعظم تلگراف کرده و اگرچه طالش‌ها و شاطرانلوها در نزد این غلام در حکم واحد اند و ابدا تفاوتی
در بین اینها ملحوظ نخواهد بود اما آنچه اجمالاً به تحقیق پیوست اسفندیارخان و نصیرخان در هیچ یک از این
منازعات حاضر نبوده‌اند و اگرچه شاطرانلوها جسارت کرده دوست علیخان را بقتل رسانده
اند اما خوانین طالش تلافی را از حد اعتدال گذرانده‌اند چند نفر از شاطرانلوها را مقتول و جمعی را
گرفتار و مال و حال اینها را بالکلی نهب و غارت کرده‌اند تا طرفین حاضر شده با کمال دقت رسیدگی
و حقیقت امر بخاکپای اقدس عرض شود در باب خلخال و حکومت میرزا یوسف خان عرض
جسارت میشود که بدبختی خلخالیها در انتخاب حکام اینها از بدذاتی خود اهالی خلخال است که
غالباً مردمان مفسد و جعال و کاغذساز ند و تحقیق رسید که آن عریضه جاتی را که مبنی بر شکایت
از عزیزالله میرزا و حاجی صدرالدوله عرض کرده بودند و بانطورها باعث تغیر خاطر مبارک
شده بکلی مجعول و بی‌اصل بود و چون بعد از تحقیقات کامل چند نفر از این مفسدین و کاغذسازها را
معلوم کرده مأمور مخصوص فرستاده‌ام که اینها را به تبریز بیاورند و در اینجا محبوس خواهند بود

و باقبال شاهنشاه روحنا فداه ولایت خلخال نیز مثل سایر ولایات آذربایجان از بخجی
بیرون خواهد آمد حکومت میرزا یوسف خان در خلخال بملاحظه رعایت امین لشکر و علاقه
جاتی که در خلخال دارند بود و اگرچه جوان است و تابحال بدرفتاری نکرده و در این غایله فیمابین
شاطرانلوها و طالش ها تقصیری ندارد مع هذا با اجرای امر مقدس همایونی در اواخر سال
که عمل مالیات آنجا پرداخته شود او را معاف داشته حاکم دیگر که وسیله خوش بخجی خلخال
تواند بود بآنجا فرستاده خواهد شد غلام خانه زاد مظفرالدین ۱۶ محرم

از طهران — نمره ۱۷ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم عالی امیر نظام دام اقباله از مضمون تلگراف جنابعالی
در باب عیال باقده سرحلایف اطلاع حاصل کردید املاکی که حالا در دست عیال مزبوره است
مال خود ضعیفه و یا مال موروثی اولاد باقده سر است و آیا این صغار قیم غیر از مادر خود دارند یا
قیم آنها مادر شان است و تکلیف در باره املاک مزبور و عیال باقده سر چه خواهد بود رای خود را
اعلام فرمایید بعرض برسد و جواب سفارت نوشته شود قوام الدوله ۱۰ محرم

جواب

در جواب تلگرافی که در باب املاک عیال باقده سرحلایوف مرقوم فرموده اید عرض مینمایم
که املاک منحصر بچهار دانگ قریه مشهور به کورخانه است که از ورثه ابراهیم آقای دزیاز
ساوجبلاغی در مقابل چهارصد و پنجاه تومان بعیال باقده سرحلایوف اشتقال یافته است
و در اشتقال نامچه قید و قرار شده است که هر وقت یکی از اهل این ولایت پول او را رد کنند

اعلام بکنند

چهار دانگ مزبور را فوراً باو منتقل نماید این ملک حالتش این است و دخلی بباقده سر ندارد
حالا عیال باقده سر موافق قرارداد اشتقال نامچه پول خود را باید بگیرد و چهار دانگ را واگذار
نماید قیم صغار باقده سرحلایوف نیز مادر آنها و ارشق نام تبعه روس پسر خواجه ارزمان معروف
متوفی ناظر آنها است امیر نظام ۲۱ محرم

از طهران — نمره ۱۸ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اقباله حسب الامر زحمت میدهد قرار بود
حاکم خلخال را تغییر دهید مقصرین را احضار بگیرید قاتلین طولاش را بلامهلت بگیرید نصیر خان و اسفندیار
خان فیض الله خان را احضار فرموده اطلاع دهید بعرض برسد میفرمایند چه شد چه اقدام کرده اید
نتیجه چه شده است زود اطلاع دهید بعرض برسد امین السلطان ۱۵ محرم

جواب

خدمت جناب مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله العالی تقصیر
حاضر کردن نصیر خان و اسفندیار خان و سایر شاطرانلوها را دو روز قبل شرح عرض
کرده ام البته بنظر شریف جناب مستطاب عالی رسیده است امیر نظام ۱۶ محرم

از طهران — نمره ۱۹ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اقباله تلگراف جنابعالی درباره تخفیف در
پنجهزار تومان ثلث قیمت خالصه ماکو بعرض حضور مهر ظهور مبارک همایون ملوکانه روحنا فداه
رسید دستخط مبارک اینطور شرف صدور یافت (اولاً آنچه از بابت ثلث فروش املاک

میشود بعینها عوض فاضل آذربایجان داده میشود نمیخواهیم بخزانه طهران برسد ثانیاً خود ثلث تحقیق است
دیگر ثلث چیزی نیست که قابل تقسیم باشد ثلث را بردارید عوض فاضل حساب قبض بدهید
در اینصورت پنجهزار تومان از بابت فاضل حساب باید قبض ارسال دارید که بعرض برسد امین السلطان

۱۵ محرم

از طهران — نمره ۱۳ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اقباله بواسطه ظهور مرض وبا در عراق عرب و مکه و جده وغیره مسافرت الصفحات هنوز محض حفظ النفوس عباد الله شدیداً ممنوع و قدغن است امین السلطان ۱۷ محرم

از طهران — نمره ۲۴ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اقباله عریضه تلگرافی جنابعالی در باب فقره شاطرانلوها و گرفتاری بیگوخان و شکرخان و محمد قلیخان و سبزعلی و صادق وغیره و مسئله شرارت شکاکها و غیره آنها بعرض خاکپای مبارک رسید اکیداً مقرر فرمودند آنچه از شاطرانلوها را گرفته اند البته در تبریز همه را حبس نمایند امیر مفسد که نصیرخان و آقا سقینه خان هستند آنها را هم حکماً بگیرند حبس کنند تا بعد از گرفتاری همه حکمی که لازم است بشود در باب اقداماتی که در فقره شکاک فرموده اید خیلی زیاد در حضور مبارک مستحسن افتاده تجدید است کامله و اظهار رضامندی از تمام اقدامات جنابعالی فوق التصور فرمودند امین السلطان ۱۷ محرم

از طهران — نمره ۲۶ — تبریز

فوریست

خدمت جناب جلالتمآب اجل عالی آقای امیر نظام دام اقباله از سفارت کبرای عثمانی نوشته اند که طایفه عشیرتین جلالی و حیدرانلو بواسطه مأمورین طرفین حتی الامکان بدرجه تسویه رسیده بود لیکن باز این روزها از قرار اظهار والی ولایت وان آدمهای اقبال السلطنه مسلحاً و مخصوصاً تجاوز حدود کرده از اراضی قره اکوشالیان و آبجاج و کرتش مقدار ده هزار تبه علف چیده و حمل نمود بردند و اینفقره بلاشک موجب حدوث غائله جدیده در سرحد خواهد بود و نیز نوشته اند بر حسب اشعار تلگرافی ولایت وان از عشیرت عروسانلو از قبیله سوریان عثمان عبدو آزاد آقا و مهاجی شاهین چند نفر سواره در چهارم محرم بخیمه های قریه نوسار علیا که واقع در ناحیه انجای نام محمرات است شبانه هجوم برده امثال انجار البسته صد راس اغنام غصب و غارت نموده اند چنانکه معلوم خاطر شریف جنابعالی است وقوع انجالات از طرف عشایر سرحدیه هنوز رفع غائله سابقه معلوم نشده چقدر مایه اختلال حدود میتواند بشود البته احکام اکیده لازمه بگو ماکو صادر و ارسال خواهند فرمود که در صورت وقوع انجالات از طرف عشایر ایران ابقاء مع و جلوگیری از آنها برآمده طوری مراقب باشند که مایه حدوث غائله جدیده در سرحد نشود تا با سفارت کبری قراری که ملتزم قطع گفتگو و اصلاح حال عشایر و نظم سرحدات است باشد بعمل آید
قوام الدوله ۱۹ محرم

جواب

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم سرکار قوام الدوله وزیر امور خارجه دام اجلاله العالی در دو فقره اظهار سفارت کبری نسبت بتجاوز طایفه جلالی و چیدن ده هزار تبه علف از اراضی

قراداغ کورشالیان وغیره وتجاوز عشیرت عروسانلو وآوردن صد راس اغنام از قریهٔ نوسار علیا واقعه در اباقا در همین ساعت باقبال السلطنه تلگراف کرده سقم وصحت این فقره را سؤال کردم ومؤکداً نوشتم که اگر واقعیت دارد وتجاوزین اشپه نموده آوردن ده هزار بند علف را منع وگوسفندها را گرفته رد نماید واگر واقعیت ندارد یا اوله و نتیجه بنویسد هر نوع جواب برسد ثانیاً خدمت جناب جلالتماب عالی عرض خواهد شد امیر نظام

۲۰ محرم

از طهران ۲۷ تبریز

خدمت جناب جلالتماب اجل عالی آقای امیر نظام دام اجلاله از سفارت کبرای عثمانیه بطوریکه اشعار ولایت موصل وتلگرافنامه بابعالی نوشته اند عشیرت کلوکه تابع رواندوز است عازم کوهستان بوده اند که از عشیرت برده سور ایران جمعی در وقت عبور نامان با عونه خودشان بر آنها هجوم برده یکنفرشان را مقتول وسیصد راس اغنام وچند راس گاو ومادیان وگاومیش آنها را بغارت برده بقدر پنجاه راس اغنام ومادیان آنها را نیز جراحت رسانده اند لهذا زحمت افزا است که قدغن فرمایند تحقیقات لازمه بعمل آورده موجبات از امیر نظام اجرا وازتفصیل ونتیجه زودتر بوزارت امور خارجه اطلاع بدهند که جواب سفارت سنیهٔ ایشان داده شود قوام الدوله ۱۹ محرم

از طهران ۳۳ تبریز

خدمت جناب جلالتماب اجل اکرم عالی امیر نظام دام اجلاله مبلغ دویست تومان فقط

پیشکش

پیشکش مولود مسعود بندگان اعلیحضرت اقدس همایون شاهنشاهی ارواحنا فداه است که باید موافق معمول همه ساله بخزانه عاید شود مقرر فرمائید وجه مزبور را عاجلاً حواله نمایند که بخزانه برسد بمصارف مقرره برسانند امین الملک سلخ محرم

جواب

خدمت جناب جلالتماب اجل عالی آقای امین الملک دام اجلاله دویست تومان پیشکشی مولود مسعود همایونی روحنا فداه بابت آتیه برات تجار ارسال خدمت خواهد شد

امیر نظام ۲ صفر

از طهران ۳۶ تبریز

امیرالامراء العظام معزالملک میرزا رفیع مباشر گمرک ساوجبلاغ با جمعی ست بباغ لارشاق وکیل التجاره روس رفته اجاره دارا وراز ده هزار زیاد نموده است تعدیات زیاد نموده همه از او شاکی هستند البته قرار تادیب او را بدهید یا عوض کنید که سد باب شکایت مردم بشود ونتیجه هم بعرض برسد امین السلطان ۲۵ محرم

از طهران ۴۱ تبریز

خدمت جناب جلالتماب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اجلاله بعرض رسید در مرز رعایای کلیمین قریه با رعایای عربان نزاع کرده از رعایای کلیمین قریه یکنفر مقتول ودیگری مجروح مشرف بموت بوده مقرر شد تمام تکلیف وقاتلین را دستگیر نموده اطلاع دهید حکم آن بشود امین السلطان ۲۹ محرم

از طهران ۴۲ تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اجلاله بعرض خاکپای مبارک رسید
که سوارهای محمد پاپر از خاک عثمانی بسرا او به بایز پر کاک اته آمده گله گوسفند او را نهب کرده
بایز آقا و پروت آقا و سولود آقا جمعیت انها نیز برای استرداد اغنام تعاقب رفته در بنای [illegible]
پروت آقای کاک عمر از آقایان سکور و سولود آقا و یکی دیگر را کسان محمد پاپر مقتول نموده اند
و خود کاک اته هم با جمعیت انها را تعقیب کرده در محاربه خود کاک اته آقا با محمد پاپر بایزید آقا پسر
کاک اته آقا و چند نفر از آقایان سکور کشته شده دستخط انجم نقط مبارک شرف صدور یافته که کیفیت
نزاع اکراد از جناب اجل عالی استفسار شود که چرا اسباب نزاع در سرحد میشود سبب [illegible]
و کیفیت نزاع را بالاطراف جنابعالی سریعاً تحقیق فرموده اطلاع دهند که بعرض برسد حسب الامر [illegible]
که فوراً اقدام فرمائید امین السلطان ۵ محرم

جواب

جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله آنچه از آمدن سوارهای
محمد پاپر از خاک عثمانی بسرا و به بایز پر کاک اته و بردن گوسفند و کشته شدن پروت آقای
کاک عمر و تعاقب کردن کاک اته انها را و کشته شدن خود کاک اته و چند نفر دیگر از آقایان
سکور عرض کرده اند همگی بی اصل است و واقعیت ندارد و چون در اینجا نیز این حرفها گفته
شد صدق و کذب آن را تلگرافاً از سیف الدین خان سئوال کردم عبارت جوابی که از او
رسیده است این است از قرار کاغذ کاک اته آقا اخبار افواهی اصل نداشته خاطر مبارک از این بابت
و زنه آسوده باشد این است عبارت تلگراف سیف الدین خان و این بنده نیز معروض میدارم که خاطر

اولیای

اولیای دولت آسوده باشد آنچه عرض شده بی اصل است و واقعیت ندارد امیر نظام ۲۰ صفر

شهر محرم

از طهران — ۳ — به مراغه

نواب امیر والا شاهزاده امام قلی میرزا نوشته اند که یک فرسخی شهر آدمهای شهدی [illegible] تاجر و حاجی
مهدی بزاز را برهنه کرده اسباب انها را برده اند حسب الامر الاقدس الاعلی باید مقصرین را گرفته تنبیه نموده
اطلاع دهید که بعرض برسد امین السلطان ۷ محرم

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی در مسئله مختصر اموال
که آدمهای حاجی مهدی بزاز و شهدی [illegible] برقت رفته مقرر فرموده اند که مقصرین را دستگیر
شوند مدتی است که مامورین جدید بجستجوی آنها فرستاده ام امیدوار است که بزودی دستگیر و بسزا برسند
این فقره از ایلات و عشایری که از ییلاق مراجعت نموده اند بظهور رسیده چنانچه سابقاً
بعضی اشیاء میرزا رحمت الله نام را برده بودند غرامت آن تماماً گرفته شده و وجه صاحب مال
عاید شده فدوی امام قلی ۱۳ محرم

از طهران — ۳۹ — به مراغه

نواب اشرف والا شاهزاده امامقلی میرزا حکمران دام مجده بعرض رسید که سوار حیدر خان گورانلو
در خاک هشترود راه عبور مردم را مسدود کرده تردد ممکن نیست مقرر است که این باب نظمیه چه جزا ست
البته از حیدر خان مواخذه شدید نموده قرار آسوده گی مردم و انتظام راه را داده اطلاع بدهید امین السلطان

از طهران — شهر محرم الحرام ۱۳۰۸ — به ساوجبلاغ

۲۰

از طهران

به ساوجبلاغ

عمدة الامراء العظام سیف الدین خان حاکم ساوجبلاغ بعرض رسید که پنج راس یابو و دو بار برنج و چهل تومان نقد محمد امین نام را در خاک عثمانی نگاه داشته اند که سی و هشت مال با بار تبعه عثمانی را هم در خاک ایران رسول آقا ضبط کرده رد کنند مال ها را بر ... مقرر شد که تفصیل هر چه هست اگر باری یا مال ضبط کرده اند رد کنند که آنها گروکشی ننمایند و همچنین سعید نام از اهل شاه ویردی با سلطان نام کشمکش نموده طپانچه سعید غفلتاً زده سلطان مقتول شده در پهلوی عطا بلاغی نعش مقتولی را که زخم خنجر بوده پیدا کرده اند قاتل معلوم نیست مقرر فرمودید بجهت ارجوع بشرع و قاتل را البته معلوم و دستگیر نموده اطلاع دهید امین السلطان

جواب

عرض جواب حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف آقای وزیر اعظم رسول آقا پسر سوار آقای منگور چند راس مال زودی ها را بعنوان گرو نگاه داشته بود محمد باپیر آقا هم که رئیس عشیره زودی بعضی اموال ساوجبلاغی ها را گرو کرده بود چون سابقه گروکشی از منگورها شده بود مامور مخصوص فرستادم که کاک حمه آقا رئیس منگور اموال زودی را استرداد داشته اموال ساوجبلاغی را پس بگیرد شاید بعضی از اموال ساوجبلاغی ها را پس گرفته و برای باقی ملتزم شده که بزودی عاید دارد فقره قتل سلطان آقا برادرزاده حاجی آقا بیک سرهنگ سواره مکری که بخطا بدست ملا سعید نام ساکن شاه کلدی مقتول شده بتصدیق حاجی سید عبدالکریم که در این صفحات طرف قبول عامه است که قصد قتل نبوده قطع شده است فقره مقتول آتا بلاغی را چاکر نشنیده بود و بمحض زیارت حکم تلگراف مامور بجهت تحقیق فرستاده و مجدداً اطلاع مطلب را معروض میدارد سیف الدین ۴ صفر

از طهران

از طهران — سلخ محرم الحرام ۱۳۰۸ — به ساوجبلاغ

۴۳

از طهران

به ساوجبلاغ

عمدة الامراء العظام سیف الدین خان حاکم ... بعرض رسید که بجهت یک گله اغنامی که سوار ... محمد باپیر از خاک عثمانی بسر او و به بایزید پسر کاک حمه آقا آمده نهب کرده مابین آنها منازعه شده و پسر قادر آقای کاک عمر از آقایان منگور و مولود آقا ... محمد باپیر مقتول نموده اند کاک حمه آقا نیز به گلوله ... آقا با محمد باپیر بایز آقا و چند نفر از آقایان منگور هم مقتول شده اند امر شد که ... حادثه ... یافت که سر ... سبب و دلیل کیفیت نزاع را تحقیقات صحیح نموده حقیقت را بالاطراف و جمع ... اطلاع دهید بعرض برسد امین السلطان سلخ محرم

جواب

عرض جواب حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف آقای وزیر اعظم مدظله العالی حکم مطاع تلگرافی در فقره نزاع منگور و زودی زیارت شد تفصیل این است که محمد باپیر آقا مجدداً با ایل زودی و جمعی دیگر از عشایر عثمانی بسمت وزنه آمده بود و چاکر جمعی از منگورها را بجهت نگاهداری وزنه فرستاده بود عشایر عثمانی بعد از آنکه دانسته بودند که بتصرف وزنه قادر نشدند از قرار کاغذ کاک حمه آقا پانزده نفر سوار فرستاده بودند چند راس گوسفند از حوالی وزنه برده و جمعی تفنگچی پیاده در کمین گذاشته بودند رسول آقا پسر بزرگ کاک حمه آقا در قراول بوده با چند نفر سوار آنها را تعاقب کرده و بواسطه صغر و غرور جوانی بطور بی احتیاط به کمین گاه نزدیک شده تفنگچی ها که در کمین بوده اند شلیک کرده او و مولود آقا را کشته و سه نفر دیگر را هم مجروح کرده بودند چاکر بمحض شنیدن این خبر نوشتم کاک حمه آقا با بقیه جمعیت منگور بجهت اخذ انتقام و تبعید عشایر عثمانی بوزنه رفته و کلیه جمعیت سرحدات ...

از طهران — شهر محرم و صفر پارس ئیل ۱۳۰۸ — بساوجبلاغ

را بهراهی و مامور نموده جمعیت کمی را هم خبر کردم که در وقت ضرورت حاضر باشند و بعض

اینکه منکورها و جمعیت کلی از سردشت بوزنه رسیده و خبر جمعیت ایشان انتشار یافته بود محمد آقا باپیر

و عشایر عثمانی بطور فرار حوالی وزنه را خالی گذاشته و بداخله خاک عثمانی رفته اند نزاع ثانوی در قتور

بایزید آقا و جمعی از آقایان منکور افواهی بوده و ابداً صورت وقوع ندارد چاکر هم قدغن کرده ام

که کسی از عشایر دولت علیه بخاک عثمانی تخطی نکنند تا بهر طور امر و مقرر گردد اطاعت نماید سیف الدین

۷ صفر

شهر صفر المظفر

صورت دستخط مبارک است

از طهران — نمره ۱ — بتبریز

امیر نظام در روزنامه ساوجبلاغ دیدم اکراد سرحد عثمانی با کاک الله آقای منکور و غیره جنگ و

نزاع کرده اند کیفیت چه چیز است بعرض برسان و طوری بکنید که در سرحدات کردستان جنگ و

نزاع مرتفع بشود وجه چه بوده است البته تماماً بنویسید غره شهر صفر

جواب

عرض جواب بخاکپای همایون اقدس اعلی روحنا فداه تصدق خاکپای جواهرآسای اقدس

همایونت شوم انچه در روزنامه ساوجبلاغ بنظر مبارک رسیده که اکراد سرحدی عثمانی با کاک الله آقای

منکور و غیره جنگ و نزاع کرده اند همانطور که دیروز در جواب تلگراف جناب مستطاب اجل

وزیر اعظم نوشته شده بخاکپای مبارک نیز عرض مینماید که در اینجا نیز این خبرها افواهاً مذکور شد

اما بعد از

از طهران — شهر صفر المظفر پارس ئیل ۱۳۰۸ — بتبریز

اما بعد از تحقیق لازمه و از تلگرافی که از سیف الدین خان رسید معلوم و محقق شد که آن خبرها

محض شهرت بوده و بهیچ وجه واقعیت نداشت مطمئناً بخاکپای اقدس روحنا فداه عرض مینمایم

که هیچ نوع اختلافی در این سرحدات نیست و مخصوصاً طایفه منکور در مقام کمال اطاعت و انقیادند

و اگر خبری باشد البته بدون تأخیر بعرض خاکپای اقدس خواهد رسید چاکر جان نثار

۳ صفر

از طهران — نمره ۲ — بتبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اجلاله بعرض رسید که از گوگان و

اطراف آن همه روزه زوار زیاد بزیارت عتبات عالیات میروند از داخله و خارجه دستخط

انجم نقط مبارک شرف صدور یافت از جناب جلالتمآب استفسار شود که نگفته است از طرف آذربایجان

زوار بعتبات بروند مگر آنکه امر و مقرر شد که بسخت قدغن نمائید که ابداً زوار نروند اینها که

رفته اند زود مراجعت بنمایند و مراتب را اطلاع دهید امین السلطان ۳ صفر

جواب

خدمت جناب مستطاب اجل اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله العالی موجب احکام

سابقه قدغن اکید شده است که از اهل آذربایجان بزیارت عتبات عالیات نروند در این

دو سال هم کسی نرفته چند روز قبل هم که بجوابش جمعی از جناب مستطاب اشرف استعلام کرده

بودم که آیا ممانعت زوار که کان باقی است و یا مرتفع شده و جواباً مرقوم فرموده بودند

حکم ممانعت باقی است و مرقوم فرموده بودید که احدی اجازه رفتن بعتبات ندارد

باکمال تأکید اعلام عمومی شده که احدی نرود و بهیچ واسطه اشخاصی که طالب رفتن بودند
عزیمت خود را بکلی موقوف کرده نرفتند و اینکه عرض شده است از گوگان و اطراف آنجا
همه روزه زوار بزیارت عتبات میروند اطلاعاً عرض مینمایم که چند روز قبل جمعی از قراباغ
تبعه روسی آمده از این راه بعتبات رفتند و چون ممانعت آنها تکلیف نبود لزوماً بجنرال
قونسول روس شرحاً نوشته ام که آمدن زوار تبعه خودشان را از اینراه منع نمایند و مطمئناً
عرض مینمایم که از اهالی آذربایجان کسی که اسماً و رسماً معلوم باشد بزیارت عتبات نرفته
و چون محتمل است که چند نفری مخفیاً بمتابعت زوارهای قراباغی رفته باشند بمامورین
سرحد کرمانشاهان حکم تلگرافی صادر بفرمائید که بدقت رسیدگی کرده اگر از اهالی آذربایجان
بمتابعت زوارهای قراباغی عازم عتبات شده باشند حتماً آنها را مراجعت بدهند امیر نظام

۴ صفر

از طهران — ۴ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله بعرض رسید در مرند خرمن یونجه
دو نفر توپچی را آتش زده اند علی حسین نام مرتکب در مجلس تحقیق با قداره یکنفر را اشکم پاره کرده
و یکنفر دیگر را هم بگردنش زده کشته فرار نماید امروز مقرر شد سریعاً مرتکبین را دستگیر کرده
اطلاع دهید امین السلطان ۳ صفر

از طهران — ۵ — بساوجبلاغ مکری

عمدة الامراء العظام سیف الدین خان حاکم بعرض رسید در اطراف شهر ساوجبلاغ و اطراف [illegible]

مردم

مردم را بدشمنی آتش میزنند از سوء حرکات میرزا تقی مباشر مالیات اهالی شکایت دارند
مقرر است اینگونه باطغیان را رفع نمائید مردم آسوده باشند البته امین السلطان ۶ صفر

جواب

عرض جواب بحضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف آقای وزیر اعظم مدظله العالی
در باب شکایت اهالی از حرکات میرزا تقی مباشر مالیات چاکر خود آقا برای اینکه در
حضور مبارک اظهار حق گذاری و بیطرفی بکنم و امر آب احقاق حق حضرت اجل اکرم امیر نظام مطلع
در همه جا معلوم و محقق است مستدعی است مقرر شود هر کس شکایتی از میرزا تقی و غیره دارد
تبریز عارض شود تا رسیدگی و احقاق حق بعمل آید و اجباراً تا همین قدر عرض میکنم که اغلب اهالی
این ولایت بواسطه وحشی گری که دارند بدادن مالیات عادت نکرده اند و چون چنین خیال
میکنند که مالیات را میرزا تقی برای خود میگیرد مقصودشان از اظهار شکایت فقط ندادن
مالیات است و الا اگر چاکر دیده است که میرزا تقی بادنی رعیتی تعدی کرده فوراً او را تنبیه و اخراج
بلد میکردم سیف الدین ۹ صفر

از طهران — ۶ — بمراغه

نواب اشرف والا امام قلی میرزا حکمران دام مجده بعرض رسید میرحسین نام دختر سیده را
مجبوراً اسیر کرده محبوس است شرعاً قرار مجازات داده قطع گفتگو کنید امین السلطان ۳ صفر

جواب

عرض جواب حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم

مدظله العالی در مسئله سید حسین نام که از اهل کجارت دختره سید را انموده بود و مقرر فرموده بودند که عقد شرعی جاری شود چون نسبت به ودمان جلیله بود سیات او ... ذات ... چه کامل ... داشت در پنج تومان فروخته با در داد سید را هم از مراغه نفی نمود فدوی امام متقی ۱۱ صفر

از طهران — ۷ — به میانج

نواب محمد علی میرزا حاکم دام مجده بعرض رسید شیخ الاسلام و جمعی از رعایای صومعه از تعدی میرآقا نام درامام زاده تب شده مقرر شد قرار آسوده گی انها و رفع تعدی را بدهید امین السلطان ۳ صفر

از طهران — ۸ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله بعرض رسید علی حسین نام در مرند با قمه شکم یکنفر را پاره کرده و یکی را هم بکرزنش زده کشته است مقرر شد حکماً بدون فوت وقت این مرتکب را گرفته بزودی اطلاع بدهند بعرض برسد امین السلطان ۳ صفر

از طهران — ۱۲ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم عالی آقای امیر نظام دام اقباله در باب دیات مقتولین حیدرانلو از سفارت کبرای عثمانی جواباً نوشته اند که چون تجاوز از طرف اهالی ایران شده و تعدیات و تجهیز اتباعات اگر فرضاً در مقام مدافعه از اهالی کسی مقتول و مجروح شده باشد حق دیات نخواهد داشت و در مطالبه دیات مقتولین حیدرانلو مجدداً اصرار کرده اند در اینخصوصیات سابقاً هم بجناب عالی زحمت داده ام تفصیل و قضیه را تحقیقاً بطوریکه موجب اسکات سفارت بشود مرقوم نمائید که بطور خود جواب سکت داده شود قوام الدوله ۵ صفر

از طهران

از طهران — ۱۳ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل امیر نظام دام اجلاله بعرض رسید مسیو مرگان سیاح آمده مشغول نقشه کشی خاک کردستان است مقرر شد زحمت کشیده این نقشه کشی که آمده است کیست باطلاع جناب عالی نقشه میکشد یا خیر اگر گذرا این کار نزد او بگیرند زود اطلاع دهید امین السلطان ۸ صفر

از طهران — ۱۴ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اقباله بعرض رسید در سربوستان یامنقان رعیتی ابا تفنگ کشته اند خیلی با تأکید مقرر فرمودند البته قاتل را پیدا کرده سریعاً اطلاع دهید بعرض برسد امین السلطان ۸ صفر

از طهران — ۱۵ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اقباله تلگراف جناب عالی در باب عموم عبور آذربایجان تبعات و حرکت زوار قفقاز بعرض رسید مقرر فرمودند جناب عالی زوار قفقاز را از همانجا منع نمائید در اینجا و در تفلیس هم ما حرف زده ایم و قرار شده است که قدغن کنند از انجا زوار نیاید امین السلطان ۸ صفر

جواب

خدمت حضرت مستطاب اجل اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله مسیو مورکان نقشه کش یکی از نجبای فرانسه و از اجزای مجمع علوم نجابت است که چند روز قبل با عیالش به تبریز آمده چند روزی در قونسولگری فرانسه توقف نموده و عکس بعضی اماکن را

برداشته و از قراریکه اظهار کرده در دار الخلافه خدمت جناب مستطاب عالی نیز مشرف شده
و بالجمله مشارالیه بنقشه کشی مشغول نیست و بعزم سیاحت از انجا بمراغه و از انجا بساوجبلاغ رفته و از آن
در ارومی است و چند روز دیگر از انجا حرکت خواهد کرد امیر نظام ۱۰ صفر

ایضاً جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله در باب منع
عبور زوار قفقاز از راه آذربایجان قبل از زیارت تلگراف جناب مستطاب عالی مخصوصاً
با جنرال قونسولگری مذاکرات لازمه نموده و بمامورین خودشان تلگراف کرده است که زوار قفقاز
را از عزیمت بعتبات منع نمایند خود مخلص هم بهمه حکام عرض راه تاکرویس تلگرافاً تاکید نموده ام
که زوار را اعم از رعایای دولت علیه و تبعه روس ممنوع داشته نگذارند کسی عازم شود و
هر کس بخواهد برود مراجعت بدهند امیر نظام ۱۰ صفر

از طهران ۱۸ تبریز

امین الوزاره در فقره قسطها نوشته بود دیدم تاخیر ارسال برات بواسطه اغتشاش پول و از قیمت
مجیدیه استعلام کرده بود دیدم قیمت مجیدیه در انجا کم است مجیدیه نفرستید قسط ثانی را زود بفرستید
برات کرده ارسال دارید قوام الدوله ۱۲ صفر

از طهران ۲۳ تبریز

خدمت جناب جلالتماب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله حسب الامر زحمت میدهد که از اینجوابها
البته از حکومت خلخال خلع نمائید که فساد جدیدی ظهور نکند و تاکید فرمودند در انکار تعویق نفرمود

نفوذ را

زود او را عزل نمائید امین السلطان ۱۸ صفر

از طهران ۲۵ تبریز

خدمت جناب جلالتماب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله برحسب امر مطاع مقدس همایونی
عین دستخط مبارک تلگراف میشود (جناب امین السلطان تلگراف کنید که حاکم خلخال را امیر نظام
حتماً معزول نماید و آدم معتبر بزرگ بجای او بگذارد این حاکم حالیه چیز پوچی است تم) عقیده مخلص این است
که دیگر تاخیر جایز نیست امین السلطان ۱۹ صفر

از طهران ۲۶ تبریز

خدمت جناب جلالتماب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اقباله حسب الامر الاقدس الاعلی
زحمت میدهم حکم و آدم بحکام خلخال بفرستید اکراد را مانع شوند نگذارند باملاک عمید السلطنه
تعدی نمایند بخاک کرکان زود تجاوز نمایند و صلاح هر چه شود فیض آن خان را هم حتماً گرفته بطهران
بفرستید امین السلطان ۱۹ صفر

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله حسب الامر فرموده
بودید که حاکم خلخال معزول شود با آنکه در مقام انصاف میرزا یوسف خان در شرایط حکومت خود
قصوری نکرده و تقصیری نداشت محض امتثال امر اقدس همایون مشارالیه را معزول و داراب میرزا را
بجای او مامور و منصوب نموده این نکته را نیز بضرورت عرض مینمایم که وضع حکومت خلخال بر خلاف
سایر ولایات آذربایجان بد اتفاق افتاده زیرا که اولاً خود اهالی خلخال بنوشتن عریضه جات

از طهران — شهر ربیع الاول بارس ئیل ۱۳۰۸ — بتبریز

مجهول مبنی بر شکایات از حکومت عادی شده اند و ثانیاً چند نفری که در خلخال علاقه ملکی و تیول دارند در
دار الخلافه اقامت دارند غالباً در مقام سیاست و اهانت حاکم آنجا هستند و بهمین علت هر دو
که سالی یکدفعه حاکم آنجا بالتقصیر معزول و این تغییر همه ساله حکومت خلخال باعث جسارت عرضیه
نویس های مجهول و صاحبان اغراض آنجا شده و خاطر شریف مسبوق است که معزولی حاجی صدر العلماء
و عزیز خان میرزا ای ظفر السلطنه ناشی از عرایض مجهول و سعایت بعضی اشخاص بود و چون حکومت را
هر سال تغییر دادن باعث پریشانی رعیت و اختلال ولایت و بی اعتباری حکام است اولیای عظام
مستدعیم که بعد از این عرایض مجهول خلخالی ها و سعایت پاره متعرضین آقایان استماع نفرمایند امیر نظام

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله حسب الامر مقرر فرمودید
که حکم و آدم بخلخال فرستاده شود که اکراد را مانع شده نگذارند باملاک عمید السلطنه تعدی و بخاک گرگانرود
تجاوز نمایند و فیض الله خان هم بطهران فرستاده شود عرض مینمایم که قطع نظر از اینکه ماموری فرستادن
میرزا محض نگاهداری طایفه شاطرانلو بخلخال فرستاده شد که از عمید السلطنه در قتل و غارت و
گرفتن و کشتن شاطرانلوها کاری کرده اند که شاطرانلوها سه راه رابطه خلخالیها را بسته اند که کابی
و گذشتن آنها منحصر بگیلان است مسدود کرده اند عمید السلطنه از اول تا آخر پشت بندی کرده مطلب را
مشتبه مینماید و الا شاطرانلوها همه نوکر و رعیت و ولایت خلخال هم جزو مملکت شاهنشاه روحنا
فداه است و بمحض عرض و غرض عمید السلطنه یک ایل معتبر و یک ولایت را نمیتوان قتل عام
کرد اسفندیار خان و نصیر خان و شکور خان و سبزعلی و صادق و جمعی دیگر از کدخدایان معتبر شاطرانلو

را به

از طهران — شهر صفر المظفر بارس ئیل ۱۳۰۸ — بتبریز و ساوجبلاغ

و سبزعلی و صادق و جمعی دیگر از کدخدایان معتبر شاطرانلو را که آمده است بطهران فرستاده ایم و حالا
باید وارد شده باشند و با وجود اینها دیگر فرستادن فیض الله خان جز این که عمید السلطنه میخواهد بحکم خود
را ثابت نماید دیگر چه ضرورتی دارد امیر نظام ۲۰ صفر

از طهران — ۳۱ — بساوجبلاغ

عمدة الامراء العظام سیف الدین خان زید مجده بعرض رسید که ده نفر از گلباغیها که بواسطه قتل پیرویت آقا
در پشدر خاک عثمانی متواری بوده اند با هشتاد نفر پشدری بقریه بانه حوالی سردشت آمده بعوامی
آنجا را غارت و چهار نفر را کشته اند گورک ها که در سردشت بوده اند با مانند آقای پسر پیرویت آقا
و چند سوار بتعاقب آنها رفته پشدریها در کمین بوده اند شلیک نموده مانند آقا و حمزه و یکنفر دیگر
یک اسب و یک مادیان کشته اند مقرر شد از شما سؤال شود که چرا باید چنین است میانه اکراد
سرحد اینطور بی نظمیها بشود مگر شما آنجا نیستید یا خواب هستید البته بزودی قرار محکمی در اینباب داده اطلاع
دهید بعرض برسد امین السلطان ۲۱ صفر

جواب

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف وزیر اعظم مدظله تقصیر تجاوز گلباغیها و پشدریها
و قتل مانند پیرویت آقا که بعرض رسیده صحیح است و اینکه حرکات تبعه عثمانی را حمل بر غفلت چاکر
فرموده اند فقط از شیوه بدبختی چاکر است زیرا که خدا را و احد شاهد است که در لوازم خانه زادی دقیقه
غفلت نکرده و نمیکنم و اگر با انصاف و مرحمت کامله ملاحظه فرمایند در نظر مبارک مشهود خواهد شد
که اشرار عشایر عثمانی با چاکر نیست و از عشایر اینطرف تعدی بآنها نشده که حرکات آنها محض

تلافی باشد بلکه آنچه میکنند محض شرارت است و چاکر تکلیف خود را که تلگراف کردن و کاغذ نوشتن
به دیرپشدر و جلوگیری عشایر خود ما است تماماً بجا آورده ام در صورتیکه با سئوال جواب
نکنند یا خود عثمانیها از نظم مملکت خود و جلوگیری طایفه نورالدین که چند قبر چند نفر سرباز شان
کشتند عاجز باشند تقصیر چاکر چیست هرگاه رای مبارک بر این است که چاکر عشایر این طرف را
تلافی و معارضه بشر اجازه بدهید که اشاره بنمایم سزای حرکات عشایر عثمانی را بدهند و محض اطلاع خاطر
مبارک جسارت نماید که علاوه کاغذی که بدیرپشدر نوشته ام بفرخ خان سرتیپ حاکم سردشت لازم
تاکید کرده ام که بجهة رفع ماده کدورت و حسن مناسبات اهالی پشدر و سردشت لازمه اهتمام بعمل
آورده هرگاه نتیجه حاصل شود تفصیل معروض میدارد فدوی سیف الدین ۲۳ صفر

از طهران ۳۹ تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله بعرض رسید دزد سنجانه حاجی علی عسگر
تاجر رفته اسباب بسته که ببرد زن حاجی علی عسگر که حامله هم بوده دزد را گرفته زخم خنجر از دزد
خورده است رها نکرده بالاخره خنجر را از دزد گرفته او را بسته و زده و تحقیقات نموده دوازده نفر
رفقای خود را که همه نوکر اعیان معلومه هستند بروز داده است ضعیفه در خاکپای مبارک خیلی تحسین و در
اینطور دستخط مبارک صادر شد یک مدال طلا به ضعیفه بدهید عوض او برای شما فرستاده شد و ثانیاً
این دزد را که بضعیفه زخم زده است حکماً سر ببرند ثالثاً سایر را هم که رفقای او بوده اند بدون
تعویق گرفته از بریدن گوش و دست و سیاست و شکنجه درباره آنها معمول دارید و توسط احدی را
درباره آنها قبول نکنید و نگذارید اعادی آنها فرار نمایند چون زیاد از حد تاکید فرموده اند منتظر جواب هستیم
امین السلطان ۲۳

جواب

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله حسب الامر تلگراف مبارک قطعه اطلاعاً
بیان حاجی علی عسگر که رشادت کرده و محمد نام دزد را گرفته بود داده شده و اطلاعاً عرض
مینمایم که بعد از گرفتاری این محمد نام که او را در بیگلربیگی محبوس کردند پنج نفر رفقای او را هم
گرفتار نموده بعد از تحقیقات لازمه معلوم شد که متدرجاً با اقسام مختلف دزدیها کرده اند و از این روز
که گرفتار شده اند مبلغی از اسباب و اشیاء مسروقه در نزد آنها پیدا و بصاحبانش داده شده و فقط
برای تحقیق و تفتیش بقیه اسباب و اشیاء مسروقه است که تا بحال محمد و رفقای او بسیاست نرسیده
اند چند روز دیگر که تفتیش و استنطاق آنها باتمام رسید بطوری که مقرر فرموده اند محمد مزبور که [illegible]
است بسیاست خواهد رسید و رفقای او نیز لازمه شکنجه و تنبیه بعمل خواهد آمد و گذارش معروض
خواهد رسید امیر نظام ۲۵ صفر

از طهران ۴۰ تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله تلگراف جناب عالی بعرض رسید فرمودند
خوانین و کدخدایان اکراد رسیدند و مجلس از وزرا تشکیل شده است که با کمال دقت باین کار
رسیدگی شود پس از رسیدگی مطالب باطلاع جناب عالی خواهد رسید امین السلطان ۲۲ صفر

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله فرموده اید
خوانین شاطرانلو وارد و مقرر شده که مجلسی از وزرا تشکیل و باین کار رسیدگی نمایند تهیه با وجه

حق گذاری جناب مستطاب اشرف و دقت نظر وزرای عظام حقایق حق بعد ازین محکم
خواهد شد امیر نظام ۲۴ صفر

از طهران — ۴۱ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اجلاله بعرض میرسد علی حسین بیگ
که از اشرار معروف است در یکانات مرند دو نفر توپچی را در یک مجلس با قمه کشته فراراً بطرف
خوی رفته است مکو که مقرر شد آسوده نشوید تا او را بدست بیاورید اگر چهار نفر امثال این اشرار
حکماً گرفته و قصاص شوند دیگر احدی جسارت خلاف نمیکند امین السلطان ۲۴ صفر

از طهران — ۴۲ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اقباله دویست تومان پیشکش مولودی را
که جمع خزانه است و تلگراف شده بود بفرستید هنوز نرسیده است حواله تلگرافی بفرمائید
که باید بمصرف مخارج لازمه برسد امین السلطان ۲۵ صفر

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله برات دویست تومان
پیشکشی مولودی با پست فردا فرستاده خواهد شد امیر نظام ۲۶ صفر

دستخط جهان مطاع مبارک است

از طهران — تبریز

ولیعهد احوال شما چه طور است در روزنامه تلگرافی نوشته بودند کسالتی داشته مبتلای

درد دست

در درد دست سختی شده اید خیلی اسباب تشویش و پریشانی ما شد حالا حالتان چطور است و سبب این درد
دست چه بوده است درست احوالات خودتان را بعرض برسانید انشاءالله تعالی تا حال بکلی درد دست رفع
شده و چیزی باقی نمانده است ۲۹ صفر

جواب

عرض جواب بخاکپای همایون اقدس اعلی روحنا فداه تصدق خاکپای جواهر آسای اقدس همایون
شوم از زیارت دستخط مبارک و ظهور مرحمت شاهانه در تفقد و احوالپرسی این غلام فدوی بر
مراتب سرافرازی و افتخار افزود حق تعالی جان این غلام را تصدق ذات اقدس و وجود مسعود
شاهنشاه روحنا فداه نماید که خاطر مبارک را باین نوع رأفت و مرحمت مصروف و متوجه این غلام
فرموده اند همانطور که عرض کرده اند شش روز قبل دردی شدید روماتیزم در مفصل دست راست
این غلام بهم رسید بطوری که دو شبانه روز خواب و آرام نداشت و اگرچه بعد از مداوای زیاد
و انژکسیون های مکرر تخفیفی در وجع دست بهم رسید اما از دیروز تا بحال درد معروض بپای
راست منتقل شده و این علت از دو سال است باین غلام عارض گشته که هر چندی یک مرتبه
بروز میکند و چون درد بسیار شدیدی دارد خیلی صدمه میزند و این غلام را از حرکت می اندازد
و چون اطبای فرنگی مقیم تبریز آب دریاچه را برای رفع این علت مفید میدانند خیال
دارد که در همین روزها باذن و اجازه بندگان اقدس شاهنشاهی روحنا فداه بعد و دمرغه و دهات
متصله بدریاچه ارومی رفته چندروزی در آنجاها توقف و با آب دریاچه استعلاج نماید حق تعالی
سایه اقبال مصون از زوال شاهنشاه روحنا فداه را بر سر این غلام خصوصاً بر سر عامه ملت ایران عموماً

پاینده و مستدام بدارد غلام جان نثار مظفرالدین ٢٩ صفر

از طهران — نمره ٥٠ — تبریز

خدمت جناب جلالت مآب اجل اکرم امیرنظام دام اجلاله بعرض رسید بیگلربیگی جمعی کشیکچی

را باسم دزدی بیگیر و دوره میکنند و اموالی که از سارقین بدست می‌آید دیناری بصاحبش عاید نشود

و باز هم دزدی در شهر شیوع دارد دستخط آفتاب نقط مبارک صادر شد که این حرکات چه معنی دارد

البته بیگلربیگی را بخواهید قرار درستی در نظم شهر و رفع دزدی بدهید اموال مردم را از سارق گرفته بصاحبش

برسانید این وضع خیلی بد و اسباب انضجار خاطر مبارک است امین السلطان غره ربیع الاول

از طهران — نمره ٥١ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیرنظام دام اجلاله بعرض رسید تقی و لطفعلی دزد معهود نجار را

در مرند زده دست او را معیوب و دو نفر میانجی را هم مضروب نموده اند رعایای جواشی هم

حمایت دزد را کرده اند مقرر شد حکماً ضارب و مرتکبین را گرفته تنبیه سخت فرمائید که این حرکات موقوف

شود — امین السلطان — غره ربیع الاول

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله فرموده بودید که تقی

و لطفعلی دزد معهود نجار را در مرند دست او را معیوب کرده دو نفر میانجی را هم مضروب و رعایای

جواشی نیز از دزد حمایت کرده اند عرض مینمایم که دزدها گرفتار و مورد تنبیه و دیه دست مضروب

گرفته عاید شده خاطر مبارک جناب مستطاب اشرف مطمئن باشد امیرنظام ٢ ربیع الاول

شهر ربیع

شهر ربیع الاول

از طهران — نمره ١ — تبریز

خدمت جناب جلالت اجل امیرنظام دام اجلاله بحکم صریح دستخط مطاع مبارک همایون روحنا فداه

زحمت میدهم که ثلث قریه باسمنج که حاجی اسد حسن آقا پسر تاجرباشی در ده هزار تومان فروخته است فوراً

معامله را بهم زده ملک را از ید خالصه بیرون بیاورید و جواب بنویسید که فوراً بعرض برسد و بعلاوه

میفرمایند ثلث قریه مزبوره را ضبط دیوان نمائید و حکم خالصه که را در آنجا مجری بدارید و از قرار تقریر

تنبیه سخت بعمل بیاورید قوام الدوله ٢ ربیع الاول

جواب

جناب جلالتمآب اجل اکرم سرکار قوام الدوله وزیر امور خارجه در باب ثلث قریه باسمنج منتقله

حاجی اسد حسن آقای پسر تاجرباشی که حسب الامر مرقوم فرموده اید معامله را بهم زده ملک را

از ید خالصه بیرون بیاوریم اطلاعاً عرض مینمایم که از روزی که حاجی اسد بواسطه با اطلاعی از خوانین

دولت ملک خود را به پسر تاجرباشی منتقل کرده همان وقت حاجی اسد را تنبیه نمودم و هیچ وجه اعلام

به پسر تاجرباشی نداده ایم و در حالتی که بطلان این معامله را رسماً به جنرال قونسول گری روس اعلام

کرده ایم و جنرال قونسول نیز با حقیت تاجرباشی را تصدیق نموده و حاجی اسد سه هزار تومان را

ماخوذ خود را اند قیمت وجه نقد یا بانک شاهنشاهی تحویل داده مع هذا پسر تاجرباشی بواسطه

لجاجتی که دارد بر تصدیق جنرال قونسول قانع نشده و سه هزار تومان را هم از بانک دریافت

نکرده و چون از قراریکه معلوم شد پسر تاجرباشی بتصدیق جنرال قونسول قانع نشده بتجارت

رجوع کرده است ظاهراً جنرال قونسول هم تمرد حسن آقا را بسفارت اظهار کرده منتظر سفارت است
در باب ضبط کردن خالصه قرار دادن ثلث باشنج نیز بطوری که امر همایونی صادر شد قرار
خواهد شد تا بعد هر طور عدالت ملوکانه اقتضا فرماید رفتار شود امیر نظام ۵ ربیع الاول

از طهران — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم عالی آقای امیر نظام دام اقباله در باب بی اعتدالی سربازی
ساوجبلاغ نسبت بتبعه عثمانی و سرقت و تخفیف از آنها و نهب دکان که سابقاً در جواب اظهار سفارت
کبری ملکه فخامه خدمت جناب عالی زحمت داده بود تا اکنون جواب مرقوم نفرموده اند از سفارت مطالبه جواب
مینمایند البته جناب عالی تا حال تحقیقات لازمه و اجرای مراسم حقیقت امر را با نتیجه اقدام
ملکه فخامه اطلاع خواهند داد که بسفارت سنیه الیها جواب نوشته شود قوام الدوله ۵ ربیع الاول

جواب

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای قوام الدوله وزیر امور خارجه دام اقباله در باب منازعه
سرباز با تبعه عثمانی سابقاً در ساوجبلاغ مجلس ترتیب داده اقدام برسیدگی کرده بودند ولی شهبندر
ساوجبلاغ بر خلاف معمول مجلس را ناقص گذاشته رفته بود باز شهبندر مقیم تبریز قرار داده ایم که
بعد از مراجعت مقرب الحضرت علی اکبر خان بساوجبلاغ در این باب با اطلاع شهبندر مجدداً
مجلس کرده رسیدگی نماید امیر نظام ۹ ربیع الاول

از طهران — تبریز

بتوسط جلیل خان سرهنگ و میرآخور اصطبل خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اقباله

چون اصطبل توپخانه مبارکه خراب است حسب الامر الاقدس الاعلی ابلاغ مینماید که طویله باندازهٔ
اسب موجود و انبار بقدر کفایت جنس دستوراتی اصطبل از خارج کرایه کنید و تحویل عمله جات
که رفع معطلی آنها بشود و بعد بسته تا سال تو که انشاءالله قرار بنای طویله داده شود و کرایه آنرا از بابت
بخرج خود بیاورد و کلیه بنای اصطبل دیوانی را هم معمار و آدم امینی فرستاده بازدید کرده صورت
آنرا ممهور نموده نزد امیرالامراء العظام محمد حسین خان امیرآخور اصطبل توپخانه روانه دارید امین السلطان
۵ ربیع الاول

صورت دستخط جهان مطاع مبارک است

از طهران — نمره ۱۰ — تبریز

ولیعهد

بعرض پیشگاه حضور همایون رسید که درد پای آن نجیبه فرزند کامکار در زانو شدت وارد هنوز تحقیقی حاصل
نشده. خاطر ما قرین کمال تأسف است محض شمر رحمت و تفقد بموجب این دستخط از صحت و
بهبودی احوال آن فرزند سعادتمند استفسار میفرمائیم که اسباب مسرت گردد و تا مشروحاً
از سلامتی خود اطلاع دهید امین السلطان ۹ ربیع الاول

جواب

عرض جواب بخاکپای همایون اقدس اعلی روحنا فداه تصدق خاکپای جواهر آسای اقدس
همایونت شوم از زیارت دستخط مبارک و ظهور مراحم و تفقدات ملوکانه کمال افتخار و
سرافرازی حاصل شد حق تعالی جان ناقابل این غلام را تصدق ذات اقدس وجود مقدس
شاهنشاه روحنا فداه نماید از تصدق سر مبارک درد زانوی این غلام تخفیف کلی یافته بطوری

سابق عرض کرده تجویز اطبا دو روز است از دار السلطنه حرکت کرده و برای قطع ماده درد پا
چند روز است در دهات متصل بدریاچه ارومی خواهد بود و از انجا بمیاندوآب و از راه مراغه
مراجعت خواهد کرد جناب امیر نظام هم با این غلام همراه است و از اقبال بی زوال
شاهنشاه روحنا فداه کلیه امور این مملکت قرین انتظام است غلام جان نثار مظفر الدین ۱۰ ربیع الاول

از طهران — نمره ۱۵ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله معین الملک تلگراف کرده که
اعلیحضرت سلطان عثمانی پیغام فرموده اند از دهکده نزدیک وان زن و دختر و نقد و جنس برده
زخم زده اند خواهش ترمیم این کار را دارند بعرض رسید مقرر شد تحقیقات سریعه فرمائید که
نزدیک وان از رعایای ایران چند طایفه هستند که مرتکب این کار شده اند حقیقت دارد یا خیر زود
اطلاع دهید امین السلطان ۱۶ ربیع الاول

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله تلگراف جناب اشرف در
میاندوآب رسید در باب بردن زن و دختر و نقد و جنس در دهکده نزدیک وان که مضمون
تلگراف معین الملک را اشعار فرموده اید چون تا بحال بهیچوجه چیزی در این باب مذکور و مسموع
نشده سقم و صحت و کیفیت امور را تلگرافاً از محمد خان والی حاکم خوی و میرزا حسنخان کار
گذار خودمان در وان تلگرافاً سوال کردم هر خبری برسد تلگرافاً عرض خواهد شد و اگر حقیقت
داشته باشد البته اصلاح و ترمیم خواهد شد امیر نظام ۱۸ ربیع الاول

از طهران

از طهران — نمره ۱۷ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله بعرض رسید حیدر خان شقاقی چهار
روز قبل سوار فرستاده قشلاق سارو خان بیک دو زن را چاپیده مشارالیه را با دو نفر دیگر
کشته است مقرر شد حکماً تلگرافاً دستگیر فرموده اطلاع دهید بعرض برسد و مقرر شد خود
حیدر خان را هم احضار و توقیف فرمائید امین السلطان ۱۸ ربیع الاول

از طهران — نمره ۱۹ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله حسب الامر الاقدس اعلی حیدر خان
شقاقی را بطهران روانه فرمائید و قدری در اینباب جد فرمائید که تاکید زیاد فرمودند امین السلطان
۱۸ ربیع الاول

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله فرموده اید که بعرض
رسیده است حیدر خان شقاقی سوار فرستاده قشلاق سارو خان بیک دو زن را چاپیده و مشارالیه
را با دو نفر دیگر کشته اند در همین ساعت فرستادم حیدر خان را تحت الحفظ بیاورند که آنچه عرض کرده اند
حقیقت داشته باشد حیدر خان را البته بسیاست خواهد رسانید امیر نظام ۱۹ ربیع الاول

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله امر قدر قدر همایون را
اطاعت کرده حیدر خان شقاقی را بطهران خواهم فرستاد امیر نظام ۱۹ ربیع الاول

۲۲

از طهران — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیرنظام دام اقباله از بغداد خبر رسیده که دولت زوار قراجه داغ
و غیره از سلیمانیه بکرکوک میرفته یک میرآلای عثمانی و صد نفر قشون سوار و پیاده عثمانی همراه ایشان بوده اشرار
احمدوند ریخته قافله زوار را غارت یکنفر چاوش را کشته و بعض زوار را با کلوله مجروح نموده
پانزده سرباز عثمانی برگشته اند و ده پانزده نفر زوار قراجه داغی هم که در صحرا فرار کرده اند پیدا
نیستند مراتب بعرض خاکپای جواهر آسای مبارک رسید باسلامبول و بغداد احکام شدیده رفت و تغیر
بجناب عالی هم اطلاع داده شود که سبب اینقدر تاکید قدغن زوار این است که خود عثمانی عاجز است
قدغن نمائید بهیچوجه از هیچ راه زوار نرود امین السلطان ۱۸ ربیع الاول

۲۳

از طهران — تبریز

توسط مشار الدوله خدمت جناب جلالتمآب امیرنظام دام اجلاله بحکم دستخط مطاع مبارک
از ده هزار تومان پولی که میبایست از خزانه ماکو گرفته بکالوی برسانید سه هزار تومان آنرا داده
سه هزار تومان را بدهید و توقیف نمائید تا عمر و ثبت تمام با جلان با کالوس بکند و دیگر طلب
ایران نباید برسد قوام الدوله ۱۸ ربیع الاول

۲۴

از طهران — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیرنظام دام اجلاله در مسئله طوایف گرکانرودی و
اکراد شاطرانلو در مجلس دربار اعظم بدقت رسیدگی و ارتکاب اکراد بقتل و دستگیری و جرح بیگناهان
بلاتردید محقق و ثابت شد چون طوایف مرتکب را فیض الله خان و محمد صادق و نبی علی و سیف

ولد خداداد میدانند و فیض الله خان حاضر نبود علی العجاله حکم بحبس سه نفر دیگر شد که جناب اجل عالی
فیض الله خان را هم سریعاً بطهران روانه دارید تا رسیدگی مجدد و حکم صحیح بر ادای خسارت داده و غیره بشود
و در باب ادعائی که اکراد از بابت قتل و غارت میکنند عمید السلطنه در مجلس الزام سپرده که تمام
ادعاهای مزبور خلاف است مأموری معین و روانه شود هرگاه چیزی از دعاوی ایشان صدق پیدا کرد
فوراً از عهده هرچه حکم شود برآید و از بابت انتظام آتیه طرفین هم از عمید السلطنه و طوایفش الزام
گرفته شود که این حکم دولت را قاطع دانسته دیگر بهیچوجه قدم بشرارت نگذارند و جناب اجل عالی
هم از اکراد شاطرانلو اطمینان حاصل فرموده الزام بگیرید که شرارت نکنند و اطمینان جناب عالی و اهالی
شاطرانلو یا نوع دیگر که خودتان مطمئن شوید باشد و اشخاص متهم بقتل عجالتاً در حبس خواهند بود تا
قاتل بودن ایشان شرعاً بثبوت برسد آنوقت حکم شرعی جاری شود این صورت مجلس بعرض
خاکپای مبارک رسید دستخط آفتاب نقط مبارک اینطور شرف صدور یافت (جناب امین السلطان
از همین قرار که اهل مجلس وزراء نوشته اند صحیح است فوراً عمل کنید و اجرا دارید و آن سه نفر را
بدهید فوراً گرفته با بنا بر چند از سواد این صورت مجلس وزرا را به امیرنظام و حسام السلطنه تلگراف
کنید و فیض الله خان را حکماً بخواهید مأمور متدین صحیحی را هم معین کرده روانه دارید البته) حالا لازم است
که حسب الامر فیض الله خان را روانه فرمائید و از انتظامات آتیه هم اطمینان حاصل فرموده اطلاع دهید بعرض
برسد بنواب حسام السلطنه هم تلگراف شد امین السلطان ۱۹ ربیع الاول

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله در مسئله شاطرانلو

از طهران   شهر ربیع الاول ۱۳۰۸ بارس ئیل   بتبریز

و کرکانرودی ها صورت مجلس دربار اعظم نوشته بدستخط مبارک همایون زیارت شد اینجور از
عظام حکم کرده اند و قرار داده اند مقصرین بعد ثابت است محمد صادق و میرزا علی و سیف الله را
که حبس فرموده اید فیض الله خان را هم حسب الامر روانه خواهم کرد فرموده بودند که از شاطر اوغلو
التزام گرفته شود که در آتیه مصدر شرارت نشوند با اعتقاد مخلص التزام گرفتن لازم نیست و بجای التزام
حکم دولت همه وقت نافذ و جاری است هر کس هر وقت مصدر شرارت شود البته سزای
عمل خود خواهد رسید امیر نظام ۲۲ ربیع الاول

از طهران   نمره ۳۳   تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اقباله از قراری که بعرض رسید در قریه دده
کلوسن محال مرند قراخان نامی بضرب گلوله رحیم نام رعیت آنجا را کشته و فرار نموده امر و
مقرر گردید قدغن سخت نمائید قاتل را بدست آورده دستگیر و حبس نموده اطلاع بدهند امین السلطان ۲۳ ربیع الاول

از طهران   نمره ۳۴   بساوجبلاغ

عمدة الامراء العظام سیف الدین خان حاکم ساوجبلاغ از قرار روزنامه تلگرافخانه که بعرض رسید احمد و محمود
نامان از اهل چوملان در کریم آباد بخانه کاک عثمان رفته بضرب گلوله و زخم خنجر او را مقتول نموده اند
و در خاتون باغی یک برادر برادر دیگر را کشته است امر و مقرر گردید البته قاتلین را دستگیر و
حبس نموده اطلاع بدهید امین السلطان ۲۳ ربیع الاول

از طهران   نمره ۳۵   بمراغه

جناب اشرف والا شاهزاده امامقلی میرزا حکمران مراغه زید اقباله از قراری که بعرض رسید مهدی نام

مهدی

از طهران   شهر ربیع الاول ۱۳۰۸ بارس ئیل   بساوجبلاغ

توپچی عبد الحسین نامی را کشته و به بیوک خان سرهنگ ملتجی شده بیوک خان او را پنهان کرده بدست نمیدهد
امر و مقرر گردید البته با کمال سختی قاتل را مطالبه و حبس نموده اطلاع دهید امین السلطان ۲۳ ربیع الاول

جواب

حضور مرحمت ظهور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف حضرت امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی
در باب مهدی نام توپچی عبد الحسن نام را بقتل رسانده بموجب حکم مطاع مبارک تلگراف امر شده بود
که گویا مهدی نام را بیوک خان سرهنگ توپخانه مبارکه نگاهداشته و حامی او است از او مطالبه شود جسارةً عرض
که در وقوع این قتل فدوی در مراغه نبود و بجهة پذیرائی موکب مبارک رفته بودم بطور یقین جسارت مینماید
که بیوک خان سرهنگ مهدی نام توپچی را نگاهداری نکرده برادر مهدی که با خودش فرار کرده بود
در محالات ارومی گرفتار شد البته خود او هم گرفتار و بعرض حضور مرحمت ظهور مبارک میرساند
فدوی امامقلی ۲۳ ربیع الاول

دستخط مبارک همایونی است

از باغ   جناب امیر نظام   بساوجبلاغ

نمره ۴۷

از قراری که بعرض رسید کسالتی بهم رسانیده اید حالا احوال شما چطور است ناخوشی شما
چه بوده تفصیل را بعرض برسانید ۲۵ ربیع الاول

جواب دستخط مبارک است

عرض جواب بخاکپای مبارک همایون اقدس اعلی روحنا فداه تصدق خاکپای جواهر آسای
اقدس همایونت گردم دستخط مبارک همایونی در منزل محمدشاه که اصغر خاک سلدوز است زیارت شد

زبان این پیر غلام از شکرگذاری این نوع مرحمت و مکرمت شاهانه قاصر است حق تعالی
جان ناقابل این جان نثار را تصدق ذات اقدس وجود مقدس بکرداند همان طور که
بخاکپای اقدس همایونی عرض شد عصر روز جمعه بعد از فراغت از بازدید علمای ساوجبلاغ اتفاقاً
در مزاج این چاکر بهم رسید تبی عارض شد و اندک اندک شدت کرده دو روز دوش این غلام
جان نثار را بستری نمود و حضرت امجد والا است سوکته نظر بکمال مرحمتی که دارند به همین واسطه
حرکت خود شان را از ساوجبلاغ یک روز بتاخیر انداختند و میرزا محمود خان دکتر طبیب خاصه معالجه
از توجهات مبذوله و تصدق فرق فرقد سای همایون از دیشب گذشته تب قطع شد و امروز در رکاب
حضرت امجد والا از ساوجبلاغ حرکت کرده بقریه محمدرشاد آمده گذارش ایام توقف در ساوجبلاغ
بتوسط جناب مستطاب اشرف اکرم وزیر اعظم بنظر انور همایونی خواهد رسید حق تعالی سایهٔ آفتاب
مثال همایون را بر سر عامهٔ ملت ایران پاینده دارد و دولت مسعود پایدارش بتمام دول مستدام
چاکر جان نثار حسن علی غرهٔ ربیع الثانی

شهر ربیع الثانی

از طهران — ۱۰ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اجلاله نواب مستطاب شاهزادهٔ
جهان سوز میرزا تلگراف نموده اند که سیک فرمهٔ خانه های ثالث که در ارومی است متصرف
کرمان ایشان به عهده بنا دیشان و علمای آنجا رجوع نموده هر طور حقانیت ظاهر شود اطلاع دهید
امین السلطان ۱۲ ربیع الثانی

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله در باب خانه های
ارومیه شاهزاده امیر تومان همان طور که سابق عرض نموده ام حالا هم عرض مینمایم که موافق احکام و اسناد
معتبرهٔ شرعیه و شهادت عموم اعیان و معارف ولایت ارومیه خانهٔ مزبوره نسلاً بعد نسل بمرحوم
شجاع الدوله و اقبال الدوله و ارثاً باولاد آنها رسیده و حالا که شاهزاده امیر تومان مدعی ملکیت
عیال خود شان هستند شاهزاده امیر تومان بفرمایند که اگر سند انتقالی که ناقص اسناد
شرعیه و مبطل تصرفات وراث مرحومان شجاع الدوله و اقبال الدوله باشد در دست دارند ارائه
نمایند و سوادی از آن برای مخلص بفرستند که بوراث مرحومان شجاع الدوله و اقبال الدوله
بنمایم اگر آن سند قاطعه ملغی عمارت باشد واگذار نمود و اگر حرفی ندارند بگویند که در شکایت بعرض جناب مستطاب
عالی برسد امیر نظام ۱۵ ربیع الثانی

از طهران — ۱۱ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله بعرض رسید سیف الدین خان حاکم ساوجبلاغ
مرحوم شده است مقرر شد چون حکومت آنجا عمده است و اهمیت دارد و قابل ملاحظه است
یک حاکم کارآمدی قابل خوبی برای آنجا حاضر نموده روانه بفرستید و اطلاع دهید که بعرض برسد
و خیلی قدغن و دقت فرمایید حضرات از حبس فرار نکنند امین السلطان ۱۲ ربیع الثانی

از طهران — ۱۲ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله بعرض رسید چند نفر شتر دار ارد

نزدیک چمن کوگان که رسیده اند ۳ نفر پیاده تفنگچی رسیده اند ۳ نفر شتردارها را با گلوله کشته اند
و آن سه نفر از فراری الورطا که کان هستند خیلی تاکید فرمودند که حتماً این اشرار را بدست آورده
اطلاع دهید بعرض رسید زاید الوصف مبالغه فرمودند امین السلطان ۱۲ ربیع الثانی

از طهران — ۱۳ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اقباله بعرض رسید شب نهم اینها پنجاه سوار و چهل پیاده
از اکراد عثمانی تقریباً نزدیک خالصه جبو سلماس آمده قریب سه هزار گوسفند بخاک عثمانی برده اند و معلوم
نیست چه طایفه بوده اند مقرر شد البته تحقیقات کامله بفرمائید فرمودند زود صحت واقعه و مطلب را اطلاع
دهید بعرض رسید امین السلطان ۱۲ ربیع الثانی

از طهران — ۱۴ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اقباله بعرض رسید از خانه شیخ ولیعهد ... خان سرتیپ
در مراغه هزار تومان اجناس از قریه گاوکش میرزا ... سه راس الاغ برده فرار نموده اند چرا باید
اینطور بی نظمی ها ظهور برسد البته نهایت جهد را در گرفتاری اشرار نموده آورده بعرض برسانید
امین السلطان ۱۲ ربیع الثانی

جواب

خدمت جناب مستطاب اجل اکرم اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله در تلگراف مرقوم داشت
سر خلخال که مقرر فرموده اند این بنده چه صلاح میداند عرض مینمایم که از همراهان جناب حاجی میرزا محمد علی
اولویت دارد مقرر فرمائید میرزا علی خان سرتیپ مخارجی بالا کرده است که فرقه ملک زبور ...

واگذارد

واگذارد که دعاگوی وجود مبارک شاهنشاه روحنا فداه باشد امیر نظام ۱۵ ربیع الثانی

از طهران — ۱۶ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اقباله کارپرداز وان مکرر نوشته است
که غالباً ولایت وان از تعدیات عشایر متفرقه تبعه دولت علیه تظلم مینمایند و مراتب شکایات
را کارپرداز مفصلاً خدمت جناب عالی عرض کرده و سواد آنها را فرستاده است فی الواقع اگر جهت اینها
صدق باشد معلوم است نتیجه آن از هر جهت خوب نخواهد شد البته احکام اکیده بمحال لازمه صادر خواهید فرمود
که در صورت صحت این مطلب از تعدیات جلوگیری نمایند که عاقبت باعث زحمت کلی خواهد شد و طغرا
ملک فهم کرد این سواد بجناب اشرف امین السلطان زاده رسید و بنظارت نوشته شد
امین السلطان ۱۷ ربیع الاول

از طهران — ۲۶ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اجلاله حکم سلطانی اکید همایونی است که
مراقبت شود که بوجه من الوجوه از سرحدات تفنگ سه تیر و اسلحه از تجار و غیره سوای مال
مخصوص دولت وارد نشود البته نهایت مراقبت را مرعی خواهید داشت امین السلطان ۲۶ ربیع الثانی

جواب

خدمت جناب جلالت اجل اکرم اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله العالی حسب الامر
بحکام ولایات آذربایجان اعلام و تاکید شد که قدغن نمایند بطوری که مقرر شده از سرحدات
تفنگ سه تیر و اسلحه از تجار و غیره سوای مال مخصوص دولت وارد ننمایند و مخصوصاً خود منهم

از طهران باغ   سلخ ربیع الآخر ۱۳۰۸ پارس ئیل   به تبریز

در اجرا این امر مقدسه لازمه سعی و اهتمام معمول خواهم آورد امیر نظام ۲ حمل

صورت دستخط جهان مطاع مبارک است

از باغ   ولیعهد   تبریز

۲۸

اگر چه امیر نظام راپورت این سفر و گردش سرحدات وغیره از همه جا عرض رسانده و مستحضر
شده ایم اما راپورت از خود آن فرزند بعرض نرسید که در هر جا چه گذشته حالت سرحدات و
وضع قشون و سوار و ایلات و ولایات آذربایجان و اهالی بلد چگونه است بر خود آن فرزند
خوش گذشته مزاجاً چطور هستید وقتیکه بخوی رفتید تیمور پاشاخان و خوانین ماکو نزد شما آمده اند
یا خیر راپورتهای امیر نظام خاطر ما را مسرور نمود اما راپورت شما هم موجب مزید مسرت ما
میشود که بحمدالله با نظم و سلامت بشهر مراجعت کرده اید امروز از امیر نظام تلگرافی بعرض رسید که ... السلطنه
پسر آن فرزند کامکار طایر جانش پرواز کرده است خیلی زیاد مایه ملالت و تاثیر خاطر ما شد زیاد متأسف شدیم
اما چاره چیست در مقابل تقدیر خدا باید شکر کرد و صابر بود و غصه نخورد راه نداد خود آن فرزند گرام
هم قرة باصره هستید باید بسلامت باشید البته از جانب من بسرور السلطنه دلداری و تسلیت بدهید غصه نخورد خدا
عوض عطا میفرماید البته راپورت سفر و سلامت خود را عرض برسانید ۲۶ ربیع الثانی

جواب دستخط مبارک است

عرض جواب بخاکپای همایون اقدس اعلی روحنا فداه تصدق خاکپای جواهر آسای اقدس همایونت شوم
از صدور دستخط همایون و ظهور مرحمت شاهانه در تسلیت فوت غلامزاده بر مراتب سرافرازی و افتخار
این غلام افزود حق تعالی هزار شکر آن پسر خود این غلام تصدق خاکپای مبارک نماید وجود مسعود

مقدس

از باغ   بیست و ... ربیع الآخر و غره جمادی الاولی ۱۳۰۸ پارس ئیل   به تبریز

مقدس همایون را پاینده و مستدام بدارد در سفر ساوجبلاغ و ارومیه از هر جهت باین غلام خوش گذشت
و بصیرت کامل بر وضع آنجا و دهم رسید و شکر خدای را که از میامن اقبال شاهنشاه روحنا فداه همه آن
سرحدات منظم و عامه مردم آن ولایات با نهایت دلگرمی و امیدواری دعاگوی ذات اقدس
بودند راپورت شروح این سفر همان است که امیر نظام بخاکپای اقدس عرض کرده و آنچه خود این غلام
عرض نماید ضرورت ساختن سربازخانه ارومی و ازدیاد اسلحه و مهمات ذخیره بجهة ساختن
قورخانه در خط راه ارومی تا سلماس است تا رای انور اقدس همایون چه اقتضا نماید این غلام بخوی
نرفتم و چون عبوراً از خاک سلماس میگذشتم خوانین ماکو را خبر نکرده بودم و نیامده بودند حق تعالی
وجود این غلام را تصدق خاکپای اقدس نماید غلام فدوی مظفرالدین ۲ جمادی الاول

شهر جمادی الاول

از طهران   ۲   به تبریز

جناب مشیر الدوله کاغذ نمره ۱۱۳ رسید ع خ و ن ا ظ ح ز ا
غ ظ ح با آن قرار و تمام مذاکراتی که در میان آمد منافی است ر ش خ ش ع ن
غ ظ ع ر ل ش ل ک غ و س ح ه ای ف ر ه ج ه ا و د ر
غ ص ع س ص خ ع ض س ب ی و ز ک و د ص ق ک ا
ه خ ز ط د و ر ل ش م ف خ ل ک غ ج ق س ف ا ض
غ خ د س ظ ط ی ص ک ر ل ب و بر خلاف شرایط رفتار
کرده اند ض ط و ج ذ د م ف خ ش غ ر ش ح خ ح خ ج ط

کاغذ نمره ۱۱۳ رسید تلگراف
شیخ محمد خان با آن قرار و
تمام مذاکرات که در میان است
منافی است در شیخ محمد خان
و طلبک رحق دارند هر چه بگویند چون
نظر بکوه ... صاحب حیثیت بالکل
بعد و بطلبک ... خود شان هم
معتبر نیستند در خلاف شرایط
رفتار کرده اند ... بیچوان
... نماید ... و خاطر
معتبر ... هر چه موقوف ...
با ... آن ...
برآمده و از وقت حکم ...
بشود یا ملاحظه ...

از طهران شهر جمادی الاولی بارس ئیل ۱۳۰۸ بتبریز

س غ ش رزص رل ش ل ی ص ی ص ک طص ی ذ رهو
س م خ ع وم ذ ق ص س غ ش ص ط و ن و ذ ب ع خ
ل ی ص ب س ح ض ر ط ا ب و ذ ب هوز و ک غ
ش ح خ هو ب ج ل وم یا همانطور که قرار داده بودید رقم شود
به مرتبه با اطلاع جناب جلالتمآب امیر نظام رسانده بهمانطور معمول بدارید و نتیجه را اطلاع
بدهید قوام الدوله ۳ جمادی الاولی ۱۳۰۸

جواب نمره ۴

ک خ غ ذره ک ع ب م ل ح ک ق خ ک ع ح ک ص خ
ع ح ق و ش ه ض ص ط م ذ ص ز ب ل ک ع ص ک ص ر
ذره اص م ه ط م ع ان ش ظ د ن ظ ل مشیر الدوله ۵ جمادی الاولی

جناب جلالتمآب اجل افخم است ... سرکار امیر اکرم افخم هرگز اقدام باین کار نخواهد کرد مقصود آنچه واقع شده بدون زیاد و نقصان معروض خاطر ... عرض شد حالا در موقع این کار ... آنچه بخیال قرین ... چاره ... تشکیل مجلس ... مستشار الدوله

از طهران نمره ۵ به تبریز
خدمت جناب جلالتمآب اجل عالی امیر نظام دام اقباله کارپردازان تلگراف کرده
تفصیل تجاوزات عشایر ایران را در قریه قوتک و قتل و غارت قضایای جدیده که از ولایت
مشار الیه اظهار کرده بودند چندی قبل خدمت جنابعالی عرض کرده و چون قراری حاصل
در جواب نشد مجدداً کارپردازی شکایت کرده اند لهذا احترام خواسته اند
در تقلات لازمه بر سر ... در انجام ... تنبیه ... اظهارات کارپرداز مشار الیه فرموده نتیجه را
هم جواب تلگراف فرمائید رهام الطهران که بعرض حضور همایون رسانده قوام الدوله ۶ جمادی الاولی

از طهران

از طهران شهر جمادی الاولی بارس ئیل ۱۳۰۸ بدار ... تبریز

از طهران نمره ۶ به تبریز
جناب اجل حضرت جناب مستطاب امیر اکرم سرکار امیر نظام زید اقباله العالی قضیه قتل
غلام حارث ... تقلیه با شرح توجه و تاکیدات جناب امیر عالی در کشف احوال آن مقتول
بعرض حضور همایون روحنا فداه رسید بدستخط شوکت مقرر فرمودند از زود نتیجه تحقیقات را اهتمام
را بعرض برسانید امین الدوله ۱۳ جمادی الاولی

جواب از تبریز
خدمت جناب مستطاب اجل اکرم سرکار امین الدوله دام اقباله العالی بخاکپای اقدس اعلی
روحنا فداه عرض نمایید در بعد از تحقیقات لازمه در کشف احوال حارث تقلیه معلوم
شد که مشار الیه ... از طایفه موصلی ... در اشتر ودلو بوده و مامورین کشف او را
صحیحاً و سالماً در خانه خودش پیدا کرده نقاره خان ... شتر ... پرده اند و آنچه
تقریر کرده این است که هیچکس تعرض به او نرسانده و چیزی هم از او نبرده اند و چون با تحریف
او کار ... نتوان کرد در همین ساعت تلگراف کردم که او را بدار السلطنه بفرستند
تا حقیقت حال و علت ... رفتن او بخانه خودش ... معلوم شود
امیر نظام ۱۴ جمادی الاولی

از طهران نمره ۷ به تبریز
جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اقباله بعرض رسید رستم و قطاران با چهار نفر
دیگر در میانه و آب ... تصفحات پیدا شده مال مردم را می برند در قریه گندی سلطنت

نشسته اند مقرر شد با مهلت تفنگ فرمایید اخبار اگرفته حبس نموده علیهم به عرض برسد امین السلطان

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله برای گرفتاری
رستم و قیطران الصمد خان سرتیپ سواره مقدم و حسین قلیخان و رضا قلیخان سرکرده های
سواره چاردولی و نخجوان سرتیپ سواره قراپاپاق احکام موکد صادر شده که در
هرجا باشند اخبار اگرفتار نمایند دیگر قاچاق خواهند شد در قبل از این روز خامه برای
هیچ دزد و شریری در مملکت مفری نیست البته تقصیر گرفتاری حاجی والله خان حاکم و سیاست
او که [illegible] معروف دارالسلطنه بود در روزنامه تلگرافی عرض کرده ام امیر نظام ۴ جمادی الاولی

از طهران — نمره ۸ — به تبریز

امین الوزاره قطع سیم رشیدات تلگرافی نمایند قوام الدوله ۱۵ جمادی الاولی

از طهران — دستخط مبارک نمره ۹ — به تبریز

امیر نظام احوالات چطور است چند مدتی است ماهیت روز بود جاجرود بودیم بسیار خوش گذشت
احوال ولیعهد چطور است چه چیز حالت امروزه تمام سرحدات و غیره را
مفصلاً راپورت بدهید ۱۴ جمادی الاولی

جواب — نمره ۱۱ — از تبریز

حضرت جناب مستطاب اجل اکرم آقای امین الملک دام اقباله چهار صد و شصت تومان
نمیدانم ثابت کدام بنائی ابو الحسن دوزی ام سند است که مقرر فرمایند

باقی دارد

تحریرات مرا جدا بنویسند اگر بر خلاف این بنده چیزی باشد در اطاعت اوامر جنابعالی هیچوقت
خودداری ننموده است نصرة الدوله ۲۱ جمادی الاولی

از طهران — نمره ۱۲ — به تبریز

حضرت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله در باب تجاوزات طایفه هرکی
در مرز کلی و غارت تمام با سفارت کبرای عثمانی در مذاکره بودم در قرار لازم به شور جناب
سفیر کبیر در این روزها که مشغول شدند در تحقیق قرار اصلاح معامله اهتمام از اطراف تلگراف رسیده
در پیر جایگیر عسکر و رفقای او از جهات سنک عثمانی تحقیق و از قرار مأموری جزء الحاق چهار صد و
چهار گوسفند نهب و نفر را قتل نموده یک دختر کوچک را قریب الموت نموده اند
و تعرض کنند مر کسی شیخ دیگر گوسفند بار و شتر در باب العرض کلی چه جواب اسب و کلاه
رد خواهد رسید مقرر فرمودند اولا از طرفین با مأمورین حدود تلگراف سخت موکد
شود که جلا و ابدا نگذارند در سرحد چنین اتفاقات ظهور نماید و ثانیاً مأمورین از طرفین
در سرحد خوی حاضر شده از روی کمال دقت و رضایت به اینگونه امور اتفاقیه رسیدگی نموده
مرتکبین را تنبیه و اموال منهوبه و دیات طرفین را بالسویه رد و استرداد نمایند در باب کلیه
این مسائل از ریشه مرتفع گردد از مطلع مبارک جناب سفیر کبیر خارج و از طرفین همین طور قرار داده شد
حالا در تعرض سخت و موکد فرمایید که در کل حدود از رئیس مرتکب تجاوزات شود
تا مجلس مزبور در سرحد خوی تشکیل دهند و مأمورین ایران را هم که باید در مجلس حاضر شوند اطلاع
بدهید به عرض برسد امین السلطان ۲۴ جمادی الاولی

جواب نمره از تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اشرف امجد آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله العالی

رجب ایلخانی جناب سفیر کبیر مرقوم فرموده اید پسر جهانگیر عسکر ورقه ای وارد چپرتی کمک عثمانی

تحقیق واز قریه ماموزی حود الباق چهارصد و چهل و چهار گوسفند نهب و دو نفر را مقتول نموده

وجناب لامرالاعلی تأکید فرموده اید در مسترد شپه و گوسفندها را رد شود و عوض

ننمایم که تا این ساعت وقوع این امر و صحت این خبر باین بنده معلوم نشده و مکرر

سئوال و صحت از محمدخان والی حاکم خوی استعلام کردم اگر صحت آن معلوم شود

بطوریکه مقرر فرموده اند البته در مسترد شپه و گوسفندها را رد خواهند کرد و شرط عمده رفع

این اتفاقات اقدام واقعی مجدانه مامورین دولت عثمانی نیز است وارد کو گوسفندهای

منهوبه از ارومی و سلماس و قرار دیه مقتولین اینهاست و هر وقت مامور درستی از طرف

معین این بنده نیز ماموری از این طرف معین کرده گزارش را عرض خواهد کرد امیر نظام ۲۶ جمادی الاولی

از طهران نمره ۱۳ به تبریز

امین الوزاره از قحطی که همیشه اول در تبریز شروع میشود و بالاخره به همه معطل نشده چه فرمایش و اقدام الدوله تبریز جمادی الاولی

جواب نمره ۱۳ از تبریز

جواب حضور حضرت مستطاب اجل اقدس قوام الدوله مدظله العالی تاخیر قحطی بجهت زمستان و دیر رسیدن

قحطی سرحدی و عدم اطمینان بود به راه کرده زودی که از

بانک شاهی گرفته تقدیم حضور عالی نموده جناب آقای مصباح الملک با ارباب حواله تقسیم

شود عباسعلی ۳ جمادی الاولی

از طهران نمره ۱۴ به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله از سفارت کبرای عثمانی اظهار

شد که سرابیون اسلامبولی رعیت عثمانی چند سال در قریه ساوردار حاکمی میکرد

این روزها مقتول شده و قاتل او قریه باباجوق فرار کرده اهل قریه حمایت کرده اند مراتب

بعرض رسید مقرر شد که البته آدم مخصوص فرستید قاتل را گرفته به تبریز آورده با حضور

باش شهبندری تحقیقات لازمه را فرموده مراتب را زود اطلاع بدهید بعرض برسد

البته فوراً آدم و مامور بفرستید امین السلطان ۲۶ جمادی الاولی

جواب

خدمت جناب مستطاب اجل اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله در فقره قتل

سرابیون نام اسلامبولی رعیت عثمانی اولاً از قراری که نوشتجاتی در سلماس رسیده

قاتل او اهل تبعه روس است و بعد از ارتکاب بقتل فرار کرده ثانیاً در تفحص و جستجوی او

احکام موکده تحریری و تلگرافی بحکومت خوی و سلماس نوشته و مامور مخصوص فرستاده شد

اگر در خاک خودمان مانده باشد البته در هر جا باشد گرفتار و گزارش را عرض خواهم

کرد امیر نظام ۲۶ جمادی الاولی

شهر جمادی الاخر ۱۳۰۸

از طهران نمره ۲ به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم افخم اعظم دام اقباله — بعرض رسید یک ارمنی تقریباً
سوره رقیه خلیفه بزرگ کاتولیک که تنها بوده با خنجر کشته و بطرف خسرو آباد فرار کرده در کمال
تأکید و صدور امر مطاع مبارک صادر شد که حکماً بدون تعویق مأمورین برای گرفتاری قاتل
بفرستید و اگر گیر آمد ورود تلگراف فرمایند بعرض خاکپای مبارک برسد که خیلی خیلی لازم است امین السلطان

از طهران — نمره ۳ — به تبریز

بعرض رسید پسر حاجی محمد عثمان که از اولاد سادات و جلالت مآب [illegible] که خود را تبعه دولت
عثمانی میدانند مستحق بوده زن یکی از عملجات حکومت را بخانه خود برده بی عصمتی نموده اند
و با اینحالت قرار مجازاتی برای تنبیهش داده نشده است مقرر شد اکیداً تحقیقات لازمه را
بفرمایید در صورت صدق موافق قوانین مقرره در نهایت جد قرار مجازات تنبیهش را
داده بعرض برسانید امین السلطان ۴ جمادی الاخر

جواب — نمره ۲ — از تبریز

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله فقره قتل
کاتولیک همانست که از سفارت عثمانی عرض کرده اند و چنانچه سابقاً در جواب
تلگراف جناب مستطاب اشرف عرض شده با اینکه بتبعیت قاتل از اوباش دولت عثمانی است
دیگر یا اصلا تبعه روس است در پیدا کردن قاتل و گرفتاری او احکام لازمه صادر و مأمور
مخصوص فرستاده شده و نهایت اهتمام بعمل آورده هر ساعت گرفتار و عرض خواهد شد امیر نظام ۶ جمادی الاخر

از طهران — نمره ۶ — به تبریز

دلزه

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم افخم دام اقباله — از سفارت کبرای دولت عثمانی
بعرض حضور مبارک رسید که علاوه بر اینکه حاجی خان در سلماس قاتل میرزا یوسف اسلامبولی را
گریزانده دخل و ذات و آزار اتباع را ارامنه کسبه مقیم [illegible] سبب اغتشاشات مجانی از
انها شده است مقرر شد که از جهت رفع مراتب رسیدگی نموده دستگیر شدن قاتل برای نظم و امنیت
حدود [illegible] اسباب امنیت است البته حکماً قاتل را از حاجی خان وغیره بخواهند بگیرند
اطلاع دهید و در تغییر نخست [illegible] حاجی خان تغییر سلوک [illegible] امین السلطان

از طهران — نمره ۷ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم افخم دام اقباله — معمول کند شمیم جناب میرزا رضا خان
وزیر مختار را اطلاع فرمایند [illegible] و علاوه قاضی جناب نموده در سال نو محسوب دارند این عمل [illegible]
وجه [illegible] وزیر مختار نشود امین السلطان ۶ جمادی الاخر

جواب — نمره ۷ — از تبریز

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله [illegible] وجه معمول
کند شمیم جناب میرزا رضا خان وزیر مختار که فرموده اند کارسازی نموده علاوه قاضی جناب
در سال نو محسوب بشود در پیش جناب مستطاب عالی اطاعت نموده وجه [illegible] را پرداخته
از بابت مالیات سال نو محسوب خواهد نمود امیر نظام ۸ جمادی الاخر

از طهران — نمره ۱۰ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم افخم دام اقباله مکرر در گرفتاری [illegible] قاتل

از طهران — شهر جمادی الاخره ۱۳۰۸ — به تبریز

سراپوی کاتولیک حسب الامر زحمت داده ام امروز از سفارت کبرای عثمانی و سفارت روسیه
تحریراً اظهار شد که در سلماس و اطراف آن جمعیتی برای قتل ارامنه کاتولیک فراهم نموده اند
خانلی و رحمت … ایلجات را اتهام از همه بیشتر … خیلی در گرفتاری قاتل تاکید شود
و از باش … عثمانی هم تفصیل جمعیت مزبوره را کشف ننموده فوراً مأمور و آدمی که
لازم است برای متفرق کردن آنها بفرستید که این دو کار زیاده از اندازه لازم است

جواب — نمره ۱۰ — از تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اشرف اکرم آقای امین السلطان دام اجلاله به گرفتاری قاتل
سراپوی کاتولیک تاکید … ضمناً رجوع اظهار سفارت کبرای عثمانی مرقوم فرموده بودید
که گویا در سلماس و اطراف جمعیتی برای قتل ارامنه کاتولیک فراهم نموده اند چون این مطلب
را اهمیت کلی داده اند بضرورت مطلب را بسط داده چند فقره بدین تفصیل عرض می نمایم اولاً
بر خاطر مبارک اشرف پوشیده نماند که قاتل سراپوی کاتولیک تبعه دولت ایران نیست و بطوریکه
تحقیق پیوسته این است که چه سراپوی چه قاتل او تبعه دولت عثمانی و هر دو از سکنه
اسلامبول بوده اند و سراپوی چندی قبل بسمت فتنه گی از اسلامبول بقریه سوره
سلماس آمده و در آنجا باغوای ملت ارامنه و ترغیب و تشویق آنها بمذهب کاتولیکی مشغول
بوده و چند روز قبل قاتل او بی مقدمه بمنزل او وارد شده و بهر غفلتی که داشته در همان روز ورود
فرصتی بدست آورده و علی الغفله او را بقتل رسانده و فوراً فرار کرده حکومت سلماس …
ارامنه آنجا … طرف ادم ما فرستاده و اینجانب نیز محض اطلاع تلگرافهای

نموده

از طهران — شهر جمادی الاولی ۱۳۰۸ — به تبریز

متواتره بمحمد جان والی و حاجی اسمعیل خان نائب الحکومه سلماس و رضاقلیخان سرپرست ارامنه سلماس تاکید کردم
که در جستجوی قاتل اهتمامات لازمه بعمل آورند و به این … نکرده محمد جعفر بیک نایب … کارگزاری
را برای تحقیق مطلب که شهرت داده اند و تاکید در جستجوی قاتل مزبور مأمور کرده بسلماس فرستاده ام
با همه تفحص و تجسس که بعمل آمده تا امروز هیچ اثری از قاتل مزبور بدست نیامده و نهایت تکلیف را بجا آورده
سعی و اهتمام در جستجوی قاتل … با علی درجه بعمل آمده و غفلت و قصوری در تجسس او بعمل نیامده
و اگر این شخص مجهولی که هنوز اسمش را کسی نمیداند بهر جائی که رفته علی الغفله آمده و کشتن …
را اتفاق … ارامنه سلماس بی هیچ دلیلی و مدرکی … و شوقی مشغول
این امر قرار نمیتوان داد … موسیو … نام کاتولیک که خود را … کاتولیکها
قرار داده و بعضی شبهات بسفارت عثمانی القا کرده عدم … کاتولیکها را در سلماس
اظهار نموده … عرض می نمایم … نام مزبور جوان … که لباس … ادبی است
و در مقدمه بر خلاف وظیفه خودش کارها اقدام کرده و کاغذهای متهورانه نوشته که از
هر قاعده خارج است و محض اینکه درجه تهور و جسارت او بر خاطر مبارک اشرف معلوم شود
سواد کاغذی را که با کمال بی ادبی بخود اینجانب نوشته است … ارسال خدمت
می نمایم و بالجمله در صورتی که ارامنه سلماس علانیه و آشکار می بینند موسیو … کشیش های
کاتولیک شب و روز بوسیله و اغوای ارامنه و تبدیل مذهب آنها که آباء و اجدادی
آنها مشغولند اگر … ارامنه سلماس جای بحث و ایرادی
نیست و ایراد در خود آنها وارد است که چرا ابتدا … در تبدیل مذهب ارامنه و اغوای آنها

سی میفرمایند در صورتی که کسی آنها را باقامت در مجلس دعوت نکرده اگر واقعاً از جانب خود (برادرم)
مجبور نیستند که در محوطهٔ ادارهٔ مجلس اقامت نمایند و میتوانند که بهر جا که میل دارند
بروند در جواب این مطلب نیز بموجب تلگراف سفارت کبرای عثمانی مرقوم فرموده اند
که در مجلس و انجمن جمعیتی برای قتل ارامنه کاتولیک فراهم نموده اند و این بنده از پاشای
سرحدی عثمانی تفصیل جمعیت مزبوره استفسار نموده فوراً مأمور دادم که لازم است برای
متفرق کردن آنها فرستند عرض مینمایم که این شبهات نیز ناشی از رئیس کشیش کاتولیک
است و بهجت افندی باش شهبندر مقیم تبریز نیز همین طور باین بنده اظهار کرده و از ایشان
سؤال کردم که آن اشخاص کیها و اسامی ایشان چیست و بر اتفاق و اجتماع آنها چه دلیل دارند
باش شهبندر در جواب گفت که شخص آنها معلوم نیست و بر اجتماع چنین علم قطعی
ندارم و برای تحقیق امر بمسیو رنار وکیل شهبندر مقیم ارومی نوشته ام که در سقم و صحت
این خبر و تشخیص و تعیین اشخاص لازمه اهتمام بعمل آورده خبر بدهد این بنده در جواب گفتم
که با همه اعتقادی که بعدم صدق این اخبار دارم من هم از جانب خودم به نیابت سلماس و
ارومی را با کمال تأکید مأموریت داده ام در همدستیاری و موافقت مسیو رنار وکیل
شهبندر شما لازمه تفحص بعمل آورده و اگر معلوم شود که اگر واقعاً چنین جمعیتی است هرکه را در هر جا
باشند گرفته لازمهٔ تنبیه از آنها بعمل خواهد آمد و تلگراف نیز به نیابت ارومی و سلماس احکام مؤکده نوشته
فرستاده ام و تا بحال نه از وکیل شهبندر عثمانی و نه از مأمورین خودمان خبری از صحت و سقم این مطلب
رسیده و هر وقت خبری برسد که لازمه عرض باشد عرض خواهم کرد نظام ۱۷ جمادی الاولی

۱۳

از طهران — به تبریز

جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اقباله از قراریکه از سفارت اتازونی اظهار شده در
محال سلماس امریکائی کشیش کاتولیکی را مقتول و فرار کرده و یکی از ارامنه بجیل صدمه جانی و مالی به رابات
صاحب کشیش و کشیش دیگر که در [illegible] امریکائی هستند وارد آورده البته هرچه زودتر مقصرین را گرفته بمجازات برسانید که رفع
خائله شده و اتفاق ناگوار دیگری حادث نشود و نتیجه را مستعجلاً اطلاع بدهید که بعرض برسد قوام الدوله

۱۳

جواب — از تبریز

حضرت جناب جلالتمآب اجل اکرم سرکار قوام الدوله وزیر امور خارجه دام اجلاله در جواب اظهار
سفارت اتازونی مرقوم فرموده اند که بتوسط ارسال تلگراف خبر از قتل کشیش کاتولیکی در
قریه [illegible] از محال سلماس که یکی از ارامنه قریه مزبور بجیل صدمه مالی و جانی به رابات
صاحب کشیش و کشیش دیگر امریکائی رسانده اطلاعاً عرض مینماید که از قراریکه معلوم است کشیش مقتول از تبعه
عثمانی و قاتل او نیز بخبر ارامنه اسلامبول از تبعه عثمانی است و نظر به عداوتی که با آن کشیش
داشته از اسلامبول بقصد قتل او آمده و در همان روزی که بمنزل آن کشیش وارد میشود
علی الغفله او را بضرب رولور مقتول کرده است و با آن مرور ایام [illegible] که در جستجوی قاتل بعمل آورده ایم
اثری از او ظاهر نشده و باز هم لازمه جستجو را قدغن داده و برای پیدا کردن او مأمورهای مخصوص
بهر جا فرستاده ایم و این امر است که بتوسط سابقه عداوتی فیما بین [illegible] تبعه عثمانی روی داده
دیگر ربطی با ارامنه سلماس ندارد و ارامنه سلماس هیچ وجه [illegible] صدمه جانی و مالی به رابات
صاحب و غیره نرسانده و ندارند و سفارت عثمانی محض تصور و قیاس اینکه کشیش اسلامبولی است

از طهران و باغ — شهر جمادی الاخره بارس ئیل ۱۳۰۸ — بتبریز

سوءظنی دارند سلماس سعر بیایند و مطلقا شاهد و شبهه و آثار و علامتی بر اهل سلماس که رفقا را منهم سلماس بر قتل کشیش مذکور بدهند نیست بالجمله سفارت آتازونی قویا اطمینان بدهد که از اهل سلماس هیچوجه تعرض بکشیش های امریکائی و غیره امریکائی نرسیده و نخواهد رسید امیر نظام ۱۶ جمادی الاخر

باغ — **دستخط مبارک** — به تبریز

امیر نظام سابقا بشما تلگراف کرده بودیم یک فوج از افواج منظم خوب از افواج آذربایجان منتخب کرده بهمچه طهران بفرستید که برای شب عید نوروز وارد طهران شوند که باید مامور فارس شوند البته تهیه کرده ورود خواهید فرستاد باید عرض کنید که کدام فوج را معین کرده اید و کی خواهند رسید ۱۴ جمادی الاخر

جواب — نمره ۱۴ — از تبریز

عرض جواب تلگراف همایون اقدس اعلی را مفتخر نموده قربان خاکپای اقدس همایونت شوم در باب روانه نمودن یکی از افواج آذربایجان برکاب مبارک همان وقت که حضرت والا اقای نایب السلطنه امر مبارک را ابلاغ فرمودند فوج مظفر را که جمعی حاجی قاسمخان میر تیپ است و این فوج را که یکی از افواج معتبر آذربایجان است اعلام نموده و حالا مواجب انها را طوری که روانه خواهد نمود که برای شب عید نوروز وارد دارالخلافه و حاضر رکاب مبارک شوند جان نثار حسنعلی ۱۵ جمادی الاخر

از طهران — نمره ۱۶ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اقباله بعرض رسید که در قریه رواسیج دهخوارقان قریه ایست جهان الدین نام و زن خود ضعیفه را که شوهرش برای کسب بتفلیس رفته در روز روشن بنطو علیه

از طهران — شهر جمادی الاخره بارس ئیل ۱۳۰۸ — بتبریز

برده مجبورا مرتکب امر شنیع شده اند شوهر خواهر ضعیفه مرتکبین را دستگیر کرده بباب الحکومه سپرده بدون مجازات انها را رها نموده امر مؤکد فرمائید مرتکبین را دستگیر کرده طوری تنبیه نموده مجازات بدهند که دیگر بعد کسی جرئت بارتکاب ننماید امین السلطان ۱۵ جمادی الاخر

از طهران — نمره ۱۷ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امیر نظام دام اجلاله جناب معین الملک از اسلامبول تلگراف کرده اند دوس ۳ ظ - ق ۵ ک ۲ ظ ۱۳ - ۳ ۱۳ ام ۳ ک - ۹۳۹

۱۴ - ۳ ب ۳ ک ظ ۱۴ - ۳ ۱۳ ۳ ا - ۱۲ ۳ ظ ۱ ه ظ ر - ۱۳ - ک

۱۴ ک ۳ ا - ۴ ب ۳ ۱۳ - ک ۳ ر ۱۲ - ر ع ب ۳ ظ ۹ ۱۴ ۳ ظ ۹ -

۷ ۱۲ ۳ ۱۴ ص - ر ب ۹ ۱۴ - ۹ ۱۴ ۱۳ - ک ۳ ر ۱۲ - ب ۲۳

۲ ۱ ودو - ۱۲ - ف ۴ ص - ظ ک ۳ ۱۳ ظ ۹ - این تلگراف بعرض خاکپای جواهر آسای ملوکانه رسانیده هر طور مقرر فرمودند ۳ ۹ ک - ک ۷ ع ۱۲ ع - ۴ ک ۳ ر

۱۳ - ۴ ه ب و ا ۱۳ ۹ - ۱ ح ۱۳ ح - ظ ک ۳ ۱۳ ۹ - ۹ ب

ع ۱۲ ب ا - ع ۹ ح - ک ظ ق - ظ ک ۳ ۱۳ ظ ۹ ورود جواب مراسله که بعرض برسد امین السلطان ۱۵ جمادی الاخر

جواب — نمره ۱۷ — از تبریز

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله ۹ ب ۴

۳ ۴ ر ع ب ۳ ظ ۹ ظ ۱ ه ظ ر ۱۲ ک ۱۴ ک ۱۳ - ۳ ن ۳۲ ظ ۴

از طهران — شهر جمادی الآخره بارس ئیل ۱۳۰۸ — به تبریز

۳ ب ۳ ک ظ ۱۴ ۳ ۱۳۳ ب ۱۲ ۳ ظ ۳ ک ۳ ر ۱۲ در همین ساعت مامور

فرستادم که رفته با کمال دقت تفحص تحقیق نماید اگر دو ۱ ه ظ ر ۱۲ ک ۱۴ ک ۱۳

۱۳ ه ب و ۱۳۱ ۹ ۱۴ ۳۴ ص ظ ۹۹ ب ظ ل ۱۴۹ ب ر ۱۴ ۴

۳ ص ۱۴۹ ک ۱۴ ب ۳ ف ۴ س ۱۳ ۷ ۱۲ ۹ ۳ ظ ص ع ب ۳

ک ۸ ۴ ۱۲ و ۳ ۱۴ ۳ ب ۱۳ ن ۳ ۱۳ ۳ ۱۲ ب ۹ هر خبری برسد

بدون تأخیر تلگرافاً عرض خواهد شد امیر نظام ۱۷ جمادی الاخر

از طهران — نمره ۲۰ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله پل میانج چاپارت بکمال رسیده چند چشمه

از سد طرفین بکمال رسیده حالت حالیه آنجا چاپارت زحمت کشید. طلوع دهید جواب امین السلطان

جواب — نمره ۳۰ — از تبریز

خدمت جناب مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله از پل میانج هفده

چشمه بزرگ ساخته شده و نیم پل ساخته اند از چهار پل ساخته شده بود و بنظر انور همایونی

رسید بهتر و محکمتر است آنچه نیز بقدر پانصد ذرع در سمت ایلخانی ساخته شده پنج چشمه دیگر از پل و قنطره

سد النصرة الدوله در پل آتیه تمام خواهد بست جهت اینکه عمل پل میانج در همین سنه با تمام

رسید این بود که در اواخر بهار مصالح زیادی که تهیه کرده بودند سیل برد و تا در ثانی تدارک

مصالح کردند اینقدر طول کشید که هفده چشمه از پل و پانصد ذرع از سد را ساختند امیر نظام ۲۰ جمادی الاخر

از طهران — نمره ۳۱ — تبریز

از طهران — شهر جمادی الآخره بارس ئیل ۱۳۰۸ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم عالی امیر نظام دام اجلاله از سفارت کبرای عثمانی بر حسب اشعار

ولایت وان نوشته بود مجو تورک نام برادر حمزه متوفا از عشیرت حیدر انلو که فراراً بایران

رفته نزد طاهر خان بوده با چند نفر سوار بر سر عم زاده درویش آقا پسر فقیه علی از اهالی قریه دیرک

من توابع قضای بارگیری که جزو ولایت وان است در حالتی که با نوکرش ذخیره از قریه کوپک

کدی میبرده اند ریخته چهار گاو و انهار کشته و نقود و اسلحه انهار قصب و مبرداً نزد طاهر خان بسلامت

کرده اند لهذا حسب الاشعار آنجا زحمت میدهد که احکام اکیده لازمه بجهت خود صادر فرمایند مراتب بیرسیدگی

نموده در صورت صحت وقوع امر بمقام تسویه و اصلاح آن برآمده از نتیجه وزارت امور خارجه

را مستحضر بدارید که بسفارت کبری جواب داده شود قوام الدوله ۲۰ جمادی ثانی

جواب

خدمت جناب جلالت مآب اجل اکرم سرکار قوام الدوله وزیر امور خارجه دام اجلاله بر حسب اظهار

سفارت کبرای عثمانی فرموده اید که مجو نام برادر حمزه متوفی از عشیره حیدر انلو که فراراً

بخاک ایران دولت آمده نزد طاهر خان بوده با چند نفر سوار بر سر عمو زاده درویش آقا و آدم او

از اهالی قریه دیرک من توابع قضای بارگیری که جزو ولایت وان است ریخته چهار گاو و

انهار کشته و پاره نقود و اسلحه انهار ابرده دوباره نزد طاهر خان رفته اند و چون این مسئله

بخلص معلوم نشده بود بحکومت خوی نوشته و تاکید شد که تحقیقات لازم بعمل آورده با صحت

صدق آنچه از انها برده اند استرداد و از مرتکبین تنبیه نماید امیر نظام ۲۳ جمادی ثانی

از طهران — نمره ۳۲ — تبریز

از طهران به باغ — شهر جمادی الثانیه ۱۳۰۸ بارس ئیل — به تبریز

سفیر کبیر عثمانی اظهار مینمود در باب بارهای زنگلر که تلگراف شما شرکت گمرک معمول اینها را گرفته انبار کرده‌اند که تلگرافات به توسط زنگلر بوده‌اند از قرار جواب داده‌اند اطاعت نکرده‌اند البته باید در جرات عدم اطاعت دلیلی داشته باشند فوراً دلیلش را تلگراف کنید

امین السلطان ۲۱ جمادی الثانی

۲۳

از طهران — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله از سفارت کبرای عثمانی اظهار شد که چند خانوار از اهالی خاک عثمانی بسلماس و آن حوالی آمده‌اند و گویا اقامت دائمی در خاک ایران دارند تحقیق فرمایید اگر چنین است جای آنها در داخله قرار بدهید برای اینها معین شود که در سرحد نباشند و هرگاه خیال اقامت ندارند مراجعت نمایند البته جواب را زود لطف نمایید امین السلطان ۲۳ جمادی

دستخط جهان مطاع مبارک است

۲۴

از باغ — امیر نظام — تبریز

این کار شاطرانلوها با طوالش گیلان خیلی بدور و دراز کشیده است قاپوچی باشی مامور تحقیق شد هنوز از زوار اوپایا که قاطع عمر باشد نرسیده است و حالا هم رود در گرگان زده است و آنجا مشغول تحقیق است این خوانین طرفین در طهران معطل و سرگردان و تقصیر ... آدم مجرب دولتخواهی هرگز تفاوتی مابین طوالش و شاطرانلو نخواهد گذاشت و غرضی در این کار نخواهد داشت البته این اتفاق که میانه این دو طایفه افتاده است اگر حکم صحیح درستی نشود چندین عیب بزرگ خواهد داشت اولاً همیشه این نزاع میانه اینها خواهد بود و آخر منجر بقتل و غارت خواهد شد ثانیاً بعد از شش ماه ...

۵ جمادی

از باغ — شهر جمادی الآخر ۱۳۰۸ بارس ئیل — به تبریز

که طرفین به در بخانه دولت حاضر شوند و یک حکم و قرار درستی دولت بدهد به برای این نزاع چقدر هم برای نظم و قانون و شأن دولت مضر خواهد بود حالا منتظر تا چه برسد بعرض برسانید امیر نظام

۲۴

جواب — از تبریز

تصدق خاک پای جواهر آسای اقدس همایونت شوم دستخط مبارک تلگرافی در مسئله شاطرانلوها و خوانین طوالش را زیارت کرده عرض و جسارت می‌نماید چنانچه جان نثار در عالم دولتخواهی و عبودیت که در خاکپای همایون دارم نسبت هیچ دو دارد شاطرانلوها و خوانین طوالش را در حکم و جدول را بالسویه نوکر و رعیت شاهنشاهی دانسته بهیچوجه فرق و تفاوتی ما بین اینها نگذاشته و از اول تا حال قصد و نیت این جان نثار این بود که این خاتمه و قضیه ما بین اینها بمحاکمات قطع و فصل شود و اگرچه ورود شرح مفصلی نسبت بقرار ... میرزا محمد خان تلگراف کرده‌ام که بملاحظه جناب مستطاب اشرف امجد اعظم رسانیده و البته رسانده و بملاحظه نظر انور همایون رسیده است حالا هم بخاکپای اقدس عرض می‌نمایم اگرچه تحقیقاً بهیچیک از خوانین شاطرانلو در وقوع این نزاع حاضر نبوده و فقط رعایای شاطرانلو در رعیت خودشان با خوانین طوالش بمقام منازعه برآمده‌اند مع هذا چون شاطرانلوها در مقدمه دست حلیمان پسر عموی عمید السلطنه را قطع کرده رسانیده‌اند اگر رای مبارک پسند نماید امر و مقرر فرمایند نصیر خان و اسفندیار خان که در دار الخلافه هستند نزد قاپوچی باشی بفرستند و این جان نثار نیز دو سه نفر دیگر از خوانین شاطرانلو را که در خلخال هستند نزد قاپوچی باشی بفرستد و بنا را به امر و مقرر شود در خوانین شاطرانلو اجتماعاً بطور روحانیت بتحکیم عمید السلطنه بیرون ... بحکم اهلیت و قضاوتی که دارد این خاتمه را اصلاح بکنند و چون شاطرانلوها با تقصیری ...

۱۳۰۸

ابتداء طهران — شهر جمادی الاخره بارس ئیل — به تبریز

که در انجمن دارند سفارت مبرد فقط کم از زمان اهم ... پانصد تومان پیشکش دیوان و پانصد تومان
دیگر خدمتانه قاپوچی باشد این است آنچه در رفع این خاتمه بعقل حقیر این جان نثار رسیده و اگر
اولیای نوع دیگر مناسب بدانند این جان نثار تابع رای اولیای دولت است و هر چه
مقرر باشد و هر قراری بدهند اگر حکم تغییر بشود اطلاع مرحمت فرمایند تا مطلع و مستحضر خواهد بود چاکر
جان نثار حسنعلی ۲۹ جمادی الاخر

از طهران — نمره ۲۵ — از تبریز

جناب جلالتمآب اجل اکرم عالی امیر نظام دام اقباله از سفارت روس برطبق اشعار
وزارت خارجه روس و حکومت قفقاز اظهار کرده اند در غره ربیع الاول ... نفر سوار از قراولان
قراولخانه اسدکندی عبور نموده در روی قریتین پشت خانو و ماخانو که کاو قسم در تبعه ایران
میباشد که بسر خسند سلیمه برگشتند اطرافیها تیراندازی کردند ... نفر هم برای مدافعه تیراندازی
نمایند و تا ... ساعت طرفین تیراندازی کرده بدون اینکه زخمی از طرفین برسد موقوف کرده
منازل خود مراجعت نمایند چون مقصرین و سبب وقوع این حرکات را درباره مطالبه نموده اند
مراتب بعرض خاکپای همایونی رسانده مقرر فرمودند جنابعالی رسیدگی فرمایند در صورت صدق
حکایت اعلام فرمایند اگر تقصیر با طرف بوده تنبیه فرمایند و اگر تقصیر با سواران بوده اعلام
فرمایند بسفارت نوشته شده تنبیه آنها مطالبه شود زیرا ... که اعلام خواهند فرمود که بعرض
برسد قوام الدوله

جواب — نمره ۲۵ — به تبریز

از طهران — غره رجب المرجب ۱۳۰۸ بارس ئیل — به تبریز

جناب جلالتمآب اجل امیر کبیر قوام الدوله دام اقباله فقره نسبت تیراندازی اهالی خانو و ماخانو
را بقراولان قراولخانه اسدکندی چند روز قبل از قونسولگری روس اظهار کرده بودند و
برطبق آن بحکومت اردبیل نوشته شده که بعد از تحقیق قرار لازمه را بدهند هنوز جوابی از اردبیل
نرسیده بعد از وصول جواب اطلاع میدهم امیر نظام غره رجب

از طهران — نمره ۲۶ — به تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله تلگراف جنابعالی را که معتمد السلطان میرزا محمد خان
درباب اکراد و گوکارزودی فرموده و در قرار ظفرالسلطنه در راپورت قاپوچی باشی تفصیلی اشعار
نموده بود دیدم عجب است که میرزا محمد خان ... داده راپورت سهو نموده راپورت قاپوچی باشی
نقل قول گوکارزودی است ... مینویسند ظفرالسلطنه از اکراد شکایت دارد و در خدمت جنابعالی
از آنها تقویت میکنند مدعی است ... جنابعالی از این مزخرفات متغیر ... جاهلی ...
قاپوچی باشی همان شخصی را که جنابعالی در تلگراف درج کرده بود بتلگراف کردم که امر ...
قاطع امر بدهند اطلاع دهید که خدمت شما زحمت نداده امین السلطان ۳ جمادی الاخر

جواب — نمره ۲۶ — از تبریز

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله العالی در فقره
ظفرالسلطنه و راپورت قاپوچی باشی که میرزا محمد خان سهو کرده و راپورت قاپوچی باشی نقل قول
گوکارزودی بوده است از این نوع دقت نظر و ملاحظات حضرت اشرف که از
راه کمال التفات و مخلص نوازی است نهایت تشکر دارم و نظر به همین ملاحظات حضرت ... و بزرگ

منشی‌های جناب مستطاب اشرف است که رشتهٔ اخلاص را در قلب خود ثابت و راسخ کرده‌ام
در مسئلهٔ شاطرانلوها و گوکلان و دوی‌ها علاوه بر آنچه میرزا محمد خان تلگراف کرده‌ام و بنظر اشرف
رسیده ۵ روز قبل نیز در جواب دستخط مبارک همایونی شرح دیگر عرض کرده‌ام اگر رای اشرف
جناب مستطاب اشرف پسندید و انشاءالله خیر را التصدیق بفرمایند کار مناسب‌تر و در رفع خاتمه
و تخفیف زحمت اولیای دولت نزدیکتر است امیر نظام ۲ رجب

شهر رجب المرجب

۱

از طهران — تبریز

خدمت جناب جلالت مآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله بعرض رسید آدم اسمعیل بیک
شیروانی در اردبیل رحیم قلی مهاجر اگرچه مردی است در بازار طوری زده که غش کرده است
تاکیدا مقرر شد این فقره را با قونسولگری روس مذاکره نموده قرار دهید مرتکب مزبور تنبیه شود
امین السلطان ۲ رجب

۲

از طهران — تبریز

نواب والا شاهزاده امامقلی میرزا دام اقباله بعرض خاکپای مبارک رسید چند نفر تجار کردی
رفقه عیالش را اسیر کرده گذشته‌اند مؤکدا فرمایش شد قاتلین ضعیفه را از تمام نحو[؟] که حتما
بزودی گرفته حبس کرده اطلاع دهید امین السلطان ۲ رجب

۳

از طهران — تبریز

خدمت جناب جلالتماب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله مؤکدا مقرر شد زحمت [؟] که حتما

قاتل

قاتل زوجه حاجی اسمعیل تبریزی را که در قره‌قلو صاین قلعه کشته شده است گرفته به تنبیه سخت نموده
ویرا اگر گرفته بوده مقتول رسانده بعرض برسانید امین السلطان ۲ رجب

[illegible]

جواب

عرض جواب بخاکپای همایون اقدس اعلی روحنا فداه تصدق خاکپای جواهر آسای اقدس همایون شوم
دستخط مبارک تلگرافی مبنی بر احضار وکیل الملک زیارت شد ابلاغ جناب مستطاب اشرف وزیر
اعظم نیز بنحو دادرسید پس فردا که پنجشنبه است بچاپاری عازم و نظر بلیاقت و استعدادی که دارد البته
مورد مراحم شاهانه و مصدر خدمت عمده خواهد شد چاکر جان نثار حسنعلی

جواب

حضور مرحمت ظهور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی
در فقره قتل ضعیفه کرد قبر[؟] زیارت حکم مطاع مبارک تلگرافی فدوی فرستاده بود قاتل ضعیفه را که رشید
مراغه بیاورند بلعض[؟] شوهر همان ضعیفه مقتوله که عزیز نام است با خالد نام که نسبت قتل ضعیفه را
باو میدادند و دو نفر برادر ضعیفه مقتوله که عارض بودند حسب الامر مطاع مبارک در مراغه حاضر
آنچه فدوی تحقیق کرده و خود عارض و معروض هم مقر شدند ضعیفه مقتوله که زن عزیز نام است
با خالد نام سابقه داشته عزیز نام یک شبی با رسول نام برادر ضعیفه خالد را با ضعیفه در یک جا
میگیرند خالد نام فرار کرده ضعیفه را شوهر و برادرش محض این هرزگی فورا بقتل رسانیدند
بیان واقع همین است که جسارت و عرض شد و خودشان هم اصلاح و خون بستی کرده‌اند با این حال
همگی حاضرند هر قسم امر شود فدوی در اطاعت آن حاضر است فدوی امامقلی ۸ رجب

از طهران — نمره ۵ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله تلگراف جوابیه جنابعالی در خصوص
محتور نام برادر حمزه متوفا رسید چون مقصود عمر فهمیدن رعیت و تابعیت محتور و تشخیص قریه
بزرگ گویا جزو ناحیه اباقه است و در سفارت عثمانی انکار این نوع قضای بارگیری جزو
ولایت وان نوشته‌اند و جنابعالی اینهارا استفسار مرقوم نفرموده بودید هنوز این جواب
تلگراف را بسفارت عثمانی اظهار نکرده منتظر است زود تر قریه مزبوره و کیفیت محتور نام را
که متوسل بعشیره حیدرانلو است با نسبت مرقمی که بشار الیه داده‌اند مشخص فرموده تحقیقا
بوزارت امور خارجه اطلاع دهید که بسفارت مشار الیها جواب نوشته شود قوام الدوله ۴ رجب

از طهران — نمره ۶ — تبریز

جناب جلالت نصاب مشار الملک کارگذار در باب حسن آقا و افندی‌ها اگر میانه کار در آنجا
باصلاح میگذرد زود امر را تمام نموده اطلاع دهید قوام الدوله ۴ رجب

از طهران — نمره ۷ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله از سفارت فرانسه دو کاغذ نوشته بودند
بعرض رسید ما حصلش این است که ۲ ب ۳ ک ظ ۱۴ - ار تو د وس ۱۲ ا ر ب ۱۳
ر - ب ۱۲ د ۱۴ - ۳ - ۳ د و ۸ ۱۴ - ۲ ک ق - ر ب ۹ ۱۴ - ۹ ب
ع ۹۹ ح ا د - ر ۲ ۱۲ ۱ و ۱۳ ر ۱۴ ۳ - ۱۴ د ا ظ ۹ - ر ۱۴ - ۴ ۳ و ص ۳
۱۲ ۱۴ س ن - ۸ ۳ ف ب - ر ظ ۹ - مقرر شد زحمت دهد که ۳ ۱۳ ظ - ۱

ک ۳ ب ک ۷ ۱۳ و ۱۳ - ۳ ۱۴ ک ۱۳ ا - ۹ ۳ ب ۹ - ۷ ۱۲ و ۱۳ - ۳۴
۱۳ ۹ - ۴ ۱۳ ۹ ۳ ب - ۱۴ ۱۲ ص ۱۳ ۳ ب - ۴ ۳ ص ۱۳ ۹ + ۱۴ ک ۱۴ ۲
۳ - ۳ ۲ و ۱۲ و - ک ق ۱ ۴ ب - ع ۹ ۳ ح - ۴ ر ۶ ۳ ب - ۱۳ ۹ - و ب
۴ ب و ۱ - ۱۴ - ۱۳ ۳ ۱۴ - ۴ ۳ - ۱۴ ۱۲ ص - ۹ ۳ ۱ ظ - ۹ ۳ ب - ۴ ۳ ک ۱۳ ظ
۴ ر ۶ ۳ ب ۹ ۱۳ - ۲ و ۱۲ - ۳ و ۱۲ ۳ س - ۳ ظ ۱۴ ۳ ب ۳ - ۳ و ۷ آ
۴ ر ۱۳ ب ظ ۹ + ۱۴ ک ۱۳ ص ۱۴ - ۳ ن - ک ر ظ ۱۲ ظ ۱۳ ا - ۳ ظ ۱۴ ۳
۴ ص ک ۳ - ۳ س و ۳ ق - ۴ ۹ ۱۴ ظ ۹ + ح ۳ ا و - ر ص ۱۳ ص - و
ب ۳ ۴ ۳ ۱۳ ۳ ظ - ب ۳ ۱۴ ک ۲ ر ب - ۹ ب ۷ ۳ ر - ۳ ۶ ب
۴ ۳ ۱۳ ۲ ۳ ظ - ۴ ص ۹ - ۸ ر ک ۳ - ۴ ر ۱۳ ب ظ ۹ - ا ک ب ۳
و ۱ ۱۳ - ۴ ۷ ۳ ب ۲ - ب ۵ ۱ ۱۴ - ۱۲ ف ۸ - ۱۲ - ک ق و ۱۲ ک ر ظ
۱۳ ۹ - و ۱۲ ۱۳ ۹ - ر ۳ م ۶ ۱۴ ۳ - ۱۲ - ۹ و ۱ ۷ س - ۱۴ ک ۳ ۱۳ ۱۲ ظ

[illegible]

با چاپار فرستاده شد امین السلطان ۶ رجب

از طهران — نمره ۱۰ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله بعرض رسید که حکومت زین بیر
زین العابدین خان واگذار شده و صارم السلطنه در سرحد اغتشاش مینماید مقرر شد حکما احکام
بکنید نگذارید طوایش با نظم شود که خلع بد است امین السلطان ۶ رجب

جواب

از طهران — شهر رجب المرجب سنه ۱۳۰۸ — بتبریز

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام جلاله فرموده اید
بعرض رسید حکومت خمسه میرزا زین العابدین خان داده شده و باین جهة اختلالی در امر سرحد
بهم رسید عرض مینمایم که این شهرت بکلی بی اصل است و در همین ساعت میرزا زین العابدین
خان را که در تبریز است بجرم این شهرت که داده تنبیه کردم و در نظم حکومت طالش
نقطه متممی قوت مواظبت مخصوص دارم امیر نظام ۱۰ رجب

از طهران — نمره ۱۳ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم عالی امیر نظام دام اجلاله حسب الامر الاقدس الاعلی مقرر گردید
ح م ظ ق ح د ب حو ط ح ض د ص خ ض ص خ ف غ ف خ
جناب جلالتمآب هم قدغن فرمایند سعد آذربایجان ص ج ذ ق ح د ح ض د ی ل ض
ی ر غ ض ش ک ق ح ب ج ض ص د غ س ر ذ ص د
ص ظ ط س م د ر ق ف ب ن ر ک ض ر قوام الدوله ۱۰ رجب

حسب الامر الاقدس الاعلی مقرر است دیگر روزنامه اختر را با ایران نیاورند جناب جلالتمآب هم قدغن فرمایند در آذربایجان این روزنامه را پست خانه و غیره بدست احدی ندهند و هر جا برسد ضبط کنند آتش بزنند قوام الدوله

جواب

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم [illegible] قوام الدوله وزیر امور خارجه دام اجلاله در باب نیاوردن
ق خ د ب ج ط غ س ر ف ر ق ش ق ذ غ س ر ض ب ج آن
باحدی حسب الامر قدغن اکید کردم و مواظب خواهم بود که دیگر از این ق ح د
ص ر ض ب ج ض ک س کر و قهراً از حد ط ض ج ط ک هو شده و خیلی
ر ط هو خ ض د ع ش خ ب ط امیر نظام ۱۱ رجب

در باب نیاوردن روزنامه اختر و سوزاندن در ایران آن باحدی حسب الامر قدغن اکید کردم و مواظب خواهم بود دیگر از این روزنامه بحدود ایران وارد نشود و قهراً از حد خود بیش خارج شده و خیلی افتاده [illegible] امیر نظام

در طهران

از طهران — شهر رجب المرجب سنه ۱۳۰۸ — بتبریز

صورت دستخط مبارک
امیر نظام

از طهران — نمره ۱۴ — تبریز

در طی عریضه تلگرافی شما عمید السلطنه و قاپوچی باشی تلگراف شد که خوانین شاطرانلو در شب خانه
شرط و ایلیت عمل انها را اصلاح بکنند عمید السلطنه وکرکانرود هم عریضه مبسوطی تلگرافی تقدیم
کرده که پس از چندین بار رسیدگی در دارالشوری و ثبوت قتل دستیغان و ارتکاب اکراد و
تصدیق خود ما و ماموریت قاپوچی باشی که نوکر صدیق است احقاق حق خود را ندر بار دولت نخواهیم
کرد از برای هم عبرت کرده و بدانند احقاق حق میشود خلاصه بهیچوجه راضی باصلاح و خونبست نمیشویم
و استدعای رسیدگی و احقاق حق دارند لهذا باید تمام مقصرین و خوانین که متهم بتقصیر هستند در طهران حاضر شوند
و قرار اصلاح با شما انها باید تماماً در طهران داده شود به قاپوچی باشی حکم شد تمام مقصرین طرفین را
بلا استثنا بطهران بیاورد شما هم آدم مخصوص بفرستید تا تقویت کامل از قاپوچی باشی بکند و کل خوانین
شاطرانلو فیض الله خان و غیره را بقاپوچی باشی تسلیم نماید سوار و مستحفظی که لازم است همراه کنید
که همه را بطهران بیاورد البته بلا تعویق از این قرار معمول دارید قاپوچی باشی هر یک از اکراد و
مقصرین را از شما بخواهد بزودی باو تسلیم کنید که خیلی زود بیاید ۹ رجب

جواب

عرض جواب بخاکپای همایون اقدس اعلی روحنا فداه تصدق خاکپای جواهر آسای
همایونت شوم دستخطهای مبارک تلگرافی در باب خوانین شاطرانلو زیارت شد حالا که عمید السلطنه

بگذرانند که امر بر وجه صلح و خونبندی راضی نشده حکم عالیه همان است که مقرر فرمودم

که تمام مقصرین در دارالخلافه حاضر شوند و وکلای دولت قرار بدهند و یا اصلاح فیمابین آنها را

بدهند این جان نثار نیز امر اقدس همایونی را اطاعت کرده و چون ظفرالسلطنه تنهاست و

اعتباری در خلخال ندارد با اینکه وجودش در دارالسلطنه است فردا که یکشنبه است او را با پنجاه

نفر سوار به خلخال می‌فرستم که علاوه بر اسفندیار خان و نصیر خان که در دارالخلافه هستند هر کس دیگر

را که قاپوچی باشی از خوانین و غیر خوانین بخواهد دست بسته نزد مشارالیه بفرستد حسن ع ۱۲ رجب

صورت دستخط جهان مطاع مبارک

از باغ — بامیرنظام — تبریز

۱۷

این کار طوالش و اکراد ممکن نیست در سرحد خودشان یا در خارج با صلاح یا بغیر اصلاح

بگذرد همین طور که قاپوچی باشی مأمور است که رسیدگی کرده هر کس را مقصر بداند به طهران بیاورد

در نظر فیمابین چه طالش چه کرد حال هم حکم همان است و متعهداً به قاپوچی باشی حکم شد که رسیدگی

کامل کرده مقصرین طرفین را با تحقیقات خودش به زودی به طهران نماید حال هم باید حکم بشود

که بدون هیچ ملاحظه مأمور خیلی قابل با احکام محکم الان روانه خلخال نماید بجا باری که هر چه قاپوچی

باشی بگوید از گرفتن مقصر و غیره مأمور تمام حاکم خلخال فوراً انجام داده قاپوچی باشی را زودی

مقضی المرام به طهران بفرستد ۱۱ رجب

جواب

عرض جواب بخاکپای همایون اقدس اعلی روحنا فداه تصدق خاکپای جواهر آسای اقدس

همایونت شوم

همایونت شوم بطوریکه امر و مقرر فرموده‌اند ظفرالسلطنه مؤکداً سپرده شد که فیض الله خان و یوسف خان

را با هر کس دیگر از خوانین و اکراد شاطرانلو که قاپوچی باشی معین نماید گرفته نزد مشارالیه بفرستد

و ظفرالسلطنه فردا که پنجشنبه است میرود حسن ع ۱۲ رجب

صورت دستخط مبارک است

از طهران — ولیعهد — تبریز

۱۸

چون حالا دیگر بهار نزدیک است و هواها خوش لازم است که عروسی اعتضادالسلطنه

را با دختر نایب السلطنه بهار شروع کنند و تا قبل از حرکت ما به ییلاقات انجام دهند

شما اعتضادالسلطنه را روانه طهران نمایید که برای بعد از عید در طهران حاضر باشد و عروسی نماید

۱۱ رجب — جواب

عرض جواب بخاکپای همایون اقدس اعلی روحنا فداه تصدق خاکپای جواهر آسای اقدس همایونت شوم

از زیارت دستخط مبارک و احضار غلام زاده اعتضادالسلطنه برای انجام عروسی او نهایت

سرافرازی حاصل شد و امر مقدس همایونی روحنا فداه را اطاعت کرده او را بعد از سیزده عید با کمال

افتخار روانه خواهد کرد غلام خانه زاد مظفرالدین ۱۲ رجب

از طهران — ۲۰ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیرنظام دام اقباله مبلغ یکهزار تومان پیشکشی نوروزی

آذربایجان است که موافق معمول سنوات باید تقدیم خاکپای مبارک همایونی روحنا فداه شود

مقرر فرمایند که دریافت و تقدیم شود امین السلطان ۱۲ رجب

جواب

خدمت جناب جلالتمآب اجل عالی سرکار امین الملک دام اجلاله در باب یکهزار تومان پیشکش نوروزی خود مخلص نیز در خیال بودم و در همین روزها برات بوعده نزدیک برای میرزا محمد خان مستوفی فرستاده خواهد شد که وجه را در موقع خدمت جناب اجل عالی تقدیم نماید

امیر نظام ١٢ رجب

صورت دستخط مبارک است

امیر نظام

از طهران — ٢١ — تبریز

عریضه تلگرافی شما بحضور رسید البته همین طور که عرض کرده اید ظفر السلطنه را از و دیعه بیند خلخال همه مقصرین اکراد را الطهران بفرستید یعنی فیض الله خان و بیوک خان که حتماً باید بیایند علاوه بر اینها هم اگر قاپوچی باشی کسی را سراغ بدهید بگیرند و بفرستید البته که در کمال عنایت رسیدگی خواهد شد ١٣ رجب

از طهران — ٢٢ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله معروض رسید و پرده و بیدق برای نصب در کارگذاری و تلگرافخانه ساوجبلاغ لزوماً از تبریز بساوجبلاغ فرستاده اید هنوز نصب نشده دستخط انجم نقط مبارک شرف صدور یافت که جناب اجل عالی دام اجلاله قدغن فرمایند پرده های بیرق را فوراً نصب و بلند کنند البته زیرا که لزوم از افواه خارجه متفقت بعرض

امین السلطان ١٦ رجب

از طهران

از طهران — ٢٩ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله بعرض رسید که در صوماتی آدمهای محمد آقا با آدمهای محمد امین برای یک سنگ نزاع کرده اند سه نفر آدمهای محمد آقا و یک آدم محمد امین کشته شده است و ٣ ر ب - ٢ ب ٥ ع ٨ ب ٣ - اک ٣ ک - ص ١٢ ٩ - ٣ ١٣ ط - ٣ ر ب ٣ ٩ - ٧ ١٣ و ١٣ - ص ب ٣ ب ا ک ١٢ ر ط ط - ر ١٣ ر - ٧ ١٣ و ١٣ - ک ٣ ١٣ ١٣ - ن ٨ ک ا - ک ١٣ ص ١٢ ٩ - مؤکداً امر و تقریر شد که ع ب ٣ ق ٣ - ق ٢ ٢ و ٣ - ک ح ع ب ١٣ ظ - ب ٣ - اظ ٤ ١٣ ١٤ - ١٢ - ٣ ن - ٨١ ٣ و ٣ - ٤ و ١٢ - ر ١٣ ب ١٣ - ط ک ٣ ١٣ ٣ ١٣ ٩ - ١٣ ر - ٩ ب - ٣ ١٤ ٣ ب - ٣ و ٣ ٣ ٣ - ن ٨ ک ا - ٩ ١٢ و ا - ظ ص ١٢ ظ ٩ - ٧ ١٣ و ١٣ - ق ٢ و ١٤ - ٥ ب ک ١٢ ١٣ ٩ - ١٤ ب - ح ب ٣ ب ١٣ - ک ١٢ ١٣ ٩ ١٣ ٩ - ٥ ١٢ ب ٣ - ٣ س و ٣ ق - ١٣ ٩ ١٣ ٩ - ٣ ق ب ف - ٣ ب و ٩ -

امین السلطان شب ٣ شعبان

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله در باب نزاع فیمابین آدمهای محمد آقا با آدمهای محمد امین بیگ که برای ١٢ ... و کشته شدن چهار نفر فیمابین آنها قبل از زیارت تلگراف جناب اشرف مؤکداً بحکومت لاهیجان نوشته و دستور العمل داده ام که در اظ ذ ١٣ ١٤ س ق ١٣ ٥ ١٤ ض ر ق ر ١٢

در تخته طایفه نشاگ

ر ب ه اق ب ۱۳ ق ص ب ق ب ق ظ ۱۴ اق اقدامات لازمه
و کز ف ر ... شدیت
بعمل آورده و استعداد درستی بفرستد و بهمدانا نایب الحکومه چاریق و سلماس نوشته شد
که هر وقت رز ه ر ۱۲ ک ر ق ب ۱۲ ک ۱۲ ۱۴ اقدامی شود آنها هم از طرف
از حکومت ارومیه
خودشان ۹ ب ق د ۱ ۱۲ اع ق پ ق ص ب ق ب ص ر ق ر
در انتظار اشرار ... ک
اهتمام نموده و نتیجه این اقدامات هرچه باشد در ثانی بعرض جناب مستطاب عالی خواهد رسید

امیر نظام ۳ شعبان

از طهران — ۲۰ — تبریز

جناب جلالت نصاب مستشار الدوله کارگذار در باب فخ ح س غ ط
ذ ب ض قلعه سابقاً تلگراف مزی کرده و جواب نوشتم که اگر میدانید ح ش ی
هو ظ ن م فخ اص ذ میکند ذ هوا مررا تمام نموده اطلاع بدهید چه طور شد اگر
ح ش ی هو ظ ن ج س ض ز ب غ م ر د م ص ع ق غ ر
ح اطع ذ خ ز ذ ج اض س س ظ ط ض د ش س ط د ن
ی د د س ح ص ر ظ مخارج ذهاب و ایاب ل س ا هو خ ز
غ ض ق هو ب ذ زه جواب بدهید قوام الدوله ۲۰ رجب

در باب جزء آقا قم قلعه سابقاً تلگراف رمزی کرده و جواب نوشتم که اگر میدانید در آنجا عمده اصلاح میکند زحمت را تمام نموده اطلاع بدهید چه طور شده اگر عمده در آنجا نخواهد گذشت بدهید او را روانه کنید طهران تو با اقتضای ... میرزا آقا میر کدام به حق شه مخارج ذهاب و ایاب طرف مقابل را خواهند داد زود جواب بدهید
قوام الدوله

جواب

بفراهم آوردن ملزومات اصلاح کار مشغول هستیم هرچه اقتضا شد عرض خواهم کرد

یوسف ۲۱ رجب

از طهران

از طهران — ۲۱ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام جلاله ۳ ن - د ه ۳ ب
ا - ب ۱۲ د - ۳ ض ۱۴ ۳ ب - ک ۱۳ ر ظ ۹ - ر ۱۴ - ۹ ب - ۲ دا
۲ ب ۱۲ - ۸ ۲ ر ک - ۲ ظ ۲ - ۳ ظ ۴ ۳ ب - ۴ ح ۹ ب -
ف ب ۱۲ ب ا - ظ ۲ ۳ ب ۹ - ۳ د ۴ ۳ ۴ - ک ق س و ۱۳ ا
۲ ۳ ب - ۲ د ا - ۱۳ - ۲ ۷ ۱۲ ۹ ص - ۴ د ۳ ن ۹ - ۱۳ ۳ - ۴ ک ۱۲
۴ ۲ - ح ب ۳ ب - ۹ ۱۲ و ۱ ۱۳ ظ - ۷ ۱۲ ۹ ک ۳ ظ - ۳ و ظ - ۹ ۳ ب
۱۳ ک - ۴ د ۳ ن ۱۳ ک - ۱۲ - ۱۴ ک ۲ ظ ۱۳ ظ ر ب ۲ ۱۳ - ۱۲ ح ۳
۱۳ ح - ۴ ح ۹ ب - ر ۶ ۳ ۱۱۳ - ظ ۹ ۳ ب ۹ + ۳ ظ ۲ ۱۴ - ۱۴ ک -
۹ ۳ ب ۹ - ک م ص ۱۲ ص - ۲ د ۱ - ۱۳ ۲ - ۱۴۱ ۱۳ ۱۴ - ر ظ ۹ + ۱۲
۲ - ۷ ۱۲ ۹ ک ۲ ظ - ۷ ۱۲ ۳ ۱۴ ۱۳ ک ۱۳ ۳ ۱۲ ب ۹ - ۱۳ / ۱۳ - ۱۴ ک
- ۳ ۱۳ ظ ر ۱۴ - ۴ ق ک و - ۲ ۳ ب ۱۲ ۳ ۹ ۳ ب - ۲ ح ۳ س
ب - ک ۹ ۳ ۷ و ۱۴ - ک ۱۳ ر ظ ۹ - ک ۳ ظ ق - ۲ ن ۲ ۹ ۱۳ - ۱ ۲
۲ ب ۱ - ۳ د ۱ - در فقره اخری جواب داده شد ۸ ر ک - ک ۱۳ ص ۱۲ ۹ -
۸ ۳ ر ک - ۱۴ ک - ر ب ۲ ۱۳ - ۱۴۱ ۱۳ ۱۴ - ر ظ ۹ - ۱۴ ک - ۲ ظ
۴ ۳ ب - ۴ د ۳ ن ۹ + ۸ ۳ و - و ن ۱۲ ک ۳ - ۸ د ۴ - ۳ ۳ و ۳ ک
ب - ۴ ۲ ظ ۳ ۴ ق ۳ و ۱۳ - ک ۱۳ ظ ۱۲ ۱۳ د ک - ر ۱۴ - ۱ ۳ ر ۱۲

از طهران — شهر رجب المرجب ۱۳۰۸ — به تبریز

و ـ ظ ک ۲ ۱۳ ۱۲ ۱۳ ۹ ـ ۴ و ـ ۱۴ ـ ک ۳ ک ۱۲ ب ـ ۴ ب د ۱ ۱۳ ۹

ـ ۱۴ ۱۴ ک ـ ۲ ظ ۴ ۲ ب ـ ۴ د ۲ ن ۹ ـ ۱۴ ک ـ ـ ب ۲ ۱۳ ـ ۱۲

۴ ـ ۱ ۱۴ ۱۳ ۱۴ ـ ـ ظ ۹ ـ ۳ ـ ب ظ ۱۴ ـ ح ـ ۴ ۱۳ ۹ ۳ ـ ۷ ۱۲ ۳ ۱۴

ظ ۹ ب ۹ ـ ۷ ۱۲ ۹ ص ۳ ظ ـ ۴ د ۳ ن ظ ۹ ـ ۱۴ ک ـ ـ ب ۲ ۳ ۴

۱۳ ۳ ۱۲ ب ظ ۹ ـ ۹ ب ۴ ۳ ۴ ـ ح ۳ س ب ـ ۱۴ ک ـ ح ۹ م ظ ـ

ـ ظ ۱۳ ۹ ـ ۱۴ ۱۳ ۲ ـ ک ۹ ۳ ۷ و ۱۴ ـ ظ ـ ظ و امین السلطان ۲۱ رجب

جواب

خدمت جناب مستطاب اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اجلاله در باب

ساختن ۳ ظ ۴ ۳ ب ۱۲ ۳ ن ۹ ۱۳ ۳ و ح ۳ ۱۳ ح ۹ ب

۴ ظ و ب ۳۰ د ۱ ۳ ب ۳ و عدم مداخله ۸ ۲ ـ ک ۳ ظ ۲ ۳ ۴

ق ک و ۲ ۳ ب ۱۲ ۳ ۹ ۳ ب در همین ساعت احکام لازمه مبنی بر د

۳ ۷ ۱ ظ ۳ ظ ۴ ۳ ب ۱۲ ۱ ۱۴ ۱۳ ۱۴ ح ۳ ۳ ح ۱۲ ر ب ۲

۱۳ بقدر کفایت با مامور مخصوص ظ ن ۹ ع ۳ ب ک ۲ و د و س ظ

۱۴ ۳ ۸ ـ ک انجا فرستاده شد خاطر شریف مطمئن باشد که اقدامات سریعه بعمل خواهد

آمد امیر نظام ۲۲ رجب

(حاشیه: در باب ... [illegible] ... عدم مداخله ... [illegible] ... اجناس ... [illegible])

از طهران — ۳۴ — تبریز

جناب ساعد الملک اگر از قونسولگری روس سئوال در باب پسر آقا ساطور از جانب

نماید

از طهران — شهر رجب المرجب ۱۳۰۸ — بتبریز

نماید بسامحه بگذرانید تا رسیدن پست سه شنبه تفصیل را انجا بشما نوشته ام بعد از ملاحظه کاغذ

آنچه تکلیف دارید جواب بفرمایید مشیر الدوله ۲۱ رجب

جواب

حضور حضرت اشرف امجد آقای مشیر الدوله دام اجلاله تا امروز از قونسولگری روس دایر

بفقره پسر آقا ساطور زن سئوالی نکرده در هر گاه اظهار نمایند حسب الامر حضرت عالی

رفتار خواهد نمود و منتظر پست و دستور العمل خواهد بود بنده صمیمی ساعد الملک ۲۲ رجب

از طهران — ۳۲ — تبریز

جناب جلالتماب وکیل الملک دام مجده حسب الامر الاقدس الاعلی مقرر است که بچاپاری

سوار شده فوراً بطهران بیائید که بعضی فرمایشات لازمه شما هست البته زود بیائید و بهیچوجه معطل

نشوید امین السلطان ۲۵ رجب

جواب

حضور مبارک بندگان حضرت اجل اشرف اعظم آقای امین السلطان دام اجلاله امتثالاً للامر الاقدس الاعلی

پنجشنبه غره شعبان حرکت مینماید وکیل الملک ۲۶ رجب

از طهران — ۳۷ — تبریز

جناب فخامت نصاب مستشار الدوله زید مجده از سفارت روس اظهار شد که ورثه ارا کهیل افندی لیف

تنجوی نامی موجب سند مهر دیوانخانه از احمد بیک تکری طلب دارند و حالا جناب عالی خود تجدید نموده

سندی نوشته اند و از احمد بیک سندی گرفته اند شما مهر دیوانخانه نمیزنید در صورتیکه

سند سابق انها بمهر دیوانخانه است چه سبب دارد که این سند تجدید شد بمهر دیوانخانه نرسیده
زود جواب بدهید امین السلطان

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف آقای امین السلطان مدظله در مأموریت فدوی
ابدا چنین اظهاری نکرده اند و در مأموریت اسلاف فدوی از قرار دستورالعمل
وزارت جلیله خارجه مهر نکرده اند حالا موقوف بامر اولیای دولت علیه است فدوی
یوسف ۳ شعبان

از طهران — ۳۹ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل عالی امیر نظام دام اجلاله تلگراف چهارم شعبان شما رسید مضمون
انرا حسب اظهار سابقی که فرموده بودید بسفارت کبرای عثمانی اشعار داشته ام باز تأکید
نموده از نتیجه خاطر عالی را مستحضر میدارم قوام الدوله ۸ شعبان

از طهران — ۴۰ — تبریز

خدمت جناب جلالتمآب اجل عالی دام اجلاله از سفارت کبرای عثمانی بر طبق اظهار باشی
شهبندری تبریز نوشته اند که کارگذاری آذربایجان بتبعه دولت علیه عثمانیه اطلاع داده
که میباید بکارگذارخانه حاضر شوید و اگر اعتراض کنید بعنف و جبر شما را خواهیم برد و پاسپورتهائی
که از شهبندرخانه در دست دارید شناخته نخواهد شد جواب نوشتم که مراتب از پیشکاری
آذربایجان استعلام شد هر جوابی بدهند بسفارت تفصیل خواهد شد حالا لازم است جنابعالی کیفیت را

تلگرافاً

تلگرافاً با اطراف آن اطلاع دهید که بسفارت جواب نوشته شود تلگراف مزبور نمره ۲۷ رجب
جنابعالی هم رسید قوام الدوله ۲۹ رجب

جواب

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم عالی کارگزار قوام الدوله وزیر امور خارجه دام اجلاله در مسئله
پاسپورتها و تذکره دولت عثمانی انچه باید مکتوباً توسط پست بجنابعالی عرض شده
مطلع خواهید شد امیر نظام ۶ شعبان

از طهران — شهر شعبان و رمضان بارس ئیل ۱۳۰۷ — بارومی

بتاریخ شهر شعبان المعظم بارس ئیل ۱۳۰۷

از طهران — نمره ۳ — بارومی

سرکار امیر الامراء العظام حاجی حسام الدوله امیر تومان دام اقباله العالی عریضه رسیده که برج قلعه چهریق خراب شده
رسیده که تعمیر و تنخواه جهت تعمیر آن از حضرت اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله اطلاع دهید حسب الامر جواب

جواب

حضور مبارک بندگان حضرت اجل اکرم اشرف امجد سرکار امین السلطان مدظله العالی تلگراف مبارک که درباب
خرابی برج قلعه چهریق زیارت گردید تفصیل را باید قبل حضور حضرت اجل افخم سرکار امیر نظام مدظله
عرض کنم انشاءالله حسب الحکم انجام هم بفرمایند چون بیلاق فصلی که پشتر بتعمیر برف باریده
ممکن نیست درست بکار برود اگر فرصت تعمیر بشود از اعتدال هوا خود فرصت است نظر فرموده مرکز تعمیر میدهد

از طهران — شهر رمضان المبارک — بارومی

تمام حکام ولایات ممالک محروسه تلگراف شده چون حجاج که از کلاه جبن عزیمت زیارت مکه معظمه
نموده گرفتار صدمات و خسارات و مضرات فوق العاده حتی اتلاف نفوس شده اند حسب الامر
مبارکه همایونی روحنا فداه کسی از حجاج از راه جبل عزیمت نماید لهذا حسب الامر
الاعلی اطلاع رسید از ورود بتبریز حکم دهید که هیچکس از راه جبل عزیمت مکه معظمه ننموده
از صدمات موردی مراقبت و مجازات خواهد بود البته طوری قدغن نمائید که کسی قدرت
انحراف نداشته باشد امین السلطان ... رمضان المبارک

جواب

بحضور رحمت ظهور مبارک بندگان حضرت اجل اکرم اشرف بندگان امین السلطان مدظله العالی حسب الامر اعلی
عدیه مطابق حکم تلگرافی نوشته و برسب جد نجف و جبری هم کشیده نزد عاز مین زیارت که
معظمه زاد الله شرفها از علاجی نزد من دهر کس عزیمت راه جبل نماید مورد مواخذه شده خواهد بود جسلم الدوله

شهر شوال المکرم

از طهران — نمره ۱۲ — بادرومی

سرکار امیر الامراء العظام حاجی حسام الدوله دام اقباله بعرض رسید ترکمانها
بنای شرارت گذاشته اند بیست سوار حاجی عبد الکریم ارباب را محاصره
نموده دویست تومان از او پول میخواهند بزودی رفع این شرارتها را نموده
بعرض برسانید امین السلطان ۱۱ شوال

جواب

بحضور مبارک بندگان حضرت اجل اشرف سرکار امین السلطان مدظله العالی
دستخط تلگرافی زیارت شد مرقوم فرموده اند که ترکمانها حاجی عبد الکریم ارباب را
محاصره نموده اند تفصیل از این قرار است حاجی قبل از ماه مبارک بسرکشی املاک خود رفته
بود در لیالی قاصر نام تبعه عثمانی که همیشه در این حدود منشاء شرارت و دزدی میشود
با چند نفر از اشرار پیاده در قریه خیرزه حاجی را محاصره مینمایند همینکه خبر رسید سوار
های مخصوص بگرفتاری اشرار فرستاد چون مسافت بعیده بود تا وصول سوار
قاصر دار شده دو سه فقره مال برداشته فرار بخاک عثمانی مینماید مراتب را

لطفعلی خزره

بحضور حضرت اجل اکرم سرکار امیر نظام مدظله عرض نمود که قدغن شود باشی شهبندری بنویسد
او را ممنوع نمایند و از آن ببعد اثری از او نیست محمد قلی سرباز ۱۰ شوال

شهر ذیقعده

از طهران — نمره ۲۴ — بادرومی

حسب الامر باید نوعی در تنظیف شهر و معابر و کوچه‌ها و نهرها توجه و مراقبت نمائید که مبادا خدای نکرده
اسباب فساد هوا و ظهور امراض گردد البته نهایت دقت را مبذول داشته اطلاع دهید که بعرض
خاکپای مبارک برسد امین السلطان ۱۴ ذیقعده

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم سرکار امین السلطان مدظله العالی برحسب امر قدر قدر همایونی
روحنا فداه دستخط تلگرافی در باب تنظیف شهر و معابر و کوچه و نهرها زیارت شد و قبل از آنکه دستخط
مبارک زیارت شود این فدوی کمال مواظبت را بعمل آورده و قدغن اکید نموده معابر و نهرها و
کوچه‌ها و جاهائی که از کار و نهر او غیره لازم است تنظیف نمودم و حسب الحکم نیز تاکیدات لازمه
بعمل آورده محمد قلی سرباز ۱۴ ذیقعده

از طهران — نمره ۳۰ — بادرومی

سرکار امیر الامراء العظام حاجی حسام الدوله دام مجده بعرض رسید که سه نفر توپچی را که از اینجا به پای تخت
عریضه تلگرافی کرده بودند نفری پانصد چوب زده حبس کرده اید خیلی بعید و غریب جلوه کرد
مقرر شد از شما تحقیق نمایم این امر حقیقت دارد یا نه اگر صحیح باشد خیلی جسارت است زود جواب بدهید

امین السلطان ۱۹ ذیقعده

جواب

حضور مبارک بندگان حضرت اجل اکرم اشرف سرکار امین السلطان مدظله دستخط تلگرافی
زیارت شد مرقوم فرموده اند این فدوی سه نفر توپچی را بواسطه اینکه تلگراف بخاکپای اقدس
همایونی روحنا فداه کرده اند آنها را تنبیه نموده ام این فدوی سهو است که جز و ضعیف ترین
رجال دولت همایونی با معدلت ملوکانه بچنین جسارت اقدام نمیکند و هیچ نوکر جسور جز بیات
کشتن استحقاق دیگر ندارد اولاً چگونه ممکن است نوکری که عرض خود را بخاکپای اقدس ملوکانه
شهریاری روحنا فداه تلگراف نماید فدوی او را آورده تنبیه کند از این قرار گویا فدوی دیوانه
شده است مرگ را بر زنده گی خود صد مرتبه ترجیح میدهد که خدمت و صداقت شصت ساله فدوی
با اغراض مجهوله خودشان بهدر میدهند الحمد لله ضمیر کیمیا اثر شاهنشاهی روحنا فداه مرآت جهان
نماست البته این جرئت و جسارت از فدوی متصور نشود و ثانیاً تفصیل همین فقره را حضرت
اجل سرکار امیر نظام مدظله تحقیق فرموده بودند پاره واقع از اعرض کرده و حالا نیز معروض میدارد
بعد از ماموریت فدوی بارومی چون نوکر ولایت ارومی از روی نتیجه نبود حکم شد که از قرار نتیجه
مثل سایر ولایت سمت بسمت شده بصاحب منصب سپرده شود که افواج بی عیب و نقص
باشد و خود صاحب منصب مسئول باداری و اعتبار نوکر شود صاحب منصبان تمکین کرده
التزام سپردند و التزام آنها در خدمت اجل اکرم سرکار امیر نظام مدظله منضبط است این چند
نفر توپچی که همیشه مصدر شرارت و هرزگی بوده باغوای صاحب منصب خود علانیه را انحت و داغ

ایلخ

از نتیجه بندی میشدند فدوی بضرب چوب دو سه نفر از اشرار آنها را تنبیه کرده که بدیگران عبرت شود
اختلال در نتیجه که بطور خوبی صورت یافته است بهم نرسد این فقره بر خلاف رای صاحب منصب
آنها شده خواسته اند فدوی را باین لباس و اشتباه متهم کرده و بعد از خدمت و صداقت
سالها قهر و سیاست شاهنشاهی روحنا فداه گرفتار نمایند و اگر فدوی پس از این حقوق
ولی نعم پرستی را بجا نیاورده خیانت کرده برخلاف اراده علیه همایونی روحی فداه رفتار
نماید مرگ برای فدوی بهتر از زندگی است مراحم و عواطف ملوکانه مایه امیدواری این
فدوی چاکر است محمد قلی سرباز ۲۷ ذیقعده

شهر ذیحجه

از طهران — ۲ — بارومی

امیر الامراء العظام حسام الدوله دام مجده در فقره سه نفر توپچی از شرحی که تلگراف فرموده بودید مستحضر شدم
منظور تحقیق بود والا معلوم است که سرکار شما بعد از این همه تجربه و زحمات و خدمات شما هرگز
چنین کاری نمیکنید امین السلطان ۳ ذیحجه

از طهران — ۳ — بارومی

امیر الامراء العظام حاجی حسام الدوله عسکر خان ارومی زید مجده بعرض رسید محمد علی نام و قنبر علی نام
را در نزدیکی سوقانلو خاک ایبجانلو ملکی محمد آقا نامی مقتول ساخته اند امر و مقرر است سریعاً
اقدامات لازمه در دستگیری قاتلین نموده از اهتمام خود اطلاع دهید امین السلطان

۲۳ ذیحجه — جواب

۱۳۰۷

از طهران — ذیحجه محرم صفر ربیع الاول و ربیع الآخر تا آخر به سال — بادومی

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان مدظله العالی در باب محمد علی و حاجی قربانعلی

که در خاک لاهیجان ملکی محمد آقا پاشا را بقتل رسانیده اند حسب الامر اقدس مقرر فرموده اند

قاتلین را دستگیر نماید چون محمد آقا و خاک لاهیجان از ارومیه خارج و ابواجمعی عمدة الامراء العظام

سیف الدین خان حاکم ساوجبلاغ است بشار الیه امر و مقرر شود البته اقدامات لازمه

بعمل خواهند آورد محمد قلی سرباز ۲۰ ذیحجه (از محرم تا ماه ربیع الآخر مطلبی نبوده)

شهر ربیع الثانی

از طهران — ۲ — بارومی

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله بعرض رسید مشهدی علی نام شیر بزرگ

خانلو با برادر و کسان خود بر طایفه سیفی خانلو در قریه شجاع رفته مشهدی محمد سرباز و دیگری را

زخم مهلک زده بازوی اللهویردی را شکسته ته نفر مرد و زن را مجروح ساخته و یک نفر زن را بعد

سنگسار کشته اند مقرر است قدغن بلیغ فرمائید که مرتکبین را دستگیر و احقاق حق نموده

اطلاع دهید که بعرض برسد امین السلطان ۴ ربیع الثانی

از طهران — ۴ — بارومی

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام دام اجلاله هر روز عریضه تلگرافی طوالش طرف

آستارا و غیره بعضی شکایت و برخی رضایت از سالار السلطنه بعرض خاک پای مبارک ملوکانه

روحنا فداه میرسد مقرر فرمودند البته آنها را از تحریکات و افساد منع و قدغن نمائید که دیگر عریضه

جات را موقوف دارند و بنوکرهای مرحوم حیدر خان کرگانرودی نیز تقید امین السلطان ۵ ربیع الثانی

از طهران

شهر جمادی الاول است

مطلب نبوده

شهر جمادی الثانیه

مطلب نبوده

شهر رجب المرجب

مطلب نبوده

از طهران — غره شعبان المعظم پارس ئیل ۱۳۰۷ — بجنوی

بتاریخ شهر شعبان المعظم پارس ئیل ۱۳۰۷

از طهران — نمره ۲ — بجنوی

عمدة الامراء العظام جمشید خان سرتیپ بعرض خاکپای جواهر آسای مبارک رسیده شما ناخوش شده اید مقرر فرمودند مخصوصاً از جانب سنی الجوانب همایونی از شما احوالپرسی نمایم البته خبر صحت خود را تلگراف کنید مسرور شده بعرض برسانم امین السلطان غره شعبان

جواب

بحضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم اعظم امین السلطان مد ظله العالی از ظهور مراحم بیکران ملوکانه سر افتخار باوج سماوات رسانیدم مضمون بشارت تلگراف روح بخش امر خداوند جانب فاقد این پیر غلام را تصدق خاکپای جواهر آسای مبارک کنید بحمدالله تعالی هنوز زنده و بدعاگوئی وجود مبارک مشغول و دارم مخصوصاً شکرانه این بذل رحمت و موهبت عظمی یکصد عدد دو هزاری وجه تصدق خاکپای مبارک توسط چاپار انفاذ حضور مبارک حضرت عالی خواهم کرد جمشید ۲ شعبان المعظم

از طهران — نمره ۳۹ — بجنوی

خوی بجناب والا حکمران قراری در اتمام مطالبات مرتضی قلیخان شیرازی از انصاف خارج شده است قوام الدوله

جواب

خدمت جناب مستطاب اجل قوام الدوله وزیر امور خارجه مد ظله مرتب جواب مشروح بابت حضور جناب عالی عرض شد [illegible] والا ۲۳ شعبان المعظم

شهر رمضان المبارک

از طهران — بجنوی

تمام حکام ولایات در باب [illegible] گوید سلطنه از ملا جعفر سؤال نمائید که بچه تعبیر [illegible]

از طهران — شهر رمضان المبارک ۱۳۰۷ — بجنورد

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی تقریر فرموده بودند که حسب الامر
مبارک عرض شود حجاج از ... عزیمت زیارت مکه معظمه را تمام نمایند در بجنورد ... فرموده از ... محبت
... اطلاع داده از ... عازم شدند ... بشهر ...

از طهران — نمره ۱۰ — بجنورد

امیرالامرا العظام تیمور پاشا خان امیر تومان درباب ... خیر تقرب خاقان ... اجازه مرحمت
شد ان شاء الله در طی ... مرحمت همایونی مبارک است امین السلطان ۹ رمضان

از طهران — نمره ۲۲ — بجنورد

جناب ... محمد خان ... دانگ قریه ... حسنخان نایب اجودان ... ابراهیم حیدر
مالیات دیوانی داده ... عبدالله خان ... دلیل ... مالیات
دارد جواب بدهید امین السلطان ۲۱ رمضان

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی ... دانگ ... دیوان ...
مالیات ... از قدیم الایام تاکنون در تصرف حسنخان
نایب اجودان ... عبدالله خان ... دلیل است ... شوال

شهر شوال المکرم

از طهران — نمره ۱۶ — بجنورد

۱۵۰

از طهران — شهر شوال المکرم ۱۳۰۷ — بجنورد

جناب محمد خان والی جواب کاغذ بنده نرسید تلگراف کردم بی نتیجه خواهد ماند
تکلیف چه خواهد بود جواب صریح و آخر کار سازی است قوام الدوله ۱۱ شوال

جواب

جواب خدمت جناب مستطاب اجل قوام الدوله مدظله العالی اینکه بابت عریضه
بنده نرسیده است نخواستم عریضه خالص باشد ان شاء الله امیدوارم در این دو
ماه عریضه با وجهی بحضور مبارک بفرستم محمد ۱۴ شوال

از طهران — نمره ۵۶ — بجنورد

مقرب الخاقان حیدر خان مرتب مواجب شیرعلیخان که بخرج دستورالعمل منظور است
تا بحال نرسیده چون خودش در اینجا مشغول خدمت است وجه مواجب او را
تلگرافی نمایید که باو برسد امین الملک ۲۴ شوال

جواب

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اکرم آقای امین الملک مدظله العالی
حکم تلگرافی حضرت اجل اکرم در فقره مواجب شیرعلی خان خدمت پیشخدمت زیارت
کردم حسب الامر مطاع وجه مواجب او از این چاپار فرستاده شد در رجوع خدمات
کمال افتخار را تشکر دارد حیدر ۱۹ ذیقعده

شهر ذیقعده

از طهران — نمره ۲ — بجنورد

بجناب محمدخان والی جواب کاغذ و تلگراف مرا وعده داده اید بدهید هنوز نداده اید
چه باید کرد علاوه بر این امین حضور مانع از تصرف و اجاره دادن پنج ساعت از قنات
سرداری میشود دیگر این چه حکایت است و او چه کاره است شما که حالا هستید ارشد و
میراثی او نباید ببرد قوام الدوله ۳ ذیقعده

جواب

خدمت جناب مستطاب اجل اکرم قوام الدوله مدظله جناب جلالتماب اجل وزیر بقا باد ظله
از واگذاری پنج ساعت از قنات سرداری و هشت ساعت قنات عین عیات که
در پیش جناب عالی بوده و از سنه ماضیه خود بجناب عالی واگذار نموده ام استحضار ندارند همین تلگراف
بنده را بجناب معزی الیه بنمائید مانع از تصرف و استرداد وجه اجاره نخواهد شد بایست هم
کاغذ حکمش خالی نمیتوانم عرض کنم و از جناب عالی کمال تشکر و امتنان را دارم محمد ۴ ذیقعده

از طهران — نمره ۳۷ — بخوی

جناب فخامت نصاب محمدخان والی حکمران زید مجده بعرض خاکپای معدلت آسای مبارک
روحنا فداه رسید که در سلماس چند روز قبل از قطار چند نفر سرباز ساخلو را نایب الحکومه
بجهة کاری بخوی میفرستاده در راه شش نفر سوار کرد سرشان ریخته عسکر سرباز را مقتول
و یکنفر دیگر را مجروح مینمایند حسب الامر الاقدس الاعلی مقرر است از شما مؤاخذه شود
که دلیل بی نظمی راه چه چیز است چرا باید راه غیر منظم باشد سریعاً اسباب انتظام
راه‌ها را فراهم کرده حتماً کردی را که این حرکت را نموده دستگیر نمائید و اطلاع بدهید امین السلطان

از طهران

از طهران — نمره ۵۴ — بتوسط قونسولی بباکو

مقرب الخاقان مرتضی قلی خان سرتیپ امیر الامرا امیر نظام تیمور پاشاخان امیر تومان تا آب گرم
قفقاز رفته اند یا هنوز نرفته اند زود جواب بدهید امین السلطان ۲۲ ذیقعده

جواب

حضور بندگان حضرت اجل افخم اکرم آقای امین السلطان مدظله تلگراف مبارک با افتخار
خانه زاد مرتضی قلیخان شرف صدور یافته بود دویست و شصت بچه ظهور خانه حیدر انلوی
اباقیه و جلالی در سرحد بودم زیارت شد با همه این تفصیلات که تلگرافاً و مکتوباً مراتب بجناب
امیر نظام و قوام الدوله عرض نموده تعجب است بعرض حضور مبارک نرسیده پارسال فدوی
در تفلیس ملتزم رکاب مبارک بود حیدر انلوی اباقیه هزار گوسفند جلالی را کشیده و رئیس جلالیان
را کشته بخاکپای مبارک عرض شد و مکرر جاهای لازم و چه سکوت و ان نوشتم کفایت نداد
انها هم بنحو اشد مقابله بمثل نمایند فدوی منع نموده تا اینکه امسال ایلات جلالی بورود ییلاقات
در حدود طایفه حیدر انلو سفنده و اشتباه کاری داشت غفلتاً بسر او به جلالی ریخته جلالیها هم
برای حفظ مال و عیال به دافعه برخواسته دو سه نفر بقتل رسیده تا اینکه عقب ایل جلالی با انها
برسد فرار نموده اند با همه ایل جلالی که انتقام خواهند کشید برداشته طورهای دیگر بگوشت
وان اشتباه کاری اظهار کرده از جانب ایلات وان آقای بیک و حسن افندی
مامور باباقیه آمده از و هزار که و دروغ حیدر انلو آگاهی یافته مکتوب بواسطه مامورین نزد فدوی
نوشته فدوی در رفع اشتباه کاری اگر ادا جواب مفصل با ماموری همراه انها روانه نمود

برسیدن نزدیک خیمه و آلاچیق از اکراد سفید حیدرانلو محض مغلطه و اشتباه کاری
خودشان را بجا بیاورند در حضور مامورین وان با مامور فدوی آقشه تیراندازی کرده تا حدی
آورده جمعیت طرفین بهم دیگر رسیده باز نزاعی شده از طرفین چند نفر مقتول و مجروح
میشود شهرتهای کاذبه عشایر را واهمه می اندازند فدوی برای معالجه در خیاج حرکت
بود این خبر رسید بسبب اغتشاش عزیمت را موقوف داشته وقایع را بجناب امیرنظام
عرض کرده معجلاً بسرحد آمده ایلات را بجا نموده و رعایا را آسوده تا جواب جناب
امیرنظام رسید که در اصلاح کار و آسوده گی طرفین باید امیر خود بکوشید انچه لازم بود
در اصلاح این امورات اقدامات از هر بابت بعمل آورد خدمات فدوی بعد از این
معلوم خواهد شد چون عالیجاه میرزا محمد علی مترجم وکیل جنرال قونسول گری وان را بجهة
اشتباهات خواسته شدند درین باب سؤال جواب نماید باتفاق درویش بیک طابور
آقاسی با مکتوب آلای بیک نزد فدوی از اباقیه آمدند سؤال و جواب مفصل از هر
بابت بمیان آمد مامور عثمانلو مجاب شد حالت بالغرض فدوی را دانسته از
اشتباه کاری اکراد حیدرانلو آسوده شدند کاغذهای مبسوط با دلیل واضح بالای بیک
اظهار نموده درین باب قرار برین شد طرفین بحرف اکراد گوش نداده برای اصلاح امورات اقدام
بعمل بیاوریم و در حدود ملاقات بالای بیک و حسن افندی نموده قرار انتظام سرحد
و آسوده گی طرفین داده شود بعد از انجام کار ناچار عزیمت خواهد کرد تفصیل خدمات و
صورت مخابرات با پست است مرتضی قلیخان بسبب ناخوشی در باب کرم قفقاز است تیمور

از طهران

از طهران   نمره ۷۲   بتوسط خوی باکو

امیرالامرا امیرنظام تیمور پاشاخان امیرتومان البته فوراً خودتان مواظبت نمائید مبادا از طرف
جلالی تجاوزی شود یا بسر حیدرانلو بروند حسب الامر مؤکداً مینویسیم مبادا بگذارید غائله
ظهور نماید خیلی مراقبت کنید امین السلطان سلخ ذیقعده

جواب

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم
مدظله حسب الامر قدغن اصلاح غائله فیمابین طایفه جلالی و حیدرانلو بسرحد آمده آنچه لازمه خدمت
و انتظام سرحد بود در مدت بیست روز اصلاح نموده عشایر و رعیت را از یک پاره واهمه
جات آسوده کردم ادعای انطرف باطلاع مامورین حکومت و حسن افندی
درویش بیک قطع نموده حقوقی که داشتند مسترد و سند فیمابین رد و بدل شده از طایفه
جلالی و حیدرانلو دوباره مفسده و تخطی حدودیه از هر طرف بشود مقصر است کیفیت قید که
فیمابین بود قرار شد در میان خودشان برسم ایلیت که مستند اول است قطع نمایند و الا
در موقع حکومت طرفین موافق قانون دولتین علیتین اقدام و قطع نماید حقوق انطرف
هم در طرف بایزید و وان است باقی است جاهای لازم امر و مقرر شود با اطلاع کارپرداز
بایزید و وان اقدامات و سعی نمایند حقوق این طرف هم عاید شده با تمام برسد بعد از این
سرحد بی نظم نباشد فدوی هم آدم مخصوص میان ایل گذاشته بخدمات محوله مراجعت
نمودم عداوت بیک درجه بود که در دو سه نوبت اجل اشرف حاصل میشود بحمدالله بکلی رفع شد

تیمور ۱۳ ذیحجه

از طهران — نمره ۷۳ — بماکو بتوسط خوی

امیرالامراء العظام تیمور پاشاخان امیرتومان مقرر شد شما خودتان برای قطع و فصل فقرهٔ نزاع جلالی و حیدرانلو بسرحد رفته با مامورین عثمانی ملاقات کرده این مسئله را از روی پختگی و قاعده دانی و بصیرتی که دارید بنوعی بخوبی تمام نموده بگذرانید که دیگر اسباب زحمت و بروز نشود و کمال اطمینان حاصل است که اگر عملهای خیلی بزرگ هم بمیان آید شما خیلی سهل و آسان درست بقاعده تمام نمائید امین السلطان سلخ ذیقعده

شهر ذیحجه

از طهران — نمره ۸ — بماکوی بتوسط خوی

امیرالامراء العظام تیمور پاشاخان زید مجده تلگراف شما بعرض خاکپای جواهر آسای مبارک رسید خیلی از شما و خدمات شما تمجید فرمودند و مقرر شد بشما بنویسیم که خیلی سعی کنید آن سرحد و ولایات را کاملاً نظم بدهید علامت مرحمت مخصوص همایونی بشما که موجب مزید افتخار باشد عنقریب بشما میرسد امین السلطان

۱۷ ذیحجه

از طهران — نمره ۱۳ — بماکوی بتوسط خوی

امیرالامراء العظام تیمور پاشاخان اقبال السلطنه امیرتومان مدارج خدمات شما در این موقع درست بعرض خاکپای جواهر آسای مبارک ملوکانه روحنافداه رسید لقب جلیل اقبال السلطنه بشما مرحمت گردید فرمان مطاع شرف صدور یافت بزودی تمام و بهر کس بگوئید داده میشود که برای شما بفرستند

منهم در نهایت

منهم در نهایت خوشحالی بشما تبریک میگویم انشاءالله مبارک است امین السلطان ۱۰ ذیحجه

از طهران — نمره ۲۳ — بماکو بتوسط خوی

بتیمور پاشاخان حاکم ماکو تلگراف شما در فقره رفع غائله اکراد بملاحظه همایونی روحنافداه رسید زیاد خرسند شدند که غائله را رفع کرده اید میفرمایند چون لقب اقبال السلطنه بشما مرحمت شد بعد از این در کارها باید نهایت مراقبت را بعمل آورید قوام الدوله ۸ ذیحجه

شهر محرم

از طهران — نمره ۲۹ — بخوی

جناب جلالتمآب مجدت نصاب محمد خان والی حاکم زید مجده بعرض رسید از قریه بادرک خاک چیریق تقدیر یکصد راس گوسفند و یک راس مادیان و یک قاطر و یک کره از حمزه کندی بسرقت برده اند امر و مقرر شد که تحقیق کنید سرقتی که شده است کار کدام اکراد است از اکراد سرحدات است یا خیر مراتب را سریعاً اطلاع دهید بعرض برسد امین السلطان ۲۰ محرم

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم اشرف امین السلطان وزیر اعظم مدظله تلگراف سرکار عالی زیارت شد مقرر فرموده بودند یکصد راس گوسفند با اسب و قاطر و کره از حمزه کندی سرقت شده تحقیق نمائید که سارق از کدام اکراد است از قراریکه نایب الحکومه سلماس نوشته است سارق گوسفند از جرد برده که دله دزد باشد و گوسفند یکصد راس نبوده و پنجاه راس بوده است که از دامنات جناب شیخ الاسلام سلماسی بوده اند از اقبال بی زوال سرکار اعلیحضرت قدر قدرت

از طهران — شهر محرم الحرام مطابق سنه ۱۳۰۸ — به خوی

اقدس همایون روحنا فداه و توجهات حضرت اجل اشرف عالی و تاکیدات حضرت اجل امیر نظام
گوسفندها و قاطرها چاپ الحکومه قطور از دزدها گرفته است که رد خواهد شد یک راس قاطر و یک راس
مادیان بارکش از حمزه کندی سرقت شده است که سارق هم از اهل همان قریه حمزه کندی است از
خارج نموده در صدد تحقیق میباشم که بدست آورده گرفته شود و قریه حمزه کندی هم ملک عباسعلی خان
سرهنگ ملکم فخر سلماسی است محمد ۲۶ محرم

صفر ربیع الاول مطلب ندارد

شهر ربیع الثانی

از طهران — نمره ۱۸ — به خوی

جناب محمد خان والی حکمران خوی یک سال است منتظر ارسال شما هستیم از شما در عوض
قروض شما دارم و نرسیده است چه باید کرد چه خیال دارید قوام الدوله ۱۷ ربیع الثانی

شهر جمادی الاول

مطلب ندارد

شهر جمادی الثانی

از طهران — نمره ۹ — به خوی

بجناب محمد خان والی وعده کرده بودید در فقره مطالبات کاغذ بنویسید ننوشتید شایسته شان
شمانیست این کار زیاده لذین طرز بخشد قوام الدوله ۹ جمادی الثانی

جواب

خدمت

از طهران — شهر جمادی الاخره مطابق سنه ۱۳۰۷ — به خوی

خدمت حضرت اجل قوام الدوله دام اقباله کثرت شرمندگی مانع جواب است بعد از این عرض
خواهم کرد والی ۱۰ جمادی الثانی

شهر رجب المرجب

از طهران — نمره ۱۲ — به خوی

جناب جلالت نصاب والی حاکم خوی سلماس در صورتیکه جهانگیر را در سلماس کشته اند
چرا متعرض پدر و مادر کسان او شده اند قدغن نمائید متعرض نشوند تفصیل را تلگراف کنید امین السلطان

۱۰ رجب

۱۳۰۷

از طهران — شهر رمضان المبارک پارس ئیل — به اردبیل

بتاریخ شهر شعبان المعظم پارس ئیل سنه ۱۳۰۷

از طهران — شهر شعبان مطلب ندارد — به اردبیل

شهر رمضان المبارک

از طهران — نمره ۲ — به اردبیل

جناب فخامت نصاب علیخان حکمران اردبیل دام مجده بعرض رسید از سوء تدبیر نایب الحکومه که گوشت منی پنجهزار دینار بدست نمی‌آید خیلی این حالات بعید است زود چاره نمایید امین السلطان ۲۴ رمضان

شهر شوال المکرم

از طهران — نمره ۳ — به اردبیل

جناب فخامت نصاب علیخان حاکم اردبیل مالیات طایفه نوروز علی بیگلو ساکنین دهات جناب میرزا رضاخان وزیر مختار چه مبلغ در دفتر ولایتی اردبیل و مشگین ثبت است که هر ساله باید بدهند زود اطلاع بدهید امین السلطان ۴ شوال

جواب

عرض جواب حضور بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی در زمان حکومت امین نظام مزرعه امیرتول جناب میرزا رضاخان وزیر مختار را پنج خانوار از طایفه نوروز علی بیگلو قشلاق داده اند بقیه معاف بوده‌اند هستند مالیات کلیه آنها موافق نسخه ولایتی سیصد و بیست و هشت تومان است

علی — ۵ شهر شوال

از طهران — ۲۴ — باردبیل

جناب فخامت نصاب علیجاه حاکم دام مجده شما نوکر مخصوص و عمله خلوت و محرم و دولتخواه
پادشاه روحنا فداه هستید در این عالم اختصاص که بر دیگران تفوق دارید باید صدق
در دولت خواهی و چاکری مخصوص داشته باشید این اردوی مغان یک خرج و ضرر
بی جهتی است که بدولت میرسد در حقیقت هیچ لزوم ندارد فایده هم ندارد حالا دیگر
شاهسون جابجا شده بجای خود قرار گرفته است برای خود شان قشلاقات حاضر
کرده اند دیگر احتیاج برفتن مغان روس ندارند اغلب املاک انها هم بموجب فرمان
معاف شده باید انشاالله این خرج را موقوف نمائید شما این است که از خود یک پیشکشی
بخاکپای مبارک کرده باشید و این خدمت را بدون اردو انجام دهید تا مورد تحسین و تمجید و
ترقی شوید امین السلطان ۱۰ شهر شوال

جواب

عرض جواب حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف افخم بندگان آقای امین السلطان
وزیر اعظم مدظله العالی بخاکپای مبارک همایونی ارواحنا فداه قسم است که از روزی
که شفاهاً باین چاکر در موقوفی اردوی مغان تاکید فرموده اند شب و روز در این
خیال و تدبیر میباشم که شاید انشاالله این خدمت عمده از دست چاکر بطوری برآید
حالت وحشی گری شاهسون طوری که چاکر از روی اطمینان تواند عرض و تعهدی
نماید چون تا بحال بطوریکه باید بلدیت نیک و بد طوایف پیدا نکرده جرئت

اجرای این حکم را در بدو سنه نمیتواند ولی بطور قطع متعهد است که مخارج اردوی
مغان را از سنه آتیه بکلی موقوف و متروک نماید یک دسته سرباز و پنجاه نفر
سوار انهم بجهة مقابل و نمایش باثر عدروس اکتفا نماید کلیتاً شاهسون از بابت مراتع
انها که بدیگران مرحمت شده یک نوع یأس پیدا کرده اند چاکر انها را بصدور
جواب مساعد که در کتابچه عرایض انها مرحمت شده بود امیدوار نماید مستدعی است
حکم قطعی شرف صدور یابد که هر کس از مراتع شاهسون خریداری کرده است بخود انها
بفروشد باعث آسودگی و امیدواری شاهسون خواهد بود علی ۲۰ شهر شوال

از طهران — ۴۸ — باردبیل

جناب فخامت نصاب علیجاه حکمران زید مجده تلگراف شما رسید محض نهایت
رعایتی که از شما و کارهای شما دارم خیلی برای اردوی مغان خوب عرض کردم بهیچوجه
قبول نمیشد با تامل مقرر شد که نصف انچه در کتابچه بخرج نوشته شده مرحمت شود و
من هرگز گمان نمیکردم اینطور مرحمت شود حالا باید قدر این نعمت و مرحمت بزرگ
را بدانید و حسن خدمت خود را در عالم اختصاصی که دارید ظاهر سازید و بدانید که
خیلی ملاحظه حالت شما شده است در باب مراتع هم بجناب جلالتماب اجل امیر نظام
می نویسم هر قراری را که برای حصول مقصود شما مناسب می دانند اطلاع دهند
حکمش بشود و طوری نباشد که صدای مردم بیرون بیاید امین السلطان
۲۳ شوال

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم امجد اشرف بندگان امین السلطان

وزیر اعظم مدظله العالی از نهایت مرحمتی که از چاکر اظهار فرموده اند کمال تشکر را

دارد در فقره مخارج اردوی مغان عریضه چاکرانه توسط حضرت مستطاب اجل امجد

امیر نظام مدظله بعرض خواهد رسید علی ۲۶ شوال

از طهران — ۶۳ — بادکوبه

جناب فخامت نصاب علیجاه حکمران تلگراف شما رسید از بابت مخارج اردوی

مغان همان است که حکم شده باید با کمال اطمینان قبول نمائید و این خدمت را بجهت

خاصه حالا که فرمان درجه اول و حمایل سبز تمام مرحمت شده بشکرانه این عنایت باید

بلا کلام همانطور اجرا بدارید امین السلطان ۲۹ شوال

جواب

عرض جواب حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم

مدظله العالی از این همه مرحمت عظمی که در حق چاکر بمرحمت بندگان حضرت اشرف عنایت شده

کمال تشکر حاصل خداوند جان ناقابل این چاکر را تصدق خاکپای مبارک همایونی نماید

و سایه حضرت مستطاب اجل اشرف را بر سر همه چاکران پاینده بدارد در باب

تخفیف اردوی مغان با حالت وحشت شاهسون چاکر جرئت تعهد نظم با حالت

با حالت تخفیف ندارد و اگر اولیای دولت تخفیف اردو را مصلحت

میدانند مستدعی است قرار آن را با حضرت مستطاب اجل اکرم امیر نظام بفرمایند

علی ۳ ذیقعده

شهر محرّم

از طهران — ۲۸ — بادکوبه

جناب فخامت نصاب علیجاه حاکم زید مجده بعرض رسید در اوجق شخصی را در منزل خودش

کشته اند و بعد از آنکه مقتول را دفن نموده اند بار شبانه او را بیرون آورده نعشش را پاره کرده

آتش را بریده و بدنش را گذاشته اند مقرر شد حکماً باید مرتکب را بدست آورده اطلاع دهید

بعرض برسد ظهور این طور بی نظمی چه معنی دارد زود قلمداد نمائید امین السلطان ۲ محرم

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف بندگان امین السلطان وزیر اعظم مدظله بعد از تعیین

قتل شخص اوجقی گرفتار محبوس شدند هنوز ارتکاب آنها ثبوت نرسیده بعد از تحقیق لازمه

مراتب عرض خواهد شد ع ۲۲ محرم

از طهران — ۳۷ — بادکوبه

جناب فخامت نصاب علیجاه زید مجده بعرض رسید در قریه شاه باسی رفیع نامی بجهت دو نفر

با زنها نزاع کرده او را کشته فراش باشی حکومت قاتل را حبس نموده بعد تعارف گرفته مرخص

کرده است مقرر شد حتماً بلا تعویق قاتل را گرفته فوراً اطلاع دهید بعرض برسد امین السلطان ع ۲ محرم

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف بندگان امین السلطان وزیر اعظم مدظله رفیع نام
شاهسون حاضر است فقره قتل محض شهرت بود شاهسون ملک و تیول معین دفتر است
از انجا رفته علی غره صفر

شهر صفر المظفر

ازطهران — ۲۲ — باردبیل

جناب فخامت نصاب علیخان حاکم بعرض رسید علی قانلو که پارسال مادرزن خود را کشته فرار
کرده حالا برگشته متعرض عصمت زنی شده که نزدیک بموت است مقرر شد حتماً از شما میخواهم اورا گرفته
حبس کرده اطلاع دهید امین السلطان ۱۰ صفر

جواب

حضور حضرت مستطاب اجل اشرف بندگان امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی علی قانلو حسب الامر گرفتار
و محبوس است ع ۲۱ صفر

صورت دستخط جهان مطاع مبارک است

از باغ — ۳۰ — باردبیل

علیخان غلامان مهدیه اردبیل و مشکین همیشه رضایت داشته حالا یک دو ماه است از کسان غلامان
حاضر رکاب و خود غلامان مرخص کاغذهای شکایت میرسد خیلی غریب است با تأکیدات که در سفارش
انها شد چرا باید بگذاری دست تطاول با نها دراز شود باید بعد از این از بابت قشلاق و غیره خود و
بستگانشان آسوده و کمال ... تا عرض رضایت نمایند در باب برادر شهباز خان غلام که مقتول شده بود قرار داد ... ۲۰ صفر

جواب

در خاکپای جواهر آسای ملک فرسای همایون روح العالمین فداه خداوندان شاه بجان این کمترین
غلام خانه‌زاد را قربان خاکپای مبارک فرماید در آسایش غلامان مهدیه و کسان انها با علی درجه اهتمام
دارد و اقوام غلامان تأکیدات و سفارشهای جناب جلالتماب علاء العلماء را در کناره جوی در بعضی حالات
شاهسون فراموش و متروک باعث بی‌نظمی ولایت مشکین گردیدند بعضی از انها گرفتار شده باردبیل آوردند
بتوسط عباسقلیخان یوزباشی انها را رها نمود خونی برادر شهباز محبوس است ورثه مقتول که در مشکین
میباشند راضی بقصاص نمیشوند و از قرار تقریر عباسقلیخان باصلاح و خون بست مایل ترند
بحکم و امر ملوکانه است چاکر خانه‌زاد علی ش ۲۱ صفر

شهر ربیع الاول

ازطهران — ۳ — باردبیل

جناب فخامت نصاب علیخان حاکم بنده محمد نقی نام شاگرد داروغه که عبدل نام تبریزی را
در حالت مستی بقتل رسانده و او را محبوس نموده اید حسب الامر مقرر است که قاتل را بقتل
برسانید امین السلطان ع ربیع الاول

جواب

عرض جواب حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی
حسب الامر نقی قاتل بقصاص رسید ع ۹ ربیع الاول

ازطهران — ۸ — باردبیل

از طهران — شهر ربیع الاول ۱۳۰۶ پارس ئیل — بار دو بیل

بتوسط غلامرضاخان نایب جناب فخامت نصاب علیخان حاکم زیدمهر چون اصطبل توپخانه
مبارکه خراب است حسب الامر الاقدس الاعلی ابلاغ مینماید که طویله باندازه اسب موجود و نایب
بقدر کفایت حسب دستور العمل اصطبل از خارج البته کرایه کنید و تحویل علیق جات دهید که
رفع معطلی انها دربنده بسته بشود تا سال نو که انشاءالله بقرار بنای طویله داده شود و کرایه ازا
هم بخرج خود بیاورد و کلیه بنای اصطبل دیوانی را هم معمار و آدم امینی فرستاده بازدید کرده صورت
آنرا مهر نموده نزد امیر الامراء العظام محمد حسین خان امیرآخور اصطبل توپخانه روانه دارید امین السلطان

۸ ربیع الاول

شهر ربیع الثانیه

مطلب ندارد

شهر جمادی الاول

مطلب ندارد

شهر جمادی الآخر

مطلب ندارد

شهر رجب المرجب

مطلب ندارد

از طهران شعبان المعظم بارس ئیل ۱۳۰۷ برشت

بتاریخ شهر شعبان المعظم بارس ئیل ۱۳۰۷

از طهران نمره ۷ برشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله جناب شیر نگر از نمخچی تلگراف کرده است

عیالات معزی الیه بطهران پا نیه البته غدغن فرمائید مراقبت نمایند با نهایت احترام و خوبی روانه نمائید

از طهران نمره ۹ برشت

جناب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله ۹ ع ت حا ع بث ت ا قا ع چ

ت بش ح ا م اع غ قا کات ع قاح ب ب ت م ۱ ه ج ع ج حا ب ج پ

ب ف ب ش ت ع ع س س ع ا ب ج ا ۹ ع ب قا پ ب ف ب ش ب ت غ ج ع

۲ ف ع ۳ ۹ ز ب ج ع غ س ع س ص م ش قا م چ امین السلطان ۲ شعبان

جواب

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم مد ظله العالی ن حا

قا حا ۱ ۹ ع ب قا م ۲ ت ع قا ش ه ف م ش ع غ قا ه ت ع ب ۲ ۱ ۹ ع ب قا

ع س ف ع ص م ت م ج ث غ قا س م ج س پ ب ع ف قاح ب ب ت

۹ ت ۱ ۹ ع ب قا ن ث ب ا چ حا س م ج ز ج ش پ ف ع قاح ب ب ت م

م ۲ ه ب ز ج ع ج حا ع ز ش ع حا ع غ قا ۹ حا ع ۶ ج ع ش س چا ب ن

۹ ع ث ب ز ۹ ت ج حا ع ش حا ش ب ت ۹ حا ع ۳ ۹ ع ش س ت ۶ ت

ع ت ب ۳ ۹ ز ش قا چ ش ع ا ف ز ع غ قا ۶ ف ع ف س ز ج حا ت غ ب

چ کپ بد ف بکش ص مت و ع قاپ مزج ث ابشع زاچ حاتزچ سا
ع ف ع چ ت ۴ چ ج زچ غ تی جان مرع بحاغ قاتوچ هرش چ حاغ
حاد حاع ت زخ ت ع ص ع ع مع زکش بس ع ازح ۹ حاه ت ع ت
۹ ص ع ت قاحاحاش بزچ مزت مزص س مزع غ تی حاچ بچ مرس ع ص
چ بح هـ بچ ءت ع ت ع ۴ ف ع مت ع پ مزع حاچ ۹ ص ع اقاچ
ت بحاش ع ص حی ت خ سا ۲ ت قاع ن ف ع هـ ۲ ۶ قامزن حاف
ع ص ش ع غ قاهزء ت بس قاع ب ۹ حاخ قاحاپ ع حی ت ش س
ع ت ش ع غ مزچ حاش بامزچ حسام السلطنه ۸ شعبان المعظم

از طهران — نمره ۱۳ — به رشت

نواب اشرف ارفع والا حسام السلطنه حکمران دام اقباله نواب علیه عالیه متعالیه ... امینه اقدس دام شوکتها برحسب اجازه مقدس همایونی روحنا فداه عزیمت ... را دارند ... روز شنبه ... از طهران حرکت کنند البته لوازم سیورسات و سایر لوازم تشریفات در خاک متعلق به حکومت خودتان در تدارک ... امین السلطان

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف امجد اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اقباله العالی تلگراف مبارک در باب تشریف فرمائی نواب علیه عالیه متعالیه نگار امینه اقدس ... حضور ... سیورسات زیارت شد فوری قدغن کردم در تهیه و تدارک سیورسات و لوازم تشریفات بشوند و استدعا دارد مقدار سیورسات در هر منزلی باید حاضر باشد معین فرمایند اطلاع بدهند حسام السلطنه ۸ شعبان المعظم

از طهران

از طهران — صورت دستخط مبارک همایونی — نمره ۱۴ — به رشت

حسام السلطنه امینه اقدس برای معالجه به فرنگستان میرود در ورود به گیلان الی انزلی خدمت همه جا با ایشان همراهی کنید کمال احترام را معمول بدارید و از هیچ بابت ذره فروگذار نکنید اسباب راحتی خیال امینه اقدس را از هر جهت فراهم بیاورید چه در رفتن چه در مراجعت ایشان انشاءالله ۸ شعبان المعظم

جواب

قربان خاکپای جواهر آسای اقدس همایونت شوم بشارت دستخط مهر طلعت مبارک اقدس همایون شاهنشاهی ارواح العالمین فداه فرق مباهات این غلام را به اوج سموات رسانید کمترین غلام خانه زاد همیشه برای جان نثاری و خدمتگزاری حاضر و مهیاست انشاءالله تعالی در خدمتگزاری و احترامات و فراهم کردن موجبات آسایش نواب علیه عالیه متعالیه امینه اقدس دام شوکتها دقیقه فروگذار نخواهد نمود و نهایت افتخار و مباهات از رجوع این خدمت بزرگ به این غلام خانه زاد حاصل گردید کمترین غلام آستان ملائک پاسبان ابوالنصر ۹ شعبان المعظم

از طهران — نمره ۱۷ — به رشت

نواب اشرف والا حسام السلطنه دام اقباله به حکم تلگرافی جناب مشیر لشکر هیجده هزار تومان ساعد ... بابت ... دولتی قبض خزانه گرفته حال دو هفته است ... باید اصلا فرعا ... برسید قبض خزانه را بگیرید که از بابت ... گرفته از خود سند بدهید ... حواله فرمایید هیجده هزار تومان را نقد برسید قبض خزانه را در سند خرج شما خواهند ... جواب ... تلگراف مسرع ... امین السلطان

جواب

از طهران — شهر شعبان المعظم بارس ئیل ١٣٠٧ — به رشت

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف اعظم آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی تلگراف
مبارک در باب وجه پیشکش پارسال صادر و مقرر فرموده بودند مرقوم در محلی باقی است استقراض گرفته شود حاجی
حاجی شیر ... و قبض خزانه را از منشی ... بکمال اطاعت امر مبارک را مأموری نگاشته و در ... پیشکش
در حکام سخت استقراض ... دو هزار و چهارصد تومان از پیشکش پارسال بر عهده میرزا فتح الله خان مستوفی است
و در طهران است مستقرض نماید در همانجا اصل و فرع ... از حاجی شیر ... قبض حاجی شیر ... را با قبض
نزد جناب ... الملک خواهم فرستاد که بعد بفرستند خزانه مبارکه دادگرفته ... حسام السلطنه

از طهران — نمره ١٩ — به رشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله چون برای ... همراهان ... نواب علیه
علیه امین اقدس ... که با ... حضرت ... اداره ... جو هم ... حضرت ...
از قرار قبض حاجی محمد حسن نایب تحت خانه مبارکه ... امین السلطان ۸ شعبان المعظم

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف اعظم آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی تلگراف مبارک
در باب ... زیارت ... اگرچه تعیین ... ... کفایت ... شرف ...
امیدوارم ... حسام السلطنه ٨ شعبان

از طهران — نمره ٢١ — به کیلان

... نواب والا حسام السلطنه ... پنج هزار تومان ... کیلان است ... بخزانه
... پنج هزار تومان ... سیزده هزار تومان هم ... فرستاده ام
... هزار

از طهران — شهر شعبان المعظم بارس ئیل ١٣٠٧ — به گیلان

و شش هزار و پانصد تومان آن بخزانه رسیده است و شش هزار و پانصد تومان دیگر ... حاجی شیر ... میگوید
عوض این شش هزار و پانصد تومان را هم ... بدهند ... شش هزار و پانصد تومان ... است
... خزانه است ... بخزانه ... شش هزار و پانصد تومان هم ... میگوید ... امین السلطان
... در هر صورت ... تلگراف ... مبارکه ... تمام ... اطلاع برسد

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم اشرف افخم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اقباله العالی در باب
پنج هزار تومان ... گیلان ... هزار تومان ... که مأمور برای مطالبه
فرستاده ام از قرار تلگراف مبارک ... خزانه خواهد ... حاکم
اگر ... هزار تومان ... پنج هزار تومان ... شش هزار
و پانصد تومان از سیزده هزار تومان بخزانه رسید شش هزار و پانصد ... بابت برات تجارتی بخزانه
خواهم فرستاد که خاطر مبارک آسوده شود اما حاجی شیر ... عرض ... شش هزار و پانصد ... که ... ام
باید ... این ... که عرض ... از این ... موجب ... مالیات
... مالیات ... حسام السلطنه ٨ شعبان

از طهران — نمره ٢٣ — به گیلان

بتوسط ... مأمور ... نواب اشرف ... حسام السلطنه حکمران ...
از قراری که امیر الامراء العظام ... اکبر نام ... هزار ...
... امین السلطان

از طهران — نمره ۲۵ — به رشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله در باب وجه بشیرالک که تلگرافاً اظهار داشته اید که از
چهارصد تومان بر عهده میرزا فتح الله خان است و از آنجا وصول شود قبل از وصول تلگراف نواب اشرف والا میرزا
فتح الله خان حرکت کرده بود حالا هم تومان در آنجا دریافت … ارسال نمائید امین السلطان ۱ شعبان

از طهران — نمره ۲۶ — به رشت

نواب اشرف امجد والا حسام السلطنه حکمران دام اقباله بعد از … عزیمت رکاب علیه عالیه
اقدس همایون شوکت … برای خاطر مبارک آن است که فرصت بعید حالا معلوم نیست و لابد زیاده نخواهد شد امین السلطان

از طهران — نمره ۲۹ — به رشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله در خصوص ورود وزیر مختار روس و تشریف فرمائی رکاب علیه
عالیه اقدس همایون شوکت به پرزاکو وزیر مختار … گفته بود … خودش شرفیاب استقبال اقدس همایون …
… تا نخجوان … فرستاده به همه قسم اسباب پرزاکو حاضر کند امین السلطان ۳ شعبان

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف اعظم آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله یک ساعت از شب
دوشنبه گذشته برای استقبال و تشریف فرمائی نواب علیه عالیه متعالیه اقدس همایون شوکت به منجیل وارد شدم
منتظر مقدم نواب … واقعاً … مبارک هستم خاطر مبارک از بابت پرزاکو ایشان
آسوده باشد انشاء الله نکته فروگذار نخواهد شد حسام السلطنه ۴ شعبان

از طهران — نمره ۳۲ — به رشت

نواب اشرف

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله از قراری که خبر رسیده هنوز وزیر مختار روس …
… است … و نخواهد شد تا … علیه عالیه اقدس همایون شوکت را
استقبال نمایند احترامات … آورده اسباب … رضای ایشان را فراهم کنید … وزیر مختار رسید
به تلگراف … امین السلطان ۵ شعبان

از طهران — نمره ۳۰ — به رشت

تلگراف نواب مستطاب اشرف والا حسام السلطنه دام اقباله … پانصد تومان …
… تلگرافاً اظهار … بابت برات تجارتی خواهید فرستاد تا کنون نرسیده است بطوریکه قرار داده البته
در این پست خواهد رسید در باب … هزار تومان … السلطنه … را مطالبه … نفر …
… گرفته شده است … تا آخر سال … هزار و پانصد الی … هزار تومان … خواهم … هزار تومان
مالیات … هزار تومان … ندارد … صحیح است در این صورت … هزار
تومان را هم … فرستید … تعویق نگذارید امین الملک ۳ شعبان

جواب

حضرت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امین الملک دام اقباله از بابت … چهار هزار تومان
برات از پست … تجارتی فرستادم …
… هزار و پانصد … در شهر نیستم و برای تشریف فرمائی نواب مستطاب علیه
متعالیه اقدس … رفته ام … این جواب را … عرض …
برات … انشاء الله … هزار تومان … السلطنه

عرض کرده است پنجاه نفر را اضافه کرده ام و با این وجه بنا میرسد عده را به هم سوار چه مطلب عده داده
رانده باید از محل وجه هم از پنج هزار تومان مرحمتی به اندازه مالیات خودم عده گرفته شد اگر اینجا نمیرسد
فرستم از محل دریافت نمایند حسام السلطنه ۲۰ شعبان

از طهران — نمره ۴۱ — به رشت

ذات اشرف امجد والا شاهزاده افخم حسام السلطنه دام اقباله رعایای طالش دولاب عریضه تلگرافی به بندگان
علیه عالیه امینه اقدس داده است شکایت زیادی از عقیق خان والی اشان نموده تلگراف فرستاده
البته طوری نمایند که رفع شکایت مردم بشود اسباب زحمت دیوان نباشد امین السلطان ۱۹ شعبان المعظم

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم اشرف افخم اعظم آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی رعایای
طالش دولاب و صفی مرقوم فرموده اند عریضه تلگرافی به حضور مبارک علیه عالیه امینه اقدس داده است شکایت عرض
کرده اند بنظم مجدد از طالش دولاب عارض شده در شهرت صفی عریضه جات جمع عرض نکنید جناب سعد السلطنه
در ورود به رشت خودشان رسیده که تمام مراتب را عرض خواهند کرد حسام السلطنه ۲۰ شعبان

از طهران — نمره ۴۲ — به رشت

جناب جلالتمآب مسیو ... با نوا وزیر مختار دولت فخیمه فرانسه تلگراف مسیو شما بدلالت به رشت اسباب مسرت
خاطر اینجانب گردید ممنون شدم از اینکه نشاط زودی فیض ملاقات شما را درک خواهم کرد امین السلطان ۲۰ شعبان

از طهران — نمره ۴۳ — به رشت

حضرت جناب جلالتمآب وزیر مختار دولت فخیمه فرانسه تلگراف انجناب مبنی بر ورود شما به رشت

واصل

واصل شد نهایت خرسندی حاصل گردید انشاءالله ملاقات نزدیک است قوام الدوله ۲۰ شعبان

از طهران — نمره ۳۷ — به رشت

متعهد السلطان حاجی جعفر قلیخان سرتیپ مذکور اینجا با همراه لرها بنای سرقت و هرزگی را گذاشته اند البته تحقیق
نموده هر یک مرتکب شده از تنبیه کامل نمایید و نگذارید تقصیر ورزیده بی نظمی نمایند امین السلطان ۲۲ شعبان

از طهران — نمره ۳۸ — به رشت

تصدق خاک پای مبارکت شوم حاجی جعفر قلیخان سرتیپ امام قزه لنگرود جناب علیه عالیه امینه اقدس داده است شکایت که به ولایت
تشریف برده به تکلیف شما حالا از سنگه خلخال با تمام عمله جات و قراولان از خلخال و سربازان و غیره همراه
بعد با صاحب منصبان مراجعت کرده بطوری در سر و دست عرض نظم ولایت حرکت نمایند جهت صدمه
و اینجا وارد نمایند که سی شاه کشته اسباب بنه از قبیل چادر و آشپزخانه و ذخیره و غیره همراه بعد تمام را
در یکی از عمارات حکومتی رشت بعد از ورود نواب اشرف والا حسام السلطنه که شده در اندرون حسام السلطنه مهر و موم کنند
و مضبوط نگاه دارند در دیگر چیزی و دستگاه نجست با عمله جات و ملزومات آن و حاجی حسن را در رشت نگذارید
که برای ورود وزیر مختار روسی در آنجا باشند وزیر مختار در ورود منزل از محمره با وارد و قزوین نمایند چیزی باقی نگذارید تمام
مال و شتر و قاطر و اسباب چادر و همین تلگراف مراتب را به عرض خان و عموم صاحب منصبان نشان برسید
هر از ضربات آنها راضی و تعدی بنمایند و اگر در مراجعت بطهران از کسی بی نظمی بروز کند مواخذه و شماتت
امین السلطان

جواب

تصدق خاک پای مبارک حضرت اجل اکرم وزیر اعظم آقای امین السلطان روحی فداک در باب تشریف با حضور مبارک
امر و مقرر فرموده اند که بلغت همراهان شرفیاب خواهند دارد لکن آنکه مقرر فرموده اند چادر و دستگاه

را در شهر رشت تحویل حکام شده که از حضرت والا شاهزاده حکمران که قبض گرفته شود در جواب [illegible]

برسانند با این چاپار و فرش و دستگاه تماماً بواسطه باران تر است در رشت تمام ضایع خواهد شد و [illegible]

در مصرف خواهد افتاد اگر رای مبارک قرار بگیرد امر و مقرر شود در منجیل تحویل بدهند هوای آنجا

خشک است احتمال دارد ضایع شود و این است که عرض کردم اگر چنانچه [illegible] در همان رشت

بگذاریم در هر صورت محتاج به اجازه هستم امر و مقرر شود هر چه رای مبارک قرار گرفته در منجیل گذاشته

شود یا در رشت منجیل تلگراف بفرمایید دستگاه را تحویل بگیرد و قبض بدهد [illegible] ضرورت با حاجی

محمد حسن در شهر رشت خواهم گذاشت جعفر [illegible] شعبان المعظم

از طهران نمره ۵۰ [illegible] به رشت

تمام حکام ولایات در باب نگاه داشتن امانت اموات در شهر رشت بواسطه عفونت هوا [illegible] امین السلطان

جواب

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اشرف امجد اکرم افخم آقای امین السلطان وزیر اعظم [illegible]

تلگراف مبارک در باب منع امانت گذاردن اموات حسب الامر مقرر رفته بود [illegible]

در شهر ابلاغ که [illegible] آن قسم حکم [illegible]

این طریق متروک [illegible] حکام [illegible] امر مبارک را خواهم نمود [illegible]

گرفت [illegible] خاطر مبارک از این [illegible] حسام السلطنه [illegible]

از طهران نمره ۵۱ به رشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله آنچه معلوم [illegible] عمید السلطنه [illegible]

[illegible]

و نمره در رشت از جواهری گرفته [illegible] چهار هزار و پانصد تومان [illegible]

[illegible] امین السلطان ۲۹ شعبان

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم اشرف افخم آقای امین السلطان وزیر اعظم [illegible] عمید السلطنه

[illegible] خزانه پانصد هزار [illegible] تومان [illegible] خزانه [illegible] هزار تومان [illegible]

خواسته جناب [illegible] عمید السلطنه [illegible] هزار تومان [illegible] عمید السلطنه [illegible] هزار تومان

[illegible] جواهری [illegible] پانصد [illegible] هزار تومان طهران [illegible]

[illegible] پانصد تومان [illegible] عمید السلطنه [illegible] خزانه [illegible]

عرض [illegible] عمید السلطنه [illegible] پانصد تومان [illegible]

[illegible] عمید السلطنه [illegible]

[illegible] عمید السلطنه [illegible] پانصد تومان [illegible] هزار تومان [illegible]

[illegible] حسام السلطنه [illegible] رمضان

از طهران نمره ۵۲ به رشت

عالیجاه حاجی محمد [illegible] نایب [illegible] چون از سفارت دولت [illegible]

برای جناب [illegible] امین السلطان

از طهران شهر رمضان المبارک به رشت

جناب امین السلطان [illegible] حسام السلطنه در باب [illegible] حجاج [illegible] سوال تام [illegible] تبریز [illegible]

جواب

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف افخم وزیر اعظم مد ظله العالی تلگراف مبارک در باب
منع رفتن حجاج از راه جبل زیارت شد حسب الامر مطاع از حجاج گیلان التزام سخت بگیرم که از
راه عتبات و جبل نگذرند ولی تلگرافا قونسول جده هم مقرر بفرمایند که حجاج را از رفتن راه
جبل ممنوع داشته از اسلامبول معاودت دهد حسام السلطنه ۸ رمضان

از طهران نمره ۱۲ برشت

گیلان مقرب الخاقان میرزا عبدالله خان مستشار توقف شما در گیلان طول کشید و حرکت وزیر
مختار روس هم از پطرزبورغ هنوز معلوم نیست بعقیده من چنان میرسد که با وزیر مختار انگلیس که دو
روز دیگر وارد گیلان خواهد شد بسمت مهمانداری عازم طهران شوید وقتی که از سفارت حرکت وزیر
مختار روس را بانزلی اطلاع داده مهماندار دیگر روانه بشود یا اگر مقتضی شد باز خودتان معاودت
میکنید هر گاه میل دارید با همین حالت بمانید تا او وارد شود آنهم باختیار خودتان است خبر بدهید
برای انگلیس مهماندار معین شود قوام الدوله ۱۲ رمضان

از طهران نمره ۱۹ برشت

سرکار نواب اشرف والا حسام السلطنه زید اقباله جناب مشیر لشکر مطالبه تنخواهی که در بابت سالهای
بخزانه داده است میکند اگر چیزی از بابت پارس ئیل ماخوذ کرده است صورت بفرستید معلوم
شود جواب داده شود والا عوض پولی که بخزانه داده است بر هیچ که همه روزه مذاکره و الحاح
مینماید امین الملک ۵ رمضان المبارک

جواب

جواب

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امین الملک دام اقباله صورت ماخوذی جناب مشیر لشکر را بابت
پارس ئیل بابت یازدهم انظار حضور مبارک نمود پس از رسیدن معلوم میشود اظهارات مشیر لشکر
چه گونه و از چه ماخذ است حسام السلطنه ۱۰ رمضان

از طهران نمره ۲۰ برشت

نواب اشرف والا حسام السلطنه حکمران گیلان دام اقباله سفیر سوئد و نروژ بنجابت فوق العاده
با دو نفر صاحب منصب نهم رمضان از اسلامبول حرکت کرده اند عنقریب بانزلی خواهند رسید
محمد آقای سرتیپ برای مهمانداری سفارت مشار الیها مامور و امروز چاپاری روانه کردید سفیر مشار الیه
مهمان دولت خواهد بود بواسطه ضیق وقت حمل اسباب از اینجا ممکن نشد حسب الامر الاقدس
الاعلی زحمت میدهم قدغن فرمائید تا ورود مامور از انزلی اسباب تهیه نمایند تا صورت جزو هم
با خود مامور برسد چهار اطاق با انضمام فرش و سایر لوازم آن شش باب اسباب خواب
از قبیل تخت آهنی و لوازم آن شش دست اسباب سفره و شام میز و سفره و دستمال و صندلی
و کارد و چنگال و ظروف باشد باندازه شش نفر اسباب آبداری و قهوه خانه و آشپزخانه
با ابزار و قهوه چی و اگر قبل از ورود مهماندار سفیر وارد شود لوازم مهمانداری را البته فراهم بیاورید تا مامور برسد قوام الدوله ۱۰ رمضان

جواب

خدمت جناب مستطاب اجل اکرم افخم آقای قوام الدوله وزیر امور خارجه دام اقباله در باب تهیه
تشریفات ورود سفیر سوئد و نروژ مرقوم فرموده بودید چادر و اسباب میز را بداری و قبل نقره هم

چیز مهیا می‌شود ولی تکلیف منزل و پذیرائی رشت چیست باعتقاد بنده بهتر این است مقرر فرمائید
در ورود رشت منزل عمدة الامراء العظام مدیرالملک منزل کنند منتظر جواب و دستورالعمل هستم
چون با این پست وارد نشدند احتمال دارد با پست دیگر بیایند ان‌شاءالله تا ورود آنجا مهمانها
خواهد رسید و امید دارم خیلی خیلی خوب پذیرائی شود حسام السلطنه ٢٠ رمضان

از طهران — نمره ٢٣ — برشت

توسط معتمد السلطان میرزا عبدالله خان مشارالوزاره بجناب جلالتمآب وزیر مقیم دولت
فخیمه انگلیس از وصول تلگراف بتوسط اکبر الجناب و مهد ورود برشت و نزدیک شدن درک شرف
از ملاقات شخص محترم الجناب نهایت تشکر و مسرت دارم بخواست خداوند حضوراً تکمیل تشکرات
خواهم نمود امین السلطان ٢٢ رمضان تقریر دین گفته شد

از طهران — نمره ٢٥ — برشت

مستشارالوزاره آمدن وزیر مختار روس از قرار اعلام سفارت تا پانزده معلوم نیست
حسب الامر الاعلی احضار شده اید زودی بیائید قوام الدوله شب ٢٢ رمضان

سند مشکول انطباق بقیه جواب نمره ٣٠٧ قزوین بطهران شد

جواب

حضور حضرت اجل اشرف ارفع امجد افخم آقای امین السلطان وزیر اعظم دام ظله العالی
تلگراف مبارک که بر حسب عرض حضرت طالش‌ها فرمودید زیارت کردم این عریضه
تلگرافی جعلی بنظر میآید زیرا که اگر این مطلب صدق داشت که علیقلیخان وکیلکان

بمال و ناموس مردم دست درازی مینماید در این جا هم گفتگوئی بود همه روزه
آدم خاطرجمع از طوالش میاید که ان محصل مخصوص انجا میروند وقتیکه از وضع او جویا
میشوم میبینم این گفتگوها در میان نیست محض امتحان مقرر بفرمائید رئیس تلگرافخانه
رشت یا انزلی با این اشخاص که عارض شده اند بخواهد اگر حاضر شدند و دروغ
نبود این بنده احقاق حق میکنم و اگر کسی حاضر نشد محققاً خاطر مبارک مستحضر باشد
که این عرایض مجعوله از صنعان نجان است یکدسته مهر دارد بغرض اینکه امسال
حکومت طالش دولاب را باو نداده ام برای ضایع نمودن علیقلیخان
این قسم اسباب چینی‌ها را مینماید و بعد از وضوح تقلبات و بهر نحوی که مقرر
میفرمائید تنبیه شود که دیگر اقدام باین نادرستی‌ها نکند حسام السلطنه ٣ شوال

از طهران — نمره ٧ — برشت

خدمت سرکار نواب مستطاب اشرف والا حسام السلطنه حکمران زیده شوکته
سیورسات برای مال جمعی بنه نواب علیه عالیه امین اقدس مقرر فرمائید زیاد
تر از سفر سابق حاضر کرده و از قرار قبض مقرب الخاقان حاجی جعفرقلیخان ترتیب بدهند
صاحبجمع ٥ شوال

جواب

خدمت جناب فخامت نصاب آقای صاحبجمع دام اقباله در باب سیورسات
ملتزمین نواب علیه عالیه امین اقدس دامت شوکتها فرمایش عالی را اطاعت کردم

ولی مقرر فرمائید کی حاضر کنم و چه قدر از سیورسات سابق علاوه باشد حسام السلطنه

۶ شوال

از طهران ۱۱ بر رشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله بعرض رسید چند

روز قبل در نشرود میان عروسی سید جوانی کشته اند حکم صریح مؤکد همایونی صادر

شد قاتل را حتماً گرفته شرعاً قصاص نمائید و اطلاع بدهید امین السلطان ۹ شوال

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف امجد ارفع وزیر اعظم مدظله العالی قتل سید

در نشرود کل یکماه قبل در عروسی اتفاق افتاد چون در میان جمع بوده قاتل معین

نشد از اهل قریه دویست تومان خون بست شد ورثه از این معنی نهایت امتنان

و رضامندی را حاصل نمودند وقتی که این قتل واقع شده بود مراتب را عرض نمودم

حسام السلطنه ۱۱ شوال

از طهران ۱۴ بر رشت

معتمد السلطان بیگلربیگی چند نفر از صاحبمنصبان انگلیس که عازم فرنگستان هستند

کلنل اونس و خانم ایشان و دو نفر دیگر را وقت ورود انزلی در عمارت

معتمدی که متعلق بدولت است منزل بدهید و با احترام رفتار نمائید امین السلطان

۱۱ شوال

از طهران

از طهران ۱۸ بر رشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله در باب عارضین

طالش دولاب از تعدی علیقلیخان البته همان عارضین را که عریضه بتلگرافخانه داده

اند بتوسط رئیس تلگرافخانه بخواهید نزد خود حاضر و در مجلس رسیدگی نمائید و مراتب را

اطلاع دهید امین السلطان ۱۱ شهر شوال

از طهران ۱۹ بر رشت و انزلی

رئیس تلگرافخانه اهل طالش دولاب را که از تعدی علیقلیخان متصل عریضه تلگرافی

تقدیم مینمایند البته فوراً نزد نواب اشرف والا شاهزاده حسام السلطنه حاضر نمائید

بعرض انها رسیدگی نمائید و زود اطلاع دهید امین السلطان ۱۱ شهر شوال

جواب

حضور حضرت اجل اشرف افخم بندگان وزیر اعظم مدظله العالی در باب عارضین طالش

دولاب که مقرر فرموده بودید باطلاع شاهزاده رئیس معلوم نموده معروض میدارد

حسب الامر مکرر از رئیس تلگرافخانه صاحبان مهر عریضه تلگرافی را خواست اولاً خود رئیس

هر قدر تفحص کرد احدی از صاحبان مهر پیدا نشد متظلمین را از ضعفا که آورده تلگراف

بتلگرافخانه بود خواستند چندی بدفع الوقت گذرانیده بالاخره ناچار از ثبوت

مانده بقبعه خواهر امام متحصن شده بر تمام مردم معلوم شد که این تلگراف مجعول

و محض داعیه حکومت برای خود بوده احدی از علیقلیخان حاکم حالیه شاکی و متظلم

نیست بصرف صحبت و استدعا مینماید که هرگاه این شخص مجازات داده نشود باب بی‌نظمی مالیات طالش دولاب خواهد شد شرح اینکه تاکنون وجه مساعده ملک ضعفان وکسان او را خواسته‌ام بجرم همواره در صدد رفع عرایض مجعوله او بوده‌ام

حسام السلطنه ۲۰ شهر شوال

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف بندگان وزیر اعظم مدظله العالی حسب امر مبارک تلگرافی آنچه لازمه تفحص و جستجو بود بعمل آمد از متظلمین طالش دولاب و ضعفان و دو نفر نوکر او و از صاحبان مهر عریضه تلگرافی کسی در شهر حاضر نشد ناچار از ضعفان که واسطه رساندن تلگرافات بود و صاحبان مهر را خواسته چند روز مهلت خواست که فرستاده اینها را حاضر نماید تاکنون احدی را از صاحبان مهر حاضر نکرده و خود دو روز است متحصن شده این مطلب بر تمام اهل رشت واضح است که تظلمات با مهار مجعوله و محض دواعی نفسانی بوده این حاصل تحقیقات شهری است هرگاه لازم است و مقرر میفرمایند فرستاده از خود طالش دولاب هم تحقیقات لازم میشود بعمل آورده صدق و کذب را بعرض برساند امر امر مبارک است

چاکر عبدالجواد ۲۰ شوال

از طهران — نمره ۲۱ — برشت

مقرب الخاقان مدیر الملک جناب سفیر سوید صبح یکشنبه نوزدهم شوال وارد رشت

میشوند

میشوند با کالسکه و آدمهای حکومت و چند سوار تفنگچی استقبال نموده در خانه خود محترما پذیرائی از جناب سفیر نمائید بعد از صرف نهار بدون توقف عزیمت بانزلی خواهند نمود در هر مورد لازمه اهتمام را نموده بکمال خوشی عازم شوند خرج نهار را از مهماندار مطالبه نمائید قوام الدوله ۱۴ شهر شوال

جواب

حضور مبارک حضرت اجل اکرم بندگان وزیر امور خارجه مدظله العالی در باب ورود جناب سفیر سوید دستور العمل مرحمت فرموده بودید حسب الامر اطاعت مینماید مدیر الملک

۱۴ شهر شوال

از طهران — نمره ۲۲ — برشت

نواب اشرف والا حسام السلطنه حکمران رشت دام مجده جناب سفیر سوید صبح یکشنبه نوزدهم شوال وارد رشت میشوند درشکه و اسب و آدم تفنگچی بفرستید مقرب الخاقان مدیر الملک اطلاع بدهید که باکمال احترام پذیرائی از جناب سفیر مشارالیه نموده در تهیه موجبات آسایش ایشان دقیقه فروگذار نکنند نواب والا قدغن نمائید لتکه و کشتی دودی یکشنبه در پیره بازار حاضر شود که بدون توقف در رشت عزیمت بانزلی خواهند نمود اسباب و لوازم احترام و آسایش جناب سفیر و اتباع را در انزلی که یک روز و دو شب خواهند ماند از هر جهت فراهم داشته باکمال آسودگی و خوشی از انزلی عزیمت نمایند در سایر موارد آنچه معتمد السلطان محمد قاترچی اظهار کند لازمه موافقت را

با او بعمل خواهید آورد خرج نهار و کرایه مال تبعه با مهماندار است قوام الدوله
۱۴ شهر شوال

جواب

خدمت جناب مستطاب اجل امجد آقای قوام الدوله وزیر امور خارجه دام اقباله العالی
امر تلگرافی حضرت عالی که دایر بر احترامات لازمه جناب سفیر سوید بود زیارت
نمودم بدیهی است که در انجام فرمایشات حضرت عالی عموما و در این مسئله خصوص
نهایت اطاعت است دارم خدمات را انتظام حسام السلطنه ۱۵ شوال

از طهران — ۳۸ — به رشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله حاجی جعفرقلیخان
و حضرات انجا رسیده اند یا خیر سرکار علیه عالیه امین اقدس دامت شوکتها
روز پنجشنبه وارد انزلی میشوند البته در تدارک جا و منزل احترامات لازمه باشید و بطوری
که سزاوار است و می دانید جمیع تکالیف را بعمل بیاورید و اطلاع دهید که حاجی
جعفرقلیخان و غیره از برای انروز انجا میرسند یا خیر امین السلطان ۲۰ شوال

از طهران — ۳۹ — به رشت

معتمد السلطان بیگلربیگی روز پنجشنبه سرکار علیه عالیه امین اقدس دامت شوکتها
وارد انزلی میشوند بزودی و تعجیل عمارت انزلی را با اسباب استراحت
و احترامات لازمه را حاضر نموده کشتی دودی را برای عبور از مرد آب خشکی

و پاکیزه حاضر کرده از همه جهة نوعی اسباب راحت و احترام را برای خود و
همراهان درست نمائید که هیچ نقص نداشته باشد نمیدانم حاجی جعفرقلیخان و حضرات
برای پنجشنبه می آیند یا خیر امین السلطان ۲۰ شهر شوال

جواب

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اکرم اشرف افخم آقای امین السلطان
وزیر اعظم مدظله العالی حاجی جعفرقلیخان دو روز است با تمام همراهان وارد شده
اهل اردو در ناصریه منزل دارند عمدة الامراء العظام آقا میرزا محمدخان هم عصر دوشنبه
وارد شدند تمام تشریفات و ترتیبات پذیرائی ورود سرکار علیه عالیه امین اقدس
دامت شوکتها موجود و روز پنجشنبه بسلامتی وارد میشوند خود بنده هم صبح چهارشنبه
برای استقبال بانزلی میروم خاطر مبارک از هر جهة آسوده باشد از تفلیس سرکار
علیه عالیه تلگراف فرموده بودند که چهارشنبه وارد میشوند از این جهة سه شنبه عازم
انزلی بودم دوشنبه مجدداً از تفلیس تلگراف که پنجشنبه وارد میشوم لهذا روز چهار
شنبه صبح بانزلی میروم حسام السلطنه ۲۱ شوال

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف افخم بندگان آقای وزیر اعظم روحی فداه
درباب تهیه لوازم احترامات ورود سرکار نواب علیه عالیه امین اقدس
دامت شوکتها امر و مقرر فرموده اند پیش از وقت اسباب احترامات ایشان

از عمارات دیوانی و کشتی همایونی و سایر تکالیف از هر بابت فراهم آورده
و خود حاضر و مستعد خدمت است ان شاء الله از هیچ بابت فرو گذار نخواهد شد
سرکار عمدة الامراء العظام میرزا محمد خان سرتیپ دیروز ۲۰ وارد منزل فدوی
شد امروز عازم انزلی است سعد السلطان حاجی جعفر قلیخان هم روز ۱۹ وارد
شدند خود چاکر هم از انزلی تا منجیل همه جا ملتزم رکاب و مواظب خدمت خواهم
بود فدوی فتح الله ۲۱ شوال

از طهران — نمره ۵۰ — به رشت

نواب اشرف والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله خلعت بهای مقرری همه ساله
نوروزی باید باغبانان درب حرم جلالت برسد قدغن نمائید انوجه را از بروزی ارسال
دارند که بباغبانان داده شود امین السلطان ۲۳ شهر شوال

جواب

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اکرم اشرف افخم آقای امین السلطان
وزیر اعظم مد ظله العالی در باب خلعت بهای نوروزی که باید باغبانان درب حرم
جلالت برسد فرمایشات را اطاعت دارد و وجوه را حاضر نماید ولی مستدعی است
معین فرمایند محل آن از چه محل باید باشد از بابت هر محلی که جناب مشیر لشکر این
وجه را در محاسبه خود بخرج آورده است معین فرمایند که بنده هم متحضر باشم و از آن
محل محسوب دارم حسام السلطنه ۲۰ شهر شوال

از طهران

از طهران — نمره ۵۴ — به رشت و انزلی

خدمت نواب علیه عالیه سرکار امین اقدس دامت شوکتها از قرار اخباریکه دارم
ان شاء الله بسلامت وارد انزلی شده اند ان شاء الله در کشتی و دریا بوجود محترم خوش گذشته است
اولا تبریک ورود و تهنیت سلامت مزاج را عرضه میدارم ثانیا امیدوارم درک خدمت سرکار
علیه متعالیه را بصحت و سلامت خیلی زود نموده شاکر و مسرور شوم از خوش گذشتن کشتی
و دریا و ورود و سلامت مزاج خودتان تمنا دارم قرین تشکرم فرمائید امین السلطان
۲۳ شهر شوال

از طهران — نمره ۵۹ — به رشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله محل خلعت بهای گیلان
که باید به آقایان درب حرم جلالت برسد از تفاوت عمل است بخرج مالیات نمی آید
امین السلطان ۲۶ شهر شوال

از طهران — نمره ۶۱ — به رشت

کارگذار خارجه در باب تذکره و امین تذکره شرحی را که با چاپار ۲۳ شوال نوشته
ام مجری نکرده منتظر دستورالعمل مجدد باشید قوام الدوله ۲۸ شهر شوال

شهر ذیقعده

از طهران — نمره ۱۲ — به رشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله از سفارت دولت روس اظهار

که جناب مسیو تولف وزیر مختار دولت بهیه روس روزه ۲ ذیقعده وارد انزلی و رشت

میشود محض اطلاع زحمت دادم که لوازم احترامات و پذیرائی را بطوری که کاملا میدانید

حاضر فرمائید که نقصی نداشته باشد معاندار هم زودی از طهران میرسد خیلی دقت نمائید امین السلطان

۱۳ ذیقعده — جواب

حضور حضرت اجل اشرف اعظم آقای امین السلطان مدظله از بابت لوازم احترامات

و پذیرائی جناب وزیر مختار دولت بهیه روسیه امر مبارک را اطاعت دارم و امیدوارم

وارم که در این فقره قصوری نشود حسام السلطنه ۱۴ ذیقعده

از طهران — ۲۷ — به رشت

حسب الامر باید نوعی در تنظیف شهر و معابر و کوچه ها و نهرها توجه و مراقبت بعمل آورید که

منبادا غذای نکرده اسباب فساد هوا و ظهور امراض گردد البته نهایت دقت را منظور

داشته اطلاع دهید که بعرض خاکپای مبارک برسد امین السلطان ۱۴ ذیقعده

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله برحسب امر مبارک تا حالا

روحنا فداه مدتیست مشغول تنظیف شهر و کوچه رشت هستم حال هم تاکید در اتمام و کمال آن نمود

حسام السلطنه ۱۴ ذیقعده

از طهران — ۲۸ — به رشت

بتوسط آقا سید عبدالکریم سرکار نواب مستطاب اشرف والا حسام السلطنه زید قباله از بابت پنجهزار

تومان که باید همین چند روزه بخزانه برسانید و تفصیلش را مسبوق هستید مبلغ چهارهزار تومان که بابت

بکارگذاشته مقرب الخاقان حاجی امین دارالضرب بنمائید زحمت فرستادن بطهران هم از سرکار والا

رفع خواهد شد همین تلگراف را با بقیه آنکه فرستادید سند علیحده داده میشود امین الملک ۱۳ ذی قعده

جواب

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امین الملک دام قباله ده هزار تومان از بابت گمرک

رسید یا امروز یا فردا میرسد پانزده هزار تومان بقیه را عرض کرده بودم بعد از رسیدن

اسناد و نبذه که میگیرم پس از رسیدن اسناد و حب الحواله بکارگذاشته جناب امین دارالضرب داده

خواهد شد قبل از رسیدن اسناد ممکن نمیشود حسام السلطنه ۱۴ ذی قعده

از طهران — ۳۰ — به رشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه دام قباله ش ی تو ـ ی ع قا ـ ع ش پچ تو

پچ ع ف خ ت ی ۹ ب غ خ ب ت ـ ت ی غ پچ ت ـ پچ ب پچ ـ ی ص

ع ص پچ ب پچ ـ س ع ـ ش ی ب ج ـ ع ف ـ ج ی ف حا ـ ۹ خ قا ـ ۹ ی ـ ی ش

ع ب حا ـ س ت ی پچ قا ـ ی پچ ـ ف حا ع ش ع ـ ش ب ت ت ـ خ ت ش

ی پچ تو پچ ـ ا ش ع ـ ی ع قا ـ ی ت ی پچ ـ ع ب تو ـ ی ص ب ت ـ ش پ قا ع

ـ ش ی تو ـ پ ع تو ش ـ حا ش ت ع حا پچ ع ت پچ ـ اقرار نشا رایج بحچ تو

ـ ۹ تو ب پچ ـ ۹ حا ـ ع ی ـ حا ش ـ س ف ع ـ خ ع ۲ ف حا ـ س ع ص پچ ب پچ

۹ تو پچ ـ پ ب ف ب ـ حا ش پچ ت ـ ع ب تو ـ ش غ ع ف حا ـ ش تو قا ـ س

[illegible]

و شع ت بچ - س ۹ بر بچ - و حا - ش ر تو - پ ع توش - حاش ت ع

حا - ش ع ع غ قا - رع ر قات ع ش - ا ت ع - ش تر ۲ ر ت - پ ع ض ت -

حاش ع بر ر تو - ع غ قا - ش تو - حق ع و قا - تو بع ر ت چ حا - س چ بچ تو - اش

ع - غ س و قا - و ت چ ش امین السلطان ۱۶ ذیقعده

جواب

حضور حضرت مستطاب اجل اشرف امجد ارفع وزیر اعظم مد ظله خ ت ش ع بداع قاقا

ف و ت ع خ بدص بع ت قاچ پ ع حق ت ش س ع ت و ع و ع حا

ع غ قا ۹ حا ع بد توپ ع توحاص ع چ شاهنشاه. روحنا فداه ع ص ع چ ع س ض ت

غ ض ش ش ق ع ع ع قا س ش س ع س ت ع قا س ع پ ع ت ن حاش

ت س حق تو بع قا ع ش بچ س ع ت ع غ قار بد توش ف ع ع ع قا س ع غ

خ بد ت ت س غ س پ ع توش ع س تو س ه بد غ ت ش ع بداع قاش

و ت ت حا ت ع ع س ف ع خ توش ع بچ ۹ حا قا تو ۹ ع ش ا ت خ بد

س بد چ ع ۹ ش ع بد ش س ع ت و ت حق س ع ف غ ع توص

ت ع ۲ بد ر ش قا ۱ و ت س ع اچ قاف ع خ بد س ت س چ قاچ ع ف ع

ت س ۹ بد غ خ بد ت غ ع س ع س من ن حا ع ۹ ش ف س و ش ف ش بد

ع بچ حسام السلطنه ۱۷ ذیقعده

[illegible]

از طهران — ۳۲ — رشت

خدمت سرکار نواب مستطاب والا حسام السلطنه دام اقباله اظهار فرموده بودید که ده هزار تومان از بابت پنجهزار تومان را امروز و فردا خواهید فرستاد بعد از رسیدن و تتمه را بعد از رسیدن اسناد بکماشته معتمد السلطان حاجی امین دار الضرب خواهید پرداخت اسناد مسلماً خواهد رسید و بندگان حضرت مستطاب اجل اکرم اعظم خواهند فرستاد این دو هزار تومان که میرسد بسیار خوب اقلاً قدغن فرمائید از بابت چهار هزار تومان از بقیه تنخواه مزبور که از حاج شاریه دریافت شده در انجا بکماشته حاج شاریه اطمینان بدهند که بداند انجا خواهد رسید در انجا از خزانه سلطانه تسلیم نمایند چون تلگراف سابقی که در این باب نموده ام و سرکار اشرف والا ضبط فرموده اید سند است قدغن مطابق آن نوشته بکماشته حاج شاریه بدهند که باو عاید دارند امین الملک ۱۷ ذیقعده

از طهران — ۳۳ — رشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه حکمران گیلان دام اقباله حسب الامر اقدس اعلی روحنا فداه مقرر است با همین پست که عزیمت طهران مینماید قدری ترشی سیر کهنه که خیلی مطلوب و مخصوص باشد برای ذات خجسته صفات همایون ارسال دارید که در سفر خیریت اثر لار بهمراه بود از همان نمونه با مکاری و غیره بیشتر تقدیم نمایند امین السلطان ۱۷ ذی قعده

جواب

حضور حضرت مستطاب اجل اشرف ارفع افخم وزیر اعظم مد ظله العالی ترشی سیر کهنه هر قدر تحصیل شود با پست همین هفته انفاذ میدارد بر حسب امر مبارک با مکاری هم میفرستد حسام السلطنه

۱۸ ذیقعده

از طهران — نمره ۳۴ — به رشت

خدمت سرکار نواب مستطاب اشرف والا حسام السلطنه دام اقباله امروز که هفدهم است تخت بچه جناب وزیر مختار روس حرکت داده روز پنجم یا شب بیست و ششم وارد رشت میشود اطلاع جهت داد صاحبجمع ۱۸ ذیقعده

جواب

خدمت سرکار اجل امجد عالی آقای صاحب جمع دام اقباله از فرستادن تخت ممنون و از اینکه بهیچ وجه خدمت رجوع نمیفرمایید و احوالپرسی نمیکنید مایوس باشم بعد از این باش و اغم من بعد از این خبر حسام السلطنه ۱۸ ذیقعده

از طهران — نمره ۴۶ — به رشت

خدمت سرکار نواب مستطاب اشرف والا حسام السلطنه دام اقباله تلگرافاً اظهار فرموده اید که تبدیل قسط از سرطان باشد و مساعده هم از قسط آتی موضوع شود خود سرکار اشرف والا میدانید که خزانه ترتیبی دارد که آن ترتیب معمول همه ولایات است و نمیتوان بهم زد در تمام ولایات قسط از جوزا است و مساعده هم از کل موضوع میشود چنانچه در دو ساله جناب مشیر لشکر هم همینطور معمول شده است اگر حالا که با سرکار والا است بهتر باشد بدتر که نباید بشود وضع و ترتیب معمول خزانه را هم که نباید بهم زد و ممکن نیست اینکه مکرر اظهار میکنیم از بابت این است تیر سیم مرتب بخاکپای مبارک برسد و اسباب دلتنگی خاطر والا فراهم شود و این تنخواه را برای مصرف مخصوصی فرموده اند که ناچارم از اینکه کراراً تلگراف کنم و اگر خبر بخیر تلگراف راضی شوید

تم

تیر سیم تنخواه قیمت مخابره تحمیل شود امین الملک ۲۱ ذیقعده

جواب

خدمت جناب جلالتمآب اجل عالی آقای امین الملک دام اقباله در باب ترتیب اقساط خزانه که مقرر فرموده بودند از تمام ولایات قسط از جوزا است و مساعده هم از کل موضوع میشود و حاجی مشیر لشکر هم بهمین قسم معمول داشته این قسم فرمایشات خبر بی التفاتی حمل کنم تمام مباشرین حاضر گیلان را جمع نموده تلگراف را دادم زیارت کردند عرض شان این است نوعی که مقرر فرموده اند امکان ندارد عمل دو ساله حاجی مشیر لشکر راضی هستیم قبض و برات تاریخ روز در دست داریم که عملی در او کرده خزانه هم از بابت بدهی سنه معمول وارد هر معامله هم که مشیر لشکر با خزانه کرده این بنده قبول دارم چه گونه ممکن است مشیر لشکر قسط را از جوزا و مساعده را از کل موضوع نموده باشد باید این پول را از مردم بگیرم و این کار هم امکان عقلی ندارد اگر بندگان اجل عالی راضی میشوید اول سال در این نقطه سرحدی سختی با مردم بنمایم و همه را ابتری و فراری کنم و مالیات را از زمین بزنم آخر هم فایده نداشته باشد حاضرم بسر عزیز جناب عالی قسم است این که از جوزا قبول کردم فقط محض امتثال امر بود و امکان ندارد از محل گرفته شود قسط جوزا را هم با اینکه بد بهم و بجز ترتیبی که عرض کرده ام امکان ندارد و بنده را از التفات خودتان مایوس نفرمایید آخر حافظ از معتقدان است گرامی دارش حسام السلطنه ۲۳ ذیقعده

از طهران — نمره ۵۰ — به رشت

خدمت سرکار نواب مستطاب اشرف والا حسام السلطنه دام اقباله برای جناب وزیر مختار
روس دو تخت روان و دو کجاوه و چهار دستگاه چادر لازم است که انهارا اتفرزین پیاده
یکدستگاه تخت از تخت خانه دولتی فرستاده شد بهتر از این نخواهد رسید یک تخت و دو کجاوه
و چهار دستگاه چادر زود قدغن فرمائید برای انها حاضر نموده انهارا تفرزین پیاده البته هر طور است
باید زود فراهم فرمائید امین الملک ۲۳ ذیقعده

از طهران نمره ۵۷ به رشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله بعرض رسید میرزا علی و ملا محمد که تقصیر
رعیت را کشته و در بقعه خواهر امام بست نشسته اند بهمین طور دستخط مبارک شرف صدور
یافت (جناب امین السلطان قاتلها را البته باید دستگیر نموده سیاست نمایید قاتل اگر بست نشسته است
یعنی حتما از حبس بیرون بیاورند) این حکم همایونی است البته زود مراتب را اطلاع دهید چه قبیل
و چه کرده اید امین السلطان ۲۵ ذیقعده

جواب

حضور حضرت مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم چندی قبل تفصیل وقوع این قتل
و متحصن شدن میرزا علی و ملا محمد در خواهر امام بحضور مبارک عرض کرده ام چون این شخص مقتول
و مستاجر مشار الیهما با انها بدهکار بوده او را اجزا صدمه زده مبلغ چند روز بعد مراجعت کرده
فوت شده است ورثه بحکومت عارض شدند مشار الیهما وحشت کرده در این محل بستی شده
در حقیقت این قتل محقق و وقوع نبود از اقدامات انها همین بر میاید که آدم شان کشته انداو را

قدری

قدری زده دیگر بدرود دیگر یا بهمین جهت از صدمه مرده معلوم نیست باین جهت بنده خواستم
باصلاح این عمل بگذرد یعنی حضرت ورثه چیزی بدهند انهارا ساکت نمایند این تفصیل مطلب است
بعد بنحو رای عالم آرای ملوکانه روحنا فداه علاقه بگیرد اطاعت چاکرانه نماید حسام السلطنه

۲۷ ذیقعده

از طهران نمره ۵۸ به رشت

سرکار نواب اشرف والا حسام السلطنه زید اقباله کتابچه دستور العمل گیلان از شرف صحه مبارک
گذشته فرستادم سرمشق شما همان کتابچه جمع و خرج داد و ستدی یکساله شما از قراری است که در آن
کتابچه مرقوم و مشخص است باید باقی تحت کتابچه که ابواب جمع خزانه مبارکه است با قساط متساوی تا آخر
ثور قسط بقسط بخزانه رسانده قبض خزانه بنجه سند خرج مفاصا حساب خودتان دریافت دارید
و هرگاه از بابت این باقی جمعی خزانه دیناری مخارج فوق العاده قلمداد شود ابدا از شما قبول
نخواهد شد و بخرج نخواهد آمد و پذیرفته نیست امین السلطان ۲۴ ذیقعده

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی در باب اقساط
باقی تحت کتابچه مرقوم فرموده بودند که تمام قسط بقسط باید بخزانه عاید شود و مخارج فوق العاده
ابدا از این بنده قبول نخواهند فرمود مخارج را این بنده ملتفت نشد که چه چیز است اگر از
بابت خرج تراشی بی حکم است هیچ وقت این بنده برای دیوان اعلی بدون سند و حکم تا
خرج تراشی نخواهد کرد اما اگر از بابت احکام مخارج فوق العاده است که از طرف خود حضرت

از طهران — شهر ذیقعدة الحرام ۱۳۰۷ — به رشت

مستطاب اجل اکرم عالی صادر میشود که تا حال هم قریب سه هزار تومان احکام صادر کرده شده
و داده ام پس خوبست بصراحت مرقوم فرمائید که احکامی که ازبابت مخارج فوق العاده صادر
میشود اطاعت نمایم و اگر بنده بچشی وارد نیست بنده محکوم بحکم و اوامر مطاعه حضرت مستطاب
اجل اشرف اعظم عالی است ازبابت باقی تحت کتابچه بعد از موضوع شدن اختلافات جنابان
و املاک جناب عمید الملک و تفاوت تحقیقات البته فقط بقسط نجز از کارسازی خواهم نمود
در هر صورت استدعا دارم تکلیف قطعی را درباب احکام صادره ازبابت مخارج فوق العاده
مرقوم فرمائید که اسباب زحمت این بنده در زمان محاسبه گفتگوی با دفترخانه مبارکه
نشود و یا مقرر فرمائید هرچه مخارج فوق العاده اتفاق می افتد از خزانه عامره سند بدهند که
اسباب حرف نباشد حسام السلطنه ۲۵ ذیقعده

از طهران — نمره ۶۵ — به رشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله جناب علیخان حاکم
اردبیل تلگراف کرده که میرزا عبدالله خان میخواهد در اراضی ناصری ملکی من عمارت
بسازد و حال آنکه من نفروخته و اجاره هم نداده ام و اصرار نموده که منع نمائید در
ملک من تصرف نکنند اگر در ملک جناب شما است بخواهد بسازد جایز نخواهد بود تفصیل را اشاره
اطلاع داده جواب بدهید که بجناب علیخان جواب داده شود امین السلطان ۲۶
ذیقعده

از طهران — نمره ۶۶ — به رشت

نمره

از طهران — شهر ذیقعدة الحرام ۱۳۰۷ — به رشت

خدمت نواب مستطاب ارفع والا حاجی حسام السلطنه دام اقباله پاکت نواب والا رسید اسناد
جناب میرشکار را فرستادند معجلاً روانه فرمائید از برای تفریق حساب خزانه معطلی حاصل است
امین الملک ۲۸ ذیقعده

جواب

خدمت جناب جلالتمآب اجل عالی آقای امین الملک دام اقباله بروات جناب میرشکار را
ان شاء الله تعالی در پست ششم ذیحجه میفرستم چون در نزد مباشرین متفرق بود و همه در شهر حاضر
نبودند قدری تعویق افتاد حسام السلطنه ۲۹ ذیقعده

از طهران — نمره ۶۹ — به رشت

نواب اشرف والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله اسناد و نوشته جات را با پست امروز
۲۹ فرستادم چون مهر همایونی در ییلاق بود ملفوفه فرمان مطاع را از صاحبقرانیه خواهم فرستاد
امین السلطان سلخ ذیقعده

از طهران — نمره ۷۳ — به رشت

نواب اشرف والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله تلگراف والا رسید مخارج صحیح که از قرار
حکم است البته پذیرفته است امین السلطان سلخ ذیقعده

از طهران — نمره ۷۷ — به رشت

خدمت سرکار نواب مستطاب اشرف والا حسام السلطنه دام اقباله در خصوص مساعده که اظهار فرموده
بودید بطوریکه سابق خواهش شده بود از قسط جوزا کسر شود باید دانستم در مقابل قسط مزبور مصارف

معین شده است و ممکن نیست مع ذالک برحسب خواهش سرکار اشرف والا مراتب را بحضور
حضرت مستطاب اشرف اعظم عرض کردم قبول نفرمودند و فرمودند علاوه بر اینکه قسط مزبور
برای مصارف بسیار ضروری معین شده است تغییر و تبدیل پیدا میکند مساعده تمام ولایات از
تمام اقساط انها کسر میشود این مساعده هم باید از تمام اقساط سرکار اشرف والا کسر شود و قبول
نفرمودند حالا باید قراری در ایصال آن بفرمائید امین الملک ۲۹ ذیقعده

جواب

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امین الملک دام اقباله در باب مساعده مرقوم فرموده
بودید باید سرشکن تمام اقساط شود و ممکن نیست از قسط جوزا محسوب شود جسارت عرض کنم
به ذات پاک خدا و بسر مبارک جناب جلالتمآب اجل عالی برای بنده امکان ندارد دو
مرتبه از مردم قسط بگیرم و خود هم هیچ پول موجودی ندارم بدهم بهر برداشت نمایم محض
امتثال امر در صورتی که تشریف آن را از خرج بنده محسوب فرمایند میتوانم سرشکن چهار قسط
جوزا و سرطان و اسد و سنبله نمایم و این فوق طاقت بنده است باید قرض کنم کسر اقساط را انشالله
بدهم استدعای عاجزانه دارم این ملتمس بنده مقرون باجابت شود باز بسر مبارک جناب اجل
عالی غیر این ابدا برای این بنده امکان ندارد حق جناب اجل عالی است که از بندگان
خود نگاهداری فرمایند حسام السلطنه ۶ ذیحجه

شهر ذی حجه

از طهران   نمره ۱   برشت

نواب

نواب اشرف والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله در باب عمل قبل که نوشته بودید از تکاب
میرزا علی و ملا محمد محقق نیست بعرض رسید مقرر شد خون بست و اصلاح نمائید امین السلطان
۵ ذیحجه

از طهران   نمره ۴   برشت

نواب مستطاب اشرف والا حسام السلطنه دام اقباله از بابت بیست و پنجهزار تومان ده هزار
تومان داده‌اید چهار هزار تومان هم حواله معتمد السلطان حاجی امین دارالضرب شد برای تقبض آن
از طرف قرین الشرف همایونی مصارف مخصوص معین شده است که باید بانمصارف برسد
البته بقیه تنخواه مزبور را عاجلا فرستاده بعهد تعویق نگذارید که خیلی لازم است چهار هزار تومان
امین دارالضرب را هم البته زود برسانید امین السلطان ۵ ذیحجه

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم اشرف وزیر اعظم دام اقباله العالی از بابت بقیه تنخواه
بیست و پنجهزار تومان تأکید فرموده بودید ده هزار تومان که دادم قرض کردم و شرح دادم
عرض کرده بودم بقیه را بعد از رسیدن اسناد و مطالبه از مودیان باقساط میپردازم اسناد تازه
رسید هنوز شروع بمطالبه نشده تنخواه نقد هم حاضر ندارم مالیات بنده نرسیده را هم عوض
باقی نمیتوانم بدهم استدعا دارم پانزده هزار تومان بقیه را تا آخر سال بقسط مقرر فرمائید
برسانم غیر این بسر مبارک حضرت اجل اکرم اعظم مدظله برای بنده امکان ندارد حسام السلطنه
۶ ذیحجه

از طهران ۹ برشت

سرکار نواب مستطاب اشرف والا حسام السلطنه زید اقباله پانزده هزار تومان بقیه پیشکش را
تومان را تا بحال نفرستاده اید جای کمال تعجب است خودتان میدانید چقدر لازم است توسط
تلگراف فوری حواله بدهید این وجه چیزی نیست که بتوان معطل گذاشت دو قسط جوزا و سرطان
را هم از خزانه صورت خواستم که بدرد قسط خزانه نظام بخورد معلوم شد که تا بحال نفرستاده
اید و بعنوان مساعده معطل گذاشته اید بدون معطلی هر دو قسط را بپردازید که باید این دو قسط
به نظام برسد اگر دیر بشود باز محصل تعیین میشود مناسب نیست امین السلطان ۸ ذیحجه

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم وزیر اعظم مدظله العالی در باب بقیه پیشکش پنج هزار تومان
که مرقوم فرموده اند پانزده هزار تومان باقی است چرا در فرستادن تعلل مینمایم چنین نیست که
بعرض حضور مبارک رسیده ده هزار تومان برات تلگرافی بخزانه دادم چهار هزار تومان هم حواله
جناب حاجی امین الضرب شده هزار تومان داده بقیه را هم قبض نوشته و میپردازم یک هزار تومان
هم از بابت خلعت بهای آقایان در جرم را مقرر فرموده اید بدهم مسلم است از
قسط خزانه محسوب نمیشود و از این بابت بایست محسوب شود و با این پیشکش برات
سفر تمام باقی میماند ده هزار تومان که استدعای مهلت کرده ام که اقلاً با مودیان
باقی گفتگوئی کرده قراری بگذارم که بتوانم تنخواه را برسانم علی الحساب که بعد از
رسیدن اسناد با بعضی مودیان هم سئوال جواب کرده ام اغلب اسناد معتبر و مفاصا

دارند

دارند که با پیشکش خواهم ارسال خواهم داشت بنظر مبارک برسد این حالت تقاضا
است و پانزده هزار تومان هم داده ام اگر باید جریمه بدهم اختیار جان و مال بنده با حضرت
مستطاب اجل اکرم اشرف اعظم است بهرچه حکم کنید بر وجود من حکمی اگر از پی پاشیدن
بنده فایده برای دیوان اعلی هست هیچ عرضی ندارم و الا مهلتی مرحمت شود و عرصه را
بر بنده تنگ نفرمایند که بتوانم از عهده برآیم اما از بابت دو قسط جوزا و سرطان که
مرقوم فرموده اند تمام مساعده را از این بابت محسوب داشته ام چنین نیست از جناب
جلالتمآب آقای امین الملک دام اقباله استدعا کرده بودم مساعده را سرشکن چهار قسط جوزا و سرطان
اسد و سنبله فرمایند جهت اینکه سرشکن نمودن مساعده بتمام اقساط غیر ممکن است و تمام مباشرین
تمام مساعده را از قسط سرطان با بنده محسوب داشتند این که عرض کرده ام اگر سرشکن چهار قسط شود باید قرض
کنم و شرح بدهم و بخزانه برسانم و الا اگر بخواهم با مباشرین بهمین چهار قسط هم سرشکن نمایم
امکان ندارد دوره شش ماهه گذشته خواهد شد بعلاوه از خزانه الی حال مبلغی حواله کرده اند که داده
شده صورت حساب دو قسط جوزا و سرطان را بهمان ترتیب که مساعده سرشکن چهار قسط شود
نوشته خدمت جناب جلالتمآب آقای امین الملک فرستاده ام و باقی دو قسط را انجام
تجارتی ارسال نموده ام و دوشنبه پست وارد میشود آن صورت بنظر مبارک خواهد رسید غرض
این طور برای بنده امکان ندارد از عهده برآیم از همه کس در خدمت گذاری حاضرترم
ولی استدعا دارم طوری باشد بقدر قوه بر بنده تحمیل و تکلیف فرمایند که کار از هم پاشیده نشود

حسام السلطنه ۱۲ ذیحجه

از طهران — نمره ۱۰ — برشت

نواب مستطاب اشرف والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله تلگراف والا رسید بقیه
بیست و پنجهزار تومان را راه بیندازید چون موکب همایونی روحنا فداه در سر سفر میباشد
خیلی لازم است معطلی حاصل است امین السلطان ۹ ذیحجه

از طهران — نمره ۱۱ — برشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله از جانب سنی الجوانب همایونی
یک ثوب سرداری تن پوش با شمسه مرصع خیلی ممتاز بسرکار والا مرحمت و فرمان التفات
صادر شد با همین چاپار ارسال خواهد شد ان شاء الله در ظل مرحمت همایونی سالها با
کامرانی مخلع شوید امین السلطان ۱۰ ذیحجه

جواب

حضور مرحمت ظهور حضرت اجل اشرف امجد ارفع افخم بندگان وزیر اعظم مد ظله العالی تلگراف
مبارک را که حاکی از ظهور مراحم ملوکانه و اعطای خلعت مهر طلعت تن پوش مبارک و
صدور فرمان جهان مطاع بود زیارت نموده سر افتخار را بایوان کیوان سوده از صمیم قلب
دوام دولت روز افزون و توفیق جان نثاری مرحمت و توجهات خاطر مبارک
حضرت اجل اشرف ارفع مد ظله را از خداوند جل شانه مسئلت نمود حسام السلطنه ۱۲ ذحجه

از طهران — نمره ۱۲ — برشت

نواب اشرف والا شاهزاده حسام السلطنه دام اجلاله عمده است اسکندر تبعه روس را

زود بگذارید

زود بگذارید شصت تومان حواله سرکار علیه را هم سریعاً بدهید چهارصد چلیک نفت علی حیدر را
چرا ضبط کرده اید البته بدون تعویق رد کنید این امور جزئی چرا باید معوق بماند البته همه را تمام
کنید فوراً اطلاع دهید با وجود اینکه خودتان در تمام این فقرات خبرتاً بوزیر مختار وعده صریح
داده اید چرا باید تمام نشده باشد که باعث اسباب دلخوری فراهم شود البته همه را تمام کنید
امین السلطان ۱۲ ذیحجه

جواب

حضور مبارک حضرت اجل اشرف ارفع وزیر اعظم مد ظله العالی عرض صد و شصت و شش تومان اسکندر
تبعه روس را چهار روز بعد از حرکت جناب وزیر مختار برشت تجارتخانه داده تاریخ سند
معلوم است قونسول در انزلی بوده و اطلاع نداشته که شکایت کرده شصت تومان
حواله سرکار علیه عالیه را هم داده ام تاخیری که داشت بواسطه وصول سند خرج طهران بود
والا زودتر میپرداختم چهارصد چلیک نفت علی حیدر را بنده ضبط نکرده بودم آقا یوسف نام
تاجرباشی نگاه داشته بود بعنوان اینکه این نفت مال سید نصر الله نام رعیت دولت
علیه و بمن بدهکار است دیروز بتوسط کارگذاری آدم فرستادم تمام نفت را تحویل علی حیدر
دادند مخصوصاً این فقره نفت چهار پنج روز است میان آمده که بجناب وزیر مختار
وعده کرده ام که وفا نکنم دلخوری ایشان جهتی ندارد تا اینجا بودند این صحبتها در میان
نبود مخصوصاً تلگراف رضامندی که از قزوین نموده بودند با پست روز میفرستم که بنظر مبارک
برسد بعد از این هم در اظهارات حضرت قونسول گری اقدامات لازمه خواهد نمود که راضی باشند

حسام السلطنه ۱۲ ذیحجه

از طهران — نمره ۱۶ — برشت

نواب اشرف والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله غ خ بت ـ ت ر غ ـ ا و ع بر قا
ـ ش بر ۹ توچ ک ۹ حا ـ و ع ت ـ قا س ه حا ش ع ـ چ ت اقا ـ ش
ه ع ـ ع غ قا ـ اع بغ قا حا ـ تو بغ قا ع ر ف ـ ر ت ر چ ک اع ۹ بر ـ ا
توچ ک تو ش بچ ع توش کا حا ـ اچ حا ع غ قا ـ پ بف بر ـ س حا ع تو حا ن
ر بر بر ـ ش بر ۹ توچ ک ع ف س قا حا ع ف س قا حا ـ ت خ ه ـ ع بر تو ـ ر ع
ف قا ـ ت ع ـ س ۹ تو بچ امین السلطان ۸ ذیحجه

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اشرف امجد ابر اکرم وزیر اعظم مدظله العالی جواب مطالب اظهاریه
غ خ بت ت ر غ ت ع چ ت ن ر ع آ قا ف ۹ ت ع خ ح بت
ت ش ص ه ت ۹۲ ت چ ش ۹ حا قا ش ع ش ع ص ش بر ف ع تو حا ع
تو ن ع ش اچ حا قا ع ر ت ر اچ ع ص ر بر تو حا ش قا ف ۹ ت ع خ ت
۲ ع بر قا ع ر ت ع ۹ حا غ توچ ع غ قا چ ت ش س ع ش ع قا خ ت غ
قا ع چ ش چ بر ۹ ت توش بچ ر توش ت ع حا ۹ ع بر قا ع ر کا بغ قا چ
ش چ قا ه س ر ت ع ص ع بر تو ن ع حا ش تو ۹ قا حا خ ت ر ۹ ش ع ت تو
اچ حا معین فرمائید چه مسئله توسط ۹ ع ت ۹ ش ع ت ع ص ع ر توع ر ف ۹

[illegible]

ت بدل

حا س توچ حا ت ن ر ه اچ حا ع غ قا ۹ حا چ ت ع تو ن ع ش ع توچ خ ف قا
۹ ت چ حا ع ش ع ۹ ت قا ع ۴ بت ر پ ف ع خ ش ه بر تو بر حا ش ۹
ت چ حا ع ش ش ه ف ر ش ۹ تو توچ در مقام ن س ت ع توع تو حا ت حق
ت س ر ت ش ع بر بچ ر ع ۲ ت ش مختر ات یک ا ۹ ع بر قا ع ر توع
ر ف ۹ ت بر ۹ خ قا ۹ ر بر ع ن بر ع ع ع ت ۳ ع س ع اچ ۹ حا در ان
باب ر ع س ع ر ع ن بر ع ع ت ۲ ع ع غ قا تقصیر را باپت عرض کردم
علی الحساب اظهاری نفرمائید تا خودشان سبقت اظهار نمایند حسام السلطنه ۱۴ ذیحجه

از طهران — نمره ۲۱ — برشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله جهة آنکه در باب پانزده هزار
تومان بقیه بیست و پنجهزار تومان آنقدر اصرار مینمایم این است که من لاعلاج هشت هزار
تومان عوض شما از بانک قرض کرده داده‌ام فعلا شما این هشت هزار تومان خیلی زود
بمن برسانید بقیه را یک نوعی مدارا مینمایم البته این هشت هزار تومان را به هر طوری است
زود برسانید چون فردا شب شهرستانک میروم البته امروز جواب وجهی را برسانید امین السلطان

۸ ذیحجه

جواب

حضور مبارک حضرت اقدس اشرف ارفع وزیر اعظم مدظله العالی تلگراف مبارک را در باب
رسانیدن عوض هشت هزار تومان استقراضی از بانک زیارت کردم امر مبارک

بر این بنده مطاع و نافذ است ولی باید ملاحظه حالت بنده را هم بفرمائید ده هزار تومان
از بیست و پنج هزار تومان بربات بخزانه فرستاده چهار هزار تومان هم بربات حاجی امین
دار الضرب قبول نموده مبلغی رسانده و باقی را میپردازم هزار تومان خلعت بهای آقایان
در برج حمل جلالت است پانصد تومان برات فرستاده بقیه را هم میفرستد از حضرات
سودیان بقایا هم تاکنون چند نفرشان را حاضر کرده مطالبه نموده ام مفاصا و سند ابراز
داده اند بعضی قبض مال و دو نفرشان را بحضور مبارک فرستاده ام در این پست هم مفاصا و سند
دو نفر دیگر را نیز انفاد میدارم سایر سودیان هم مامور فرستاده ام هنوز حاضر نشده اند
رسید که شود متمم آنها هم صورت این چند نفر را دارند که مفاصا ابراز داده اند یا بده کار
میشوند بنده بدانم این طومار و صورتها که حکام سابق داده اند یا پاوبا ماخذ نیست تتمه
بیست و پنج هزار تومان را تقدیم کنم اولا از عدالت ملوکانه روحنا فداه و فتوت حضرت
اجل اشرف عالی مدظله دور است که بیک قلم دادی صورت با ماخذ حکام بنده مبلغی
پول قرض کرده بخزانه بدهم و هر ماهی مبلغی شهریه این بنده بدهم و از برای بقیه این تخواه تنقدر
مورد بامرحمتی نشوم استدعا آنکه عاجز تر از این نخواهد که اکنون هستم حسام السلطنه ۲۰ ذیحجه

از طهران — ۲۷ — به رشت

مقرب الخاقان میرزا فتح الله خان بیگلربگی جناب حاجی شیر شکر در مقابل فردی که از بابت
تعرفه خزانه داده است بعضی اسناد از بابت بدهی شما قلمداد مینماید که معادل
دو هزار و سیصد و چهل و چهار تومان و کسری است صورت آنرا خزانه با پست از برای شما

میفرستد اگر در مفاصاهائی که بشما داده است محسوب داشته که صورت مفاصا را با مین الملک بفرستید که جواب
جواب داده شود و اگر سندی در مقابل دارند او را هم بنویسید که مطلب معلوم شده آنچه بدهی شما است
دریافت شده داده شود امین الملک ۲۲ ذیحجه

جواب

حضور مبارک حضرت اجل اکرم آقای امین الملک روحی فداه در باب باقی قلمدادی جناب حاجی
شیر شکر مقرر فرموده اند حساب سنه ماضیه با ایشان اعم از جمعی مرحوم بیگلربگی و غیره
پرداخت شده مفاصا داده است و مبلغی هم که از ایشان طلب کار است که اسناد آنرا
چندی است نزد آقا میرزا غلام حسین فرستاده مطالبه نماید صورت مفاصا را هم با پست دیگر بحضور
مبارک میفرستد که رفع این شبهه بشود فدوی فتح الله ۲۶ ذیحجه

از طهران — ۳۳ — به رشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله تلگراف والا در باب بقایا و دو فرد
ارسالی بعرض رسید دستخط مبارک شرف صدور یافت (جناب امین السلطان در پست دو هزار
تومان حرفی نیست باید حساب بدهد هر قدر داده بسیار خوب هر قدر باقی است البته باید بگیرد
هرچه هم مفاصا از عمال ضباط و حکام بنظر هستند باید خودتان از آنها مطالبه نمائید) حالا باید
مباشرین انجا هر یک سندی از حکام ابراز مینمایند اصل سند را با صورت و سواد سند باقی
که این حکام حاضر طهران داده اند برای شما فرستادم نفرستید تا بموجب آن مطالبه شود
امین السلطان ۲۷ ذیحجه

از طهران — ۳۲ — به رشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله در فقره قتل بستگان امیرالامرا العظام عمید السلطنه امیر تومان در طوالش تلگراف نواب امجد والا را بعرض رساندم امر و مقرر فرمودند که یک نفر مامور مجرب عاقل بیغرض که در طوالش این اتفاق افتاده روانه کنید که واقع نفس الامر را از روی حقیقت تحقیق کرده تحقیقات را سریعاً ارسال دارد بعرض برسد حکم آن بشود از طرف جناب جلالتماب امیر نظام هم مامور برای رسیدگی خواهد آمد البته تحقیقات صحیح نماید مامور شما و مامور جناب امیر نظام هر دو بالاتفاق تحقیقات باید بکنند البته اصل ما وقع را اطلاع دهند بجناب معزی الیهم تلگراف شد امین السلطان ۲۸ ذیحجه

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم اشرف وزیر اعظم مدظله العالی از قراریکه در کرگانرود اطلاع داده اند اکراد هنوز دست از شرارت برنداشته پس از قتل و نهب کرگانرود مجدداً دو نفر آدمهای عمید السلطنه امین بیک مختار بیک کریم تم بیک که قبل از وقوع حادثه اول به طوالش برای وصول مالیات و محصول املاک طوالش عمید السلطنه رفته بودند و پانصد و چیزی تومان پول همراه داشته بکرگانرود میآمده اند نصیر خان و اسفندیار خان امیر که اکراد سر راه را بر آنها گرفته وجه مزبور را با علاوه اسب و اسباب و اسلحه هر چه داشته اند گرفته امین بیک فرار کرده و دو نفر دیگر را نگاهداشته اند و مجدداً بعضی خوانین اکراد با جمعیت زیاد در بیست و ششم ذیحجه بر سر امیرکر کرگانرودی که او به های اینها نزدیک بجدو طوالش است ریخته غارت

و تاراج

و تاراج و هر چه زیاد کرده اند فتح الله خان پسر عمید السلطنه با ابوالفتح خان مامور خود بنده محض آنکه فتنه و فتنه مجددی بر پا نشود کرگانرودی را جلوگیری کرده نگذاشتند در مقام مرافعه بر آیند هرگاه زودتر احکام سخت در تنبیه اکراد و قصاص قاتلین و استرداد اموال منهوبه صادر نمایند این کار رو بانجام پیدا خواهد کرد و زحمت و مرارت زیاد دچار میشوم مسلم است اکراد بدون همراهی و اغوای حاکم خود قدرت این گونه تجری و خودسری را ندارند در واقع مسئول این فتنه و فساد حکومت طوالش است فقط با ابوالفتح خان مامور اول که فرستاده بودم اکتفا ننموده میرزا محب الله که از نوکرهای کار آزموده این ترتیب شده مرحوم شاهزاده است فرستادم که صدق و کذب مطلب را اطلاع بدهد تا بتوانم بطور اطمینان تفصیل را بعرض برسانم حسام السلطنه ۲ محرم

از طهران — ۳۸ — به رشت

مقرب الخاقان میرزا موسی خان کارگذار گیلان میرزا اسحاق خان و حسین خان پسرهای مصباح الملک حسب الامر برای خدمات آتیه دولت که بکار خواهند مرخص شدند که بمسکو بروند ممانعت نشود و آنها را اذن بدهید بروند قوام الدوله ۲۸ ذیحجه

جواب

حضور حضرت مستطاب اجل افخم آقای قوام الدوله روحی فداه از حسب الحکم و اجازه تلگرافی حضرت عالی پسرهای جناب مصباح الملک شنبه ۲۹ ذیحجه بسمت روسیه روانه شدند فدوی موسی ۶ محرم

شهر محرم الحرام

جواب ماه قبل

خدمت جناب جلالتمآب اجل آقای امین الملک دام اقباله در باب بقیه بیست و پنج هزار تومان
این پول قرار بود از بقایا گرفته شود و بقایای صحیح معتبر پایدار باقی منجم باشی و پسرهای امین دیوان
بود جناب اجل عالی که تازه از اردو تشریف آورده اید البته احکام تلگرافی که برای باقی منجم
منجم باشی نشوم املاک پسرهای امین دیوان را که جهت باقی ضبط کرده بودم از ضبط خارج کنم در این صورت
بنده پول از کجا بیاورم بدهم یازده هزار تومان که داده ام ماهی یکصد و شصت تومان تنزیل آنرا
میدهم دیناری از کسی نگرفته ام باید پول بگیرم بدهم یا جریمه بدهم اگر باید جریمه بدهم صاحب اختیار
جان و دارائی بنده از دولت است هرچه دارم ضبط فرمایند نقد خانه طهران و املاک قزوین
از همه حاضرتر است و اگر باید قریب بیست هزار تومان باقی منجم باشی و پسرهای امین دیوان
بود تا رقم اقدام کنم بدو کلمه تلگراف از میان رفت چه تکلیف دارم و الا با تنخواه هیچ پول موجود ندارم
و الا جریمه میدادم و اطاعت میکردم حسام السلطنه ۱۲ محرم

از طهران — نمره ۱۱ — به رشت

خدمت سرکار نواب مستطاب اشرف والا حسام السلطنه دام اقباله برحسب امر قدر قدر ملوکانه
ارواحنا فداه مقرر است که بقیه بیست و پنجهزار تومان را با تنخواه اقساط خودتان تا آخر سر بعد البقره تقدیم
که باید از بابت تنخواه خزانه نظام داده شود و ترتیب اقساط هم این است که باید وجه مساعده
از کل موضوع شود و آنچه از اقساط باقی ماند با بقیه بیست و پنجهزار تومان را عاجلا بخزانه انفاذ دارید

محض

محض ابلاغ امر قدر قدر جهانمطاع اکیدا زحمت افزا شد امین الملک ۱۰ محرم

از طهران — نمره ۱۷ — به رشت

خدمت نواب مستطاب اشرف والا حسام السلطنه دام اقباله بعضی مخارج از بابت پیاده نظام
قلمداد کرده بودند بعرض خاکپای مبارک رسید مقرر فرمودند که ابلاغ نمایم مخارج همان است
که در دستور العمل خرج آمده بالفرض اگر خرج فوق العاده لازم شود باید بموجب حکم باشد حکام
خودشان و کیسه دولت نیستند که بدلخواه خود هر خرجی بکنند حکم هم یا فرمان یا تلگراف یا
برات است بحکم حضرت والا نایب السلطنه یا جناب وزیر دفتر یا وزیر لشکر یا مستوفی ولایت
دیناری بخرج نخواهد آمد بعلاوه مسئول خواهند بود اما مخارج از قبیل سیورسات نواب امین الدوله
حکم انتهار انقطه رسید که بعرض برسد مثلا قیمت باروط بجهت انداختن توپ بخرج آورده اند اما
با وجود یکه باروط از طهران فرستاده شده وضع قسط را هم برخلاف سایر حکام بسته اید چرا
مساعده تمام حکام از کل اقساط کسر میشود باید بهمین طور معمول بدارید و قسط خودتان را برج برج
بخزانه برسانید این بود ابلاغ امر مبارک که زحمت داد بفرمائید زودتر نهاد در انجمن از این نقطه
جواب هم زود بدهید که باید بعرض خاکپای مبارک برسد ترتیب قسط هم حالا دیگر علاج ندارد

امین الملک ۱۰ محرم

جواب

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امین الملک دام اقباله ابلاغ فرمایشات ملوکانه
ارواحنا فداه را فرموده بودید باعث افتخار و سرافرازی گردید مقرر فرموده بودند خرج ترشی

کرده ام و مخارج بدون حکم تلگرافی یا برات مخارج نخواهد آمد فرمایش اقدس همایون روحنا فداه مطاع است
البته حکام اختیار مال دولت را ندارند بنده هم اگر بدون حکم تلگرافی یا کتبی یا حواله خزانه یک دینار
خرج نوشته ام قبول نفرمایند ولی اگر در دستور العمل سهوی شده باشد بنویسیم چه دارد مقرر فرمایند
در تحت باقی دستور العمل رجوع کنند هشتصد تومان سهو دارد یا خیر املاک جناب عمید الملک
جمع بود بعد از هزار زده و خورده بموجب حکم موضوع شد نوشته نشان را در جمع دستور العمل یازده هزار و
کسری جمع کرده اند و در خرج هشت هزار و پانصد تومان خرج نوشته اند دو هزار و سیصد تومان
تفاوت دارد اگر سهواً مداخله در نوشته نشان مداخله دارم تفاوت را هم سه هزار و هشتصد تومان
که خالصه جات است بنده از کجا بیاورم غرامت بهم دیگری پول ها که گزاف گرفته خالصه جات
پر بهره را بقیمت نازل فروخته صاحب خالصه جات و مداخله از ابرو بنده باید غرامت بدهم عجب حکمی فرموده اند
میفرمائید باروط از طهران بیاورند سه سال است گیلان هستم یک مثقال باروط طهران را ندیده ام
برای توپ غروب سرحد انزلی و ورود سفرا و شلیک اعیاد باروط یک پیریکی سیر از دکان
عطاری میخرند میفرمائید شلیک اعیاد و سرحد و ورود سفرا موقوف شود فوراً اطاعت میکنم زودتر
فرمایش نفرمائید بعد از این شلیک را موقوف خواهیم یک دینار خرج تراشیده ام و حالت خرج
تراشی برای دولت ندارم اگر آدم خرج تراشی بودم اصطبل دولتی که منهدم شده امسال
دویست تومان خرج دارد اگر ساخته نشود سال دیگر هزار تومان دولت باید خرج کند میساختم
بهمین ملاحظه ابداً اقدام بتعمیر آن نکردم که مبادا اسم خرج تراشی روی بنده گذاشته شود
مساعده را هم میفرمائید از کل باید موضوع و بعد قسط بندی شود بنده جز اطاعت امر کاری ندارم

امروز

امروز روز عاشورا بود که تلگراف زیارت شد مردم مشغول عزاداری بودند فردا همه مباشرین را
حاضر میکنم و با کمال سختی مواجبی که از بابت مساعده داده و انها از قسط اول حساب کرده اند بگیرم
و باقی آن بعد قسط بندی را همین طور که مقرر فرموده اند بنویسیم و هر چه باقی ماند با اسناد بفرستم
اسناد سیورسات و غیره را هم دو ماه است نزد میرزا محسن فرستاده ام مقرر فرمائید بیاورد ملاحظه
فرموده حکم فرمائید برات صادر کنند حسام السلطنه ۱۳ محرم

۲۲

از طهران — به رشت

سرکار نواب اشرف والا حسام السلطنه دام اقباله هشت هزار و پانصد و کسری که از بابت مالیات گیلان
بموجب قبض خزانه از بابت حقوق قزاق حواله شده است قدغن نمائید قبض خزانه را دریافت
و تنخواه او را اگر از اقساط است در وجه آنها بپردازید که آسوده باشند امین الملک ۱۵ محرم

جواب

خدمت جناب جلالتمآب اجل اکرم آقای امین الملک دام اقباله در باب برات قزاق مقرر
فرموده اند از قسط اول حواله است صورت اقساط را حضور جناب مستطاب عالی فرستاده ام چهار هزار
و دویست و شش تومان و هشتصد و دو عباسی از قسط اول داده ام و اگر میفرمائید مساعده از حقوق
موضوع شود و قسط بندی تغییر نماید گمان ندارم ممکن شود حسب الامر با کمال سختی از مردم مشغول مطالبه
هستم و مردم هم بفریاد و فغان آمده اند تا چه شود مقرر فرمائید حواله قزاق را از قسط بیرون حواله کنند
و برات را به بنده مقرب الخاقان میرزا محسن فرستند بگیرد از بیرون قسط تنخواه آنها را هم بپردازم

حسام السلطنه ۱۷ محرم

از طهران ۳۵ به رشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله از سفارت فخیمه روس اظهار شد که بانیان کشتیهای مرکوری و قفقاز شکایت می‌نمایند که اسکله مرداب انزلی نوعی خراب است که ادخال و اخراج بار کشتیهای کمپانی کمال صعوبت را دارد و اسباب ضرر تجار و رعیه است باید ساخته شود مقرر شد که یا خود سرکار والا یا شخص کافی و با سررشته مأمور نمائید به انزلی بروند آن اسکله را که میگویند باید ساخته شود از روی دقت ملاحظه نمائید و با حضور وکیل کمپانی مزبور معلوم نمائید که چه وضع باید ساخته شود اندازه طول و عرض آن چیست و چقدر مخارج دارد بعد از دقت کامل و تخمین مخارج نقشه درستی بکشند و وضع آن نقطه و طرحی که باید ساخته شود کشیده ارسال دارید که بعرض برسد امین السلطان ۱۷ محرم

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم وزیر اعظم مدظله حسب الامر معمار با سررشته عاقلی برای بازدید اسکله انزلی فرستادم باتفاق وکیل کمپانی مرکوری مکان اسکله را معین و مخارج قرض آنرا در کمال دقت مشخص نموده صورت مجزا نوشته آورده‌اند که الآن موجود است و با پست بحضور مبارک ارسال خواهد شد میزان صورت بازدیدی که شده دو هزار و هفتصد و پنجاه و سه تومان است هرچه امر و مقرر فرمایند اطاعت شود حسام السلطنه ۲۲ محرم

از طهران ۳۰ به رشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه حکمران دام اقباله بعرض رسید که در رشت بخلاف سنوات سابق بواسطه تعارفی که اضافه دریافت میشود قیمت ماکولات کلیه تغییر یافته به اعلی قیمت

ولایات

میکنند حسب الامر زحمت میدهم که اولین تکلیف حکومت در هر جا رعایت حال اهالی از بابت ارزاق عمومی است سرکار والا نباید انقدر غفلت داشته باشند و این رعایت را ننمایند البته سریعاً غور نمائید واز مرتکب مؤاخذه شدید نمائید که نتیجه بعرض برسد امین السلطان ۲۰ محرم

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم اشرف افخم آقای وزیر اعظم مدظله درباب نرخ ارزاق مرقوم فرموده بودند بعرض رسیده که گران است بطور عمومی که همه چیزها را عرض کرده است که گران شده خلاف است ولی بعضی چیزها با سابق تفاوت دارد انهم دلیل و سببی دارد که تفصیل آنرا جزو بجزو با پست بعرض حضور مبارک میرسانم اینکه بعرض رسیده است تعارف گرفته شده و نرخ‌ها را گران کرده‌اند تحقیق کردم ابداً صورت وقوع ندارد و خلاف محض است حسام السلطنه ۲۱ محرم

از طهران ۳۳ به رشت

کارگذار خارجه گیلان تحقیق نمائید و زود اطلاع بدهید که آیا تنباکو و توتون تجار روس میبرند یا نه چه رعایای خارجه برند یا تبعه داخله مقصود این است از طرف روسیه بردن تنباکو و توتون تجار اندولت قدغن است یا نه زود اعلام نمائید قوام الدوله ۲۰ محرم

جواب

حضور حضرت مستطاب اجل افخم وزیر امور خارجه توتون و تنباکو تجار روس میبرند از جانب کارگذاران دولتین قویتین شوکتین در حمل توتون و تنباکو تجار روس هیچ وجه قدغن نیست و آزادی است فدوی موسی

از طهران ۳۴ به رشت

از طهران — غرهٔ صفر المظفر ۱۳۰۸ پارس ئیل — به رشت

سرکار نواب مستطاب اشرف والا حسام السلطنه دام اقباله یکصد و پنجاه تومان پیشکشی عید مولود مسعود
بندگان اقدس همایون روحنا فداه است ملتمس است بمصرف لازمه باید برسد امین الملک غرهٔ صفر

جواب

خدمت جناب جلالتماب اجل اکرم آقای امین الملک دام اقباله در باب یکصد و پنجاه تومان
پیشکشی عید مولود مسعود اقدس همایونی روحنا فداه بحکم اشاره اطاعت نموده ذیلاً برات ملتمس است
بندگی نمودم و امیدوارم انشاءالله هزار سال در این موقع از طرف جناب مستطاب عالی اشاره شود
و بنده فوری اطاعت نمایم در این موارد سر و جان را شئون کفت که مقداری ست حسام السلطنه

۲ صفر — بتوسط کارگذاران اجل اکرم آقای امین الملک دام اقباله آقا میرزا محمود رشتی
مبلغ یکصد و پنجاه تومان از حضرت والا آقای حاجی حسام السلطنه روحی فداه گرفتم پیشکش عید یکروز
دیگر بدهید نشان کچل کبیر ۲ صفر

شهر صفر المظفر

از طهران — ۲ — به رشت

نواب اشرف والا حسام السلطنه حکمران گیلان دام اقباله تلگرافی از جناب جلالتماب امیر نظام
رسید حسب الامر الاقدس الاعلی روحنا فداه برای استحضار والا درج میشود (اسفندیار خان و
نصیر خان و چند نفر دیگر را در همین دو سه روزه روانه دار الخلافه خواهم نمود و لیکن بقراریکه بنده باز
چند نفر از شاطرانلوها به تبریز آمده تظلم مینمایند خوانین طالش برای اعتدالهای سابقه کفایت نکرده
چهارده نفر از شاطرانلوها را که بدو آدرن مقدمه گرفته چهار نفر از آنها را بقتل رسانده بودند

امروز

از طهران — ثالث صفر المظفر ۱۳۰۸ پارس ئیل — به رشت

امروز هم نیز ده نفر از آنها را پاره پاره کرده و علاوه بر آن چهل و پنجاه خانوار از او به شاطرانلوها
چاپیده مردها را سابقاً محبوس نموده و زنها را نیز بطوریکه در دهات گرگانرود با نهایت
بی رحمی مکشوف العوره بدست مردها داده‌اند و تقریرات آنها هم گویا خالی از صحت و حقیقت نباشد
و بالفرض که از این طرف یکنفر دوست علی خان بقتل رسیده باشد ارتکاب خوانین طالش با این همه
قتل و غارت از هر قاعده خارج و لامحاله و بالضروره لازم است که ماموری از جانب دیوان
رفته بقیه عرض و ناموس شاطرانلوها را محفوظ و تا اتمام امر از آنها رفع تعدی نماید)
مقرر شد تاکیداً به نواب اشرف والا زحمت بدهیم اگر گرگانرودی حرکتی بر خلاف قاعده بخواهند
بکنند در صورتیکه مظلوم هم باشند حقوق آنها از میان رفته مقصر و تنبیه خواهند شد آدم مخصوصی
بطرف گرگانرود روانه نموده نگذارید که از آنها حرکت خلافی ناشی و صدا بلند شود تا طرفین بطهران
آمده بعرایض آنها رسیدگی شود البته قدم از قدم نباید بردارند اگر اینطورها که جناب امیر نظام
نوشته صحیح باشد حقیقت گرگانرودی مقصر و باید تنبیه شود آدم معقول البته زود روانه کنید و مراتب را

اطلاع دهید — امین السلطان — ۳ صفر

جواب

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اکرم اشرف افخم آقای وزیر اعظم مدظله العالی
در باب اظهارات جناب جلالتماب اجل اکرم امیر نظام دام اقباله دایر بر شرارت گرگانرودی
نسبت باکراد شاطرانلو از شرحی که مرقوم فرموده بودند مستحضر گردید پس از آنکه قرار محاکمه آنها را
بدار الخلافه مقرر فرمودند بنده میرزا محب الله را احضار کردم و خبر درستی ندارم از گرگانرودی

از قرار نوشته جات فتح الله خان پسر عمید السلطنه که همه روزه میرسد اکراد مجدداً بنای شرارت را گذارده اند در هر صورت حالا تصدیق و تکذیب اقوال هیچ یک از طرفین را نمیتوانم بنمایم ورثه مقتولین هم این دو سه روزه روانه دار الخلافه میشوند حسب الامر مأمور امین فرستادم در گرگانرود توقف نموده و هرگاه فی الحقیقه گرگانرودی خیال اقدامی بشرارت داشته باشند جلوگیری نماید خاطر مبارک از این بابت آسوده باشد حسام السلطنه ۴ صفر

صورت دستخط مبارک است

از سلطنت آباد — نمره ۱۰ — به رشت

به حسام السلطنه در باب نزاع طوالش و اکراد خلخال حکم این شده است که طرفین بطهران حاضر شده رسیدگی و احقاق حق شود تلگرافی امیر نظام کرده بود که از تازه گی طوالش با کراد قتل و غارتی کرده اند حکم شد که جناب امین السلطان سواد همان تلگراف را برای شما بفرستد البته دیده است البته کار تازه نگذارید در سر حدات واقع شود تا اینکه طرفین حاضر طهران بشوند اکراد را از امیر نظام خواسته ایم میرسند شما هم طوالش را اگر ادعا دارند بفرستید بیایند طهران و البته اهتمام سخت بکنید که امر تازه روی ندهد

۵ شهر صفر

جواب

قربان خاکپای جواهر آسای اقدس همایونت شوم روز چهارشنبه دوم شهر صفر در باب نزاع اکراد و طوالش جناب مستطاب اجل اشرف افخم وزیر اعظم مدظله تلگرافی فرموده و همین تلگراف جناب جلالتمآب اجل اکرم امیر نظام را هم در آن درج کرده بودند فوراً همان تلگراف را

مأمور

مأمور مخصوصی امین کافی بگرگانرود فرستاده که مراقب باشند تازه روی ندهد و اگر تازگیها جناب جلالتمآب اجل امیر نظام اظهار داشته اند امری حادث شده باشد پس از تحقیق این مأمور که امروز یکشنبه وارد گرگانرود شده صدق و کذب واقع را بعرض خاکپای فلک فرسای اقدس همایون ارواحنا فداه میرساند و همین دستخط مبارک تلگرافی را هم لدی الورود با آدم مخصوصی بگرگانرود روانه نمود که عاجلا ورثه مقتولین طوالش را برای محاکمه و رسیدگی حرکت داده بسمت دار الخلافه عزیمت نمایند امیدوارم انشاء الله از اقبال بی زوال شاهنشاه عالمیان پناه ارواحنا فداه دیگر فتنه و حادثه جدیدی روی نخواهد داد کمترین غلام خانه زاد ابونصر ۶ صفر

از طهران — نمره ۱۱ — به رشت

از قرار مذکور قاسم و عبدالله و ابراهیم آدمهای اللهیار خان اسالمی محمد خان برادر ولیخان را زیاد زده و برده اند موت و حیاتش معلوم نیست این حرکات چه معنی دارد البته مجرد وصول این تلگراف این سه نفر را احضار کرده حبس نموده خبر بدهید بعرض برسد و الا خود اللهیار خان در خطر خواهد بود

امین السلطان ۶ صفر

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف اکرم اعظم آقای امین السلطان وزیر معظم مدظله العالی در باب زدن و مفقود کردن محمد خان برادر ولیخان اسالمی بطوریکه بحضور مبارک معروض داشته بودم در یک هفته قبل خود ولیخان از گرگانرود شرحی دائر بهمین مسئله به بنده اظهار داشته بود چون وضع جعل و دروغگوئی عموم طوالش را خوب دانسته و فهمیده ام فوراً آدمی مخصوص برای

تحقیق مسئله را سالم فرستادم بفاصله سه روز مراجعت کرد کاغذ بخط خود ویلخان و بخط همین محمدخان
که بعرض رسانده‌اند مفقود الاثر است هر دو خود تصدیق بر عدم وقوع این حادثه نموده‌اند
و همچنین میرزا سید رضای حاکم سالم و میرزا محب‌الله منشی بنده که در آن صفحات بوده شرحی در
تکذیب وقوع این مسئله نوشته بود کاغذ خود ویلخان و همچنین محمدخان و حاکم سالم و میرزا محب‌الله
همگی را با پست ارسال حضور مبارک خواهد نمود تا بر خاطر مبارک وضع و دروغگوئی جاعل
حضرات طوالش از اعلی و ادنی مکشوف شود تعجب است اگر چنین امور اتفاق بیفتد و بنده در مقام
جلوگیری و دفع و رفع بر نیایم پس فایده وجود بنده در گیلان چیست نمیدانم بعد از آنکه معلوم
این مسئله بکلی کذب و افترا بوده بکسی که این طور قدرت کرده است بحضور مبارک خلاف
عرض کند مجازات خواهید داد که قدری خاطر مبارک آسوده شود یا خیر حسام السلطنه ۸ صفر

از طهران — ۳۲ — به رشت

سعد السلطان میرزا فتح‌الله خان بیگلربیگی سعد السلطان مصباح السلطنه در ۲۵ شوال یکطغرا قبض بمبلغ
چهارصد و پنجاه تومان بموعد چهل و پنج روزه باسم خزانه مبارکه داده است یکصد تومان از آن
داده وجه ضمن کرده است سیصد و پنجاه تومان آن باقی است و نقد تاریخ است مبلغ مزبور را اگر قبض بقیه
که تلگرافاً فرستاده شود کارسازی کنند امین السلطان ۲۳ صفر

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف بندگان آقای امین السلطان روحی فداه در باب سیصد و پنجاه
باقی قبض طلب مصباح السلطنه مقرر فرمودند حسب الامر مطالبه شد میگوید یکصد و پنجاه و شش تومان

مواجب

بموجب حواله جناب شیر لشکر که حاضر است بگماشته حاجی امین دار الضرب داده‌ام یکصد تومان
هم تتمه پارسال حاجی آقازاده و یکنفر دیگر را که بخرج من نیامده و براتش صادر نشده بود قبض
حاجی آقازاده را که در عوض مالیات سنه ماضیه خود داده بطهران فرستاده‌ام که از جناب شیر لشکر
حواله بگیرند بعد از وضع اینها قریب یکصد تومان که تمامی باشد سند را بفرستید که کارسازی نمایم [illegible]

۲۶ صفر

از طهران — ۳۲ — به رشت

سرکار نواب اشرف والا حاکم السلطنه دام اقباله نهصد و بیست و سه تومان که چهارصد تومان بابت پیشکشی نوروزی
و پنجاه و دو تومان نوکر سالیانه و شصت تومان مواجب توپخانه و هفتاد و پنج تومان مواجب سرایداران
از راه و دویست تومان مواجب نوکر شقتی و هشتاد تومان مواجب نوکر از آنها ساخلو و پنجاه و
مواجب باشد از بابت بارش حضرت جناب شیر لشکر داده و قبوض از او در دست دارد که باید سرکار والا
به بیه تلگراف میرزا محسن قبض نمایند قبض را بگیرد و تنخواه آنرا بدهد امین السلطان ۳ صفر

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم آقای امین السلطان مد ظله العالی از بابت پیشکشی نوروزی
و مواجب نوکر سالیانه و توپخانه و سرایدار و نوکر از آنها و شقتی امر و مقرر فرموده‌اند اولاً
نوروزی است آنچه شیر لشکر داده متعلق بسال گذشته بوده وجه نوروزی که بنده باید بدهم
از بابت نوروز آینده است و بنده کی خواهم کرد از بابت مواجب‌ها این مواجب‌ها باید قبض‌ها
با مضای لشکر نویس‌ها و مورد ولایت باشد این حرف را شیر لشکر امسال هم گفت نوکر

اقرار بگرفتن وجوهات (این) ندارند مقرر فرمایند قبوضی که شیر شکر دارد توسط هر کس که در گیلان

امین میدانند بفرستید بیاورند ملاحظه و با نوکر مسئول [illegible] جواب شود اگر معلوم شد گرفته اند

البته از بابت موجب آنها کسر و بجناب شیر شکر داده خواهد شد حسام السلطنه ۲۰ صفر

شهر ربیع الاول

از طهران — ۲ — به رشت

نواب اشرف والا شاهزاده حسام السلطنه زید اقباله بعد از وضع حواله جات خزانه و مخارجی

که داشتید قبض شد هشت هزار و هفتصد و هیجده تومان تا آخر میزان [illegible] بدون حرف تلگرافا

باید برسانید که اگر دیر شود اسباب تغیر خاطر مبارک خواهد شد اگر چیزی مورد حرف باشد باید

جواب این تلگراف مرا که حواله قطع شد زود بدهید با بانک شاهنشاهی که قرار داده اید

امین السلطان ۲ ربیع الاول

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی باقی اقساط

موجب قرار داد خزانه تا آخر میزان چهار هزار و دویست و هشتاد و یک تومان صورت

بابت فرستاده خواهد شد حسب الامر مبلغ مزبور را (بمعرفت ناظر) میرزا محسن حواله کردم مقرر فرمایند از مشارالیه

دریافت شود حسام السلطنه ۳ ربیع الاول

مقرب الخاقان میرزا محسن مستوفی حفظه الله مبلغ چهار هزار و دویست و هشتاد و یک تومان از بابت

اقساط خزانه تا آخر میزان جنس و نقد بخزانه عامره کارسازی نمائید محسوب خواهد شد تقصیر [illegible]

در دفتر ثبت شد

نوشته میشود حسام السلطنه ۸ ربیع الاول

از طهران — ۲۶ — به رشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه حکمران گیلان و طوالش دام اقباله در مسئله طوالش

گازروی و اکراد شاطرانلو در مجلس دربار اعظم بدقت رسیدگی و از ارتکاب اکراد بقتل و غارت بستگان

و جرح بیوک خان بلا تردید محقق و ثابت شد چون طوالش مرتکب [illegible] فیض الله خان و محمد صادق

و [illegible] علی و سیف الله ولد خداداد و سید انند و فیض الله خان حاضر نبود [illegible] در مجلس [illegible] نفر دیگر

که جناب امیر [illegible] فیض الله خان را سریعا بطهران روانه دارند تا رسیدگی [illegible] و حکم صحیح [illegible] اجرا

یا دیه وغیره بشود در باب [illegible] که اکراد از بابت قتل و غارت [illegible] حسام السلطنه در مجلس التزام

سپرد که تمام ادعای مزبور خلاف است ماموری معین و روانه شود هر گاه چیزی از ادعای آنها

پیدا کرد فورا از عهده هر چه حکم شود برآید و از بابت انتظام امنیت طرفین نیز از حسام السلطنه

طوالش التزام گرفته شود که این حکم دولت را قاطع دانسته دیگر بهیچوجه اقدام بشرارتی

نکنند و جناب جلالتماب امیر نظام هم از اکراد شاطرانلو اطمینان حاصل نموده التزام بگیرد

شرارت نکنند بطوریکه اسباب اطمینان جناب امیر نظام بشود [illegible] شاطرانلو

یا نوع دیگر که خوشان [illegible] شوند باشد و اشخاص متهم تقصیر [illegible] در حبس خواهند بود تا [illegible]

آنها شرعا به ثبوت برسد آنوقت حکم شرعی جاری شود این صورت بعرض خاکپای [illegible]

دستخط آفتاب نقط مبارک اینطور شرف صدور یافت (جناب امین السلطان از همین قرار

که اهل مجلس و وزرا نوشته اند صحیح است فورا عمل کنید و اجرا دارید و آن سه نفر [illegible]

فوراً گرفته به انبار بفرستند از نصف سود این صورت مجلس ورود از اداره امیر نظام و حسام السلطنه ملفوف کنید و فضل‌الله
خان هم حکماً بخواهید مأمور شدن یحیی را هم تنگ کرده روانه دارید (البته) حال لازم است از اشتلمات
آتیه هم اطمینان حاصل نموده اطلاع دهید به عرض برسد جناب امیر نظام هم ملفوف شد امین السلطان ۳۰ ربیع الاول

جواب

حضور بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی تلگراف مبارک
که دایر بر رسیدگی عمل شرارت اکراد و احقاق حق قتل و جرح کسان امیرالامراء العظام عمیدالسلطنه بود
زیارت نمودم حسب الامر مطاع فوراً سواد حکم تلگرافی را به توسط آدم مخصوصی که بگرگانرود فرستادم
روانه کرده و سوگند یاد نموده‌ام که بخوبی از حضرات گرگانرودی اقوام عمیدالسلطنه احترام نمایند
بفرستند بعد از این وجهاً من الوجوه اقدام بخلاف قاعده و بی‌نظمی ننمایند و اگر تمرد از امر دولت نمایند
مقصر و مسئول باشند با این ترتیب امیدوار است که دیگر امری حادث نشود برای انتظام آن حدود
اسلم شقوق همین است که مقرر شده است فیض‌الله خان را هم به حکومت آذربایجان برای مرادها
بفرستند خداوند عالم دوام این دولت جاوید ابد مقرون و متصل کرداند که در احقاق حقوق مظلومین
تا این درجه دقت میفرمایند حسام السلطنه ۲۱ ربیع الاول

از طهران ۳۰ به رشت

میرزا موسی خان کارگذار سفیر اطریش از وینه پرون آمده است سه چهار روز دیگر وارد انزلی خواهد شد
معاندار هم معین شده است برادر سعدالدوله است و خواهد آمد مجیب تنفرا و دجزای پذیرائی را
زود معین نمائید که در انزلی حاضر شوند اگر معاندار دیرتر وارد شود او را با احترام وارد گیلان نمائید مبادا غفلت شود

فوز

خدمت نواب والا حسام السلطنه هم عرض نمائید قوام الدوله ۲۳ ربیع الاول

جواب

حضور حضرت مستطاب اجل اعظم افخم وزیر امور خارجه مدظله العالی زیارت حکم تلگرافی حضرت اجل عالی
که در باب پذیرائی سفیر اطریش صادر شده بود مشرف شدم و فوراً بانجام فرمایشات اطاعت نمودم
البته حسب المقرر غفلت نمیشود فدوی موسی ۲۴ ربیع الاول

از طهران ۳۵ به رشت

خدمت نواب اشرف والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله ششصد و چهل و نه تومان به عمدة الامراء العظام میرزا ابراهیم
خان نوشته داده اید چرا نمیدهید حسب الامر فوراً بفرستید اینجا که باید بسوار داده شود و هیچ تعویق بردار نیست
امین السلطان ۲۵ ربیع الاول

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی مقرر فرموده
ششصد و چهل و نه تومان حواله عمدة الامراء العظام میرزا محمد خان نوشته داده‌ام فوراً بدهم مستدعی است قدری توجه
بنده را ملاحظه فرمایند اگر تمسک ذمه با آقا میرزا محمد خان داده‌ام فوراً وجه آنرا هیچ بنده کی تمام و اگر
پانصد تومان تخفیف علاوه بر دستور العمل از بنده اجباراً نوشته گرفته‌اند خود حضرت مستطاب
اجل اشرف اعظم موجب احکام عدیده قدغن فرموده اید تخفیف علاوه بر دستور العمل ندهم نداده است بصورت
چه گونه بدهم اگر سواره عماره لوای نوکر است بنده هم خانه زاد دولت هستم رعایت دلتنگی ایشان را
بنده هم با حضرت مستطاب اجل اشرف اعظم عالی است اگر پانصد تومان را علاوه بر تخفیفات صحیح

دستورالعمل بخرج بنده منظور خواهید فرمود حکم مرحمت فرمایند فوراً اطاعت و شد ایام حسام السلطنه

۲۰ ربیع الاول

دستخط جهان مطاع مبارک است

از باغ — ۳۶ — به رشت

حسام السلطنه ششصد و پنجاه تومان از بابت مواجب محلی سوار کرده میرزا محمد خان که باید بدهد موقوف
فرد ممهور کرده اید تا بحال نرسانیده میرزا محمد خان در قزوین سوارهای خود را حاضر کرده معطل
این وجه است بموجب زیارت کردن این دستخط تلگراف ششصد و پنجاه تومان برات تلگرافی
کند در قزوین فوراً بمیرزا محمد خان برسد اگر حرفی دارید بعد از برات کردن ششصد و پنجاه تومان
آنوقت بزنید ۲۲ ربیع الاول

جواب

قربان خاکپای فلک فرسای اقدس همایونت شوم در باب طلب سوار عمارلو امر و مقرر شده بود
تلگرافاً حواله داده شود امیر الامراء العظام میرزا محمد خان در قزوین بسوار عاید دارد کمترین غلام خانه زاد
در عمل عمارلو و لوشان و منجیل بهیچوجه دخالت ندارد جمع آن هم در دفترخانه مبارکه معلوم تخفیف و حقوق
سوار در دستورالعمل شخص قریب یک ربع از مالیات آنجا تخفیف مقرر شده و بخرج کتابچه ابوابجمعی
مقرر شود دفترخانه مبارکه جمع و خرج آنجا را بعرض خاکپای جواهر آسای همایون اعلیحضرت ارواحنا
فداه برسانند هر قدر طلب سوار است بلا تأخیر اطاعت نماید آقا میرزا محمد خان زمانی که آمده
به رشت امر از خواهش پانصد تومان تخفیف علاوه بر دستورالعمل نمودند غلام خانه زاد هم

بخیال

بخیال اینکه تفصیل تخفیفات گیلان بعرض اولیای دولت ابد مدت رسانیده شده شاید
علاوه بر دستورالعمل تخفیف مرحمت فرمایند باایشان قول دادم پس از آنکه دستخط انجم نقط اقدس
همایون روح العالمین فداه شرف صدور یافت که علاوه بر دستورالعمل دیناری تخفیف داده نشود
غلام خانه زاد را کجا یارای دادن تخفیف علاوه بر جمع دستورالعمل است چگونه قدرت دارم
مال دیوان اعلی را بدون اجازه بدهم و هرگاه رای بیضا ضیاء اقدس اعلی روحنا فداه قرار
گرفته است علاوه بر دستورالعمل تخفیف داده شود البته تکلیف خانه زاد اطاعت فوری است
تفصیل این مطلب را مفصلاً بوزارت اعظم عرض کرده ام بهر طور امر و مقرر شود از خانه زاد
اطاعت امر است کمترین غلام خانه زاد ابونصر ۲۳ ربیع الاول .

از طهران — ۴۳ — به رشت

نواب اشرف والا شاهزاده حسام السلطنه دام اجلاله ششصد و پنجاه تومان که به امیر الامراء العظام
آقا میرزا محمد خان نوشته داده اید میفرمایند قرض و دستخط است بلاحرف باید بدهید میرزا محمد خان
در قزوین قرض کرده بسوار داده هرچه دیر شود ضرر زیاد خواهد گرفت زود برسانید امین السلطان

۲۰ ربیع الاول

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی دام
پانصد تومان تخفیف علاوه بر دستورالعمل که امیر الامراء العظام آقای میرزا محمد خان مطالبه دارند و
حتماً میفرمایند بدهم حالا که بعرض نرسید این قدر فرجه و مهلت مرحمت نشد که عریضه وصول

از طهران — شهر ربیع الاول پارس ئیل ۱۳۰۸ — به رشت

حساب بابت [illegible] برسد جز اطاعت چاره ندارم و دیگر [illegible] نهایت بیچارگی
جریمه را بقسط از بنده بگیرند مقرر فرمایند آقا میرزا محمد خان قبض و برات مخارج خرج آمده
دستورالعمل را در باب تخفیف و موجب سوار و قبض همین پانصد تومان علاوه دستورالعمل را
ارسال دارند البته جز اطاعت چه چاره دارم [illegible] را بقسط بایشان میپردازم حسام السلطنه ۲۴

۴ ربیع الاول

شهر ربیع الثانی

از طهران — نمره ۱ — به رشت

سرکار نواب اشرف والا شاهزاده حسام السلطنه زید اقباله [illegible] دویست تومان قسط عقرب
وچون [illegible] قسط خزانه نظام است و باید روز آخر برج بخزانه نظام داده شود قبض رسید [illegible] تلگراف
میشود که آخر عقرب برات تلگرافی به حواله بانک یا صراف یا غیره بدهید که لازم است امین الملک ۲ ربیع الثانی

جواب

خدمت جناب مستطاب اجل اکرم آقای امین الملک دام اقباله در باب قسط عقرب مرقوم فرموده بودند
بنده کدام وقت قسط خود را [illegible] گذاشته‌ام که محتاج [illegible] اگر باشد [illegible]
روز آخر قسط عقرب [illegible] حواله‌جات هر قدر [illegible] برات تجارتی با صورت صحیح حضور مبارک ارسال
داشت [illegible] خاطر مبارک [illegible] از بابت قسط گیلان [illegible] خواهد بود حسام السلطنه ۲ ربیع الثانی

از طهران — نمره ۵ — به رشت

نواب اشرف امجد والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله [illegible] امیرالامرا نظام آقا میرزا محمد خان چه شد

نمره

از طهران — شهر ربیع الآخر پارس ئیل ۱۳۰۸ — به رشت

تا حال نفرستاده‌اید البته بوصول برات حواله بدهید اینکه گفته‌اید بقسط بدهید اینفقره کار قطعی است
البته یکدفعه حواله کنید امین السلطان ۸ ربیع الثانی

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف آقای وزیر اعظم مد ظله العالی [illegible] آقای میرزا محمد خان را
حسب الامر پانصد تومان برات بمیرزا محسن حواله کردم مقرر فرمایند دریافت نمایند [illegible] بقیه را هم از
رسید قبض مخارج دستورالعمل را که داده‌اند [illegible] خواهم کرد حسام السلطنه ۹ ربیع الثانی

جناب امین السلطان میرزا محسن مستوفی مبلغ پانصد تومان از بابت بقیه طلب سوار عمارلو از روی
[illegible] امیرالامرا نظام آقا میرزا محمد خان [illegible] قبض رسید دریافت
دارید حسام السلطنه ۹ ربیع الثانی

از طهران — نمره ۶ — به رشت

سرکار نواب مستطاب اشرف والا حسام السلطنه دام اقباله تلگرافی که بجناب جلالتماب امین الملک
کرده بودید در باب قسط با اینکه مکرر بسرکار والا اظهار شده است که از بابت قسط خزانه نظام باید
داده شود شرحی که شما در جواب اظهار نموده بودید اسباب حیرت شد من نمیدانم شما چرا اینقدر [illegible]
کوشش [illegible] که هرچه بشما اظهار میشود ابدا موثر نیست و اینطور جوابها مینویسید شما قسط عقرب
سرکار والا باید در جواب همین تلگراف حواله بدهید بمیرزا محسن یا دیگری برسد و الا [illegible] تلگراف
انجام ماموریت بدهم [illegible] شما بگیرد گویا اینطور [illegible] دیوان
سخت و ناگوار باشد امین السلطان ۸ ربیع الثانی

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف آقای وزیر اعظم مدظله العالی در باب قسط خزانه تلگراف
مبارک زیارت شد بنده که نمیدانم قسط را الخزانه نظام یا جای دیگر باید بدهند تکلیف بنده
رسانیدن قسط مقرره خزانه است بطوری که در اول سال قرار داده شده خزانه عامره
ماهی قریب پنجهزار تومان از بابت قسط مواجب به برات حواله قزاق و قورخانه و خاصه
امین التجار و جواب امین السلطنه و نایب قزوین و خمسه و غیره و غیره نموده اند که صاحبان
برات قسط بقسط دقیقه مهلت نمیدهند و میخواهند بقیه اقرا هم تا حال نگذاشته ام یک روز
تعویق بیفتد بلکه در هر قسط دو روز سه روز قبل از رسیدن قسط صورت قسط را بتفصیل نوشته با
اقرا هم برات فرستاده ام که خزانه عامره تحویل داده اند بلکه گاهی علاوه بر قسط هم میرزا محسن را
نگاه میدارند پس میگیرند خرج خدمتگذاری و اطاعت امر اقدامی نکرده ام که مستوجب
مرحمتی حضرت مستطاب اجل اشرف اعظم باشم با پست پنجشنبه هم صورت قسط تا آخر عقرب را
باتمام برات حواله در باب باقی قسط عقرب به میرزا محسن فرستاده ام اسناد حاضر است صورت
قسط را ملاحظه فرمائید اگر یک دینار قسط خزانه از عقب افتاده است با اتفاق تلگرافخانه شهر
تنبیه و سیاستم بفرمائید به سر مبارک حضرت مستطاب اشرف اعظم که خیالی بجز خدمتگذاری
و تحصیل اعتبار و نیکنامی ندارد هیچ وقت قسط خزانه را تعویق نینداخته ام و امیدوارم
از این هم دیناری پس و پیش را نزد خود نگاه ندارد انصاف عرض میکنم این کار را کنم حسام السلطنه

۹ ربیع الثانی

از طهران — نمره ۷ — به رشت

خدمت نواب اشرف والا حاج حسام السلطنه دام اقباله ملبوس تابستانی توپچیان مأمور رشت و انزلی
را امیر الامراء العظام امیر نظام راپورت بجا که یا مبالغه کرده است که در موقع بتوسط
توپچی فرستاده و تمام آنها مقطع و موضع کرده در کار فرستادن ملبوس زمستانی آنها هستیم حسب الامر
مقرر است که وضع ملبوس توپچیان مزبوره چه بوده است با آنها لباس تابستانی داده نداده اند خبر را
اخبار دهید امین السلطان ۹ ربیع الثانی

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف اعظم آقای وزیر اعظم مدظله العالی لباس توپچیها در رشت و خود
وزارت جلیله جنگ اطلاع دادم دو روز قبل تلگراف کرده اند که لباس فرستاده خواهد شد
دو سال قبل لباس برای سرباز و توپچی تهیه شد آن ملبوس را بنده شخصاً لباس خود حفظ کرده ام که
در ورود سفرا بپوشانم و اسباب حفظ آبروی دولت باشد این بنده افسوس دارم که این
توپچیها سالی مواجب و جیره از دولت میگیرند و عاری از مشق نظامی هستند در چنین نقطه که
سرحدیت دارد پنج نفر سرباز و نیست توپچی با ربط از مشق باشد مقرر فرمایند یکی دو نفر نایب مشق
که بهتر واقف باشند مأمور و روانه دارند که آمده توپچیها مشق نظامی بیاموزند حسام السلطنه ۱۰ ربیع الثانی

از طهران — نمره ۸ — به رشت

نواب اشرف والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله در باب نوشته اید که به امیر الامراء العظام
میرزا محمد خان داده اید حکم همایون این است که چون نوشته داده اید بعد به دیوان هم وضع و رد

از طهران — شهر جمادی الاولی ۱۳۰۸ — به رشت

این است شرح مرقومه صورت قبض را که شم میرزا محمد خان برای [illegible] ارسال فرستید امین السلطان ۹ ربیع الثانی

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی در باب حواله شهر
امیر الامراء العظام میرزا محمد خان دو روز قبل تلگراف مبارک رسید بنده هم امتثالاً برات تلگرافی
به جناب میرزا محسن در جواب حواله دادم که با ایشان بدهند دیگر چه وضع است که برای پول اگر با حکم
و زور بگیرند این قدر خاطر مبارک را زحمت میدهند و من بیچاره را که
دو روز است پول برات کرده ام التماس فرمایند جریمه باید بدهم دادم که رفع درد سر حضرت
مستطاب اجل عالی شود با اینکه میرزا ادوم مشکل میدانم حضرت اجل اشرف اعظم را [illegible]
پانصد تومان آن حواله دادم بقیه را [illegible] که اسناد مخارج [illegible] را از قبیل موجب و تحویل
خدمت جناب دبیر الملک دارند به بنده اطلاع بدهند آن را هم حواله بدهم که فردا برای اسناد
دیگر درد سر نداشته باشم حسام السلطنه ۱۰ ربیع الثانی

از طهران — ۹ — به رشت

عالیجاه مجدت و نجابت همراه چرچیل صاحب از ورود رشت به سلامتی زاید الوصف مسرور شدم
خیلی از جانب دوستدار سلام رسانده اظهار مسرتهای قلبی نمائید امین السلطان ۱۲ ربیع الثانی

از طهران — ۱۰ — به رشت

نواب اشرف والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله در باب معلمی برای مشق توپچی به امین نظام پیغام
روانه دارد میگوید با [illegible] علی اکبر سرتیپ نایب انها از برای مشق شصت نفر توپچی کافی است یک معلم

اطریش

از طهران — شهر ربیع الآخر ۱۳۰۸ — به رشت

اطریش هم بفرستم و ملبوس را هم میگوید ملبوس اقدس ارسال است داده شود و ملبوس ثانی هم زمستانی چند
دست جهت شیخ پاره دست ملبوس کم هم ماهوت داده شود در ذخیره آنجا است امین السلطان ۱۹ ربیع الثانی

از طهران — ۲۳ — به رشت

مقرب الخاقان مصباح السلطنه تنگ سیصد و پنجاه تومان که از بابت طلب حاجی میرزا شیر [illegible]
بود میدادند از بابت طلب خزانه بخزانه واصل است حالا است از موعدش میگذرد و تلگراف حواله هم بدهید
بخزانه بدهند و تنگ ثانی را بگیرند البته در جواب همین تلگراف حواله بدهید که لازم با اظهار ثانوی نشود
امین الملک ۲۶ ربیع الثانی

جواب

حضور مبارک جناب جلالتماب بندگان اجل اکرم آقای امین الملک مدظله العالی قرب دویست تومان
بروات [illegible] رشت از بابت سیصد و پنجاه تومان نقدی حواله کرده اسناد آن مرحوم [illegible]
برات و غیره موجود است دو فقره مستری جناب حاجی آقازاده و غیره که معادل صد تومان
از بابت [illegible] محاسبه فدوی نیاورده و صاحبان مستری قبوض خودشان را از بابت مالیات
رشت موافق معمول سنوات سابق نقد فدوی داده اند و قبض مالیات گرفته اند مقرر فرمایند میر
ابوالقاسم خان [illegible] را حاضر کرده مرتب را عرض برسانند [illegible] اطلاع خاطر مبارک [illegible] فدوی را
برای این خود نشان ها برای ایالت گیلان بفرستند [illegible] وضع حواله جات و دو فقره مستری هم
باقی باند فوراً تحویل کرده [illegible] دریافت دارد محض اطلاع خاطر مبارک جسارت شد فدوی

هدایت ۲۷ ربیع الثانی

شهر جمادی الاولی

از طهران — ۱ — برشت

مقرب الخاقان مجیب الظفر در فقره محمد و فتحعلی نامان که باسم جلودار باشی گری قنسولگری روس [illegible] کرده‌اند
دستورالعمل تحریری و تلگرافی بشما نوشته‌ام جواب از شما نرسید البته زود این کار را ختم
نمائید و هر دو را از عربستان دور نمائید التزام بگیرید که اصلا بکار مکاری و تجارت مداخله نکنند و اگر محمد چیزی
از تجار داخله و خارجه برده بعد از ثبوت البته بگیرید رد کنید که بکلی این کار تمام شود و رفع
امر را با بن اطلاع بدهید امین السلطان غره جمادی الاولی

جواب

حضور مبارک کارگذاران حضرت مستطاب اجل اکرم بندگان آقای امین السلطان وزیر اعظم روحی فداه
در فقره محمد و فتحعلی بطوری که امر و مقرر شده بود توسط ایالت از هر دو التزام سخت گرفته شد
که مداخله نداشته باشند مراتب را هم با چاپار قبل بعرض رسانیدم چاکر صادق ۳ جمادی الاولی

شهر جمادی الثانیه

از طهران — ۳ — برشت

نواب اشرف والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله حسب الامر مقرر است که دو نفر نام زن حاجی
جبار تبریزی را که به انزلی آورده اند با پدر و مادرش روانه دارید بطهران بیایند در انزلی نمانند
و در طهران اظهار التجا بدهند که بعرض برسد امین السلطان ۵ جمادی الثانی

جواب

حضور

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم اشرف آقای وزیر اعظم مدظله حسب الامر دو نفر نام دختر حاجی
جبار تبریزی را در انزلی دستگیر نموده روز سه شنبه باتفاق شخصی که شوهر تازه است بطهران
بحضور مبارک روانه خواهد داشت پدر و مادرش همراه نبوده اند پدرش چند سال است مرده
و مادرش چند روز است از انزلی بطرف بادکوبه مسافرت نموده است حسام السلطنه ۸ جمادی الثانی

از طهران — ۵ — برشت

نواب اشرف والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله حسب الامر امیر الامراء العظام عمید السلطنه باید بعد
تکمیل کار زود برود نظم بدهد مبادا آنچه جواد و فتحعلی خان فساد جدیدی ظهور نماید هیچ مادون نیست
در رشت باندونور اگر کار زود روانه فرمائید که خاتمه توقف او در رشت و جای دیگر هیچ جایز نیست
امین السلطان ۸ جمادی ثانی

از طهران — ۸ — برشت

در باب مالیات املاک زوجه میر عبدالجواد خان که اینجا با سفارت مذاکره شد و صورت مراسله
جوابیه سفارت هم برای کارگذار خارجه گیلان فرستاده شد میر عبدالجواد خان بیکی از آن سه
شقی که وزارت خارجه بسفارت نوشته اشعار نماید خودتان هم باید موافق همان سئوال جواب
با سفارت با قونسولگری روس مذاکره کرده قرار بدهید میر عبدالجواد بیکی از آن شقوق قرار
کند و مالیات املاک عیال خود را ادا نماید و زیاده از این انکار در عقده تعویق نماند خودتان
میدانید مدتهاست مالیات املاک مزبوره معوق است و با این عذرها باب تاخیر مسدود باید بشود بطور
با اطلاع کارگذاری خارجه گیلان با تمام امر بپردازید و زود اطلاع بدهید بعرض خاکپای همایون و ... قوام الدوله

از طهران — نمره ۱۱ — به رشت

سعد السلطان بیگلربیگی دو نفر غیاثوند از طارم بولایت می رفته اند شب را در گوشه منجیل خوابیده اند سه نفر بر سر آنها آمده یکی را زده دو نفر را چند زخم زده کشته اند یکی دیگر فرار کرده کسان مقتول به تلگرافخانه آمده اند و از قراریکه گمان برده اند قاتلین از راهدارخانه است شما آدم مخصوص روانه کنید اجزای راهدارخانه را بیاورد منجیل با اطلاع خانداداش خان مادروبدخان رنگ و عباس خان رسیدگی نمایند لله دقت تحقیق کنند اگر فی الواقع قاتل از اجزای راهدارخانه ثابت و معلوم شد در همان منجیل حبس باشد و آدم تمام باشد فوراً تفصیل واقعه را اطلاع بدهید تا حکم شود اگر تهمت از آنها سر نزده او را هم فوراً اطلاع بدهید امین السلطان ۱۰ جمادی الثانی

از طهران — نمره ۴۲ — به رشت

نواب اشرف والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله اینکه نوشته بودید امیر الامراء العظام با خوش بود حالا بهتر شده فقره احضار جناب ایشان که از خود امیدوار بود بسیار خوب است لیکن باید معطل نشوند و زود روانه شوند به عجله روانه کنید امین السلطان ۱۰ جمادی الثانی

از طهران — نمره ۱۵ — به رشت

نواب اشرف والا شاهزاده حسام السلطنه زید اقباله هشت هزار تومان مساعده گیلانات تمام که بابت مطالبات سنه ماضیه بخزانه برسد چون باید بمصرف لازم برسد فقره سریعاً بخزانه رسانده قبض خزانه از برای سند خرج توشقان ئیل خاقان دریافت دارید امین السلطان ۱۵ جمادی الثانی

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب امجد اکرم اشرف آقای وزیر اعظم مدظله العالی چون مرحمت فرمودند از بابت مساعده توشقان ئیل را عنقریب تهیه نموده بخزانه عامره می پردازد حسام السلطنه ۱۹ جمادی الثانی

از طهران — نمره ۱۸ — به رشت

دوست محترم ما ثر طالبت تلگراف شما از بادکوبه رسید امیدوارم تا وصول این تلگراف سلامت وارد انزلی شده خواهید بود و خیلی خوشوقتم از اینکه بزودی شما را طهران ملاقات کنم امین السلطان ۱۰ جمادی الثانی

از طهران — نمره ۲۷ — به رشت

حضرت السلطان قاپوچی باشی ها نوشته در باب عمل گرگان زود و شاطر الو منظر می آید یا شاطر الو که از طهران هستند نزد شما فرستاده شده و هر کس دیگر از آنها را هم بدهم و نباید از جناب جلالتمآب امیر نظام دام اجلاله انتظار امید بهتر شد نزد شما در آنجا خود تاج حکومت رشت قراری در کار آنها بدهید که بالکلیه حرف ختم شود و از طرفین التزام بگیرید که من بعد خلاف از آنها ظاهر نشود و الا غیر از قتل مجازات نخواهد بود با حکم اگر ادعای کم در طهران هستند به حبس انبار داده شوند از گرگان زود هم هر کس طرف ادعای اگر او رفته باشد با وصول طهران در آنجا باز در مجلس رسیدگی شود و مقصر مجازات به بدل از هر طرف باشد حالا در رشت چطور نمائید هر یک از این دو شق بنظر شما قاطع و خاتم امر است معمول و اطلاع دهید جناب امیر نظام هم بهمین طور راضی هستند امین السلطان ۲۴ جمادی الثانی

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف ارفع امجد آقای امین السلطان وزیر اعظم دام اقباله

۱۳۰۸

از طهران — سلخ جمادی الاخری با رشت سیل — برشت

تلگراف مطالعه کرد باب عمر کربلائی رضوی و شاطر الوشر قصور ی قیوبو زیارت شد اگرچه این مطالب به حضور اعرض شو لیکن عقیده فدوی این است که بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف فیض نشان و بیوکخان شاطر الو را المکررا از جناب امیر نظام نخواهند اگرچه چند نفری از کسان مقتول در طهران هستند و دو سه نفر دیگر هم که اینجا هستند با چاکر بدربار معدلت مدار حاضر شوند و فدوی هم شخصی تحقیقات خود را حضور اعرض نماید بعد بهر طور که مقتضای عدالت است حکم خواهند فرمود محمد

قاپوچی ۳ رجب

شهر رجب المرجب

از طهران — ۳ — برشت

عمدة الامراء العظام عمید السلطنه معتمد السلطان قاپوچی باشی همایونی مقرر شده خوانین شاطر الو نزد قاپوچی باشی فرستاده شود که بهانطور ابلیت بخانه تماد خیس شوند امر با صلاح کنند و دو شاطرالو یکنفر از بدهند که پانصد تومان بدیوان برسد پانصد تومان بقاپوچی باشی البته عمر الذهین قرار تحکم نموده از طرفین التزام بگیرند که در آتیه مرتکب ذره خلاف نشوند امین السلطان ۲ رجب

دستخط جهان مطاع مبارک

از باغ — ۷ — برشت

بحکام السلطنه در رشت مؤید الدوله بگیلان خواهد آمد اما تا آمدن او شما بقایای مصر از بابت اسالار معین کنید مأموری از طرف جناب امین السلطان خواهد آمد باطلاع او هر قدر پیش ملاک و رعایا باشد تحویل کماشته مؤید الدوله که در گیلان معین کرده است بدهید و سند بگیرید که دیگر ابواب حجت دکو

۱۳۰۸

از باغ — شهر رجب نمره ۵ آبش سیل — برشت

و گفتگو فراهم نیاید و محتاج بجواب و سؤال بر نشود و مال دیوان تلف نشود و شما بقایای خود مستوفی الدوله نشود البته قرار این کار بطور صحیح بدهید و بیائید ۵ رجب

جواب

قربان خاکپای جواهر آسای اقدس همایونت شوم دستخط آفتاب نقط اقدس تلگرافی رو خانه دایر بتوقیف کمترین خانه زاد در رشت برای تعیین باقی مالیات هر ساله در رستم آباد و زیارت و فرق سبا مامت بار و حمایت سو خانه زاد دیروز بعد از انتشار خبر عزل در رشت و نامه توقف نمود که از طرف دولت تکلیفی برای خانه زاد معین شود در این چند روز وضع را دیدم که بو اسطه تحریک عمید السلطنه خیال افتضاح و با آبروئی غلام خانه زاد را دارند چون سلیقه خانه زاد با خیالات قتل و غارت مردم آزاری و خون خواری عمید السلطنه منافات کلی داشت در این سه سال حکومت با خیالات ایشان او همراهی ننموده بلکه در راپورت مسافرت طوالش قبایح اعمال و خیالات فاسد او را بعرض رسانیدم این فقره باعث عداوت او با کمترین غلام شده حالا هم که حکومت بکار مؤید الدوله مرحمت شده تمام اختیار حکومت را بعمید السلطنه واگذاشته با این وضع خانه زاد امنیت از جان و مال و عرض نا خود نداشت و ترسیدم اسبابی فراهم شود که باعث بدنامی در انظار خارجه در این نقطه سرحدیه شود حسابهای غلام خانه زاد تمام واضح و مرتب جمع هر محلی را از قرار جزو دستور العمل بمباشرین معتبر واگذار نموده سند گرفته ام چهار قسط نزد مباشرین باقی و این قسط هم که چند روز قبل دادند محض انتشار خبر عزل همی با اینکه عوض بروات تجار تا سند خرج گرفته بودند به تجار ننویسند برات نکول نمایند خانه زاد یک دو زر در دفترخانه مبارک آنچه در محل باقی است از روی سند معین نموده

تحویل میدهد که ابداً اختلالی نباشد کمترین غلام خانه زاد ابوالنصر ۸ رجب

از طهران — ۸ — به رشت

سعد السلطان قاپوچی باشی همایونی شاطر الموها در طهران هستند نزد شما میفرستم فیض الله خان وغیره را هم جناب جلالتماب امیر نظام پیش شما میفرستند عمر انبارها بطور ایلیت و اصلاح بکنند اینها بهتر است امیر نظام هم همین طور راضی است شما شاطر الموها را در رشت حاضر کرده بنجار عمید السلطنه و کارگزار و دیهات و طوالش و دخیر و ایلیت بر بید بصلح تمام نمائید امین السلطان ۸ رجب

از طهران — ۱۱ — به رشت

نواب اشرف والا شاهزاده حسام السلطنه دام اقباله من مخصوصاً بشما تلگراف کردم از رشت حرکت نکنید تا میرزای خزانه بیاید عمل بقایا و مالیات را روشن نمائید حالا خبر رسید که حرکت کرده اید حالا که اینطور رفتار کرده اید تمام باقی قسط را کشید از خود تان گرفته خواهد شد امین السلطان ۱۱ رجب

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف اعظم آقای امین السلطان وزیر اعظم مد ظله تلگراف که در جواب استدعای تکلیف بنده مرقوم فرموده بودند امروز که شنبه است در قزوین زیارت نمودم الان هشت روز میشود که تلگراف عرض نموده جواب مرقوم نفرمودند بنده از اطاعت او امر مطاعه سرپیچ نیستم بواسطه حرکات بعضی اصلاح خود را ندیدم در رشت باشم چهار روز هم منتظر امر مبارک شدم جواب نرسید حال در قزوین منتظر فرمایش هستم بنده چگونه میتوانم باقی را عهده نمایم در صورتیکه چهار روز به بهار مانده از حکومت خلع شدم بنده تمام نزد منفصل وزرات بنده نزد مباشرین

از قبل

میشوم اگر از روی سند مدتی کرده ام که مباشرین باید بقایا را بدهند چه بسیار خوب والا خانه را که با میرزای خزانه بچاپاری رشت رفته مدتی بیاورم اگر اجازه مرحمت میفرمایند تشریف فرما شوم اگر میفرمایند در قزوین مانده منتظر میرزای خزانه بشوم در هر صورت بنده مطیع هستم و غیر از اطاعت او امر مطاعه مقصودی ندارم قسمی نباشد که خدای نخواسته اسباب کدورت و رنجش خاطر مبارک بشود از تلگرافخانه مؤاخذه فرمایید که چرا جواب تلگراف بنده را بعد از هفت روز مخلص میرساند حسام السلطنه ۱۱ رجب

از طهران — ۱۵ — به رشت

سعد السلطان قاپوچی باشی همایونی چون کارگزار و دیهات راضی باصلاح نشده اند حکم صریح مطاع همایونی شد که شما جمیع مقصرین طرفین را از خوانین و غیر خوانین گرفته همراه خود سریعاً بطهران بیاورید و در طهران رسیدگی و حکم شود و بجناب جلالتماب اجل آقای امیر نظام دام اقباله هم دستخط جهان مطاع تلگرافی شرف صدور یافت که آدم مخصوص برای تقویت شما در گرفتن مقصرین بفرستد و هر کس را شما مقصر بدانید و از جانب معزی الیه بخواهید فوراً تسلیم نماید که برداشته همراه بطهران بیاورید و از نواب اشرف امجد والا شاهزاده مؤید الدوله هم مؤکداً سپرده شد که هر کس را مقصر بدانید همراه شما روانه و همه را برداشته خیلی زود بطهران بیاورید و صورت تحقیقات خود را هم خیلی زود از روی بصیرت و درستی نوشته بیاورید که بعرض برسد امین السلطان ۹ رجب

از طهران — ۱۶ — به رشت

امیر الامراء العظام عمید السلطنه تلگراف مفصل شما بعرض خاکپای مبارک رسید حکم صریح شد که سعد السلطان

قاپوچی باشی هر کس را از اکراد یا طالش مقصر بدانند بدون اینکه توقیف کنند گرفته بطهران بیاورند که در
طهران رسیدگی و حکم صادر شود بجناب جلالتمآب اجل امیر نظام هم حکم صادر شده که هر کس را قاپوچی
باشی از خوانین اکراد و غیره بخواهد فوراً گرفته بقاپوچی باشی تسلیم نمایند البته هر کس از طالش را
که قاپوچی باشی لازم دانسته همراه او روانه دارید که زود در طهران حاضر شوند امین السلطان ۹ رجب

از طهران — ۱۹ — به رشت

امیر الامراء العظام عمید السلطنه مذکور شد سوار و جمعیت به اسالم و طالش دولاب فرستاده اید روز پنجشنبه
دوم رجب نزاع و آدم مقتول شده و حالا هم سوار شما را مراجعت داده اگر فی الحقیقه است این حرکات چه معنی
دارد مگر شما از آبرو و حیات خود گذشته اید که این حرکات ظاهر میشود امین السلطان ۱۱ رجب

جواب

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف امجد آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله العالی از زیارت
تلگراف مبارک مشرف شدم به سبب اشتباهات و جعلیات بعضی جهال طوالش این
کمترین چاکر بی گناه از وحشت تغیر خاطر مبارک نزدیک است هلاک شوم آخر تصدقت گردم
فدوی خانه زاد و غلام آستان مبارک هستم گذشته از اجدادی عمری صرف چاکری و
خانه زادی و تحصیل آبرو نموده العیاذ بالله چگونه مرتکب خلاف و راضی به بی نظمی میشوم
محض رضای خدا حکم بر تحقیق فرمائید و تمام با تهنیک مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف
روحی فداه قسم است از این اشتباهات که درباره فدوی نموده اند بکلی بری هستم فرستادن سوار و جمعیت
با سالم و طالش دولاب دروغ محض است ابداً مداخله بکار طالش نکرده ام تصدق مطلب

[illegible]

این گفتگوها از جمله اختلافاتی است که نواب اشرف والا حسام السلطنه به سبب تاخت پیشکش ها و اخراج
و عزل و نصب متواتر خوانین و مباشرین طالش دولاب در یک سال و وا داشتن آنها بروی
یکدیگر فراهم آوردند قبل از تغیر ایالت از اهالی اسالم جمعی از تعدیات تیمارخان و کاش و میرزا
سید رضا کلاشته به ایالت متظلماً بشهر آمدند تیمارخان با دو نفر بنی عم خود و کومک علیقلیخان
طالش دولاب بر در خانه خودش ممانعت نموده در آن بین یکنفر از اهالی را مقتول و دو نفر را
مجروح ساختند و قلیخان هم برادر صفدرخان پسرعموی خود را با گلوله زخم زده و پاره ای عهدها
نکرده بعد از انتشار خبر تغیر ایالت تیمارخان و علیقلی خان هر دو از وحشت به بست آمده
اشتباه کاری میکنند عموم اهالی اسالم با ورثه یکنفر مقتول و مجروح از تیمارخان و بستگان
او متظلمند و صفدرخان با جمعی از علیقلی خان شاکی هستند ربطی بفدوی و سوار گرگانرودی ندارد
در موقع تغیر ایالت و این گفتگو قاپوچی باشی هم در همین خطوط طوالش حرکت داشت رسیدگی
نفرمایند همیشه این جهال طالش محض خصومت یکدیگر با این اشتباهات اغراق بیهوده باعث
دردسر اولیای دولت علیه شده و آخر هم معلوم شده است که هیچ اصلی نداشته یا قضیه بر
عکس بوده و فدوی را هم بخیال اینکه حامی طرفی خواهد بود هدف تهمت ساخته اند چنانچه خاطر
مبارک مسبوق است چاکر از استرآباد به آستان بوسی مشرف شده بودم ایالت گیلان
حکومت اسالم و طوالش دولاب را بهم زده مجرکا در مقام شکایت از فدوی برآمدند و
از بندگان حضرت اجل اشرف تغیر شنیده آرام گرفتند با اینکه بعد از دو سال مأموریت توقف
در آستان مبارک و تحمل خسارت و زحمت فوق العاده جرئت آمدن گیلان نمیکردم در تجمع

و اسباب چینی نواب اشرف والا آقای حسام السلطنه بود که و اسم هم داشتم که آبرو و جان
فدوی را بدر برد بهمین فدوی مجبوراً با مختصر روانه گیلان فرمودند تا کنون نتوانستم به دیدن
عیال و اطفال خود بروم تعدیات سرکار حسام السلطنه در طوالش از اندازه خارج شد
مبالغ های خطیر از غلام زاده گرفته و بستگان فدوی را تمام نمود چون بحضور مبارک عرض
تظلم و شکایت کرده بودم عداوت پیدا کردند و با بنای چینی در صدد اتهام چاکر بودند
عیسیقلی خان و الهیار خان هم بدستور ایشان است که تلگرافات و عریضه جات جعلی این
اشتباه را میکنند غیر از مراتب معروضه همه طوالش آنچه نه حضرت مستطاب اجل ارباب
و تخت شاهنشاه ارواح العالمین فداه قسم میدهم محض ترحم باحوال کمترین امر رسیدگی بفرمایند
چاکر با اقتدار سعید السلطنه ۱۷ رجب

از طهران — ۲۲ — به رشت

معتمد السلطان قاپوچی باشی همایون حسب الامر جناب جلالتمآب اجل امیر نظام دام اجلاله
ظفر السلطنه را با پنجاه سوار بطالش میفرستند که فیض الله خان و بیوک خان و هر کس را که شما
با او سراغ دارید بدهید و بگوئید گرفته حتماً بطهران دارد شما هم هر کس از طوالش لازم است
همراه خود بیاورید و در طالش هم هر کس را لازم است بظفر السلطنه بگوئید بگیرد بزودی بطهران بیاورید
که اسباب معطلی در طهران حاضر نباشد همین تلگراف را هم بسعید السلطنه نشان بدهید
که هر کس را بخواهید زود روانه دارد امین السلطان ۲۳ رجب

جواب

حضور

حضور مبارک حضرت مستطاب بندگان اجل اشرف آقای امین السلطان روحی فداه تلگراف
حضرت اجل زیارت شد دو روز قبل از زیارت تلگراف تلگرافی از جناب جلالتمآب امیر نظام
بفدوی رسید نوشته بودند که ظفر السلطنه را بطالش فرستاده ام هر دو را شما بخواهید گرفته بفرستید
فدوی هم جواب عرض کردم که چهار نفر را که فیض الله خان و بیوک خان و طالب کدخدا و جعفر
کدخدا باشند بفرستند فدوی منتظرم تا از ظفر السلطنه خبر برسد هر وقت که ظفر السلطنه این چند نفر را
فرستادند فدوی هم چهار نفر از طوالش را که از متعلقان ورثه مقتولند برداشته مستعجلاً روانه
میشود محمد قاپوچی ۱۷ رجب

از طهران — ۲۳ — به رشت

میرزا محمد خان سرتیپ توپخانه چون قسط خزانه باید پرداخته شود لهذا نواب والا شاهزاده حسام السلطنه
بموجب تفصیل نزد سوداگران شهری قسط عقب افتاده را صورت داده اند باید بخزانه بدهند بدون معطلی از
حضرات محمد حسن خان حاکم لاهیجان مصباح السلطنه نجم الملک عمید السلطنه میرزا ابراهیم حاکم انزلی
بیگلربیگی شاهزاده سالار عجالتاً شش هزار و هفتصد و پنجاه تومان را اگر چه تلگراف خواهد رسید
رسید هم شما بدهید تا نواب والا مؤید الدوله برسد و از بابت باقی نواب حسام السلطنه سند بدهند
و این وجه علی الحساب بر حسام السلطنه باشد تا مباشرین از روی سند معین کرده باید خود بدهند عجالتاً
این یک قسط را فوری گرفته تلگرافاً برسانید حقوق دیوان نباید معطل بماند البته تا دنیا را آخر گرفته خواسته
امین السلطان ۱۵ رجب

جواب

از طهران — شهر رجب المرجب ۱۳۰۸ — برشت

حضور مبارک چاکران حضرت مستطاب اجل اکرم افخم آقای وزیر اعظم روحی فداه امر مبارک
تلگرافی در باب وصول بقایای مباشرین زیارت شد حسب الامر اطاعت در وصول اعلا
برات تلگرافی تقدیم حضور مبارک خواهد داشت محمد توپچی ۱۶ رجب

از طهران — ۲۷ — برشت

امیر الامراء العظام عمید السلطنه تلگراف مفصل شما رسید نواب اشرف امجد والا شاهزاده مؤید الدوله
برشت می آیند رستگی فرقه قزاق را تمام طول راه از روی قاعده خواهند داد که همه آسوده شوند
امین السلطان ۱۹ رجب

از طهران — ۲۸ — برشت

معتمد السلطان قاپوچی باشی تلگراف شما را بعرض رساندم مقرر شد بسیار خوب (؟) مختصر
اینکه نواب والا ظفر السلطنه در حسب قرارداد جناب جلالتمآب امیر نظام دام اجلاله
مقصرین خلخال را فرستادند سریعاً از طول راه ورثه مقتول را با مقصرین خلخال متفقاً بطهران روانه دارد
امین السلطان ۱۹ رجب

از طهران — ۳۴ — برشت

سرکار نواب اشرف والا شاهزاده مؤید الدوله دام اقباله جناب میرزا محمود خان امیر تومان
وزیر مختار پطرزبورغ عزیمت طهران مینماید و فردا که سه شنبه است وارد انزلی میشود در تهیه اسباب
عزیمت و توقیرات ایشان بدیهی است از لوازم مهربانی فروگذار نخواهند فرمود امین السلطان

جواب

از طهران — شهر شعبان المعظم ۱۳۰۸ — برشت

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف ارفع اکرم افخم آقای امین السلطان وزیر اعظم مدظله
جناب جلالتمآب میرزا محمود خان وزیر مختار سه شنبه وارد گیلان شد آنچه لازمه مهربانی بود
شده حضور مبارک عرض میکند پنجشنبه هم روانه طهران میشود چون یک نفر یکی هم شرفیاب میباشند مجبور
قرار داده همه جا همراه ایشان باشد و هر چه اسباب راحت راه ایشان است فراهم نماید که خوش
وقت و راحت شرفیاب شوند مؤید الدوله ۶ شعبان